

उपविधी

सहकारी गृहनिर्माण संस्था मर्यादित

(जोडपत्रे व परिशिष्टांसहित)

संस्था : नोंदणी क्रमांक :-

संस्था : नोंदविण्यात आलेला पत्ता :-

उप क्रमांक		क्रमांक
	एक-प्रारंभिक	
1	(अ) संस्थेचे नांव (ब) संस्थेच्या नावात बदल करण्याची कार्यपध्दती	

	(क) संस्थेचे वर्गीकरण	
2	(अ) संस्थेचा पत्ता (ब) पत्रव्यवहाराचा पत्ता (क) संस्थेच्या पत्त्यात बदल करण्याची कार्यपध्दती (ड) संस्थेच्या नावाचा फलक लावणे	
	दोन- अर्थ उकल (व्याख्या)	
3	शब्द व संज्ञा यांचा अर्थ लावणे	
	तीन- कार्यक्षेत्र	
4	संस्थेचे कार्यक्षेत्र	
	चार- उद्दिष्टे	
5	संस्थेची उद्दिष्टे	
	पांच- संलग्नता	
6	इतर सहकारी संस्थांशी संलग्नता	
	सहा- निधी त्याचा उपयोग आणि गुंतवणूक	
	(अ) निधीची उभारणी	
7	संस्थेच्या निधी उभारण्याच्या पध्दती	
	(ब) भाग भांडवल	
8	संस्थेचे अधिकृत भाग भांडवल	
9	संस्थेच्या सदस्यांना भागपत्रे देणे	
10	प्रत्येक भागपत्रावर संस्थेचा शिक्का व पदाधिका-याच्या सहया	
	(क) दायित्वांची मर्यादा	
11	संस्थेने दायित्व घेण्यावर निर्बंध	
	(ड) राखीव निधी उभारणे	
12	(अ) राखीव निधी कशा प्रकारे उभा करावयाचा (ब) संस्थेच्या राखीव निधीत रकमा विनियोजित करणे	
	(ई) इतर निर्धीची उभारणी	
13	संस्थेने उभारावयाचे इतर निधी	
	(अ) दुरुस्ती व देखभाल निधी उभारणे (ब) प्रमुख दुरुस्ती निधी उभारणे (क) संस्थेने कर्जनिवारण निधी (सिंकींग फंड) उभारणे (ड) शिक्षण व प्रशिक्षण निधी उभारणे	
	(फ) संस्थेकडून निधीचा विनियोग	
14	(अ) राखीव निधीचा विनियोग (ब) दुरुस्ती व देखभाल निधीचा विनियोग (क) कर्जनिवारण निधीचा विनियोग (ड) शिक्षण व प्रशिक्षण निधीचा विनियोग सर्वसाधारण सभेच्या मान्यतेने सर्व निधीचा विनियोग	
	निधीतील रकमांची गुंतवणूक	
15	निधीतील रकमांची गुंतवणूक	
	सात- सभासद त्यांचे हक्क, जबाबदा-या व दायित्वे	
	1. सदस्यत्व	
16	(अ) सदस्यांचे वर्ग (ब) सदस्यत्वासाठी पात्रता	

17	(अ) संस्थेच्या सदस्यत्वासाठी पात्रता (ब) संस्थेच्या सदस्यत्वासाठी अज्ञान किंवा मनोविकल व्यक्तीची पात्रता (क) व्यक्तीस सभासद वर्गात प्रवेश देण्यासाठी जिल्हाधिका-यांची मान्यता केव्हा आवश्यक	
18	कंपनी कायद्याखाली नोंदलेली संस्था, भागीदारी पेढी इत्यादींची संस्थेच्या सदस्यत्वासाठी पात्रता	
	(क) सदस्यत्वासाठी शर्ती	
19	(अ) संस्थेचे सदस्य होण्यासाठी व्यक्तींनी पूर्ण करावयाच्या शर्ती (ब) संस्थेचे सहयोगी सदस्य व्हावयासाठी इच्छुक असणा-या व्यक्ती, भागीदारी संस्था, कंपनी किंवा निगम निकाय यांसाठी शर्ती. (क) संस्थेचे सभासद होवू इच्छिणा-या निगम निकाय यांनी (कार्पोरेट बॉडीज) पूर्तता करावयाच्या शर्ती	
20	संस्थेच्या नाममात्र सदस्यत्वाबाबत शर्ती	
21	सदस्यत्वाचे अर्ज निकाली काढण्याची पध्दती	
2.		
22	(अ) सदस्यांचे हक्क (ब) उपविधींची, लेखापरीक्षण अहवालाची प्रत मिळणे संस्थेच्या उपविधींची प्रत मिळण्याचा हक्क.	
23	पुस्तके व कागदपत्रे तपासणी संस्थेचे अभिलेख पहाणे व त्याच्या प्रती मिळण्याचा हक्क	
24	(क) सदनिकांचा भोगवटा (अ) सदनिकेच्या भोगवट्याचा हक्क	
25	(ड) सहयोगी व नाममात्र सदस्यांच्या हक्कांवर निर्बंध सहयोगी सदस्यास अधिनियमाच्या कलम 27(2) अन्वये तरतूद केली असेल त्याखेरीज कोणतेही सदस्यत्वाचे हक्क राहणार नाहीत.	
26	नाममात्र सदस्यास सदस्यत्वाचा हक्क असणार नाही. (ई) सदस्यत्वाचा राजीनामा (1) सदस्याचा राजीनामा	
27	(अ) संस्थेच्या सदस्यत्वाच्या राजीनाम्याची नोटीस (ब) संस्थेस अदा करावयाच्या रकमा पूर्ण भरल्याशिवाय राजीनाम्याचा स्विकार न करणे. (क) सदस्याकडून संस्थेस देय असलेली अदत रक्कम कळविणे (ड) सदस्याकडून येणे बाकी नसल्यास राजीनामा स्विकारणे. (ई) राजीनामा अस्विकृत केल्यास त्याची कारणे कळविणे.	
28	(2) सहयोगी सदस्याचा राजीनामा सहयोगी सदस्याचा राजीनामा (3) भागीदारी संस्था, कंपनी वा अन्य कोणताही निगम-निकाय यांच्या वतीने सदनिकेचा भोगवटा असलेल्या सदस्याचा राजीनामा	
29	भागीदारी संस्था कंपनी किंवा अन्य निगम निकाय यांच्या वतीने सदनिकेचा भोगवटा करणा-या नाममात्र सदस्याचा राजीनामा (4) पोटभाडेकरू, परवानेदार किंवा काळजीवाहक इ. म्हणून असलेल्या नाममात्र सदस्याचा राजीनामा.	
30	पोटभाडेकरू, परवानेदार किंवा काळजीवाहक यांचा राजीनामा	

31	सदस्याचे संस्थेच्या भांडवलातील/मालमतेतील भाग किंवा हितसंबंध संपादन करणे	
	(फ)सदस्यांनी करावयाची नामनिर्देशने	
32	सदस्याने करावयाच्या नामनिर्देशनाची व ते नामनिर्देशन रद्द करण्याची/सुधारणा करण्याची कार्यपध्दती.	
33	नामनिर्देशन केल्याची किंवा पूर्वी केलेले नामनिर्देशन रद्द केल्याची/त्यात सुधारणा केल्याची नोंद करणे.	
34	संस्थेचे भांडवल/ मालमत्ता यामध्ये असलेले मयत सदस्याचे भाग व हितसंबंध नामनिर्देशित व्यक्तीकडे / व्यक्तीकडे हस्तांतरीत करणे.	
35	मयत सदस्याचे संस्थेच्या भांडवलातील/मालमतेतील भाग व हितसंबंध वारसदाराकडे हस्तांतरीत करणे.	
36	संस्थेच्या भांडवलातील/मालमतेतील मयत सदस्याचा भाग व हितसंबंध यांची किंमत नामनिर्देशित व्यक्तीला/व्यक्तींना अदा करणे.	
37	संस्थेच्या भांडवलातील/मालमतेतील मयत सदस्यांचे भाग व हितसंबंध यांची किंमत वारसदारास अगर कायदेशीर प्रतिनिधीस अदा करणे.	
	(ग)संस्थेच्या भांडवलातील/मालमतेतील भाग व हितसंबंध यांचे हस्तांतरण	
38	(अ) संस्थेच्या भांडवलातील/मालमतेतील भाग व हितसंबंध यांचे हस्तांतरण करण्याबाबत नोटीस	
39	(अ) सदस्यांचे संस्थेच्या भांडवलातील /मालमतेतील भाग व हितसंबंध हस्तांतरीत करण्यासंबंधीचे अर्ज निकाली काढणे. (ब) सदस्यत्वासाठी व संस्थेच्या भांडवलातील/मालमतेतील भाग व हितसंबंध हस्तांतरण करण्यासाठी आलेला कोणताही अर्ज समितीने किंवा सर्वसाधारण सभेने सहसा नाकारावयाचा नाही. (क) संस्थेच्या भांडवलातील/मालमतेतील भाग व हितसंबंध हस्तांतरीत करण्यासाठी आलेल्या अर्जाबाबत तीन महिन्यांच्या आत कळविण्यात आले नाही तर दाखल करून घेतल्याचे समजण्यात येईल. (ड) अनधिकृतपणे केलेले हस्तांतरण रद्दबातल ठरेल.	
40	हस्तांतरितीने सदस्यत्वाचे हक्क केव्हापासून वापरावयाचे.	
	(ह)सदनिकांची अदलाबदल	
41	सदस्यांनी आपआपसांत सदनिकांची अदलाबदली करण्यासाठी करावयाचा अर्ज.	
42	सदस्यांच्या सदनिकेच्या अदलाबदलीसाठी आलेले अर्ज निकाली काढणे.	
	(आय)सदनिका पोटभाड्याने देणे इत्यादि	
43	(अ)संस्थेच्या परवानगीशिवाय पोटभाड्याने देणे इत्यादीस परवानगी देणे. (ब)पोटभाडे, इत्यादीसाठी परवानगी मिळण्यासाठी अर्ज.	
44	सदनिकेत राहण्याच्या हक्काच्या तबदिलीवर निर्बंध	
	आठ- सदस्यांच्या जबाबदा-या व दायित्वे	
	(अ)सदस्यांकडून सदनिकांची देखभाल	
45	सदनिका स्वच्छ ठेवणे.	
46	(अ) सदनिकेचे जादा बांधकाम व त्यात फेरबदल समितीच्या परवानगीने करणे. (ब) सदनिकेत करावयाच्या जादा बांधकामासाठी किंवा फेरबदलासाठी परवानगी घेण्याकरिता अर्ज.	
47	(अ) सचिवाकडून सदनिकेची पाहणी व दुरुस्तीबाबत अहवाल. (ब) सदस्यास त्याच्या सदनिकेत संस्थेच्या खर्चाने करावयाच्या दुरुस्त्यांसंबंधी नोटीस (क)सदस्याने स्वखर्चाने सदनिकेची दुरुस्ती करण्यासंबंधी सदस्यास नोटीस.	

48	विशिष्ट प्रकारचा माल साठवण्यावर निर्बंध	
	(अ) इतर सदस्यास गैरसोयीचे, उपद्रवकारक वा त्रासदायक होईल असे कोणतेही कृत्य सदनिकेत न करणे. (ब) उपविधी क्र.48 (क) च्या तरतुदींचा भंग केल्याबद्दलच्या तक्रारीबाबत समितीने कारवाई करणे.	
	(ब) सदस्यास काढून टाकणे.	
49	सदस्यास कोणत्यासा कारणांच्या आधारे सदस्य वर्गातून काढून टाकले जाऊ शकते ती कारणे.	
50	(अ) सदस्याला काढून टाकण्याची कार्यपध्दती (ब) काढून टाकलेल्या सभासदाचे भाग जप्त करणे.	
51	संस्थेच्या सदस्यवर्गातून काढून टाकण्याचा सदस्यावर होणारा परिणाम	
52	सदस्यवर्गातून काढून टाकलेल्या सदस्याने सदनिका रिकामी करून ताबा देणे.	
53	सभासद वर्गातून काढून टाकलेल्या सभासदाचे भाग व हित संपादन करणे.	
54	सभासद वर्गातून काढून टाकलेल्या सभासदास पुन्हा सभासद म्हणून प्रवेश मिळण्याच्या पात्रतेसंबंधी	
	(क) सदस्यत्व समाप्त होणे	
55	एखाद्या व्यक्तीचे संस्थेचे सदस्यत्व कोणत्या परिस्थितीत समाप्त होते.	
56	सहयोगी सदस्य असण्याचे कोणत्या परिस्थितीत समाप्त होते.	
57	भागीदारी पेढी, कंपनी यांचे वतीने सदनिकेत राहणा-या व्यक्तीचे नाममात्र सदस्यत्व कोणत्या परिस्थितीत समाप्त होते.	
58	पोटभाडेकरून, परवानेदार काळजीवाहक इ. चे नाममात्र सदस्य असण्याचे कोणत्या परिस्थितीत समाप्त होते.	
59	संस्थेचे सदस्यत्व समाप्त झालेल्या प्रकरणात समितीने करावयाची कार्यवाही.	
	(ड) एकापेक्षा अधिक सदनिका धारण करण्यावर निर्बंध	
60	सदस्याने साधारणपणे एका पेक्षा अधिक सदनिका धारण करणे.	
	(ई) सदस्याची व माजी सदस्याची दायित्वे	
61	दायित्व हे भरणा झालेल्या भागांच्या रकमेइतके मर्यादित असणे.	
62	माजी सदस्यावर व मृत सदस्यावर असणारे दायित्व	
	(फ) इतर बाबी	
63	अर्ज निकालात काढणे	
64	संस्थेच्या सभासदाला किंवा माजी सभासदाला त्याचे भाग व हितसंबंध यांची किंमत अदा करणे.	
	नऊ- संस्थेची शुल्क आकारणी	
65	संस्थेच्या आकारामध्ये समाविष्ट असलेल्या बाबी	
66	संस्थेच्या सेवा खर्चाची विभागणी	
67	संस्थेच्या खर्चाची सदस्यांमध्ये विभागणी	
68	संस्थेने करावयाची दुरुस्ती व देखभाल	
69	सदस्यांनी संस्थेला द्यावयाचे आकार जमा करणे	
70	संस्थेची आकारणी भरण्यास कसूर झालेल्या प्रकरणात आढावा.	
71	संस्थेच्या थकविलेल्या आकारणीवर व्याज.	
	दहा - संस्थेचे विधिसंस्थापन कर्तव्ये व अधिकार	
72	संस्था विधिसंस्थापित करणे.	
73	सामाईक शिक्का	

74	संस्थेच्या सदस्यांचा भाग किंवा हितसंबंध यांच्या बाबतीतील भार व वजावट	
75	(अ) खरेदी केलेली सदनिका वितरित केली आहे असे समजणे. (ब) सदनिकांच्या वितरणाबाबत धोरण (क) सदनिकांचे वितरण रद्द करणे (ड) पूर्ण रक्कम भरल्यावर सदनिकेचा ताबा घेणे (ई) समितीच्या संमतीशिवाय सदनिकेचा वापर अन्य कारणांसाठी करण्यास अनुमती असणार नाही.	
76	बांधकामाचे लेखा परीक्षण संस्थेने करून घेण्याबाबत	
77	वाटपग्राहीला सदनिकेचा ताबा देणे.	
78	(अ) वाहने उभी करण्यासाठी मोकळी जागा उपलब्ध करणे. (ब) वाहने उभी करण्याच्या जागेच्या वापरावरील निर्बंध	
79	वाहने उभी करण्यासाठी इमारतीखालील किंवा आवारातील मोकळ्या जागेची आखणी करणे.	
80	वाहने उभी करण्यासाठी इमारतीखालील किंवा आवारातील मोकळ्या जागा देण्याविषयी पात्रता	
81	वाहने उभी करण्यासाठी चिठ्ठ्या टाकून मोकळी जागा मिळविण्याची पात्रता	
82	इमारतीखालील किंवा आवारातील मोकळा पट्टा मिळावा म्हणून करावयाचे अर्ज.	
83	वाहने उभी करण्यासाठी दिलेल्या जागेचे शुल्क देणे.	
84	इतर वाहने उभी करण्यासाठी सुविधा.	
	अकरा - सर्वसाधारण सभा	
	(अ) पहिली सर्वसाधारण सभा	
85	निर्धारित कालावधीत पहिली सर्वसाधारण सभा घेणे	
86	नोंदणी अधिका-याने पहिली सर्वसाधारण सभा बोलावणे	
87	पहिल्या सर्वसाधारण सभेसाठी नोटीशीची मुदत	
88	(अ) पहिल्या सर्वसाधारण सभेत करावयाची कामे (ब) नोंदणी प्राधिका-याकडून हंगामी समितीचे नामनिर्देशन	
89	पहिल्या सर्वसाधारण सभेचे इतिवृत लिहिणे	
90	संस्थेच्या मुख्य प्रवर्तकाने अभिलेख सुपूर्द करणे.	
91	हंगामी समितीचे अधिकार	
92	हंगामी समितीचा पदावधी	
93	हंगामी समितीने प्रभार सुपूर्द करणे	
	(ब) वार्षिक सर्वसाधारण सभा	
94	वार्षिक सर्वसाधारण सभा भरविणे	
95	संस्थेच्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेत करावयाची कामे	
	(क) विशेष सर्वसाधारण सभा	
96	विशेष सर्वसाधारण सभा केव्हा भरवावी	
97	मागणी केलेल्या विशेष सर्वसाधारण सभेची तारीख, वेळ व स्थळ निश्चित करणे	
98	सर्वसाधारण सभेची नोटीस	
99	सर्वसाधारण सभेच्या नोटीशीची मुदत	
100	सर्वसाधारण सभेसाठी गणपूर्ती	
101	तहकूब झालेली सर्वसाधारण सभा भरविणे	
102	कार्यक्रम पत्रिकेवरील कामकाज अपूर्ण राहिल्यास सभा लांबणीवर टाकणे.	
103	संस्थेच्या अध्यक्षांने सर्वसाधारण सभेचे अध्यक्षपद भूषविणे	
104	सदस्यातर्फे त्याचा प्रतिनिधी सर्वसाधारण सभेत उपस्थित राहण्यावर निर्बंध	

105	सभासदाचा मतदानाचा हक्क	
106	प्रत्येक सदस्यास एकच मत	
107	निर्णय कशा पध्दतीने घेता येतील	
108	सर्वसाधारण सभांच्या इतिवृत्ताची नोंद	
109	सर्वसाधारण सभेचा पूर्वीचा ठराव रद्द करण्याबाबत	
	बारा - संस्थेच्या कामकाजाचे व्यवस्थापन	
110	संस्थेचे अंतिम प्राधिकार सर्वसाधारण सभेकडे असणे.	
111	संस्थेच्या व्यवस्थापनाचा अधिकार समितीकडे असणे	
112	समितीने अधिकारांचा वापर करणे	
113	बँकेमध्ये खाते उघडणे	
114	समितीतील सदस्यांची संख्या	
115	(अ) समितीची निवडणूक (ब) भरावयाच्या जागांपेक्षा कमी नामनिर्देशने प्राप्त झाल्यास करावयाची कार्यवाही	
116	संस्थेच्या व्यवहारात हितसंबंध धारण करण्यास मनाई	
117	समितीवर निवडून येण्याबाबतची अपात्रता	
118	समितीची रचना	
119	(अ) समितीचे सदस्यत्व समाप्त होणे (ब) समितीवरील सदस्यत्व समाप्त झाल्याची सूचना	
120	एखाद्या विषयात हितसंबंधित असलेल्या समितीच्या सदस्याने असा विषय विचारार्थ पुढे आला असतांना सभेत उपस्थित राहण्यावर व मतदान करण्यावर निर्बंध	
121	निवडून आलेल्या समितीचा पदावधी	
122	(अ) नव्याने निवडून आलेल्या समितीची पहिली सभा (ब) नवीन समितीच्या पहिल्या बैठकीची सूचना जाहीर करणे.	
123	संस्थेचा अभिलेख ताब्यात घेणे	
124	मावळत्या अध्यक्षांन नवीन अध्यक्षकडे कार्यभार सुपूर्द करणे	
125	पहिल्या सभेत नवीन समिती व नवीन पदाधिकारी निवडणे	
126	समितीच्या सभेसाठी गणपूर्ती	
127	समितीने घ्यावयाच्या सभांची संख्या	
128	समितीत नैमित्तिक रिक्त झालेल्या जागा स्वीकृत सदस्याद्वारे भरणे	
129	समितीवर स्वीकृत करून घेतलेल्या सदस्याचा पदावधी	
130	समितीच्या सदस्याने राजीनामा देणे	
131	समितीच्या पदाधिका-यांचे राजीनामे	
132	समितीच्या सभेची नोटीस	
133	समितीच्या सभांसाठी संस्थेचे अध्यक्ष यांनी अध्यक्षपद स्वीकारणे	
134	समितीच्या एका सदस्यास एकच मत असणे. निर्णय बहुमताने घेणे.	
135	अध्यक्षांच्या सूचनेवरून किंवा समितीच्या 1/3 सदस्यांच्या मागणीवरून समितीची विशेष सभा	
136	संस्थेच्या सचिवाने समितीच्या सभांना हजर राहणे व इतिवृत्तांची नोंद घेणे	
137	समितीच्या सदस्यांची जबाबदारी	
138	समितीचे अधिकार कर्तव्ये व कामकाज	
139	संस्थेच्या अध्यक्षांचे अधिकार	
140	सचिवाची कामे	
	तेरा - लेखापुस्तके व नोंदवह्या ठेवणे	

141	लेखापुस्तके, नोंदवहया व इतर पुस्तके ठेवणे	
142	ठेवावयाची इतर कागदपत्रे	
143	हिशेब पुस्तके, नोंदवहया, अभिलेख इत्यादि ठेवण्याची जबाबदारी	
144	हाती असलेल्या रोख रकमेसाठी मर्यादा	
145	विहित मर्यादेपेक्षा अधिक रकमा धनादेशाने प्रदान करणे व धनादेशावर स्वाक्षरी करण्याचे अधिकार	
146	(अ) हिशेबाबंना अंतिम स्वरूप देणे (ब) वार्षिक विवरण भरणे	
147	कर्मचा-यांकडून तारण	
	चौदा - नफ्याचे विनियोजन	
148	(अ) संस्थेच्या वैधानिक राखीव निधीत करावयाचे अंशदान (ब) शिल्लक नफ्याची वाटणी	
	पंधरा - बुडीत देय रकमा निर्लेखित करणे	
149	निर्लेखित करता येऊ शकतील अशा रकमा	
150	रकमा निर्लेखित करण्याची कार्यपध्दती	
	सोळा - संस्थेच्या लेख्यांची लेखापरीक्षा	
151	लेखापरीक्षकाची नियुक्ती	
152	लेखापरीक्षेसाठी पुस्तके व अभिलेख सादर करणे	
153	लेखापरीक्षा दुरुस्ती अहवाल तयार करणे	
	सतरा - मालमतेचे अभिहस्तांतरण / मानीव अभिहस्तांतरण/आणि मालमतेचा विकास/आणि मालमतेची दुरुस्ती आणि देखभाल	
154	(ब) मालमतेच्या अभिहस्तांतरण विलेखास अंतिम स्वरूप देणे (क) हस्तांतरण विलेख निष्पादित करणे	
155	संस्थेची मालमता सुस्थितीत ठेवण्याची समितीची जबाबदारी	
156	संस्थेच्या मालमतेला दुरुस्तीची आवश्यकता आहे किंवा काय हे पाहण्यासाठी तपासणी करणे	
157	संस्थेच्या मालमतेची दुरुस्ती व देखभाल यांवर खर्च करावयाच्या मर्यादा	
158	संस्थेच्या मालमतेच्या दुरुस्तीचे व देखभालीचे काम समितीने पार पाडणे	
159	(अ) संस्थेने स्वखर्चाने पार पाडावयाची दुरुस्ती व देखभालीची निरनिराळी कामे (ब) सभासदांनी स्वखर्चाने करावयाच्या दुरुस्त्या	
160	संस्थेच्या इमारतीचा विमा	
161	संस्थेच्या आवारातील झाडे	
	अठरा - इतर संकीर्ण बाबी	
162	सभेची नोटीस पाठविणे, ठराव व निर्णय कळविणे	
163	सहकारी वर्ष	
164	संस्थेचा सूचनाफलक	
165	संस्थेच्या उपविधीतील तरतुदीच्या भंगाबद्दल दंड	
166	संस्थेच्या उपविधीत सुधारणा	
167	उद्ववाहनाची कार्यप्रणाली विनियमित करणे	
168	संस्थेच्या आवारात खेळ खेळण्यावर निर्बंध	
169	सामाईक जागा भाड्याने देणे	
170	टेरेसच्या वापरासाठी परवानगी	
171	संस्थेच्या सभासदांना दस्तऐवजाच्या नकला पुरविण्याबद्दल नक्कल फीचे दर	

एकोणीस - सदस्यांच्या तक्रारीचे निवारण करणे	
172	तक्रार अर्ज
173	तक्रार अर्जावर समितीची कार्यवाही
174	करारनिविष्ट कालावधीदरम्यान संस्थेकडून काही कारवाई न झाल्यास तक्रार कोणाकडे करावी (अ) निबंधक (ब) सहकारी न्यायालय (क) दिवाणी न्यायालय (ड) महापालिका/स्थानिक प्राधिकरण (इ) पोलिसांशी निगडीत बाबी (फ) सर्वसाधारण सभा (ग) गृहनिर्माण संघ जिल्हा/राज्य
वीस - सहकारी गृहनिर्माण संस्थांच्या इमारतीच्या पुनर्विकासासंबंधी	
175	सहकारी गृहनिर्माण संस्थांचा पुनर्विकास उपविधीखाली विहित केलेले जोडपत्रे विकसकांचे नांव व स्वाक्ष-या

**सहकारी गृहनिर्माण संस्थांसाठी आदर्श उपविधी
(टेनंट को-पार्टनरशिप हाऊसिंग सोसायटी)**

~~97 वी घटना दुरुस्ती आणि महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम (दुरुस्ती) अध्यादेश 2013~~

प्रमाणे

एक - प्रारंभिक

संस्थेचे नांव	1. (अ) संस्थेचे नांव "----- ----- ----- "असे राहिल.
संस्थेच्या नांवात बदल करण्याची कार्यपध्दती	(ब) संस्थेला आपल्या नावात बदल करण्यासाठी महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, 1960 याच्या कलम 15 व महाराष्ट्र सहकारी संस्था नियम 1961 याच्या नियम 14 अन्वये निर्धारित केलेली कार्यपध्दती अनुसरावी लागेल.
वर्गीकरण	(क) संस्थेचे "गृहनिर्माण संस्था" या प्रमुख वर्गाखाली व भाडेकरु मालकी / भाडेकरु सहभागीदारी गृहनिर्माण संस्था / इतर गृहनिर्माण संस्था या उपवर्गाखाली वर्गीकरण करण्यात आले आहे.
संस्थेचा पत्ता पत्रव्यवहाराचा पत्ता	2) (अ) संस्थेचा नोंदणीकृत पत्ता पुढीलप्रमाणे राहिल : ----- ----- ----- (ब) पत्रव्यवहाराचा पत्ता (व्यवस्थापन समितीने ठरविला असेल त्याप्रमाणे) ----- ----- -----
संस्थेच्या पत्त्यात बदल करण्याची कार्यपध्दती	(क) संस्थेच्या नोंदणीकृत पत्त्यात कोणताही बदल झाल्यास, तो नोंदणी करणाऱ्या प्राधिकरणाला व सर्व इतर व "संबंधित अधिकाऱ्यांस असा बदल केल्याच्या दिनांकापासून 30 दिवसांच्या आत कळविण्यांत येईल.
	(ड) संस्थेच्या नोंदणीकृत पत्त्यातील कोणताही बदल नियमामध्ये निर्धारित केलेली कार्यपध्दती अनुसरल्यानंतर करण्यात येईल.

संस्थेच्या नावाचा फलक लावणे.	(ई) संस्था आपले नाव, नोंदणी क्रमांक व नोंदणीकृत पत्ता दर्शविणारा फलक संस्थेच्या मुख्य प्रवेशद्वाराजवळ सहज दिसेल अशा ठळक जागी लावील.
दोन - व्याख्या	
शब्द व संज्ञा याचा अर्थ लावणे.	3. या उप-विधीमध्ये अन्यथा स्वतंत्रपणे तरतूद केली नसेल तर पुढील शब्दांना व संज्ञांना यात त्यांना जो अर्थ नेमून देण्यात आलेला आहे तो अर्थ असेल.
	(एक) "अधिनियम" याचा अर्थ, महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, 1960, असा आहे.
	(दोन) "उपविधी" याचा अर्थ, अधिनियमाशी सुसंगत असलेले आणि , त्यावेळी अंमलात असलेल्या अधिनियमान्वये नोंदलेले आणि तीत अशा उपविधीच्या नोंदलेल्या सुधारणांचा समावेश होतो.
	(तीन) "मुख्य प्रवर्तक" याचा अर्थ, प्रवर्तकांनी त्यांच्या पहिल्या बैठकीमध्ये किंवा मुख्य प्रवर्तकाचे पद रिक्त राहिले असेल त्याबाबतीत त्यानंतरच्या बैठकीमध्ये पहिली सर्वसाधारण सभा होईपर्यंत जिला निवडून दिलेले असेल ती व्यक्ती, असा आहे.
	(चार) "समिती" याचा अर्थ या अधिनियमाच्या कलम 73 अन्वये संस्थेच्या कामकाजाची व्यवस्था ज्या व्यवस्थापन समितीकडे किंवा संचालक मंडळाकडे किंवा नियामक संस्थेकडे किंवा सहकारी गृहनिर्माण संस्थेच्या इतर निदेशक संस्थेकडे- मग ती कोणत्याही नावाने संबोधण्यात आलेली असो- सोपविण्यात आली आहे व निहित करण्यात आली आहे ती समिती, असा आहे.
	(पांच) "पूर्ण दिवसांची नोटीस" याचा अर्थ, नोटीस पाठवल्याचा दिनांक व ज्या दिवशी सभा बोलविली आहे तो दिनांक या दोन दिवसांदरम्यानचे एकूण कॅलेंडर दिवस, असा आहे.
	(सहा) "सदनिका" याचा अर्थ, निवासासाठी किंवा कार्यालयासाठी, किंवा शोरूमसाठी किंवा दुकानासाठी किंवा गोदामासाठी वापरलेली अगर वापरावयाचा इरादा असलेली अशी स्वतंत्र व स्वयंपूर्ण एकत्रित जागा, असा आहे, आणि या संज्ञेत गॅरेज, किंवा दवाखाना, किंवा सल्ला केंद्र (कन्सल्टिंग रुम), किंवा रुग्ण-चिकित्सालय, किंवा पिठाची गिरणी, किंवा कोचिंग क्लासेस, किंवा पाळणाघर किंवा ब्यूटिपार्लर यासाठी वापरावयाच्या इमारतीचा भाग असलेल्या अन्य जागेचा व अपार्टमेंटचाही (वेश्म) समावेश होतो.
	(सात) "गृहनिर्माण संस्था संघ" याचा अर्थ, अधिनियमान्वये नोंदणीकृत व अधिसूचित केलेला गृहनिर्माण सहकारी संस्थांचा संघ, असा आहे.
	(आठ) "मालकी हक्काच्या सदनिकाबाबत अधिनियम" याचा अर्थ, महाराष्ट्र मालकी

	हक्काच्या सदनिकांबाबत (त्या बांधण्यास प्रोत्साहन देणे, त्याची विक्री, व्यवस्थापन व हस्तांतरण यांचे नियमन करण्याबाबत) अधिनियम , 1963, असा आहे.
	(नऊ) "कागदपत्र" याचा अर्थ, उपविधी क्र. 142 आणि 143 मध्ये उल्लेखिलेल्या सर्व बाबी किंवा त्यापैकी कोणतीही बाब, असा आहे.
	(दहा) "वाहने उभी करण्याची जागा" याचा अर्थ, संस्थेने तिच्या आवारात वाहने उभी करण्यासाठी राखून ठेवलेली मोकळी जागा, असा आहे आणि त्यामध्ये स्टिल्ट, तळमजला, पॉडिअम व यांत्रिकी वाहनतळाचा समावेश होतो. (अ) वाहनतळ भाग (स्लॉट) याचा अर्थ, संस्थेच्या उपलब्ध वाहने उभी करण्याच्या जागेमध्ये एक वाहन उभे करण्यासाठी (हलके चार चाकी मोटार वाहन किंवा दुचाकी) सीमांकित केलेले व क्रमांक टाकलेले वैयक्तिक वाहनतळ भाग, असा आहे.
	(अकरा) "विहित नमुना" याचा अर्थ, नमुना ज्या उप-विधी क्रमांकाखाली विहित करण्यात आला आहे तो क्रमांक आणि ज्या परिशिष्टाला जोडण्यात आला आला आहे ते परिशिष्ट दर्शविणारा जोडपत्र दोन मध्ये अंतर्भूत केलेला नमुना, असा आहे.
	(बारा) "प्रवर्तक" याचा अर्थ, ज्या "व्यक्तीने" संस्थेच्या नोंदणीसाठी करावयाच्या अर्जावर सही केली आहे ती व्यक्ती, असा आहे.
	(तेरा) "प्रवर्तक बांधकाम व्यवसायी" याचा अर्थ, अशी व्यक्ती ज्यामध्ये भागीदारी संस्था किंवा निकाय किंवा व्यक्तीचा संघ याचा समावेश होतो. (नोंदणीकृत आहे किंवा नाही किंवा कसे) जी सर्व किंवा त्यापैकी कांही वेशिमका किंवा सदनिका (किंवा वेशम) इतर व्यक्तींना किंवा कंपनीला, किंवा सहकारी संस्थेला, किंवा व्यक्तीच्या संघाला विक्री करण्याच्या प्रयोजनासाठी बांधतो किंवा बांधवून घेण्याची व्यवस्था करतो ती व्यक्ती, असा आहे आणि तीत तिच्या अभिहस्तांकित्या समावेश होतो ; आणि ज्या ठिकाणी बांधकाम करणारी व्यक्ती व विक्री करणारी व्यक्ती या भिन्न व्यक्ती असल्या तरी त्या दोहोंचाही या संज्ञेत समावेश होतो.
	(चौदा) "नियम" याचा अर्थ, महाराष्ट्र सहकारी संस्था नियम 1961, असा आहे.
	(पंधरा) "राखीव निधी" याचा अर्थ, अधिनियमाच्या कलम 66(1) व उपविधी क्रमांक 12(अ) नुसार उभारलेला निधी, असा आहे.
	(सोळा) "दुरुस्ती व देखभाल निधी" याचा अर्थ, उपविधी क्र. 13 (अ) नुसार उभारलेला निधी, असा आहे.
	(सतरा) "कर्ज निवारण निधी" (सिंकिंग फंड) याचा अर्थ, उपविधी क्र. 13(क) नुसार उभारलेला निधी, असा आहे.

	(अठरा) "प्रमुख दुरुस्ती निधी" (Major Repairs Fund) याचा अर्थ, प्लॅस्टरिंग, आवार भिंत बांधणे , फरशीकाम, संपूर्ण रंगकाम आणि पुनर्बांधकामांसह मोठी बांधकामे करण्यासाठी संस्थेने उभारलेला आणि उपविधी क्र. 13 (ब) खाली प्रस्थापित केलेला निधी , असा आहे. .
	(एकोणीस) " नगरपालिका अधिनियम" याचा अर्थ, महाराष्ट्र नगर परिषदा, नगर पंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम , 1965 (1965 चा 40), असा आहे.
	(वीस) "मोकळी जागा" याचा अर्थ, जागेचे भूखंडांतर्गत भाग असलेले खुले क्षेत्र, असा आहे.
	(एकवीस) " खुली गच्ची" याचा अर्थ, जी गच्ची अन्यथा कोणत्याही सदस्याच्या केवळ मालकीची नाही ती गच्ची, असा आहे.
	(बावीस) "सामाईक क्षेत्रे आणि सुविधा" याचा अर्थ,
	(अ) इमारत ज्या जागी उभी आहे ती जागा.
	(ब) इमारतीचा पाया, खांब, मुख्य मधली तुळई, बीम्स, सपोर्ट्स, मुख्य भिंती, छप्पर, हॉल कॉरिडोर, लॉबीज, जिना, जिऱ्याचा मार्ग, उदवाहने/ सरकते जीने, आगीच्या वेळी बाहेर जाण्याचा तातडीचा मार्ग, प्रवेशद्वार, बाहेर जाण्याचा मार्ग इ, भाग.
	(क) तळघर, सेलर्स , भुईघर, आवार, बाग, सीमांकित / सीमांकित वाहने उभी करण्याचे भाग नसतील तर वाहनतळ क्षेत्र आणि सामान ठेवण्याची जागा.
	(ड) मालमतेच्या व्यवस्थापनासाठी नेमलेल्या पहारेक-यासाठी किंवा रखवालदारासाठी सामान ठेवण्याची उपलब्ध करून देण्यांत आलेली संस्थेच्या मालकीची जागा.
	(ई) विद्युत पुरवठा, प्रकाश, गॅस, पाण्याची टाकी व पाणी तापवणे, पाणी साठवणूक व पंप हाऊस, रेफ्रिजरेशन, वातानुकूलन व जनरेटर्स , छतावर बसविलेली सौर उपकरणे व सामाईक मनोरे आणि सामाईक संसूचना व विभाजन योग्य उपकरणे अशा केंद्रीभूत सेवा उभारणे.
	(फ) सामाईक वापरासाठी असलेली उदवाहक, टाकी , पाईप, मोटर्स, पंखे, कंप्रेसर्स, जलवाहिन्या.
	(ग) तरतूद केली असेल त्याप्रमाणे आणि सर्वसाधारणपणे सर्व उपकरणे व ती बसवणे, सामाईक आणि व्यापारी तत्वावरील सुविधा.
	(ह) मालमतेचे अस्तित्व तसेच देखभाल व संरक्षण किंवा सामान्यतः सामाईक वापरासाठी आवश्यक

	किंवा सोयीचे त्या मालमतेचे इतर सर्व भाग.
	(तेवीस) "संस्था" याचा अर्थ, या अधिनियमाखाली नोंदणी केलेली ----- -----"सहकारी गृहनिर्माण संस्था मर्यादित", असा आहे.
	(चोवीस) " सदस्य" या संज्ञेचा अर्थ , ज्या संस्थेची नंतर नोंदणी करण्यात आली आहे त्या सहकारी संस्थेच्या नोंदणीसाठीच्या अर्जात सहभागी असलेली व्यक्ती किंवा संस्थेच्या नोंदणीनंतर संस्थेची सदस्य म्हणून यथोचितरीत्या दाखल करून घेतलेली व्यक्ती आणि जिने मालमतेचे हक्क, मालकी हक्क व हितसंबंध व्यक्तिशः किंवा संयुक्तरीत्या धारण केले आहेत ती व्यक्ती , असा आहे.
	(चोवीस) (अ) "क्रियाशील सभासद" याचा अर्थ,
	(एक) ज्या व्यक्तीने संस्थेमध्ये सदनिका / युनिट खरेदी केले आहे आणि त्याच्या ती मालकीची आहे अशी व्यक्ती ,
	(दोन) जी व्यक्ती अगोदरच्या पाच लागोपाठच्या वर्षांतील संस्थेच्या किमान एकातरी वार्षिक सर्वसाधारण सभेस उपस्थित राहिली आहे, ती व्यक्ती. परंतु ज्या सदस्यांची अनुपस्थिती संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेद्वारे क्षमापित करण्यात आली अशा सदस्यांना या खंडातील कोणतीही गोष्ट लागू होणार नाही.
	(तीन) ज्या व्यक्तीने लागोपाठच्या पांच वर्षांच्या कालावधीत सोसायटीच्या किमान एका वर्षांच्या देखभालीची आणि सेवाशुल्काची रक्कम भरलेली आहे, ती व्यक्ती,
	(ब) "सहयोगी सभासद" (Associate Member) याचा अर्थ, जो सदस्य इतर सदस्याबरोबर व्यक्तिशः किंवा संयुक्तपणे मालमतेमध्ये हक्क, मालकी हक्क व हितसंबंध धारण करतो पण ज्याचे नांव भागप्रमाणपत्रात प्रथम स्थानी येत नसेल असा सदस्य, असा आहे.
	(क) "नाममात्र सभासद" याचा अर्थ, नोंदणी झाल्यावर अशा सदस्यत्वासाठी व्यक्तिशः किंवा संयुक्तपणे दाखल केलेल्या मालमतेमध्ये हक्क, मालकी हक्क व हितसंबंध धारण करित नाही अशी व्यक्ती , असा आहे.
	(पंचवीस) "कुटुंब" याचा अर्थ, ज्यामध्ये पती, पत्नी, आई, वडील, भाऊ, बहिण, मुलगा, मुलगी, जावई, मेहुणा (बायकोचा भाऊ), मेहुणी (पत्नीची बहिण), सून, नातू, नात, बहीणीचा पती , यांचा समावेश होतो, अशा व्यक्तींचा समूह, असा आहे.
	(सव्वीस) "हस्तांतरण फी" (ट्रान्सफर फी) याचा अर्थ, उपविधी क्र. 38(ई)(7)

	अन्वये तरतूद केल्याप्रमाणे भोगवट्याच्या हक्कासह आपले भागपत्र (शेअर्स) हस्तांतरकाने हस्तांतरित करण्यासाठी त्याच्याकडून संस्थेला देय असलेली रक्कम , असा आहे.
	(सत्तावीस) "अधिमूल्य" (Premium) याचा अर्थ, सदस्याने आपली भागपत्रे व संस्थेच्या भांडवली मालमतेतील आपला हितसंबंध हस्तांतरित करते वेळी, संस्थेस उपविधी क्र. 38(ई) 9 अन्वये तरतूद केल्याप्रमाणे हस्तांतरण फी व्यतिरिक्त देय असलेली रक्कम, असा आहे.
	(अठ्ठावीस) "खेळते भांडवल" (वर्किंग कॅपिटल) याचा अर्थ, भरणा केलेले भांडवल, भाग भांडवल, नफ्यातून उभारलेला निधी आणि कर्ज काढून व इतर मार्गांनी उभा केलेला पैसा यांसह संस्थेकडे असलेला निधी , असा आहे.
	(एकोणतीस) " प्राधिकृत व्यक्ती " याचा अर्थ, अधिनियमातील तरतुदीनुसार कार्यवाहीसाठी रीतसर प्राधिकृत केलेली व्यक्ती, असा आहे.
	(तीस) "राज्य सहकारी निवडणूक प्राधिकरण" याचा अर्थ मतदार यादू यात तयार करण्यावर अधीक्षण, निदेशन आणि नियंत्रण करण्यासाठी तसेच अधिसूचित करण्यात येईल त्याप्रमाणे संस्थेची किंवा संस्थांच्या वर्गाच्या समितीची निवडणूक घेण्यासाठी राज्य शासनाने स्थापन केलेले किंवा नामनिर्देशित केलेले प्राधिकरण, असा आहे.
	(एकतीस) "तज्ञ संचालक" याचा अर्थ गृहनिर्माण क्षेत्रातील अनुभव असलेली व संस्थेच्या उद्देशाशी व कार्याशी निगडित क्षेत्रातील व्यक्ती , असा आहे.
	(बत्तीस) "कार्यलक्षी संचालक" याचा अर्थ, समितीने नाम निर्देशित केलेला मुख्य कार्यकारी अधिकारी किंवा व्यवस्थापक किंवा कोणत्याही पदनामाने संबोधित करण्यात आलेली व्यक्ती आणि जी समितीने सोपविलेले कर्तव्य व कार्य पार पाडत आहे अशी व्यक्ती, असा आहे.
	(तेहतीस) "अधिकारी" याचा अर्थ, अशा संस्थेच्या कोणत्याही पदावर निवडून दिलेली किंवा नियुक्त केलेली व्यक्ती, असा आहे आणि तीत सभापती, उप-सभापती, अध्यक्ष, सचिव, सह सचिव, कोषाध्यक्ष, उप कोषाध्यक्ष, संस्थेने निवडलेली अथवा नियुक्त केलेली व्यक्ती आणि त्यामध्ये चेअरमन, व्यवस्थापक, व्यवस्थापन समिती सदस्य, आणि अशा संस्थेच्या कामकाजासंबंधी निदेश देण्यासाठी कोणतीही निवडून दिलेली अथवा नियुक्त केलेली इतर कोणतीही व्यक्ती यांचा समावेश होतो.
तीन - कार्यक्षेत्र	
संस्थेचे कार्यक्षेत्र	4. संस्थेचे कार्यक्षेत्र ----- ----- पुरते

	<p>मर्यादित राहिल.</p> <p>(स्पष्टीकरण)</p>
	<p>एक) बृहन्मुंबई मध्ये असणाऱ्या संस्थांनी मोकळ्या जागेमध्ये सिटी सर्व्हे नं. / गट नं. / भूखंड क्र. व वॉर्ड क्र. ----- याचा उल्लेख करावा.</p>
	<p>दोन) इतर ठिकाणी असणाऱ्या संस्थांनी सिटी सर्व्हे नं. / गट नं./ भूखंड क्र. व महानगरपालिका / नगरपालिका / शहर / गांव -----, तालुका -----, जिल्हा याचा उल्लेख करावा.</p>
चार - उद्दिष्टे	
संस्थेची उद्दीष्टे	5. संस्थेची उद्दिष्टे खालील प्रमाणे राहतील :
	<p>(अ) भूखंड मालक / प्रवर्तक (बिल्डर) यांजकडून महाराष्ट्र मालकी हक्कांच्या सदनिकाबाबत अधिनियम 1963 याच्या तरतुदीनुसार आणि त्याखाली केलेल्या नियमानुसार इमारत / इमारती असलेल्या जागेतील हक्क, मालकी हक्क आणि हितसंबंध विषयक अभिहस्तांतरण करून घेणे. याबाबतची सविस्तर माहिती पुढीलप्रमाणे आहे. ----- या नावाने / या क्रमांकाने ओळखली जाणारी इमारत / ओळखल्या जाणाऱ्या इमारती ----- च्या भूखंडावर / भूखंडावर भूमापन क्र. ----/सीटीएस क्र. ----- वर गाव/ तालुका बांधण्यात आलेली / आलेल्या ----- इतक्या चौरस मीटरच्या, संस्थेची नोंदणी करण्यासाठी करण्यात आलेल्या अर्जांमध्ये विशेषत्वाने वर्णन केलेली इमारत / केलेल्या इमारती</p> <p>किंवा (भूखंड खरेदी केलेल्या प्रकारच्या संस्थेला लागू)</p>
	<p>अ) भूमापन क्र. ----/सीटीएस क्र. ----- असलेल्या ----- इतक्या चौ. मी. चे भूखंड / अनेक भूखंड विकत घेणे किंवा भाडेतत्वावर घेणे आणि त्यावर, सहकारी संस्थेच्या सदस्यांना त्यांच्या प्राधिकृत वापरासाठी वाटप करण्याकरिता सदनिका बांधणे</p> <p>किंवा</p> <p>----- या नावाने ओळखली जाणारी / जाणा-या भूमापन क्रमांक / सीटीएस क्रमांक ----- असलेल्या ----- इतक्या चौ. मी. ची इमारत / इमारती विकत घेणे आणि सोसायटीच्या सदस्यांना त्यांच्या प्राधिकृत वापरासाठी सदनिकांचे वाटप करण्यासाठी इमारत / इमारती विकत घेणे.</p> <p>ब) संस्थेच्या मालमतेचे व्यवस्थापन करणे, देखभाल करणे आणि प्रशासन करणे.</p>

	<p>क) संस्थेच्या उद्देशपूर्तीसाठी निधी उभारणे.</p> <p>ड) स्वतःच्या जबाबदारीवर किंवा अन्य सहकारी संस्था किंवा अन्य संस्थेच्या सहकार्याने सामाजिक, सांस्कृतिक आणि मनोरंजनात्मक कार्यक्रम आयोजित करणे व त्यासाठी तरतूद करणे.</p> <p>इ) संस्थेचे सभासद, समिती सदस्य, पदाधिकारी, कर्मचारी यांच्यामध्ये सहकारी कौशल्य वृद्धिंगत व्हावे म्हणून त्यांना सहकारी शिक्षण, प्रशिक्षण देणे.</p> <p>फ) उपविधीमध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या संस्थेच्या उद्देशपूर्तीसाठी आवश्यक किंवा इष्ट अशा सर्व गोष्टी करणे.</p>
पाच - संलग्नता	
इतर सहकारी संस्थांशी संलग्नता	6. संस्थेची नोंदणी झाल्यावर ताबडतोब ही संस्था त्या जिल्ह्याच्या / प्रभागाच्या / तालुक्याच्या सहकारी गृहनिर्माण महासंघाची , व जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेची सभासद होईल व वर निर्दिष्ट केलेल्या त्या त्या संस्थांच्या उपविधीतील तरतुदीनुसार तिने भरावयाच्या सर्व रकमांचा वेळोवेळी भरणे करेल.
सहा - निधी, तिचा उपयोग आणि गुंतवणूक	
(अ) निधीची उभारणी	
संस्थेच्या निधी उभारण्याच्या विविध पध्दती	7. संस्थेचा निधी पुढे उल्लेखिलेल्यांपैकी एका अगर एकाहून अधिक पध्दतींचा अवलंब करून उभारता येईल.
	<p>(अ) प्रवेश फीच्या रुपाने ;</p> <p>(ब) भाग पत्र (शेअर्स) विक्रीस काढणे;</p> <p>(क) कर्ज व अर्थसहाय्य घेऊन;</p> <p>(ड) ठेवी स्वीकारून;</p> <p>(ई) ऐच्छिक देणगीचे रुपाने (परंतु अशी देणगी हस्तांतरिती किंवा हस्तांतरक यांच्याकडून आलेली नसावी) ;</p> <p>(फ) इमारत / इमारतींच्या किंमतीपोटी अंशदानाद्वारे;</p> <p>(ग) भोगवट्याचा हक्क , अभिहस्तांकन यांसह भागपत्रांच्या हस्तांतरणावरील फीच्या रुपाने;</p> <p>(ह) सदनिकेच्या भोगवट्याचा राहण्याच्या हक्क हस्तांतरित करते वेळी हस्तांतरकाकडून घ्यावयाच्या अधिमूल्याच्या रुपाने ;</p> <p>(आय) प्रवर्तक वा बांधकाम व्यवसायी यांच्याकडून जागा मूळ निधी (कॉर्पस फंड)</p>

	<p>उभारून (परंतु असा निधी भूखंड/घरे, भाग व संस्थांच्या भांडवलातील हक्क हस्तांतरण करताना घेता येणार नाही; (जे) या उपविधीन्वये परवानगी दिलेल्या अन्य कोणत्याही पध्दतीने; (के) वैधानिक आवश्यकान्द्वारे; (ल) मोकळ्या जागा भाडेपट्टीने किंवा भाड्याने देऊन भोगवटेतर आकार आकारून; (म) पुनर्विकासाच्या बाबतीत मूळ निधी उभारून.</p>
(ब) भाग भांडवल	
संस्थेचे अधिकृत भागभांडवल	8. संस्थेचे अधिकृत भागभांडवल रु. ----- एवढे राहिल. सदर भागभांडवल प्रत्येकी 50/- रुपयाचा एक अशा ----- भागात विभागले जाईल
संस्थेच्या सदस्यांना भागपत्रे देणे	9 (अ). संस्थेच्या प्रत्येक सदस्याला त्याने वर्गणी दिलेल्या भागासाठी उपविधीमध्ये विहित केलेले भिन्न अनुक्रमांक असलेले व सदस्यांचे नाव , देण्यात आलेल्या भागांची संख्या व त्यावर भरलेल मूल्य दर्शविणारे भागपत्र त्याचे भाग मंजूर झाल्याच्या सहा महिन्यांच्या कालावधीमध्ये संस्थेकडून देण्यात येईल.
	<p>(ब) समिती, सदस्याने अर्ज केल्यावर व त्यासोबत, (एक) जर भागपत्र गहाळ झाले असेल तर पोलीस ठाण्यात तक्रार दाखल केल्याची प्रत व यासंबंधातील शपथपत्र, (दोन) जर भाग प्रमाणपत्र खराब, जळले, फाटले, वाचता न येण्यासारखे , इ. असेल तर या संबंधातील शपथपत्र, असा दस्तऐवज सादर केल्यावर त्यास "अशा प्रकारे चिन्हांकित " भागपत्राची दुसरी प्रत देईल.</p>
प्रत्येक भागपत्रावर संस्थेचा शिक्का व पदाधिकाऱ्यांच्या सहया	10. प्रत्येक भागपत्रावर संस्थेच्या नावाचा शिक्का (सील) उमटविण्यांत येईल व त्यावर संस्थेचा अध्यक्ष, सचिव आणि समितीने रीतसर प्राधिकृत केलेला समितीचा एक सदस्य, यांच्या सहया असतील. संस्थेच्या सचिवांकडून सभासदांस भागपत्र देण्यांत येईल.
(क) दायित्वांची मर्यादा (Limit of liability)	
संस्थेने दायित्व घेण्यावर निर्बंध	11. संस्थेस समिती निश्चित करील अशा कालावधीसाठी अशा व्याजदराने आणि अशा अटीच्या व शर्तीच्या अधीन सदस्यांकडून ठेवी स्वीकारता येतील आणि कर्जे घेता येतील. परंतु अशा दायित्वांची एकूण मर्यादा राज्य महाराष्ट्र सहकारी संस्था नियमावलीतील नियम 35 मध्ये विहित केलेल्या मर्यादेपेक्षा जास्त असता कामा नये.
(ड) राखीव निधी उभारणे	

राखीव निधी कशा प्रकारे उभा करावयाचा	12. (अ) संस्थेच्या राखीव निधीमध्ये पुढील बाबींचा समावेश असेल
	(एक) संस्थेला तिच्या सदस्यांकडून मिळालेली सर्व प्रकारची प्रवेश फी;
	(दोन) सभासदांनी भोगवटा हक्कां समवेत आपल्या भागपत्राचे हस्तांतरण केल्यावर संस्थेला तिच्या सदस्यांकडून मिळालेली हस्तांतरण फी;
	(तीन) संस्थेचे भागभांडवलात किंवा मालमतेत सदस्यांनी आपले हितसंबंध हस्तांतरित केल्यावर संस्थेला मिळालेले हस्तांतरण अधिमूल्य;
	(चार) अधिनियमाच्या कलम 66 (1) आणि (2) च्या तरतुदीस अधीन राहून प्रत्येक वर्षी मिळालेल्या निव्वळ नफ्यामधून उक्त निधीत जमा केलेल्या रकमा;
	(पाच) संस्थेला विशिष्ट कारणांसाठी मिळालेल्या देणग्याखेरीज तिला मिळालेल्या सर्व देणग्या;
संस्थेच्या राखीव निधीत रकमा विनियोजित करणे (Appropriation)	(ब) संस्था उपविधी क्र. 12(अ) एक ते पाच यांत निर्दिष्ट केलेल्या सर्व रकमा गतवर्षीच्या हिशेबांची पत्रके अंतिम स्वरूपात तयार करतांना विनियोजित (वळत्या) करील.
(इ) इतर निधींची उभारणी	
संस्थेने उभारावयाचे इतर निधी	13. संस्था, या खाली नमूद केलेल्या दरांनी तिच्या सदस्यांकडून अंशदाने घेऊन पुढे उल्लेखिलेले निधी उभारील व प्रस्थापित करील.
दुरुस्ती व देखभाल निधी उभारणे	अ) संस्थेच्या इमारतीच्या / मालमतेच्या नेहमीच्या वारंवार दुरुस्तीवर होणारा खर्च भागविण्यासाठी सर्वसाधारण सभेत (General Body Meeting) संस्थेच्या इमारतीच्या बांधकामादरम्यान झालेल्या आणि वास्तुशास्त्रज्ञाने प्रमाणित केलेल्या प्रत्येक सदनिकेच्या बांधकाम खर्चाच्या कमीत कमी दरसाल 0.75 टक्क्याच्या अधीन निश्चित केलेल्या दराने दुरुस्ती व देखभाल खर्च असेल .
प्रमुख दुरुस्ती निधी उभारणे	ब) जेव्हा आवश्यकता असेल तेव्हा आणि सदनिकेच्या क्षेत्रफळाच्या आधारे निश्चित केलेल्या दराने निर्णय घेण्यात आल्याप्रमाणे प्रमुख दुरुस्ती निधी असेल. मोठ्या / असामान्य / महत्वाच्या दुरुस्तीवर (Major Repairs Fund) होणारा खर्च भागविण्यासाठी सर्वसाधारण सभा आवश्यकतेनुसार गाळ्याच्या क्षेत्रफळाप्रमाणे प्रत्येक सभासदांकडून गोळा करावयाची रक्कम निश्चित करेल.
संस्थेने कर्जनिवारण निधी (सिंकिंग फंड) उभारणे	क) सर्वसाधारण सभेत ठरविण्यात येईल त्या दराने सभासदांकडून रकमा गोळा करून 'कर्जनिवारण निधी' (सिंकिंग फंड) उभारण्यात येईल. संस्थेच्या इमारतीच्या बांधकामादरम्यान झालेल्या आणि वास्तुशास्त्रज्ञाने प्रमाणित केलेल्या सदनिकेच्या

शिक्षण व प्रशिक्षण निधी उभारणे	<p>बांधकाम खर्चाच्या 0.25 टक्क्याच्या अधीन तो उभारण्यात येईल मात्र, त्यामध्ये जमिनीची प्रमाणबद्ध किंमत अंतर्भूत असणार नाही.</p> <p>ड) सदस्यांकडून प्रत्येक सदनिकेमागे दरमहा रु. 10/- एवढी किंवा सर्वसाधारण सभा ठरवील त्याप्रमाणे वर्गणी गोळा करून शिक्षण व प्रशिक्षण निधी उभारण्यात येईल.</p>
(फ) संस्थेकडून निधींचा विनियोग	
निधीचा विनियोग	14. संस्थेस, निधीतील रकमांचा विनियोग खाली नमूद केलेल्या पध्दतीने करता येईल :-
राखीव निधीचा विनियोग	अ) राखीव निधी :- संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेची मंजूरी घेऊन संस्थेच्या मालमतेच्या दुरुस्त्या, त्यांची देखभाल व नूतनीकरण यांवर होणाऱ्या खर्चासाठी, संस्थेला राखीव निधी उपयोगात आणता येईल.
दुरुस्ती व देखभाल निधींचा विनियोग	ब) दुरुस्ती व देखभाल निधी :- संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेची मंजूरी घेऊन समितीस संस्थेच्या मालमतेची दुरुस्ती, देखभाल व नूतनीकरण यावरील खर्चासाठी दुरुस्ती व देखभाल निधी उपयोगात आणता येईल.
कर्जनिवारण निधीचा विनियोग	क) कर्जनिवारण निधी :- संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेने ठराव मंजूर केल्यावर सोसायटी कर्जनिवारण निधीचा वापर आपली इमारत / आपल्या इमारतींच्या पुनर्बांधणीसाठी किंवा संस्थेच्या वास्तुशास्त्रज्ञाच्या मते आवश्यक वाटेल अशी इमारतीची / इमारतीची संरचनात्मक वाढ किंवा फेरबदल, किंवा मोठ्या प्रमाणावर दुरुस्ती करण्यासाठी करू शकेल. मात्र, हे बदल किंवा मोठ्या प्रमाणावरील दुरुस्ती वास्तुशास्त्रज्ञाने प्रमाणित केलेले पाहिजेत आणि सर्वसाधारण सभेने मंजूर केले पाहिजेत.
सर्वसाधारण सभेच्या मान्यतेने सर्व निधींचा विनियोग	<p>ड) शिक्षण आणि प्रशिक्षण निधी :- अधिनियमाचे कलम 24 (अ) अन्वये तरतूद केल्याप्रमाणे या निधीचा विनियोग करता येईल.</p> <p>सर्व प्रकारच्या निधींचा विनियोग संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेच्या पूर्व परवानगीनेच करण्यात येईल.</p>
(ग) निधीतील रकमांची गुंतवणूक	
निधीतील रकमांची गुंतवणूक	15. संस्थेच्या व्यवहारात वापरला नसेल असा निधी संस्थेस, अधिनियमाच्या कलम 70 अन्वये आवश्यक असल्याप्रमाणे गुंतवण्यात येईल किंवा ठेव म्हणून ठेवण्यात येईल, परंतु संस्थेच्या निधीच्या रूपात गोळा केलेल्या रकमा अधिनियमाच्या उक्त कलमान्वये, मान्यताप्राप्त प्रकारांपैकी एका प्रकारे दीर्घ मुदतीसाठी, गुंतवणुकीवरील मिळालेल्या व्याजासह गुंतवण्यात येतील.
सात - सभासद त्यांचे हक्क,	

जबाबदान्या व दायित्वे	
(एक) सदस्यत्व	
(अ) सदस्याचे वर्ग	
सदस्यांचे वर्ग	16. संस्थेच्या सदस्य वर्गामध्ये - (1) सदस्य व सहयोगी सदस्य आणि (दोन) नाममात्र सभासद यांचा समावेश असेल.
	ब) सदस्यत्वासाठी पात्रता
संस्थेच्या सदस्यत्वासाठी पात्रता	17. (अ) खाली उल्लेख केलेल्या व्यक्ती व्यतिरिक्त कोणाही व्यक्तीस संस्थेच्या सदस्यत्वासाठी मान्यता दिली जाणार नाही :-
	(एक) भारतीय संविदा अधिनियम 1872 अन्वये संविदा करण्यास सक्षम असलेली अशी व्यक्ती अथवा;
	(दोन) संस्था नोंदणी अधिनियम 1860 खालील नोंदणीकृत संस्था, भागीदारी संस्था, कंपनी किंवा त्यावेळी अंमलात असलेल्या कोणत्याही कायद्याखाली प्रस्थापित कोणताही इतर निगम निकाय;
	(तीन) महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम 1960 अन्वये नोंदणीकृत केलेली किंवा नोंदणीकृत करावयासाठी मानण्यात येणारी सहकारी संस्था;
	(चार) राज्य शासन किंवा केंद्र सरकार;
	(पाच) स्थानिक प्राधिकरण;
	(सहा) सार्वजनिक विश्वस्त मंडळाच्या नोंदणीसाठी त्या त्या वेळी अंमलात असलेल्या कायद्याखाली नोंदणीकृत केलेले असे विश्वस्त मंडळ.
संस्थेच्या सदस्यत्वासाठी अज्ञान किंवा मनोविकल व्यक्तींची पात्रता	(ब) मयत सदस्याचे संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेतील वारसाप्राप्त भाग आणि / किंवा हितसंबंध त्याच्या अज्ञान वा मनोविकल वारसदाराने अथवा त्याच्या पालकांमार्फत वा कायदेशिर प्रतिनिधीमार्फत अथवा नामनिर्देशित व्यक्तीमार्फत विहित नमुन्यांत अर्ज व त्यात नमूद केल्यानुसार विहित नमुन्यातील हमीपत्र अधिकथन (Undertaking /Declaration) दिल्यास तो वारसदार संस्थेच्या सदस्य वर्गात दाखल होण्यास पात्र होवू शकेल.
व्यक्तीस सभासद वर्गात प्रवेश देण्या साठी जिल्हाधिकार्याची मान्यता केव्हा आवश्यक	(क) जर संस्थेस घर बांधणीसाठी जमीन शासन / सिडको / म्हाडाकडून किंवा अन्य प्राधिकरणाकडून दिली असेल तर या उपविधीत अन्यथा काहीही अंतर्भूत असले तरी सदस्यत्वासाठी संस्थेकडे थेट आलेल्या अर्जानुसार किंवा विद्यमान सभासदाने संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेतील भाग व हितसंबंध, यांचे हस्तांतरण केल्याने एखाद्या व्यक्तीच्या सदस्यत्वाची परवानगी जिल्हयाच्या जिल्हाधिका-यासारख्या सक्षम

	प्राधिकरणाच्या मान्यतेच्या अधीन असेल , एसआरअे किंवा अन्य प्राधिकरणाने दिलेली असेल तर जिल्हाधिकारी यांची मान्यता लागेल .
	टीप : 1) कुटुंब याचा अर्थ उपविधी क्र. 3 (पंचवीस) मध्ये व्याख्या केल्याप्रमाणे कुटुंब , असा आहे .
	टीप : 2) संस्थेच्या नोंदणी अर्जावर ज्यांनी स्वाक्षऱ्या केल्या आहेत अशा सर्व व्यक्ती संस्थेची नोंदणी झाल्यावर संस्थेचे आपोआप सदस्य झाल्याचे मानण्यांत येईल .
	टीप : 3) इमारत / इमारतीत बांधण्यात आलेल्या सदनिकेच्या / गाळ्यांच्या संख्येच्या एवढीच संस्थेची सदस्य संख्या असेल . संस्थेत जेवढ्या सदनिका / गाळे असतील तेवढ्याच संख्येपुरते सदस्य असणे हे संस्थेच्या व्यवस्थापक समितीसाठी बंधनकारक असेल .
कंपनी कायद्याखाली नोंदलेली संस्था, भागीदारीपेढी इत्यादींची संस्थेच्या सदस्यत्वासाठी पात्रता .	<p>18. भारतीय भागीदारी अधिनियम, 1932 खालील नोंदणीकृत भागीदारी संस्था, कंपनी अधिनियम , 1949 खालील नोंदणीकृत कंपनी, संस्था नोंदणी अधिनियम , 1860 खाली नोंदलेली भारतीयसंस्था किंवा महाराष्ट्र सहकारी अधिनियम 1960 खाली नोंदलेली किंवा नोंदली आहे असे मानली जाणारी सहकारी संस्था , स्थानिक प्राधिकरण / राज्य / केंद्र शासन, महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम 1960 च्या कलम 22(1) (ब), (क), (ड), (इ) आणि (फ) मध्ये तरतूद केल्याप्रमाणे सार्वजनिक विश्वस्त मंडळ , किंवा त्यावेळी अंमलात असलेल्या कायद्याखाली नोंदली गेलेली निगम-निकाय संस्थेचे सदस्यत्व म्हणून दाखल करून घेण्यास पात्र होऊ शकेल . तथापि भागीदारी संस्था व कंपनी यांना सदस्य म्हणून दाखल करून घेणे व त्यांनी सदनिका धारण करणे याबाबत शासनाने अधिनियमाच्या कलम 22 मधील दुसऱ्या परंतुका अन्वये वेळोवेळी काढलेल्या अधिसूचनांद्वारे नियमन केले जाईल .</p> <p>टीप : वर निर्दिष्ट केलेल्या शासकीय अधिसूचनेतील विद्यमान अटी व शर्तीसाठी उपविधीचे जोडपत्र पाहा .</p>
(क) सदस्यत्वासाठी शर्ती	
संस्थेचे सदस्य होण्यासाठी व्यक्तींनी पूर्ण करावयाच्या शर्ती	19(अ) सदस्य होण्यास पात्र असलेल्या व विहित नमुन्यात सदस्यत्वासाठी अर्ज करणाऱ्या कोणाही व्यक्तीस तिने खालील शर्तीची पूर्तता केल्यास समितीकडून तिला सदस्य म्हणून दाखल करून घेण्यात येईल .
	(एक) तिने सदस्यत्वासाठी करावयाच्या अर्जासोबत कमीत कमी दहा भागांची रक्कम पूर्णपणे भरली पाहिजे .
	(दोन) तिने सभासदत्वासाठी विहित अर्जासोबत 100/- रुपये प्रवेश फी भरली पाहिजे .
	(तीन) संस्थेच्या कार्यकारी क्षेत्रामध्ये अन्यत्र कोठेही त्याच्या अगर कुटुंबातील कोणत्याही

	<p>व्यक्तीचे</p> <p>मालकीचे घर, भूखंड अथवा सदनिका असल्यास त्या बाबतचा तपशील विहित नमुन्यातील</p> <p>अर्जात व प्रतिज्ञापत्रात त्याने दिलेला आहे.</p>
	<p>(चार) ज्या कारणासाठी सदनिका खरेदी केली आहे त्याच कारणासाठी ती वापरण्यात येईल. अशा अर्थाचे</p> <p>(निज डिडमध्ये दिलेल्या मुदतीत) विहित नमुन्यात त्याने हमीपत्र दिले आहे.</p>
	<p>(पाच) त्याचे स्वतंत्र उत्पन्नाचे साधन नसेल तर, त्याने त्याबाबत नमुन्यात हमीपत्र सादर केले आहे.</p>
	<p>(सहा) संस्थेच्या सदस्यत्वासाठी त्याने सादर केलेल्या अर्जासोबत त्याने महाराष्ट्र मालकी हक्काच्या</p> <p>सदनिकाबाबत अधिनियम याच्या कलम 4 अन्वये प्रवर्तका (बांधकाम व्यवसायी) बरोबर किंवा</p> <p>हस्तांतरकाबरोबर केलेल्या करारपत्राचे योग्य मुद्रांक शुल्क भरल्याची प्रमाणित प्रत सादर केली आहे.</p>
	<p>(सात) त्या त्या वेळी अंमलात असलेल्या कोणत्याही कायद्याच्या तरतुदीनुसार आवश्यक असल्याप्रमाणे</p> <p>विहित नमुन्यात हमीपत्रे, घोषणापत्रे आणि संस्थेच्या उपविधीनुसार आवश्यक असलेली अन्य</p> <p>माहिती सदस्यत्वाच्या अर्जासोबत त्याने सादर केली आहे.</p> <p>(आठ) सिडको / म्हाडा / एसआरअे / एमएमआरडीअे या विशिष्ट नियोजन प्राधिकरणाच्या अधिकार</p> <p>क्षेत्राखाली नोंदविण्यात आलेल्या संस्थांच्या बाबतीत अर्जदार हा संबंधित कायद्यातील</p> <p>तरतुदीनुसार आणि (असल्यास) शासन / नियोजन प्राधिकरण यांच्या निदेशक तत्वाखाली पात्र</p> <p>असला पाहिजे.</p>
	<p>टीप : विक्री न झालेल्या सदनिकांच्या संबंधात संस्थेच्या सदस्यत्वासाठी अर्ज करणारे प्रवर्तक (बांधकाम व्यवसायी) यांना, वर नमूद केलेल्या शर्तीपैकी (3), (4), (5) व (7) ह्या शर्ती लागू असणार नाहीत.</p>
संस्थेचे सहयोगी सदस्य व्हावयासाठी इच्छुक असणा-या व्यक्ती, भागीदारी संस्था, कंपनी किंवा निगम निकाय	<p>(ब) सहयोगी सदस्य होण्यास पात्र असेलेल्या आणि अशा सदस्यत्वासाठी ज्यांनी 100 /- रुपयांच्या प्रवेश फी सह विहित नमुन्यांत सदस्यत्वासाठी अर्ज केलेला आहे अशा व्यक्ती , भागीदारी संस्था, कंपनी किंवा त्यावेळी अंमलात असलेल्या कोणत्याही कायद्याअन्वये नोंदणीकृत निगम निकाय यांना समितीचा सहयोगी सदस्य म्हणून दाखल</p>

यांसाठी शर्ती .	करून घेण्यात येईल .
संस्थेचे सभासद होवू इच्छिणाऱ्या निगम निकाय यानी (कॉर्पोरेट बॉडीज) पूर्तता करावयाच्या शर्ती .	(क) संस्थेचे सदस्य होण्यास पात्र असलेले, आणि संस्थेच्या सदस्यत्वासाठी ज्यांनी विहित नमुन्यात अर्ज केलेला आहे अशा भागीदारी संस्था , कंपनी किंवा त्या त्या वेळी अंमलात असलेल्या कायद्यान्वये नोंदणीकृत अन्य कोणत्याही निगम-निकाय, यांना त्यांनी खाली नमूद केलेल्या शर्ती पूर्ण केल्यावर त्यांना या संस्थेच्या संचालक मंडळ सभेच्या संमतीने सदस्य करून घेण्यात येईल, त्या शर्ती अशा :-
	(एक) अर्जदाराने संस्थेच्या सदस्यत्वासाठी केलेल्या अर्जासमवेत महाराष्ट्र मालकी हक्कांच्या सदनिकाबाबत अधिनियम 1963 च्या कलम 4 खाली, बांधकाम व्यवसायी किंवा सदनिका हस्तांतरका बरोबर केलेल्या करारपत्राची यथोचित मुद्रांकित प्रमाणित प्रत व त्या सोबत भागीदारी संस्थांची किंवा यथास्थिति कंपनीची , अर्जावर स्वाक्षरी करण्यास प्राधिकार देणाऱ्या ठरावाची प्रत जोडली पाहिजे .
	(दोन) सदस्यत्वाच्या अर्जासमवेत अर्जदाराने किमान 10 भागपत्रे खरेदी केलेली असावीत तसेच 100 रुपये प्रवेश फी भरलेली असावी .
	(तीन) अधिनियमाच्या कलम 22 च्या दुसऱ्या परंतुकाखाली राज्य शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या अधिसूचनांत उल्लेखिलेल्या शर्तीचे पालन केलेले आहे .
	(चार) सदस्यत्वाच्या अर्जासमवेत अर्जदाराने त्या वेळी अंमलात असलेल्या कायद्यान्वये विहित नमुन्यात हमीपत्र आणि घोषणापत्र सादर केले पाहिजे .
	टीप : विक्री न झालेल्या सदनिकांच्या बाबतीत संस्थेच्या सदस्यत्वासाठी अर्ज करणाऱ्या प्रवर्तक (बांधकाम व्यवसायी) भागीदारी संस्था, कंपनी यांना वरीलपैकी शर्त क्र. (1) व (3) लागू असणार नाही .
संस्थेच्या नाममात्र सदस्यत्वाबाबत शर्ती	20. नाममात्र सदस्य होण्यास पात्र असलेल्या व ज्याने अशा सदस्यत्वासाठी रु. 100/- प्रवेश फी भरून त्यास लागू असलेल्या विहित नमुन्यात आपल्या मूळ सदस्याच्या मार्फत अर्ज केला आहे. अशा पोट भाडेकरूस, परवानाधारकास (Licensee) किंवा काळजी वाहकास (caretaker) किंवा भोगवटादारास (occupant) समिती संस्थेचा नाममात्र सदस्य म्हणून दाखल करून घेवू शकेल .
सदस्यत्वाचे अर्ज, निकाली काढण्याची पध्दती	21. संस्थेच्या सदस्यत्वासाठी आलेला अर्ज निकालात काढण्यासाठी, संस्थेचे सचिव व समिती यांच्याकडून उपविधी क्र. 65(अ) ते (ग) मध्ये घालून दिलेली पध्दत अनुसरण्यात येईल .

2. सदस्यांचे हक्क व कर्तव्य

सदस्यांचे हक्क	<p>22. अ) सदस्य हे अधिनियम, नियम व उपविधी यांत तरतूद केल्याप्रमाणे असे हक्क वापरण्यास हक्कदार राहतील परंतु कोणत्याही सदस्याला असे हक्क त्यास त्याने सदस्यत्वासाठी संस्थेला अशी रक्कम दिल्याशिवाय किंवा असे हितसंबंध संपादन केल्याशिवाय मिळणार नाहीत.</p> <p>ब) परंतु आणखी असे की, सदस्यत्वाचा हक्क वापरण्यासंबंधात भाग भांडवलातील सदस्याच्या किमान अंशदानात वाढ झाल्या प्रकरणी संस्था अशा सदस्यांना मागणी नोटीस देईल आणि त्याची पूर्तता करण्यासाठी वाजवी कालावधी देईल.</p>
	<p>क) “क्रीयाशील सदस्य” - सदस्याने जर पुढील शर्तीचे पालन केले तर तो किंवा तो / ती क्रीयाशील सदस्य म्हणून राहिल :-</p> <p>(एक) तो किंवा ती अगोदर वर्षाच्या लागोपाठोपाठच्या पाच वर्षांच्या कालावधीत किमान एका</p> <p style="text-align: center;">सर्वसाधारण सभेस उपस्थित राहिला / राहिली असेल.</p> <p style="text-align: center;">परंतु संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेत सदस्याची उपस्थिती क्षमापित केली असेल तर या खंडातील</p> <p style="text-align: center;">कोणतीही गोष्ट लागू होणार नाही.</p> <p>(दोन) त्याने किंवा तिने संस्थेत सदनिका / गाळा खरेदी केला असेल आणि</p> <p>(तीन) त्याने / तिने संस्थेचा , देखभाल, सेवा आणि अन्य आकार नियमितपणे भरला असेल.</p>
	<p>ड) जो सदस्य क्रीयाशील सदस्य नसेल तो 'अक्रीयाशील ' सदस्य होईल.</p>
	<p>ई) प्रत्येक आर्थिक वर्षाअखेरीस संस्था 'क्रीयाशील ' किंवा 'अक्रीयाशील ' सदस्य म्हणून वर्गीकरण करील.</p> <p>1) संस्था प्रत्येक अक्रीयाशील सदस्यास प्रत्येक वर्षाच्या 31 मार्चनंतर 30 दिवसांच्या कालावधीत उपविधीत विहित केल्याप्रमाणे परिशिष्ट क्रमांक ----- प्रमाणे त्याच्या वर्गीकरणाबाबत कळवील.</p> <p>2) एखादा सदस्य ' क्रीयाशील ' किंवा 'अक्रीयाशील ' असल्याचा विवाद उद्भवल्या प्रकरणी , असे वर्गीकरण कळविल्याच्या तारखेपासून 60 दिवसांच्या आत निबंधकाकडे अपील केले जाईल.</p>
	<p>फ) 'अक्रीयाशील ' म्हणून वर्गीकरण झालेल्या सदस्याने जर उपविधी क्रमांक 22(क) खालील शर्तीची पूर्तता केल्यास त्याचे पुन्हा सक्रीय सदस्य असे वर्गीकरण केले जाईल.</p>
<p>(ब) उपविधीची , लेखापरीक्षण अहवालाची प्रत मिळणे आणि</p>	

पुस्तके व अभिलेख पाहणे व त्याच्या प्रती मिळणे	
संस्थेचा अभिलेख पाहणे व त्याच्या प्रती मिळणे	23 अ) सदस्यास महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम , 1960 च्या कलम 32 (1) मध्ये तरतूद केल्याप्रमाणे रोकड वह्या, नोंदवह्या, दस्तऐवज , इ. विनामूल्य तपासण्याचा हक्क राहिल आणि महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम , 1960 च्या कलम 32 (2) मध्ये तरतूद केल्याप्रमाणे दस्तऐवजच्या प्रती उपविधी क्र. 171 अन्वये विहित केलेली फी भरल्यावर मिळण्याचा हक्क राहिल.
पुस्तके व कागदपत्र पाहणे	
	23 ब) सदस्यास मान्यताप्राप्त संस्थेचा लेखापरीक्षा अहवाल याच्या प्रती त्यासाठी विहित केलेली रक्कम भरल्यावर मिळण्याचा हक्क राहिल.
(क) सदनिकेचा भोगवटा	
	24 (अ) ज्या सदस्यास संस्थेच्या उपविधी क्र. 75(अ) अन्वये सदनिकेचे वाटप केल्याचे मानण्यात आले असेल अशा सदस्यास, उक्त उपविधीअन्वये, विहित नमुन्यात दिलेल्या वाटप पत्रातील (Letter of allotment) अटी व शर्तीच्या अधीन सदनिकेच्या भोगवट्याचा हक्क असेल.
	24 (ब) सहयोगी / नाममात्र सदस्यास, मूळ सभासदाच्या संमतीने, संस्थेस लेखी कळवून आणि संस्थेने सर्वसाधारण सभेत घालून दिलेल्या अटी व शर्ती यांस अधीन राहून सदनिकेच्या भोगवट्याचा हक्क राहिल.
	(ड) सहयोगी व नाममात्र सदस्यांच्या हक्कांवर निर्बंध
सहयोगी सदस्यास अधिनियमाच्या कलम 27(2) अन्वये तरतूद केली असेल त्याखेरीज कोणतेही हक्क राहणार नाहीत.	25. सहयोगी सदस्यांना, अधिनियमाच्या कलम 27(2) अन्वये हक्काव्यतिरिक्त तरतूद केली असेल त्याखेरीज सक्रीय सदस्याचे कोणतेही हक्क वा विशेष हक्क असणार नाहीत.
नाममात्र सदस्यास सदस्यत्वाचा हक्क असणार नाही.	26. नाममात्र सदस्यास सभासद म्हणून असे कोणतेही हक्क राहणार नाहीत.
(ई) सदस्यत्वाचा राजीनामा	
(1) सदस्याचा राजीनामा	
संस्थेच्या सदस्यत्वाच्या राजीनाम्याची नोटीस	27 (अ) सदस्यास संस्थेच्या सचिवाकडे नियमावलीच्या नियम 21(1) अन्वये तरतूद केल्याप्रमाणे विहित नमुन्यात तीन महिन्यांची नोटीस देवून आपल्या सदस्यत्वाचा

	राजीनामा देता येईल .
संस्थेस अदा करावयाच्या रकमा पूर्ण भरल्या शिवाय राजीनाम्याचा स्वीकार न करणे .	(ब) संस्थेस अदा करावयाच्या रकमा पूर्णपणे भरल्याशिवाय संस्थेच्या सदस्यत्वाचा राजीनामा स्वीकारला जाणार नाही .
सदस्याकडून संस्थेस देय असलेली अदत्त रक्कम कळविणे .	क) राजीनामा देवू इच्छिणाऱ्या सदस्याकडे संस्थेची काही येणे बाकी असेल तर अशा येणे रकमेच्या तपशिलाबाबतची खुलासेवार माहिती देऊन संस्थेचे सचिव राजीनाम्याची नोटीस मिळाल्याच्या तारखेपासून 15 दिवसांचे आंत सदस्याला तसे कळविल आणि राजीनाम्याची नोटीस मिळाल्यापासून 30 दिवसांचे आंत ती रक्कम भरण्यास सांगेल .
सदस्याकडून येणे बाकी नसल्यास राजीनामा स्वीकारणे	(ड) सदस्याकडून संस्थेस काहीही येणे बाकी नसेल तर, समिती अशा सदस्याचा राजीनामा स्वीकारील व राजीनाम्यांची नोटीस मिळाल्याच्या तारखेपासून 3 महिन्यांच्या आंत सचिवांकडून सदस्यास तसे कळविण्यांत येईल .
राजीनामा अस्वीकृत केल्यास त्याची कारणे कळविणे .	(इ) समितीने कोणताही राजीनामा स्वीकारला नाही तर, समिती त्याबाबतच्या कारणांची नोंद घेईल आणि तसे संबंधित सदस्यास, सदर कारणे राजीनाम्याची नोटीस मिळाल्याच्या तारखेपासून तीन महिन्यांचे आत कळवील .
(2) सहयोगी सदस्याचा राजीनामा	
सहयोगी सदस्याचा राजीनामा	28. सहयोगी सदस्य, ज्या सभासदाबरोबर संयुक्तपणे त्याने संस्थेचे भाग धारण केले असतील त्यांचेमार्फत संस्थेच्या सचिवास राजीनाम्याचे पत्र लिहून केव्हाही आपल्या सदस्यत्वाचा राजीनामा देवू शकेल . संस्थेच्या सचिवाला, मूळ सभासदाकडून सहयोगी सभासदाचा राजीनामा स्वीकृत करण्याबद्दलच्या रीतसर शिफारशीसह आलेले सहयोगी सभासदाच्या राजीनाम्याचे पत्र ते मिळाल्याच्या तारखेच्या लगतानंतर भरलेल्या समितीच्या सभेपुढे स्वीकृतीसाठी ठेवील . समितीने सहयोगी सदस्याचा राजीनामा स्वीकारण्याचा निर्णय घेतल्यास, निर्णय घेतल्याच्या तारखेपासून 15 दिवसांच्या आंत संस्थेच्या सचिवाकडून मूळ सभासद व त्याचा सहयोगी सभासद यांना तो निर्णय कळविण्यांत येईल . जर राजीनामा स्वीकारण्यात आला नाही तर समिती तो न स्वीकारल्याची कारणे सभेच्या इतिवृत्तात नमूद करील व संस्थेचा सचिव वर विनिर्दिष्ट केलेल्या मुदतीत सदस्यास व त्याच्या सहयोगी सदस्यास समितीचा निर्णय कळवील . राजीनामा या कालावधीत मंजूर केला नाही तर तो स्वीकृत झाला असे गृहीत धरण्यात येईल .
	(3) भागीदारी संस्था, कंपनी वा अन्य कोणताही निगम-निकाय यांच्या वतीने सदनिकेचा भोगवटा असलेल्या नाममात्र सदस्याचा राजीनामा .
भागीदारी संस्था कंपनी किंवा अन्य निगम निकाय यांच्या वतीने	29. भागीदारी संस्था, कंपनी किंवा अन्य निगम निकाय यांच्या वतीने सदनिकेत राहणारा नाममात्र सदस्य असेल तर त्याला/तिला ज्यांच्या वतीने तो सदनिकेत राहात असेल ती भागीदारी संस्था, कंपनी किंवा अन्य निगम निकाय यांच्या मार्फत संस्थेच्या

<p>सदनिकेचा भोगवटा करणा-या नाममात्र सदस्याचा राजीनामा.</p>	<p>सचिवाकडे लेखी पत्र देऊन आपल्या नाममात्र सदस्यत्वाचा राजीनामा देता येईल. संस्थेचा सचिव संबंधित भागीदारी संस्था, कंपनी किंवा अन्य निगम निकाय यांनी रीतसर शिफारस केलेले राजीनामापत्र, ते मिळाल्याच्या लगतनंतर भरलेल्या समितीच्या सभेपुढे स्वीकृतीसाठी ठेवील. राजीनामा स्वीकृत करण्याचा निर्णय घेतल्यास समितीचा निर्णय झाल्याच्या तारखेपासून 15 दिवसांच्या आत संस्थेच्या सचिवाकडून भागीदारी संस्था, कंपनी किंवा अन्य निगम निकाय यांना व नाममात्र सदस्यास तो निर्णय कळविण्यांत येईल. जर राजीनामा स्वीकारण्यात आला नाही तर, समिती त्याबाबतची कारणे सभेच्या इतिवृत्तात नमूद करील व संस्थेचा सचिव वर विनिर्दिष्ट केलेल्या मुदतीत भागीदारी संस्था, कंपनी किंवा अन्य निगम निकाय यांस व नाममात्र सदस्यास समितीचा निर्णय कळवील. तीन महिन्यांचे आत समितीने याबाबत निर्णय घेतला नाही तर राजीनामा स्वीकृत झाला असे गृहित धरण्यांत येईल.</p>
	<p>(4) पोटभाडेकरू, परवानेदार किंवा काळजीवाहक इ. म्हणून असलेल्या नाममात्र सदस्याचा राजीनामा.</p>
<p>पोटभाडेकरू, परवानेदार किंवा काळजीवाहक यांचा राजीनामा</p>	<p>30. पोटभाडेकरू, परवानेदार, काळजीवाहक किंवा सदनिकेचा किंवा त्याच्या काही भागाचा कब्जेदार म्हणून ज्यास संस्थेने नाममात्र सदस्य म्हणून दाखल करून घेतलेले आहे असा नाममात्र सदस्य ज्या सदस्याला समितीने आपली सदनिका अगर त्याचा काही भाग पोटभाड्याने, परवाना पध्दतीने किंवा काळजीवाहक तत्वावर वा अन्य प्रकारे देण्याची परवानगी दिली असेल अशा सदस्यामार्फत संस्थेच्या सचिवाकडे, राजीनाम्याचे पत्र देऊन आपल्या नाममात्र सदस्यत्वाचा राजीनामा देवू शकेल. संस्थेचा सचिव, समितीने स्वीकारण्यासाठी संबंधित सदस्याने रीतसर शिफारस केलेले राजीनामापत्र मिळाल्याच्या लगतनंतर भरलेल्या समितीच्या सभेपुढे ते राजीनामापत्र स्वीकृतीसाठी ठेवील. समितीने राजीनामा स्वीकृत करण्याचा निर्णय घेतल्यास समितीचा निर्णय झाल्याच्या तारखेपासून 15 दिवसांच्या आत संस्थेच्या सचिवाकडून संबंधित सदस्य आणि त्याचा पोटभाडेकरू किंवा परवानेदार किंवा काळजीवाहक किंवा यथास्थिती सदनिकेचा किंवा त्याच्या भागाचा कब्जेदार यांना तो निर्णय कळविण्यांत येईल. जर राजीनामा स्वीकारण्यात आला नाही तर समिती त्याबाबतची कारणे सभेच्या इतिवृत्तात नमूद करील व संस्थेचा सचिव विनिर्दिष्ट केलेल्या मुदतीत संबंधित सदस्यास व त्याच्या पोटभाडेकरूस, परवानेदारास किंवा काळजीवाहकास किंवा कब्जेदारास तो निर्णय कळवील. तीन महिन्यांचे आत समितीने याबाबत निर्णय घेतला नाही तर राजीनामा स्वीकृत झाला असे गृहित धरण्यात येईल.</p>
<p>सदस्याचे संस्थेच्या भांडवलातील / मालमत्तेतील भाग किंवा हितसंबंध संपादन करणे.</p>	<p>31. उपविधी क्र. 27 अनुसार सदस्याचा राजीनामा स्वीकारल्यानंतर, संस्था सदर सदस्याचे संस्थेच्या भांडवलातील / मालमत्तेतील भाग व हितसंबंध संपादन करील व त्यास उपविधी क्र. 66 अनुसार तरतूद केल्याप्रमाणे त्यांची किंमत अदा करील.</p>
	<p>(फ) सदस्यांनी करावयाची नामनिर्देशने</p>

<p>सदस्याने करावयाच्या नामनिर्देशनाची व ते नामनिर्देशन रद्द करण्याची /सुधारणा करण्याची कार्यपध्दती</p>	<p>32. संस्थेचा सदस्य/सहयोगी सदस्य विहित केलेल्या नमुन्यात स्वाक्षरित लेखाद्वारे त्याच्या मृत्यूनंतर त्याचे संस्थेच्या भांडवलात / मालमतेत असलेले भाग व /किंवा हितसंबंध पूर्णतः किंवा अंशतः ज्या व्यक्तीकडे किंवा व्यक्तीकडे हस्तांतरित करण्यात येतील, अशा व्यक्तीला किंवा व्यक्तींना नामनिर्देशित करू शकेल. सचिवांकडून नामनिर्देशन अर्ज मिळाल्याची पोच म्हणजेच सदरचे नामनिर्देशन सचिवांनी मान्य केल्याचे समजण्यांत येईल. पहिल्या नामनिर्देशनाच्या नोंदणीसाठी फी आकारली जाणार नाही. सदस्यांस केव्हाही स्वतःच्या सहीने संस्थेच्या सचिवाकडे लेखी अर्ज करून आधीचे नामनिर्देशन रद्द करता येईल वा त्यात बदल करता येईल. सचिवांकडून आधीचे नामनिर्देशन रद्द करण्याच्या वा त्यात बदल करण्याच्या अर्जाची पोच म्हणजेच पहिले नामनिर्देशन रद्द झाले आहे, असे समजण्यांत येईल. प्रत्येक नवीन नामनिर्देशनासाठी रुपये 100/- एवढी फी आकारली जाईल.</p>
<p>नामनिर्देशन केल्याची किंवा पूर्वी केलेले नामनिर्देशन रद्द केल्याची /त्यात सुधारणा केल्याची नोंद करणे.</p>	<p>33. नामनिर्देशन नमुना किंवा अगोदर केलेले नामनिर्देशन रद्द करण्यासंबंधीचे पत्र प्राप्त झाल्यावर संस्थेच्या सचिवांकडून, ते प्राप्त झाल्याच्या तारखेच्या लगतनंतर भरणाच्या समितीच्या सभेपुढे, तो नमुना किंवा ते पत्र इतिवृत्तांत नोंद घेण्यासाठी ठेवण्यात येईल. प्रत्येक नामनिर्देशन किंवा यापूर्वी केलेले नामनिर्देशन रद्द ठरविण्यासंबंधीचे पत्र संस्थेच्या सचिवाद्वारे समितीच्या ज्या सभेत त्याची नोंद घेण्यांत आली होती त्या सभेच्या तारखेपासून 07 दिवसांच्या आत नामनिर्देशनाच्या नोंद पुस्तकात दाखल करण्यात येईल.</p>
<p>संस्थेचे भांडवल / मालमता यामध्ये असलेले मयत सदस्याचे भाग व हितसंबंध नामनिर्देशित व्यक्तीकडे / व्यक्तीकडे हस्तांतरित करणे.</p>	<p>34. महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, 1960 चे कलम 30 तसेच उपविधी 17 (अ) किंवा 19 याच्या तरतुदींच्या अधीन राहून सदस्याच्या मृत्यूनंतर सदर संस्था, मयत सदस्याचे संस्थेच्या भांडवलात / मालमतेत असलेले भाग व हितसंबंध त्या नामनिर्देशित व्यक्तीकडे/व्यक्तीकडे हस्तांतरित करील आणि जर ही मालमता मयत सभासद आणि सहयोगी सभासद यांनी एकत्रितपणे खरेदी केलेली असेल तर मयत सदस्याने धारण केलेले संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेत असलेले भाग व हितसंबंध याच्या प्रमाणात ते नामनिर्देशन केलेल्या व्यक्तीकडे/व्यक्तीकडे हस्तांतरित करील. नामनिर्देशित व्यक्तीने/व्यक्तींनी सदस्यत्वासाठीचा अर्ज सदस्याच्या मृत्यूनंतर सहा महिन्यांच्या आत सादर करणे आवश्यक आहे. सदस्य मृत पावल्यानंतर नामनिर्देशित व्यक्ती एकापेक्षा अधिक असतील अशा वेळी सर्वांनी एकत्रितपणे एकच अर्ज संस्थेकडे दाखल करावयाचा आहे आणि या नामनिर्देशित व्यक्ती पैकी सदस्य म्हणून ज्याचे नाव नोंदवावयाचे आहे अशा व्यक्तीचे नाव दर्शवायचे आहे. इतर नामनिर्देशित व्यक्तींची सहसभासद/सहयोगी सदस्य म्हणून नोंद केली जाईल. ज्या वेळेस सर्व नामनिर्देशित व्यक्ती त्यांच्यापैकी एका व्यक्तीस संस्थेचा सदस्य म्हणून दर्शवतील त्यावेळेस इतर नामनिर्देशित व्यक्तींनी, मयत सदस्याचे भांडवल / मालमतेत असलेले भाग किंवा हितसंबंध यावर केव्हाही हक्क सांगितल्यास त्याची संस्थेस कोणत्याही प्रकारे झळ पोहोचू दिली जाणार नाही याची हमी म्हणून विहित नमुन्यात हानिरक्षण बंधपत्र द्यावे लागेल. नामनिर्देशनामुळे सदस्य झालेल्या नामनिर्देशित व्यक्तीस मयत सदस्याच्या संस्थेच्या भागभांडवल / मालमतेत असलेले भाग व हितसंबंधांवर कायदेशीर व मालकी हक्क</p>

	<p>शाबित केल्याशिवाय इतर कोणताही हक्क व हितसंबंध निर्माण करता येणार नाही. संस्था अशा नामनिर्देशित सदस्य व्यक्तीने वेगवेगळ्या कायद्यातील तरतुदींचे कायदेशीर हक्क व मालकी शाबित केल्याशिवाय मयत सदस्याचे संस्थेच्या भांडवलात / मालमतेत असलेले भाग व हितसंबंध नामनिर्देशित सभासदाकडे हस्तांतरित करणार नाही.</p> <p>टीप :- नामनिर्देशनामुळे सदस्यत्व प्राप्त झाल्याच्या बाबतीत, असा सदस्य सर्व कायदेशीर वारसांची नोंद घेई पर्यंत “ विश्वस्त ” याद्वारे सदनिका / युनिट धारण करील आणि त्यास मालकी हक्क असणार नाही आणि तो कोणत्याही प्रकारे तिस-या पक्षाचा हितसंबंध निर्माण करणार नाही किंवा अन्यसंक्रामण करणार नाही.</p>
<p>मयत सदस्याचे संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेतील भाग व हितसंबंध वारसदाराकडे हस्तांतरित करणे.</p>	<p>35. एखादा सभासद नामनिर्देशन न करता मृत्यू पावल्यास किंवा हस्तांतरणासाठी कोणतीही नामनिर्देशित व्यक्ती पुढे न आल्यास, संस्था सदर सदस्याच्या मृत्यूची लेखी माहिती मिळाल्यापासून सहा महिन्यांच्या आत मयत सदस्याचे संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेतील भाग किंवा हितसंबंध यांच्या नियोजित हस्तांतरणाबाबत हक्क मागण्या किंवा हरकती मागविण्यासाठी संस्थेच्या सूचना फलकावर दर्शविलेल्या विहित नमुन्यात जाहीर नोटीस प्रदर्शित करून आवाहन करील, तसेच संस्था सदर जाहीर नोटीस जास्त खपाच्या कमीत कमी दोन स्थानिक वर्तमानपत्रांत प्रसिध्द करील. अशा नोटीशीचा प्रसिध्दीचा सर्व खर्च मयत सदस्याचे संस्थेच्या भांडवलात / मालमतेत जे भाग किंवा हितसंबंध असतील त्याच्या किंमतीतून वसूल केला जाईल. सदर नोटीस प्रसिध्द केल्यानंतर नोटीशीच्या अनुरोधाने प्राप्त झालेल्या हक्क, मागण्या वा हरकती लक्षात घेऊन वा प्राप्त परिस्थितीत समितीस योग्य वाटेल अशी चौकशी करून समिती कोणती व्यक्ती समितीच्या मते मयत सदस्याचा वारसदार वा कायदेशीर प्रतिनिधी आहे, याबाबत निर्णय घेईल. अशी व्यक्ती उपविधी क्र. 17(अ) वा 19 मधील तरतुदींच्या अधीनतेने संस्थेचा सदस्य होण्यास पात्र राहिल. परंतु अशा व्यक्तीस सदस्यत्वासाठी द्यावयाच्या विहित नमुन्यातील अर्जासोबत मयत सदस्याचे संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेतील भाग व हितसंबंध यावर कधीकाळी कोणी हक्क सांगितल्यास त्याची संस्थेस कोणत्याही प्रकारे झळ पोहोचू दिली जाणार नाही याची हमी म्हणून हानिरक्षण बंधपत्र लिहून द्यावे लागेल. एकापेक्षा अधिक हक्कदार असतील तर संस्था त्यांना त्यापैकी कोणी संस्थेचे सदस्य व्हावे या संबंधी प्रतिज्ञापत्र करण्यास सांगेल, आणि अशा प्रतिज्ञापत्रात निर्देशिलेल्या व्यक्तीने संस्थेच्या सदस्यत्वाच्या अर्जासोबत वर निर्दिष्ट केल्याप्रमाणे हानिरक्षण बंधपत्र लिहून दिले पाहिजे. तथापि कोणती व्यक्ती मयत सदस्याची कायदेशीर वारसदार अगर कायदेशीर प्रतिनिधी आहे या संबंधात समिती निर्णय घेवू शकत नसल्यास किंवा हक्कदारांपैकी कोणी संस्थेचे सदस्य व्हावे या संबंधी त्यांच्यात एकमत होऊल करार होऊ शकत नसल्यास समिती त्यांना सक्षम न्यायालयाकडून उत्तराधिकार प्रमाणपत्र सादर करण्यास सांगेल. तथापि कोणही हक्कदार पुढे न आल्यास मयत सदस्याचे संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेतील भाग व हितसंबंध संस्थेकडे निहित (vest) होतील.</p>
<p>संस्थेच्या भांडवलातील /</p>	<p>36. नामनिर्देशन केलेली व्यक्ती एकच असेल व त्याने संस्थेच्या भांडवलातील /</p>

<p>मालमतेतील मयत सदस्याचा भाग व हितसंबंध यांची किंमत नामनिर्देशित व्यक्तीला/व्यक्तींना अदा करणे.</p>	<p>मालमतेतील मयत सदस्याच्या भागाच्या व हितसंबंधांच्या किंमतीची मागणी केल्यास संस्था सदर भाग व हितसंबंध स्वतः संपादन करील व उपविधी क्र. 63 अन्वये तरतूद करण्यात आल्याप्रमाणे येणारी रक्कम नामनिर्देशित केलेल्या व्यक्तीस अदा करील. तथापि, जर नामनिर्देशित केलेल्या व्यक्ती एकापेक्षा जास्त असतील व त्यांनी संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेतील मयत सदस्याच्या भागाच्या व हितसंबंधांच्या किंमतीची मागणी केली तर संस्था सदर भाग व हितसंबंध स्वतः संपादन करील आणि वर निर्दिष्ट केलेल्या उपविधी अन्वये त्याची येणारी किंमत नामनिर्देशन पत्रात नमूद केलेल्या प्रमाणात अदा करील. नामनिर्देशनपत्रात असे प्रमाण उल्लेखिलेले नसल्यास रक्कम समप्रमाणात विभागून दिली जाईल.</p>
<p>संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेतील मयत सदस्याचे भाग व हितसंबंध यांची किंमत वारसदारास अगर कायदेशीर प्रतिनिधीस अदा करणे.</p>	<p>37) जर समितीच्या मते, मयत सदस्याचा फक्त एकच वारसदार / कायदेशीर प्रतिनिधी असेल व तो संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेतील मयत सदस्याचे भाग व हितसंबंध यांच्या किंमतीची मागणी करित असेल तर संस्था सदर भाग व हितसंबंध स्वतः संपादन करू शकेल व उपविधी क्र. 35 मध्ये निर्देशित केल्याप्रमाणे हानिरक्षण बंधपत्र लिहून घेऊन , उपविधी क्र. 63 अन्वये तदतूद केल्याप्रमाणे त्यांची येणारी किंमत अदा करू शकेल. जर समितीच्या मते, एकापेक्षा अधिक वारसदार वा कायदेशीर प्रतिनिधी असतील व ते संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेतील मयत सदस्याचे भाग व हितसंबंध यांची किंमत मागत असतील तर संस्था सदर भाग व हितसंबंध संपादन करू शकेल व उपविधी क्र. 35 मध्ये निर्देशित केल्याप्रमाणे सर्व वारसदारांकडून / कायदेशीर प्रतिनिधींकडून हानिरक्षण बंधपत्र लिहून घेऊन उपविधी क्र. 64 अन्वये तरतूद केल्याप्रमाणे किंमत समप्रमाणात विभागून देऊ शकेल.</p>
	<p>ग) संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेतील भाग व हितसंबंध यांचे हस्तांतरण</p>
<p>संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेतील भाग व हितसंबंध यांचे हस्तांतरण करण्याबाबत नोटीस</p>	<p>38 (अ) एखाद्या सदस्यास संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेतील आपले भाग व हितसंबंध यांचे हस्तांतरण करावयाचे असल्यास त्याने सदर हस्तांतरणाचा आपला इरादा असल्याबद्दल विहित नमुन्यात 15 दिवसांची नोटीस संस्थेच्या सचिवास पाठवली पाहिजे व सदर नोटीशीसोबत ज्याचे नांव हस्तांतरण करावयासाठी योजिले आहे त्याची हस्तांतरणास संमती असल्याबद्दलचे विहित नमुन्यातील पत्र जोडले पाहिजे.</p>
	<p>(ब) अशी नोटीस मिळाल्यानंतर, संस्थेच्या सचिव अधिनियमातील कलम 29 (2)(अ) आणि (ब) अनुसार सकृतदर्शनी सदर सदस्य संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेतील आपले भाग व हितसंबंध हस्तांतरित करण्यास पात्र आहे किंवा कसे हे नोटीशीवर नमूद करून सदर नोटीस मिळाल्याच्या लगतनंतर भरणाऱ्या समितीच्या सभेपुढे ती ठेवील.</p>
	<p>(क) संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेतील भाग व हितसंबंध हस्तांतरित करण्यासाठी अधिनियमाच्या कलम 29 (2) (अ) आणि (ब) मधील तरतुदींच्या अनुषंगाने सदस्य अपात्र ठरला तर समितीने या संबंधांत निर्णय घेतल्याच्या तारखेपासून 8 दिवसांच्या अवधीत संबंधित सदस्याला तसे कळविण्याबाबत समिती सचिवास निदेश देईल.</p>

	(ड) संस्थेचे भांडवलातील / मालमतेतील हस्तांतरकाचे भाग व हितसंबंध हस्तांतरितीकडे हस्तांतरित करण्यासाठी संस्थेच्या ना हरकत प्रमाणपत्राची आवश्यकता असणार नाही. तथापि, हस्तांतरकाला अथवा हस्तांतरितीला अशा प्रमाणपत्राची आवश्यकता भासल्यास ती तसा लेखी अर्ज संस्थेकडे करील आणि संस्थेची समिती अर्जाच्या योग्यतेनुसार विचार करून योग्य तो निर्णय एक महिन्याचे आत घेईल.
	(ई) हस्तांतरक / हस्तांतरिती खालील कागदपत्रे सादर करून पुढीलप्रमाणे पूर्तता करील. (एक) संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेतील त्यांचे भाग व हितसंबंध हस्तांतरित करण्यासाठी विहित नमुन्यात अर्ज व सोबत भागपत्र सादर करणे;
	(दोन) प्रस्तावित हस्तांतरितीच्या सदरस्यत्वासाठी विहित नमुन्यात अर्ज सादर करणे;
	(तीन) सदस्याकडून/हस्तांतरकाकडून विहित नमुन्यातील राजीनामा सादर करणे;
	(चार) चुकत्या केलेल्या मुद्रांक शुल्कासह नोंदणीकृत करारपत्र ;
	(पाच) नियोजित हस्तांतरणासाठी संयुक्तिक कारणे देणे;
	(सहा) हस्तांतरकाद्वारे संस्थेची सर्व दायित्वे चुकती करणेबाबत हमीपत्र;
	(सात) हस्तांतरण फी म्हणून रुपये 500 एवढी रक्कम प्रदान करणे;
	(आठ) प्रस्तावित हस्तांतरितीने देय असलेली रुपये 100/- इतकी प्रवेश फी भरणे;
	(नऊ) आपल्या भूभागांच्या हस्तांतरणाबद्दल सर्वसाधारण सभेने ठरविलेल्या दराने अधिमूल्य भरणे. मात्र हे अधिमूल्य सहकार विभाग आणि महाराष्ट्र राज्य शासन यांनी वेळोवेळी जाहीर केलेल्या परिपत्रकामध्ये विहित केलेल्या मर्यादेमध्येच असले पाहिजे. हस्तांतरकाकडून किंवा हस्तांतरितीकडून कोणताही इतर निधी याखाली देणगी किंवा अंशदान म्हणून अथवा अन्य कोणत्याही सबबीखाली कोणतीही जास्तीची रक्कम वसूल करता येणार नाही;
	(दहा) त्यावेळी अंमलात असलेल्या कोणत्याही कायद्याच्या तरतुदीनुसार अगर शासनाच्या किंवा वित्तपुरवठा करणा-या संस्थेच्या किंवा कोणत्याही अन्य प्राधिकरणाच्या आदेशानुसार अगर मंजूरीनुसार लागणारे “ ना हरकत प्रमाणपत्र ” सादर करणे;
	(अकरा) त्यावेळी अंमलात असलेल्या कोणत्याही कायद्याच्या तरतुदीनुसार या उपविधीत विहित केलेल्या अशा नमुन्यामध्ये द्यावे लागणारे हमीपत्र / प्रतिज्ञापत्र सादर करणे; टीप :- वरील अट क्र. 9 ही संस्थेच्या भांडवलामध्ये मालमतेतील सदस्याचे भाग व हितसंबंध, त्याच्या कुटुंबियाकडे किंवा त्याने नामनिर्देशित केलेल्या व्यक्तीकडे अथवा त्या सदस्याच्या कायदेशीर वारसच्या नावे करतांना अथवा सदस्यांमधील आपापसातील

	सदनिका बदलासाठी लागू असणार नाही.
सदस्याचे संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेतील भाग व हितसंबंध हस्तांतरित करण्यासंबंधीचे अर्ज निकाली काढणे.	39(अ) संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेतील सदस्याचे भाग व/ किंवा हितसंबंध हस्तांतरित करण्यासाठी आलेले अर्ज निकाली काढताना संस्थेचे सचिव व समिती यांच्याकडून उपविधी क्र. 63 मध्ये नमूद केलेली कार्यपध्दती अनुसरण्यात येईल.
सदस्यत्वासाठी व संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेतील भाग व हितसंबंध हस्तांतरण करण्यासाठी आलेला कोणताही अर्ज समितीने किंवा सर्वसाधारण सभेने सहसा नाकारावयाचा नाही.	(ब) सदस्यत्व दाखल करून घेण्यासाठी किंवा समितीच्या सभेत किंवा यथास्थिति सर्वसाधारण सभेत संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेतील भाग व हितसंबंध हस्तांतरण करून घेण्यासाठी आलेला कोणताही अर्ज हा अधिनियम, नियमावली किंवा संस्थेचे उपविधी किंवा शासनाने त्यात विहित केलेला कायदेशीर अधिकाराचा वापर करून जारी केलेला अन्य कोणताही कायदा किंवा काढलेले आदेश यात नमूद केलेल्या तरतुदींची पूर्तता न केल्याचे कारण वगळता अन्य कारणावरून नाकारता येणार नाही.
संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेतील भाग व हितसंबंध हस्तांतरित करण्यासाठी आलेल्या अर्जाबाबत तीन महिन्यांच्या आत कळविण्यात आले नाही तर दाखल करून घेतल्याचे समजण्यांत येईल.	(क) संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेतील भाग व हितसंबंध हस्तांतरित करण्यासाठी आलेल्या अर्जावर समितीचा सर्वसाधारण सभेचा निर्णय जर संस्थेस अर्ज मिळाल्यापासून तीन महिन्यांच्या आत अर्जदारास कळविण्यात आला नाही तर अधिनियमाच्या कलम 22(2) अन्वये तरतूद केल्याप्रमाणे सदर अर्ज स्वीकृत केला आहे, असे समजण्यांत येईल व ज्याचे नाव हस्तांतरण करावयाचे आहे त्यास संस्थेचे सदस्य करून घेण्यांत आले आहे असे समजण्यांत येईल.
अनधिकृतपणे केलेले हस्तांतरण रद्दबातल ठरेल.	(ड) अधिनियम, नियमावली किंवा उपविधी यातील तरतुदींचे उल्लंघन करून केलेले कोणतेही हस्तांतरण रद्दबातल ठरेल व असे हस्तांतरण संस्थेस बंधनकारक रहाणार नाही.
हस्तांतरिती (Transferee) सदस्यत्वाचे हक्क केव्हापासून वापरावयाचे.	40) हस्तांतरिती ही संस्थेकडून विहित नमुन्यातील पत्र अथवा निबंधकानी अधिनियमाच्या कलम 22 किंवा 23 अन्वये दिलेले आदेश मिळाल्याच्या तारखेपासून सदस्यत्वाच्या हक्कांचा वापर करण्यास पात्र राहिल. मात्र, ही पात्रता महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम 1960 आणि त्यांना अनुसरून बनविलेल्या नियमांच्या व उपविधीच्या अधीन असेल.

	(ह) सदनिकांची अदलाबदल
सदस्यांनी आपआपसांत सदनिकांची अदलाबदली करण्यासाठी करावयाचा अर्ज	<p>41) ज्या सदस्यांना आपआपसांत सदनिकांची अदलाबदली करावयाची असेल ते सदस्य संयुक्तपणे संस्थेच्या सचिवाकडे, खालील माहितीसह अर्ज करतील.</p> <p>अ. संबंधित सदस्यांची नावे;</p> <p>ब. त्यांच्या आपआपल्या सदनिकांचे विभिन्न क्रमांक;</p> <p>क. त्यांच्या आपआपल्या सदनिकांचे चटई क्षेत्र (चौरस मीटरमध्ये) ;</p> <p>ड. संबंधित सदनिका ज्या इमारतीमध्ये/इमारतींमध्ये आहेत त्या इमारतीचा क्रमांक/इमारतींचे क्रमांक</p> <p>आणि नाव/नावे;</p> <p>ई. सदनिकांची अदलाबदल करण्याची कारणे.</p>
सदस्यांच्या सदनिकांच्या अदलाबदलीसाठी आलेले अर्ज निकाली काढणे.	42. सदनिका अदलाबदलीसाठी आलेले अर्ज निकालात काढताना संस्थेच्या सचिवाकडून व समितीकडून उपविधी क्र.63 मध्ये नमूद केलेली कार्यपध्दती अनुसरण्यात येईल.
	(आय) सदनिका पोटभाड्याने देणे, इत्यादी
संस्थेच्या परवानगीशिवाय पोटभाड्याने देणेस, इत्यादीस परवानगी नसणे.	43 (अ) सदस्य, संस्थेला आपली सदनिका पोटभाड्याने व संमती-नि- परवाना पध्दतीने किंवा काळजीवाहक तत्वावर किंवा कोणत्याही अन्यप्रकारे पेईंगगेस्ट तत्वावर दिल्याचे लेखी कळवील . तथापि सदस्य संमति-नि-परवानगी कराराची व संस्थेस दिलेल्या लेखी पत्राची प्रत संबंधित पोलीस स्टेशनमध्ये सादर करील.
पोटभाडे, इत्यादीसाठी परवानगी मिळण्यासाठी अर्ज.	(ब) सदनिका / दुकान पोटभाड्याने देण्यासाठी संस्थेच्या परवानगीची गरज नाही. तथापि ते पोटभाड्याने देण्यापूर्वी 8 दिवस अगोदर संस्थेला तशा प्रकारची सूचना देण्यात यावी.
सदनिकेत राहण्याच्या हक्कावर तबदिलीवर निर्बंध.	<p>44) कोणताही सदस्य संस्थेच्या लेखी पूर्वपरवानगीशिवाय, आपला भोगवट्याचा हक्क अभिहस्तांकित करणार नाही, गहाण ठेवणार नाही किंवा त्यावर कोणत्याही प्रकारचा बोजा निर्माण करणार नाही.</p> <p>परंतु सदस्याला एकतर सदनिका खरेदीसाठी कर्ज काढण्याच्या प्रयोजनार्थ अथवा उक्त प्रयोजनासाठी नियोक्त्याकडून किंवा भारतीय आर्युविमा महामंडळाकडून किंवा सहकार आयुक्त व निबंधक, सहकारी संस्था, महाराष्ट्र राज्य पुणे यांनी मान्य केलेल्या बँकेकडून / संस्थेकडून किंवा अन्य एजन्सीकडून घेतलेल्या कर्जाची किंवा आग्रिमाची परतफेड करण्याच्या प्रयोजनार्थ आपल्या भोगवट्याचा हक्क अभिहस्तांकित करण्यासाठी, गहाण ठेवण्यासाठी किंवा त्यावर अन्य प्रकारे बोजा</p>

	निर्माण करण्यासाठी वरीलप्रमाणे संस्थेच्या संमतीची आवश्यकता असणार नाही.
	आठ - सदस्यांच्या जबाबदाऱ्या व दायित्वे (अ) सदस्यांकडून सदनिकांची देखभाल
सदनिका स्वच्छ ठेवणे	45. प्रत्येक सदस्य त्याची सदनिका/युनिट सुस्थितीत ठेवील.
सदनिकेचे जादा बांधकाम व त्यात फेरबदल समितीच्या परवानगीने करणे.	46 (अ) कोणताही सदस्य त्याच्या सदनिकेमध्ये, समितीच्या लेखी पूर्वपरवानगीशिवाय कोणत्याही प्रकारचे जादा बांधकाम किंवा त्यात फेरबदल करणार नाही.
सदनिकेत करावयाच्या जादा बांधकामासाठी किंवा फेरबदलासाठी परवानगी घेण्याकरीता अर्ज	(ब) सदनिकेत जादा बांधकाम अगर त्या बांधकामात फेरबदल करू इच्छिणारा सदस्य संस्थेच्या सचिवाकडे जरूर त्या तपशिलासह अर्ज करील. अशा अर्जावर संस्थेच्या सचिव व समिती यांजकडून उपविधी क्र. 63 मध्ये तरतूद केल्याप्रमाणे पुढील कारवाई करण्यात येईल. (क) संबंधित सक्षम प्राधिकाऱ्याच्या पूर्व परवानगीशिवाय बांधकाम आराखड्यात कोणताही बदल करता येणार नाही.
सचिवाकडून सदनिकेची पाहणी व दुरुस्तीबाबत अहवाल.	47 (अ) समितीस उपविधी क्र. 156 अन्वये नमूद केलेली आपली कार्ये पार पाडता यावीत म्हणून संस्थेच्या प्रत्येक सदस्याने, सचिव व समितीपैकी कोणीही एक सदस्य यांना सदनिकेची स्थिती तपासून, त्यास काही दुरुस्तीची आवश्यकता आहे याची खात्री करून घेण्यासाठी संबंधित सदस्यास पूर्व सूचना दिल्यास त्याने आपल्या सदनिकेत प्रवेश करू दिला पाहिजे. संस्थेचा सचिव समितीकडे या संबंधीचा आपला अहवाल सादर करील व त्यामध्ये कोणत्या दुरुस्त्या संस्थेने करावयास हव्यात व कोणत्या दुरुस्त्या सभासदाने स्वखर्चाने करावयास हव्यात याचा तपशील नमूद करील.
सदस्य त्याच्या सदनिकेत संस्थेच्या स्वखर्चाने करावयाच्या दुरुस्त्यासंबंधी नोटीस	(ब) अशाप्रकारे अहवाल प्राप्त झाल्यावर समिती, उपविधी क्र. 159 (अ) अन्वये तरतूद केल्याप्रमाणे संस्थेला स्वखर्चाने कराव्या लागणाऱ्या दुरुस्तीचा खर्च किती त्याची खातरजमा करील व समिती, दुरुस्ती करण्यासंबंधी आपला इरादा असल्याबद्दल सदस्यास तिला योग्य वाटेल अशा मुदतीची नोटीस बजावण्याची व्यवस्था करील व त्यानंतर संबंधित सदस्य संस्थेकडून थेट किंवा वास्तुशास्त्रज्ञाकडून नेमण्यात आलेल्या कामगारांना दुरुस्तीचे काम पार पाडण्यासाठी सदनिकेत प्रवेश देईल. संबंधित सदस्याने जर वाजवी व पटतील अशी कारणे न देता आपल्या सदनिकेत प्रवेश करून दिला नाही तर, संस्थेच्या सचिवास सदनिकेत प्रवेश करण्याचा व समितीने त्यासंबंधात प्राधिकृत केलेल्या सदस्याच्या किंवा संस्थेने नेमलेल्या वास्तुशास्त्रज्ञाच्या देखरेखी खाली काम पार पाडण्याचा अधिकार राहिल.
सदस्याने स्वखर्चाने सदनिकेची करावयाची	(क) ज्या दुरुस्त्या सदस्याने स्वखर्चाने करावयाच्या आहेत त्यांच्या बाबतीत समिती सदस्याला त्याच्या सदनिकेत आवश्यक असलेल्या दुरुस्त्यांचा तपशील नमूद करून एक

<p>दुरुस्ती संबंधी सदस्यास नोटीस</p>	<p>नोटीस बजावण्याची व्यवस्था करील व संस्थेने नेमलेल्या वास्तुशास्त्रज्ञाचे कोणताही असल्यास समाधान होईल, अशा रीतीने सदनिकेच्या दुरुस्तीचे काम स्वखर्चाने समिती नेमून देईल त्या कालावधीत पूर्ण करण्याचे फर्मावील. नोटीशीत दिलेल्या बाबींची पूर्तता करण्यात सदस्याकडून कसूर झाल्यास सदस्याला योग्य ती नोटीस दिल्यानंतर त्या सदनिकेत प्रवेश करण्याच्या व दुरुस्तीचे काम पूर्ण करून घेण्याचा अधिकार संस्थेच्या सचिवास अगर संस्थेने नेमलेल्या वास्तुशास्त्रज्ञास राहिल. संस्थेने अशा दुरुस्तीवर खर्च केलेली रक्कम संबंधित सदस्याकडून वसुलीयोग्य असेल.</p>
<p>विशिष्ट प्रकारचा माल साठविण्यावर निर्बंध</p>	<p>48. जो माल किंवा पदार्थ ज्वालाग्राही किंवा उपद्रवी असेल किंवा जो माल किंवा पदार्थ साठवण्यासाठी त्या संबंधीच्या कोणत्याही कायद्यानुसार सक्षम प्राधिकाऱ्याची परवानगी / मंजूरी आवश्यक असेल असा कोणत्याही प्रकारचा माल किंवा पदार्थ समितीच्या लेखी पूर्वपरवानगीशिवाय कोणताही सदस्य सदनिकेत ठेवणार नाही किंवा त्याचा साठा करणार नाही.</p>
<p>इतर सदस्यास गैरसोयीचे, उपद्रवकारक वा त्रासदायक होईल असे कोणतेही कृत्य सदनिकेत न करणे.</p>	<p>(अ) कोणताही सदस्य आपल्या सदनिकेत इतर संस्थेच्या इतर सदस्यांना गैरसोईचे, उपद्रवकारक वा त्रासदायक होईल असे कोणतेही कृत्य स्वतः करणार नाही अगर करू देणार नाही अथवा संस्थेच्या सदस्यांच्या सर्वसाधारण सभ्यतेस वा नैतिक मूल्यांस बाधा येईल असे गैरप्रकार करणार नाही.</p>
<p>उपविधी क्र. 48 (क) च्या तरतुदीचा भंग केलेल्या तक्रारीबाबत समितीने कारवाई करणे.</p>	<p>(ब) उपविधी क्र. 48 (अ) मध्ये निर्दिष्ट केलेल्या सर्व अशा बाबींसंबंधात समितीने एकतर आपल्या अगर कोणाकडून तक्रारी आल्यास उपविधी 48 (अ) मध्ये निर्दिष्ट केलेल्या अशा सर्व गैरप्रकारास पायबंद घालण्याची कारवाई करणे कायदेशीर ठरेल.</p>
<p>(ब) सदस्यास काढून टाकणे.</p>	
<p>सदस्यास कोणत्या कारणांच्या आधारे सदस्य वर्गातून काढून टाकले जाऊ शकते ती कारणे.</p>	<p>49. पुढील बाबतीत संस्थेच्या कोणत्याही सदस्यास सदस्य वर्गातून काढून टाकता येईल.</p> <p>अ) त्याने संस्थेच्या देणे रकमा सतत चुकत्या करण्यात कसूर केली असेल तर;</p> <p>ब) त्याने संस्थेस खोटी माहिती देऊन जाणूनबुजून फसविले असेल तर;</p> <p>क) त्याने अनैतिक कामासाठी किंवा बेकायदेशीर कृत्यांसाठी आपल्या सदनिकेचा वापर केला असेल तर;</p> <p>ड) संस्थेच्या उपविधीतील तरतुदीचा भंग करण्याची त्याला सवय असून समितीच्या मते ती कृत्ये गंभीर स्वरूपाची असतील तर;</p>

	<p>ई) संस्थेच्या नोंदणीच्या वेळी नोंदणी प्राधिकाऱ्यास, त्याने खोटी माहिती दिली असेल किंवा महत्वाची</p> <p>माहिती देण्यास कसूर केली असेल तर;</p> <p>फ) जो सदस्य अक्रियाशील सदस्य म्हणून वर्गीकरण करण्यात आलेल्या दिनांकापासून पुढील पाच</p> <p>वर्षातील सर्वसाधारण सभेपैकी किमान एकाही सभेस उपस्थित राहिला नसेल असा अक्रियाशील</p> <p>सदस्य.</p>
सदस्याला काढून टाकण्याची कार्यपध्दती	50 (अ) संस्थेच्या सदस्याला काढून टाकण्याच्या प्रकरणी महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम 1960 च्या कलम 35 अन्वये तरतूद करण्यात आलेल्या पध्दती आणि नियम 28 नुसार कार्यवाही करण्यात येईल.
काढून टाकलेल्या सभासदाचे भाग जप्त होणे	(ब) सदस्य काढून टाकण्यामध्ये सदस्याने धारण केलेले भाग जप्त करण्याच्या कारवाईचा समावेश असू शकेल. ज्या बाबतीत सदस्याला काढून टाकतांना, त्याचे भागही जप्त करावेत असा समिती निर्णय घेईल त्या बाबतीत, नियमावलीतील नियम क्र. 29 प्रमाणे द्यावयाच्या नोटीशीत, भाग जप्त करण्याचे प्रस्तावित केल्याचा जरूर तो उल्लेख करावा लागेल.
संस्थेच्या सदस्य वर्गातून काढून टाकण्याचा सदस्यावर होणारा परिणाम.	51. संस्थेच्या सदस्य वर्गातून रीतसर काढून टाकलेल्या सदस्याच्या बाबतीत ज्या तारखेस नोंदणी प्राधिकारी सदस्यास काढून टाकण्याच्या ठरावास मान्यता देईल त्या तारखेपासून संबंधित व्यक्तीचे सदस्य रद्द होईल. संस्थेचा सदस्य असण्याचे बंद होईल. सदस्याचे भाग जप्त करण्याबाबतची कार्यवाही त्याचे सदस्यत्व रद्द झाल्याबरोबरच अंमलात येईल.
सदस्य वर्गातून काढून टाकलेल्या सदस्याने सदनिका रिकामी करून ताबा देणे.	52. ज्या सदस्यास संस्थेच्या सदस्य वर्गातून रीतसर काढून टाकण्यांत आले आहे असा सदस्य त्याच्या सदनिकेचा भोगवटा चालू ठेवण्यासाठी हक्कदार असणार नाही आणि तो समितीने जी मुदत ठरवून दिली असेल त्या मुदतीत त्याच्या सदनिकेचा ताबा सचिवांकडे निर्वेध व बिनतक्रार देण्याची व्यवस्था करेल. त्यांना तसे करण्यांत कसूर केल्यास त्याच्या सदनिकेतून बेदखल केला जाण्यास तो पात्र राहील. सदस्यवर्गातून काढून टाकलेल्या सदस्याचे भाग व हितसंबंध संपादन करणे.
सभासद वर्गातून काढून टाकलेल्या सभासदाचे भाग व हित संपादन करणे.	53. संस्थेच्या सर्व साधारण सभेने काढून टाकण्यांत आलेल्या सदस्याचे संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेतील भाग व हितसंबंध जप्त न करण्याचे ठरवल्यास, संस्था त्याची किंमत संपादन करील व संपादन केलेले सदस्याचे भाग व हितसंबंध यांची किंमत चुकती करण्यासाठी उपविधी क्र. 64 मध्ये घालून दिलेली कार्यपध्दतीचा अवलंब करून त्यास ती अदा केली जाईल. काढून टाकलेल्या सदस्याने संस्थेकडे त्याच्या सदनिकेचा ताबा सुपूर्द केल्याच्या तारखेपासून किंवा त्यास बेदखल केल्याच्या तारखेपासून तीन महिन्यांच्या आंत संस्थेकडून संपादन केलेले सदस्याचे भाग व हितसंबंध यांची किंमत

	अदा केली जाईल .
सभासद वर्गातून काढून टाकलेल्या सभासदास पुन्हा सभासद म्हणून प्रवेश मिळण्याच्या पात्रतेसंबंधी .	54. सदस्य वर्गातून काढून टाकलेला कोणताही सदस्य त्यास काढून टाकण्यांत आल्याच्या तारखेपासून एक वर्ष संपेपर्यंत संस्थेच्या सदस्यत्वासाठी संस्थेत पुन्हा दाखल होण्यास पात्र असणार नाही. परंतु, संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेच्या शिफारशीवरून सदस्यवर्गातून काढून टाकलेल्या सदस्यास नोंदणी प्राधिकाऱ्याच्या पूर्व परवानगीने एक वर्ष पूर्ण होण्यापूर्वी खास बाब म्हणून संस्थेच्या सदस्य वर्गात पुन्हा दाखल करून घेता येईल .
	(क) सदस्यत्व समाप्त होणे
एखाद्या व्यक्तीचे संस्थेचे सदस्यत्व कोणत्या परिस्थितीत समाप्त होते .	55. एखाद्या व्यक्तीचे संस्थेचे सदस्यत्व खालील परिस्थितीत समाप्त होईल : अ) त्याने दिलेला सदस्यत्वाचा राजीनामा समितीने स्वीकारल्यास; ब) संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेतील सर्व भाग व त्याचे हितसंबंध हस्तांतरित झाल्यास; क) त्याचा मृत्यू झाल्यास ; ड) त्यास संस्थेच्या सदस्यवर्गातून काढून टाकल्यास ; ई) सदस्य म्हणून चालू राहण्यासाठी नादार अगर कायदेशिररीत्या निःसमर्थ ठरविला असल्यास; फ) सदस्याचा ठावठिकाणा सतत सात वर्षे प्राप्त न झाल्यास आणि संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेतील सर्व भाग व त्याचे हितसंबंध या बाबतीत कोणीही दावा न केल्यास . ग) संस्थेच्या मालमतेतील सदस्याचे हक्क/मालकी हक्क/ व हितसंबंध कायदेशिररीत्या जप्ती आणून किंवा विक्रीमुळे समाप्त (CESSATION) केले असल्यास . ह) उपविधी क्र. 39 (ड) खाली तरतूद केल्याप्रमाणे हस्तांतरण रद्दबातल ठरल्यास समिती उपविधी क्र.59 मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे याबाबतीत पुढील कार्यवाही करील .
सहयोगी सदस्य असल्याचे कोणत्या परिस्थितीत समाप्त	56. मूळ सदस्याचे सदस्यत्व समाप्त झाल्यास किंवा सहयोगी सदस्याचा मृत्यू झाल्यास किंवा समितीने सहयोगी सदस्याचा राजीनामा स्वीकारल्यास सहयोगी सदस्य असल्याचे

<p>होते.</p>	<p>समाप्त होईल.</p> <p>तथापी सहयोगी सदस्याने मूळ सदस्याबरोबर संयुक्तरीत्या संस्थेच्या मालमतेमध्ये मालकी हक्क व हितसंबंध धारण केला असेल तर मूळ सदस्याचे सदस्यत्व समाप्त झाल्यावर अशा प्रकारे सहयोगी सदस्य असण्याचे समाप्त होणार नाही. व्यवस्थापक समिती याबाबत उपविधी क्र 60 मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे पुढील आवश्यक कार्यवाही करेल.</p>
<p>भागीदारी पेढी, कंपनी यांचे वतीने सदनिकेत राहणाऱ्या व्यक्तीचे नाममात्र सदस्यत्व कोणत्या परिस्थितीत समाप्त होते.</p>	<p>57. भागीदारी पेढी, कंपनी किंवा अन्य कोणताही निगम-निकाय यांच्या वतीने सदनिकेत राहणारा नाममात्र सदस्य असल्यास त्याचे सदस्यत्व खालील परिस्थितीत समाप्त होईल.</p> <p>अ) त्याचा मृत्यू झाल्यास;</p> <p>ब) समितीने त्याचा नाममात्र सदस्यत्वाचा राजीनामा स्वीकारल्यास;</p> <p>क) ज्यांच्या वतीने तो संस्थेच्या सदनिकेत राहात असेल त्या मूळ सदस्याचे संस्थेचे सदस्यत्व समाप्त झाल्यास;</p> <p>ड) मूळ सदस्यास सदस्यवर्गातून काढून टाकल्यामुळे त्याचे नाममात्र सदस्यत्व समाप्त झाल्यास;</p> <p>ई) मूळ सदस्याकडून भोगवटादाराचे नामनिर्देशन रद्द केल्याची सूचना मिळाल्यास;</p> <p>फ) समिती उपविधी क्र. 59 मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे पुढील कार्यवाही करील.</p>
<p>पोटभाडेकरू, परवानेदार काळजीवाहक इ. चे नाममात्र सदस्य असल्याचे कोणत्या परिस्थितीत समाप्त होते.</p>	<p>58. पोटभाडेकरू, परवानेदार, किंवा काळजीवाहक किंवा कोणत्याही अन्य मार्गाने सदनिकेचा वा त्याच्या भागाचा कब्जेदार असलेला नाममात्र सदस्य खालील परिस्थितीत असा सदस्य होण्याचे समाप्त होईल ;</p> <p>अ) त्याचा मृत्यू झाल्यास;</p> <p>ब) त्याचा राजीनामा समितीने स्वीकारल्यास</p> <p>क) मूळ सदस्याचे सदस्यत्व समाप्त झाल्यास;</p> <p>ड) सदनिका किंवा त्याचा भाग ज्या कालावधीसाठी पोटभाड्याने किंवा लीव्ह अँड लायसन्स पध्दतीवर किंवा काळजीवाहू तत्वावर किंवा अन्य तऱ्हेने ताब्यात ठेवण्यासाठी परवानगी दिली होती तो कालावधी समाप्त झाल्यानंतर</p> <p>टीप : उपविधी क्र. 55, 56, 57 आणि 58 यामध्ये वापरलेला 'मूळ' सभासद याचा अर्थ, ज्याच्याबरोबर सहयोगी सदस्य संस्थेची भागपत्रे संयुक्तपणे धारण करीत असेल असा सदस्य, व्यवसाय संस्था, कंपनी किंवा कोणताही अन्य निगम निकाय किंवा ज्याच्या वतीने नाममात्र सदस्य संस्थेच्या इमारतीत सदनिका धारण करतो किंवा</p>

	<p>जो सदस्य आपली सदनिका किंवा जिचा भाग पोटभाड्याने देणे, लिव्ह अॅण्ड लायसन्स परवाना - नि- संमती पध्दतीवर देणे किंवा काळजीवाहू म्हणून देणे किंवा त्याच्या ताब्यातील भाग अन्य कोणत्याही पध्दतीने देणे यासाठी परवानगी देतो असा सदस्य, असा आहे.</p> <p>याबाबतीत समिती उपविधी क्र. 59 मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे पुढील कार्यवाही करील.</p>
संस्थेचे समाप्त प्रकरणांत करावयाची कार्यवाही	<p>सदस्यत्व झालेल्या समितीने</p> <p>59. उपविधी क्र. 55 खाली संस्थेच्या सदस्याचे सदस्यत्व समाप्त झाल्याची वस्तुस्थिती उपविधी क्र. 56, 57 आणि 58 खाली अनुक्रमे सहयोगी सदस्याचे, नाममात्र सदस्यांचे सदस्यत्व समाप्त झाल्याची वस्तुस्थिती समिती तिच्या सभांच्या इतिवृत्तात नोंदवून घेईल. त्या प्रमाणे संस्थेचा सचिव समितीने असा निर्णय घेतल्याच्या दिनांकापासून 7 दिवसांच्या आत तो संबंधित सदस्यांना लेखी स्वरूपात कळवील.</p>
(ड) एका पेक्षा अधिक सदनिका धारण करण्यावर निर्बंध	
सदस्याने एका पेक्षा अधिक सदनिका धारण करणे.	<p>साधारणपणे</p> <p>60. संस्थेच्या कोणाही वैयक्तिक सदस्यास संस्थेच्या इमारतीत /इमारतीमध्ये त्याच्या स्वतःच्या नावावर अगर आपल्या कोणाही कुटुंबियांच्या नावावर एकापेक्षा अधिक सदनिका अधिनियमाच्या कलम 6 मधील तरतुदींच्या अधीन राहून धारण करता येतील.</p>
(ई) सदस्याची व माजी सदस्याची दायित्वे	
दायित्व हे झालेल्या रकमेइतके असणे.	<p>भरणा भागांच्या मर्यादित</p> <p>61. संस्थेच्या सदस्याचे दायित्व हे त्याने संस्थेमध्ये धारण केलेल्या भाग भांडवल इतकेच मर्यादित राहिल.</p>
माजी सदस्यावर व मृत सदस्यावर दायित्व असणारे	<p>62. संस्थेच्या माजी सदस्याच्या बाबतीत त्याचे सदस्यत्व समाप्त झाल्याच्या तारखेस संस्थेची जी ऋणे होती त्याबद्दल त्याच्यावर असलेले दायित्व आणि संस्थेच्या मृत सदस्याच्या बाबतीत त्याच्या मृत्यूच्या तारखेस संस्थेची जी ऋणे होती त्याबद्दल त्याच्या संपदेवर असलेले दायित्व हे अधिनियमातील कलम 33 (1) च्या तरतुदी अनुसार, अनुक्रमे संबंधित सदस्याचे सदस्यत्व समाप्त झाल्याच्या किंवा प्रकरणपरत्वे, त्याचा मृत्यू झाल्याच्या तारखेपासून 2 वर्षांच्या कालावधीपर्यंत चालू राहिल.</p>
(फ) इतर बाबी	
अर्ज निकालात काढणे	<p>63. (अ) खालील कारणास्तव प्राप्त झालेले सर्व अर्ज : उदा.</p> <p>(एक) सहयोगी व नाममात्र सदस्यत्वासह संस्थेच्या सदस्यत्वासाठी अर्ज,</p> <p>(दोन) संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेमधील भाग आणि हितसंबंध यांच्या हस्तांतरणासाठी दिलेली मंजूरीसाठी अर्ज,</p>

	(तीन) सदनिका अगर त्याचा काही भाग, पोटभाडयाने, अगर संमती व परवाना पध्दतीने अगर काळजीवाहू तत्वावर देण्यासाठी परवानगी मिळण्यासाठी अर्ज,
	(चार) सदनिकेत जादा बांधकाम व फेरबदल करण्याची परवानगी मिळण्यासाठी अर्ज,
	(पाच) वाहनतळ / स्टील्ट यासाठी जागा नेमून देण्यासाठी अर्ज,
	(सहा) सदनिकांची अदलाबदल करण्याची परवानगी मिळण्यासाठी अर्ज,
	(सात) एकापेक्षा अधिक सदनिका धारण करण्याची परवानगी मिळण्यासाठी अर्ज,
	(आठ) सदनिका अभिहस्तांकित करण्यासाठी सदनिका गहाण ठेवण्यासाठी किंवा त्यावर बोजा वा हितसंबंध निर्माण करण्यासाठी परवानगी मिळण्याकरिता अर्ज,
	(नऊ) गच्चीच्या वापरासाठी परवानगी मिळण्याकरिता अर्ज, आणि
	(दहा) वर विनिर्देशपूर्वक उल्लेख केलेल्या कारणांसाठी नव्हे तर उपविधीखाली तरतूद केलेल्या कोणत्याही कारणासाठी संस्थेच्या सचिवाकडे अर्ज दाखल करता येतील. सचिवाला मिळालेल्या प्रत्येक अर्जाची पोच सचिवामार्फत देण्यात येईल.
	ब) अर्ज मिळाल्यावर संस्थेचा सचिव त्याची छाननी करील व त्यात काही उणिवा आढळल्यास त्या अर्ज मिळाल्याच्या तारखेपासून 15 दिवसांचे आंत संबंधित सदस्यांना कळवून त्यांची पूर्तता करण्यास सांगेल.
	(क) सर्व बाबतीत पूर्ण असलेले अथवा अपूर्ण असलेले अर्ज, संस्थेचा सचिव, अर्ज मिळाल्याच्या तारखेच्या लगत नंतर होणाऱ्या समितीच्या किंवा यथास्थिति सर्वसदस्य मंडळाच्या सभेपुढे ठेवील.
	(ड) समिती यथास्थिति किंवा सर्वसदस्य मंडळ अशा सर्व अर्जावर आपल्या सभेत विचार करील व त्याबाबत निर्णय घेईल.
	(ई) संस्थेच्या सचिवाकडे आलेले सर्व अर्ज ते मिळाल्याच्या तारखेपासून जास्तीत जास्त तीन महिन्यांच्या आंत निकाली काढण्याबाबत समिती खातरजमा करून घेईल. मात्र जागा पोटभाडयाने देण्याबाबतचा अर्ज एक महिन्यात निकाली काढण्यात येईल.
	(फ) समितीने किंवा यथास्थिति सर्वसदस्य मंडळाने काही अर्ज नामंजूर केल्यास नामंजुरीची कारणे सभेच्या इतिवृत्तांत नमूद करण्यात येतील.
	(ग) संस्थेचा सचिव, समितीने किंवा यथास्थिति सर्वसदस्य मंडळाने घेतलेले निर्णय सदस्यास समितीच्या घेतलेल्या निर्णयाच्या तारखेपासूनच 15 दिवसांच्या आंत संबंधित अर्जदारास कळवील व जे अर्ज नामंजूर करण्यांत आले असतील त्यांच्या बाबतीत

	<p>नामंजुरीची कारणेही सदस्यास कळविल. नाममात्र व सहयोगी सदस्यत्वासाठी आलेल्या अर्जावर घेतलेला निर्णय संस्थेने अर्ज मिळाल्याच्या तारखेपासून तीन महिन्यांच्या आंत अर्जदारास कळविला नाही तर, अधिनियमातील कलम 22 (2) खालील तरतुदीनुसार अर्जदारास संस्थेचा सदस्य किंवा प्रकरणपरत्वे सहयोगी सदस्य किंवा नाममात्र सदस्य करून घेतले आहे असे समजण्यांत येईल.</p>
<p>अर्ज निकालात काढणे. संस्थेच्या सदस्याला किंवा माजी सदस्याला त्याचे भाग व हितसंबंध यांची किंमत अदा करणे.</p>	<p>64. ज्या ज्या वेळी संस्थेच्या भांडवलातील / मालमत्तेतील एखाद्या सदस्याचे भाग व हितसंबंध संपादन केल्यामुळे त्या सदस्यास त्यांची किंमत अदा करण्याचा प्रश्न उद्भवेल त्या त्या वेळी, संस्था खालील कार्यपध्दतीचा अवलंब करील :-</p> <p>(अ) संस्थेच्या भाग भांडवलातील भागपत्रे किंवा हितसंबंध यांचे मूल्यअधिनियमाच्या कलम क्रमांक 29 च्या तरतुदीनुसार आणि महाराष्ट्र राज्य सहकारी संस्था नियमावलीच्या नियम 23 नुसार ठरविण्यात येईल.</p> <p>(ब) काढून टाकण्यात आलेल्या सदस्याचे भाग व हितसंबंध यांची संस्थेच्या भांडवलातील / मालमत्तेतील किंमत शासनाने अधिकृत केलेल्या मूल्यांकन करणा-या व्यक्तीकडून करण्यात येईल.</p> <p>(क) संस्थेच्या भांडवलातील / मालमत्तेतील भाग व हितसंबंध यांच्या किंमतीची मागणी झाल्याच्या तारखेपासून किंवा संस्थेने वरील हितसंबंध संपादन केल्याच्या तारखेपासून एक महिन्याचे आंत समिती जास्त खपाच्या किमान दोन वर्तमानपत्रात नोटीस प्रसिध्द करून व तीच नोटीस संस्थेच्या सूचना फलकावर लावून नोटीशीत नमूद केलेल्या अशा कालावधीमध्ये हितसंबंध संपादन करण्यासाठी चुकते करावयासाठी योजलेल्या किंमतीचे प्रस्ताव मागविल.</p>
	<p>(ड) प्रस्ताव मिळाल्यावर, समिती आपल्या सभेत, त्यांची छाननी करील व वरील (2) मध्ये निश्चित केल्या प्रमाणे अधिकृत किंमतीपेक्षा कमी नसेल असा सर्वात जास्त रकमेचा प्रस्ताव स्वीकारण्याचा निर्णय घेईल. किंवा संस्थेची समिती अशा प्लॉटची अथवा घराची मूल्यांकाकडून प्रचलित बाजारभावानुसार किंमत निश्चित करेल आणि सदरची किंमत व शासकीय रेडीरेकनरचा दर यापैकी जे अधिक असेल त्या किंमतीत संस्थेच्या संचालक मंडळाने मान्यता दिलेल्या सभासदास हस्तांतरीत / विक्री करता येईल.</p>
	<p>(ई) नंतर समिती ज्या व्यक्तीने सर्वात जास्त रकमेचा प्रस्ताव दिला असेल अशा व्यक्तीस संस्थेच्या सदस्यत्वासाठी विहित नमुन्यात अर्ज करण्यास व सोबत देवू केलेली किंमत यासाठी संस्थेच्या 10 भागांची किंमत व प्रवेश फी म्हणून रुपये 100/- एवढ्या रकमेचा दर्शनी धनाकर्ष (डिमांड ड्राफ्ट) देण्याविषयी सूचना देईल.</p>
	<p>(फ) दर्शनी धनाकर्ष (डिमांड ड्राफ्ट) वटविण्यात आल्यानंतर व सदर व्यक्तीस दिल्यानंतर एक महिन्याच्या आत समिती संस्थेला मिळालेली त्या सदनिकेतील हितसंबंधाची किंमत खालीलप्रमाणे चुकती करण्याची तजवीज करील.</p>

	<p>(एक) ज्या सदस्याचा राजीनामा समितीने मंजूर केलेला आहे अशा सदस्यास अथवा;</p> <p>(दोन) ज्यांनी संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेतील मयत सभासदाच्या भागांच्या व हितसंबंधाच्या</p> <p>किंमतीची मागणी केली असेल ती नामनिर्देशित व्यक्ती / त्या नामनिर्देशित व्यक्ती/ती कायदेशीर</p> <p>वारसदार/त्या कायदेशीर वारसदार यांस</p> <p>(तीन) काढून टाकण्यात आलेल्या सदस्यास त्याच्या भाग भांडवलाच्या रकमेमधून वरील अनुक्रम (1)</p> <p>मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे आणि खालील बाबींच्या रकमा वजा करून :-</p> <p>(1) सदस्याकडून देय असलेली थकबाकीची रक्कम काही असल्यास;</p> <p>(2) वर्तमानपत्रातील नोटीस प्रसिध्द करण्यासाठी झालेला संपूर्ण खर्च;</p> <p>(3) संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेतील सदस्याचे भाग व हितसंबंध निकाली काढण्यासाठी झालेला</p> <p>खर्च</p> <p>नामनिर्देशित व्यक्तींना अगर व्यक्तित्ना अथवा मयत सदस्याच्या वारसदाराला अथवा वारसदारांना अनुक्रमे उपविधी क्र. 36, 37, व 53 खाली तरतूद केलेल्या पध्दतीने रक्कम अदा करण्यांत येईल.</p>
	<p>नऊ- संस्थेची शुल्क - आकारणी</p>
<p>संस्थेच्या आकारामध्ये समाविष्ट असलेल्या बाबी</p>	<p>65. या उपविधीत "आकार- म्हणून निर्दिष्ट केलेला संस्थेचा खर्च व तिचा निधी उभारण्यासाठी सदस्यांकडून गोळा करावयाची वर्गणी यात खाली नमूद केलेल्या बाबींचा समावेश असेल :-</p> <p>अ) मालमता कर</p> <p>ब) पाणीपट्टी</p> <p>क) सामाईक वीज आकार</p> <p>ड) दुरुस्ती व देखभाल निधीतील वर्गणी</p> <p>ई) संस्थेच्या उद्वाहनाची (लिफ्टची) देखभाल व दुरुस्ती आणि उद्वाहन (लिफ्ट) चालविण्यासाठी येणारा</p> <p>खर्च</p> <p>फ) कर्जनिवारण निधीसाठी (सिकिंग फंडासाठी) वर्गणी</p> <p>ग) सेवा आकार</p> <p>ह) पार्किंग आकार (वाहन उभे करण्याच्या जागेचे भाडे)</p> <p>आय) थकविलेल्या पैशावरील व्याज</p> <p>ज) कर्जाच्या हफत्याचीपरतफेड व व्याज</p> <p>के) भोगवटेतर शुल्क</p>

	<p>ळ) विमा हप्ता</p> <p>म) भाडेपट्टी भाडे</p> <p>न) कृषीतर कर</p> <p>ओ) शिक्षण व प्रशिक्षण निधी</p> <p>प) निवडणूक निधी</p> <p>क्यू) कोणतेही अन्य आकार</p>
<p>संस्थेच्या सेवा खर्चाची विभागणी</p>	<p>66. उपविधी क्र. 65 (7) मध्ये निर्देशिलेल्या संस्थेच्या सेवा-खर्चात पुढील बाबींचा समावेश असेल :-</p> <p>अ) कार्यालयीन कर्मचारी, उद्वाहक (लिफ्टवाला), पहारेकरी, माळी, तसेच इतर अन्य कर्मचारी यांचे वेतन</p> <p>ब) संस्थेस स्वतंत्र कार्यालय अथवा इमारत असल्यास, त्याबाबतचा मालमत्ता कर, वीज खर्च, पाणीपट्टी इ. ;</p> <p>क) छपाई, लेखासामग्री व टपाल खर्च ;</p> <p>ड) संस्थेचे कर्मचारी व समितीतील सदस्य यांचा प्रवास भत्ता व वाहन खर्च ;</p> <p>ई) संस्थेच्या समिती सदस्यांना द्यावयाचे बैठक भत्ते ;</p> <p>फ) महाराष्ट्र राज्य सहकारी संघ मर्यादित कलम 24 अ "शिक्षण निधी" पोटी द्यावयाची वर्गणी ;</p> <p>ग) गृहनिर्माण संस्था महासंघ (हौसिंग फेडरेशन) व जिच्याशी संस्था संलग्न आहे अशी अन्य कोणतीही सहकारी संस्था यांची वार्षिक वर्गणी ;</p> <p>ह) गृहनिर्माण संस्था महासंघ व अन्य कोणतीही सहकारी संस्था यांच्याशी संलग्न होण्याकरीता द्यावयाची प्रवेश फी ;</p> <p>आय) अंतर्गत लेखापरीक्षा फी, सांविधिक लेखापरीक्षा फी, व पुनर्लेखापरीक्षा फी, कोणतीही असल्यास ;</p> <p>ज) सर्वसाधारण सभेच्या तसेच समितीच्या व एखादी उपसमिती असल्यास तिच्या सभांच्या वेळी झालेला खर्च ;</p> <p>के) प्रतिधारण शुल्क, कोर्टकचेरी, कायदेशीर चौकशी या बाबींवरील खर्च ;</p> <p>ळ) सामाईक वीज खर्च ;</p> <p>म) सर्वसदस्य मंडळाने सर्वसाधारण सभेत मान्य केलेल्या इतर खर्चाच्या बाबी. तथापि, असा खर्च संस्था; अधिनियम, नियम उपविधी आणि संस्थेचे पोटनियम यांच्या विरोधाभासात राहणार नाहीत;</p>
<p>संस्थेच्या खर्चाची सदस्यांमध्ये विभागणी</p>	<p>67 (अ) समिती संस्थेच्या खर्चासाठी प्रत्येक सदस्याचा हिस्सा खालील तत्वावर संविभाजित करील :-</p> <p>(एक) मालमत्ता कर : स्थानिक प्राधिकरणाने ठरविल्याप्रमाणे ;</p>

(दोन) पाणीपट्टी : प्रत्येक सदनिकेत उपलब्ध करून देण्यांत आलेल्या नळांच्या आकारांच्या आणि एकूण संख्येच्या प्रमाणात;

(तीन) संस्थेच्या इमारतीच्या / इमारतीच्या देखभालीचा व दुरुस्तीचा खर्च : संस्थेच्या सर्व सदस्य मंडळाने वेळोवेळी सर्वसाधारण ठराविक कालांतराने होणा-या दुरुस्तीचा खर्च भागविण्यासाठी प्रत्येक सदनिकेच्या बांधकाम खर्चाच्या दर साल किमान 0.75 टक्क्याच्या अधीन राहून ठरवून दिलेल्या दराने ;

(चार) (लिफ्टच्या) उद्वाहनाच्या देखभालीचा व दुरुस्तीचा आणि (लिफ्ट) उद्वाहन चालविण्याचा खर्च : ज्या बिल्डींगसाठी लिफ्ट उपलब्ध करून देण्यात आली आहे त्या बिल्डींग मधील सर्व सदस्यांना सारख्या प्रमाणात, मग ते लिफ्टचा वापर करोत अगर न करोत.

(पाच) कर्जनिवारण निधी (सिंकिंग फंड) : उपविधी क्र. 13 (क) खाली तरतूद केल्याप्रमाणे;

(सहा) सेवाशुल्क : सदनिकांच्या संस्थेला समानतेने विभागून;

(सात) वाहन जागा आकार : उपविधी क्र. 83 व 84 अन्वये संस्थेचे सदस्य मंडळ सभेमध्ये निश्चित करील त्या दराने;

(आठ) थकबाकीवरील व्याज : थकबाकीदार सदस्यांकडून वसूल करावयासाठी उपविधी क्र. 71 अन्वये ठरविलेल्या दराने ;

(नऊ) कर्जाच्या परतफेडीचा हप्ता व त्यावरील व्याज : कर्जपुरवठा करणाऱ्या संस्थेने व्याजासहित निश्चित केलेली प्रत्येक हप्त्याची रक्कम ;

(दहा) भोगवटेतर शुल्क : उपविधी क्र. 43(2) नुसार ठरविलेल्या दराने;

(अकरा) विमा हप्ता : प्रत्येक सदनिकेच्या बांधकाम क्षेत्राच्या प्रमाणात. परंतु विमा कंपनीने व्यापार धंद्याच्या कामासाठी वापरल्या जाणाऱ्या सदनिकेत विशिष्ट प्रकारचा माल साठवण्याबद्दल जादा विम्याचा हप्ता आकारला असेल तर अशा जादा विम्याच्या हप्त्यासाठी जे जबाबदार असतील त्यांना त्याच्या सदनिकांच्या बांधकाम क्षेत्राच्या प्रमाणात अशा जादा हप्त्याच्या रकमेचा भार उचलावा लागेल;

(बारा) भाडेपट्टी : प्रत्येक सदनिकेच्या बांधकाम क्षेत्राच्या प्रमाणात,

	<p>(तेरा) शेतीतर कर : प्रत्येक सदनिकेचे बांधकाम क्षेत्र (चौदा) शिक्षण आणि प्रशिक्षण निधी : दर सदनिकेमागे / दर युनिटमागे दरमहा रु. 10/- (पंधरा) निवडणूक निधी : निवडणूक प्राधिकरणाने त्यासंबंधी तयार केलेल्या नियमात विहित केल्याप्रमाणे आणि संस्थेच्या सर्वसदस्य मंडळाने सभेत ठरविल्याप्रमाणे सर्व सदस्यांनी सम प्रमाणात ; (सोळा) कोणताही अन्य आकार : संस्थेचे सर्व सदस्य मंडळ सभा ठरवील त्याप्रमाणे</p>
प्रत्येक सदनिकेच्या संबंधात समितीकडून संस्थेचा खर्च निश्चित करणे.	<p>(ब) उपविधी क्र. 67 (अ) मध्ये निर्धारित केलेल्या तत्वांच्या आधारावर समिती प्रत्येक सदनिकेच्या बाबतीत संस्था शुल्क आकारणी निश्चित करील. मात्र सर्व भूभागांना जरी त्यांचे क्षेत्रफळ कमी-अधिक असले तरी सदरची आकारणी समप्रमाणात असेल</p>
संस्थेने करावयाची दुरुस्ती व देखभाल.	<p>68. पुढे निर्देशित केलेल्या दुरुस्त्यांचा आणि देखभालीचा खर्च संस्था स्वखर्चाने करेल.</p> <p>अ) (एक) सर्व अंतर्गत रस्ते (दोन) कुंपणाच्या भिंती (तीन) बाहेरील जलवाहिन्या (चार) पाण्याचे पंप (पाच) पाणी साठविण्याच्या टाक्या (सहा) मलनिस्सारण वाहिन्या (सात) मलकुंड (सेप्टिक टँक्स) (आठ) जिने (Staircases) (नऊ) गच्ची आणि तिचे कठडे (दहा) सर्व सदनिकांची संरचनात्मक दुरुस्ती (अकरा) जिऩ्यातील दिवे (बारा) संस्थेच्या रस्त्याचे दिवे (तेरा) इमारत / इमारतीच्या बाहेरील भिंती पावसाच्या पाण्यामुळे होणारी गळती यासह सर्व प्रकारची गळती तसेच बाहेरील समाईक जलवाहिन्या तसेच मलनिस्सारण वाहिन्यांमधून होणारी पाण्याची आणि सांडपाण्याची गळती (चौदा) सदनिकांमधील मुख्य स्विचपर्यंत विजेच्या तारा</p>

	<p>(पंधरा) उद्वाहने (Lifts)</p> <p>(सोळा) गच्चीतून होणाऱ्या पावसाच्या पाण्याच्या गळतीमुळे वरच्या मजल्यावरील सदनिकांचे नासधूस झालेले छत आणि त्याचे प्लॅस्टर</p> <p>(सतरा) जनरेटर्स (Generators)</p> <p>(अठरा) सुरक्षाविषयक साधने, सीसी टिव्ही, इंटरकॉम, ग्रुप मोबाईल्स, सामुहिक माहिती प्रसार उपकरणे, धोक्याची सूचना देणारी घंटी</p> <p>(एकोणीस) रेनवॉटर हार्वेस्टिंग सुविधा</p> <p>(वीस) सांडपाणी, पावसाचे पाणी वाहून जाणे आणि जल संस्करण संयंत्र</p> <p>(एकवीस) विनिर्दिष्टपणे वाटप न केलेली सामाईक क्षेत्रे, पोहण्याचा तलाव</p> <p>(बावीस) जिम (Gymnasium)</p> <p>(तेवीस) सोना बाथ, कॉफी हाऊस</p> <p>(चोवीस) सामाईक वाहने उभी करण्याची जागा</p> <p>(पंचवीस) सौर आणि पर्यायी उर्जा उपकरणे</p> <p>(सव्वीस) बगिचा</p> <p>(सत्तावीस) कम्युनिटी हॉल.</p> <p>ब) उपविधी क्र. 159 (अ) मध्ये ज्या दुरुस्त्यांचा अंतर्भाव नाही अशा दुरुस्त्या सदस्यांनी स्वखर्चाने केल्या पाहिजेत. शौचालय / सिंकमुळे होणारी अंतर्गत गळती संबंधित सदनिकाधारकाने स्वखर्चाने थांबविली पाहिजे आणि त्याबद्दलची माहिती त्याने संस्थेला दिली पाहिजे.</p>
सदस्यांनी संस्थेला द्यावयाचे आकार जमा करणे.	69. उपविधी क्र. 67 (अ) मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे सदस्यांनी संस्थेला द्यावयाच्या आकाराबाबत संस्थेचा सचिव बिल (डिमांड) मागणी नोटीस तयार करेल आणि ती बिले आणि (डिमांड)नोटिसा सर्व सदस्यांना, या संदर्भात समितीने निश्चित केलेल्या तारखेला किंवा त्यापूर्वी पाठविल.
संस्थेची आकारणी भरण्यास झालेल्या आढावा	70. (अ) अधिनियमातील कलम 73 क अन्वये विहित केल्याप्रमाणे समितीने ठरविलेल्या कालावधीत एखाद्या सदस्याने मागणी नोटीशीत उल्लेखिलेल्या प्रमाणे संस्थेच्या आकारणीचा भरणे केला नाही तर अशा सदस्याने संस्थेची आकारणी भरण्यास कसूर केली आहे असे समजण्यात येईल. संस्थेची आकारणी भरण्यास कसूर झाल्याची प्रकरणे त्यावर जरूर ती पुढील कारवाई करण्यासाठी संस्थेचा सचिव समितीच्या निदर्शनास आणून देईल.

	(ब) सभासदाने देखभाल व सेवा शुल्क भरण्यास कसूर केल्यास व समिती अशा सदस्यांविरुद्ध अधिनियमातील कलम 91 किंवा 101 खाली वसूलीची कार्यवाही करेल
संस्थेच्या थकविलेल्या आकारणीवर व्याज	71. थकबाकीदार सदस्याने संस्थेच्या थकविलेल्या आकारणीवर दरसाल 21 टक्के किंवा सदस्य मंडळाने सर्वसदस्य मंडळाने निश्चित केलेल्या अशा निम्न दराने सरळ व्याज देणे आवश्यक असेल. संस्थेच्या थकबाकीवर आकारण्यांत येणारे व्याज ते थकविल्याच्या तारखेपासून त्या रकमेचा भरणा होईपर्यंतच्या कालावधीसाठी उपविधी क्रमांक 70 (अ) खाली विहित केलेल्या मुदतीमध्ये देय असेल.
	दहा- संस्थेचे विधिसंस्थापन (Incorporation) कर्तव्ये व अधिकार
संस्था विधिसंस्थापित करणे	72. संस्थेची नोंदणी झाल्यानंतर, ज्या नावाने तिची नोंदणी झाली असेल त्या नावाची ती एक निगम-निकाय होईल. तिची परंपरा अखंड असेल व तिचा एक सामाईक शिक्का असेल, तसेच तिला मालमता संपादन करण्याचा, ती धारण करण्याचा आणि तिचा विनियोग करण्याचा, संविदा करण्याचा वाद व इतर कायदेशीर कार्यवाही दाखल करण्याचा व त्यात प्रतिवाद करण्याचा आणि ज्या प्रयोजनासाठी तिची रचना करण्यात आली असेल त्यासाठी आवश्यक असतील अशा सर्व गोष्टी करण्याचा अधिकार असेल.
सामाईक शिक्का	73. संस्थेचा सामाईक शिक्का सचिवाच्या अभिरक्षेत राहिल आणि तो समितीने केलेल्या ठरावाद्वारे समितीच्या अधिकारात वापरण्यात येईल. अभिहस्तांतरण पत्र, भागपत्र, किंवा अन्य कोणताही दस्तऐवज आणि ज्यावर संस्थेच्या वतीने शिक्का मारण्यात आला आहे ते अध्यक्ष, सचिव आणि याबाबतीत समितीने प्राधिकृत केलेला एक सदस्य त्यांच्याकडून त्यावर आपले नाव आणि हुद्दा निर्देशित करून साक्षांकित करण्यात येईल.
संस्थेच्या सदस्यांचा भाग किंवा हितसंबंध यांच्या बाबतीतील भार व वजावट (Set off)	74. अधिनियमातील कलम 46 अनुसार तरतूद केल्याप्रमाणे कोणत्याही विद्यमान सदस्याकडून किंवा माजी सदस्याकडून किंवा मयत सदस्याकडून संस्थेस येणे असलेल्या कोणत्याही ऋणाच्या संबंधात, संस्थेच्या भांडवलात, मालमतेत अशा सदस्याचा जो भाग किंवा हितसंबंध असेल त्या भागावर किंवा हितसंबंधावर व त्याच्या ठेवीवर आणि अशा सदस्यास द्यावयाच्या कोणत्याही लाभांशावर, अधिलाभांशावर किंवा नफ्यावर संस्थेचा भार राहिल, आणि त्या संस्थेस, अशा सदस्याच्या नावे जमा केलेल्या किंवा त्यास द्यावयाच्या कोणत्याही रकमचे असे कोणतेही ऋण फेडण्याच्या कामी वजावट करता येईल.
खरेदी केलेली सदनिका वितरित केली आहे असे समजणे	75 (अ) मालकी हक्काच्या सदनिकाबाबत अधिनियम, 1963 याच्या कलम 4 खाली ज्या सदस्याने, व्यक्तीने /भागीदारी संस्थेने सदनिका खरेदी केली आहे किंवा त्या सदनिकेतील हितसंबंध संस्थेच्या पूर्वपरवानगीने ती सदनिका विद्यमान व्यक्तीकडून हस्तांतरित करून संपादित केली आहे, अशा सदस्याला विहित नमुन्यातील वितरण पत्रातील अटी व शर्ती यांच्या अधीन राहून तसेच संस्थेने त्यात नंतर केलेले फेरबदल यांस अधीन राहून संस्थेने सदनिका वितरित केली असल्याचे समजण्यात येईल. मात्र विहित अर्जाच्या नमुन्यातील लेटर ऑफ अलॉटमेंटमध्ये निर्देशित केलेल्या सुधारित

	केलेल्या अटी व शर्ती याच्या अधीन राहून
सदनिकांच्या वितरणाबाबत धोरण	ब) संस्थेची इमारत / इमारती यामधील सदनिकांचे वितरण सदस्यांना पुढील तत्वावर करण्यात येईल 1) प्रथम आलेल्यास प्रथम 2) संस्थेने वेळोवेळी केलेल्या संपूर्ण रकमेच्या मागणीची पूर्ती केल्यावर 3) सर्व सदस्य मंडळाने सभेत ठरविल्याप्रमाणे चिठ्ठ्या टाकून 4) संस्थेचा सचिव संबंधित सदस्यांना विहित नमुन्यात सदनिका वितरणाबाबत पत्र देईल आणि ती मिळाल्याबद्दल त्यांच्याकडून खात्री करून घेईल.
सदनिकांचे वितरण रद्द करणे	क) एखादा सदस्य, संस्थेने उपविधी क्रमांक 75 (अ) खाली केलेल्या पैशाच्या मागणीची समितीने त्याला दिलेल्या कालावधीत, पूर्तता करण्यास कसूर करेल तर त्या सदस्यास सदनिका वितरित करण्याचे रद्द होईल आणि संस्थेचा सचिव समितीच्या सूचनेनुसार संबंधित सदस्यास तसे कळवील. अशा प्रकारे सदनिकांचे वितरण रद्द करण्यांत आलेले असेल तेथे त्या रद्द केलेल्या सदनिका समितीने मंजूरी दिलेल्या सदस्याला दिली जाईल. ज्या सदस्याचे सदनिका वाटप रद्द झाले आहे त्याने समितीच्या आदेशानुसार सर्व रकमेचा भरणा केल्यावर त्याला उपलब्ध असलेली अन्य कोणतीही सदनिका पुनर्वितरित करण्याबाबतचे प्रकरण विचारात घेता येईल.
पूर्ण रक्कम भरल्यावर सदनिकेचा ताबा घेणे.	ड) भागपत्रापोटी द्यावयाची रक्कम, बांधकामाची किंमत, कर्जाच्या हप्त्यांची परतफेड आणि संस्थेने मागणी केलेला अन्य आकार पूर्णपणे दिल्याशिवाय कोणताही सदस्य, त्याला वितरित करण्यात आलेल्या सदनिकेचा ताबा घेण्यासाठी या उपविधीखाली पात्र ठरणार नाही.
समितीच्या संमतीशिवाय सदनिकेचा वापर अन्य कारणासाठी करण्यास अनुमती असणार नाही.	इ) उपरोक्त उपविधीच्या 75 'अ' खाली वितरित करण्यात आले असल्याचे मानण्यात आलेल्या सदनिकेचा वापर, ती संस्थेच्या लेखी परवानगीशिवाय सदनिका वितरण पत्रात दिलेल्या कारणांव्यतिरिक्तच्या कारणांसाठी करण्यात येणार नाही.
बांधकामाचे लेखापरीक्षण (Structural Audit) संस्थेने करून घेण्याबाबत	76. (अ) संस्थेकडून इमारतीचे बांधकाम लेखापरीक्षण (Structural Audit) खालील प्रमाणे करून घेतले जाईल. (1) 15 ते 30 वर्षे जुन्या इमारतीसाठी :- 5 वर्षांतून एकदा (2) 30 वर्षा पेक्षा जास्त जुन्या इमारतीसाठी :- 3 वर्षांतून एकदा ब) अशा प्रकारचे बांधकाम लेखापरीक्षण (Structural Audit) हे महानगरपालिका हद्दीमध्ये महापालिकेच्या नामिकेतील मान्यताप्राप्त अभियंत्याकडून करून घेतले जाईल आणि इतर संस्थांच्या बाबतीत शासनाने मान्यता दिलेल्या स्थापत्य अभियंत्याकडून/वास्तुशास्त्रज्ञाकडून करून घेतले जाईल आणि त्याची नोंद ठेवण्यात येईल. क) राज्य शासनाच्या आगप्रतिबंधक धोरणाप्रमाणे संस्था ठराविक कालावधीने आगसुरक्षा परीक्षण (Fire Audit) करेल आणि त्याची नोंद ठेवील.

	ड) संस्था उद्वाहने/उद्वाहके यांची नियतकालिक तपासणी करील आणि त्याची नोंद ठेवील.
वाटपग्राहीला सदनिकेचा ताबा देणे.	77. स्थानिक प्राधिकरणाकडून भोगवटा किंवा काम समाप्ती प्रमाणपत्र घेतल्यानंतर, समिती वेळोवेळी सदनिका वितरण नोंदवहीची छाननी करील आणि ज्या सदस्यांनी उपविधी क्र. 17 व 19 च्या तरतुदीची पूर्तता केली आहे अशा संबंधित सदस्यांना सदनिकेचा ताबा देण्याविषयी संस्थेच्या सचिवाला निदेश देईल.
वाहने उभी करण्यासाठी मोकळी जागा उपलब्ध करणे वाहने उभी करण्याच्या जागेच्या वापरावरील निर्बंध	78. (अ) संस्था अधिनियम आणि त्याखाली केलेल्या नियमानुसार वाहने उभी करण्याची जागा नेमून देण्यासाठी सर्वसदस्य मंडळाच्या सभेमध्ये वाहने उभी करण्याविषयी नियम तयार करील व ते नियम अंगीकारील. ब) समिती उपलब्ध वाहने उभी करण्याच्या जागेचे वाटप' प्रथम येणा-यास प्रथम या तत्वानुसार वाहन उभे करण्यासाठी जागा देईल; तथापि, संस्थेने वाहन उभे करण्याकरिता दिलेली जागा विकण्याचा किंवा हस्तांतरित करण्याचा कोणताही हक्क सदस्याला असणार नाही. क) कोणताही सदस्य संस्थेने त्याला नेमून दिलेल्या वाहनतळापेक्षा किंवा त्याने खरेदी केलेल्या वाहनतळापेक्षा जास्तीची जागा वापरण्यासाठी हक्कदार असणार नाही.
वाहने उभी करण्यासाठी इमारतीखालील किंवा आवारातील मोकळ्या जागेची आखणी करणे	79. जेथे संस्थेच्या इमारतीखालील आधारस्तंभाच्या दरम्यान मोकळी जागा ठेवलेली आहे किंवा संस्थेच्या आवारात मोकळी जागा वाहने उभी करण्यासाठी उपलब्ध आहे अशा बाबतीत इतर सदस्यांची गैरसोय होणार नाही अशा रीतीने, संस्था इमारती खालील आधारस्तंभाजवळ किंवा आवारातील मोकळ्या जागेत वाहने उभी करण्यासाठी पट्टे आखून त्यांना क्रमांक देईल. संस्था सदस्यांना ज्या कारणासाठी जागा दिलेली आहे त्याच कारणासाठी सदस्य तिचा उपयोग करतात याबाबत खात्री करून घेईल.
वाहने उभी करण्यासाठी इमारतीखालील किंवा आवारातील मोकळ्या जागा देण्याविषयी पात्रता.	80. ज्या सदस्याकडे वाहन आहे असाच सदस्य इमारतीखालील किंवा आवारातील मोकळी जागा मिळण्यास पात्र राहिल. वाहने उभी करण्याकरिता एकापेक्षा जास्त जागा देण्याकरिता कोणताही सदस्य पात्र असणार नाही मग ते वाहन त्याच्या मालकीचे किंवा त्याच्या नियोक्त्याने किंवा तो जिचा भागीदार आहे त्या भागीदारी संस्थेने किंवा तो जिचा संचालक आहे त्या कंपनीने दिलेले असो. जर वाहने उभी करण्याच्या जागेसाठी मागणी नसल्यामुळे इमारतीखाली किंवा आवारातील काही पट्टे रिकामे राहिले असल्यास ज्या सदस्यास यापूर्वी इमारतीखालील किंवा आवारातील मोकळा पट्टा उपलब्ध करून देण्यात आला असेल अशा सदस्यास इमारतीखालील किंवा आवारातील दुसरा किंवा तिसरा मोकळा पट्टा नेमून देता येईल.परंतु इमारतीखालील किंवा आवारातील दुसरा अगर तिसरा मोकळा पट्टा वर्षावर्षाच्या कराराने व ज्या कोणाला पूर्वी एकही जागा उपलब्ध करून दिली नसेल, त्याला अशा जागेची आवश्यकता नसल्यास, उपलब्ध करून दिला जाईल.
वाहने उभी करण्यासाठी	81. अधिकृत सदस्यांच्या वाहनांची संख्या, वाहने उभी करण्यासाठी इमारतीच्या

चिठ्या टाकून मोकळी जागा मिळविण्याची पात्रता	आवारातील अथवा आधारस्तंभा खालील मोकळ्या जागा या पेक्षा जर जास्त असेल तर अशा वेळी व्यवस्थापन समिती सर्व सदस्य मंडळाच्या सहमतीनुसार योग्य आणि पारदर्शक पध्दतीने वार्षिक तत्वावर जागांचे वाटप करील.
इमारतीखालील किंवा आवारातील मोकळा पट्टा मिळावा म्हणून करावयाचे अर्ज	82. ज्या सदस्याला, वाहन ठेवण्यासाठी इमारतीखालील किंवा आवारातील मोकळ्या पट्ट्यांची आवश्यकता असेल, त्याने जरूर त्या तपशिलासह संस्थेच्या सचिवाकडे अर्ज करावा. या उपविधीखाली परवानगी मिळण्यासाठी आलेला अर्ज निकालात काढतांना संस्थेचा सचिव व समिती यांच्याकडून उपविधी क्र. 63 मध्ये दिलेली कार्यपध्दती अनुसरण्यात येईल.
वाहने उभी करण्यासाठी दिलेल्या जागेचे शुल्क देणे	83. इमारतीखालील किंवा आवारातील मोकळा पट्टा वाहन उभे करण्यासाठी उपलब्ध करून दिलेल्या प्रत्येक सदस्यास, संस्थेच्या सदस्य मंडळाचे सभेत ठरवून दिलेल्या दराने शुल्क द्यावे लागेल, मग प्रत्यक्षात ते वाहन तेथे ठेवा अगर न ठेवा.
इतर वाहने उभी करण्यासाठी सुविधा	84. ज्या सदस्याकडे स्कूटर, मोटर सायकल किंवा ऑटोरिक्षा असेल, त्याने त्याच्याकडील वाहन आवारातील मोकळ्या जागेत ठेवण्यासाठी समितीची पूर्व परवानगी मिळविली पाहिजे व अशा सदस्यास संस्थेच्या सर्व सदस्य मंडळाने सभेत ठरविलेल्या दराने शुल्क द्यावे लागेल.
	दहा- सर्वसाधारण सभा (अ) पहिली सर्वसाधारण सभा
निर्धारित कालावधीत पहिली सर्वसाधारण सभा घेणे	85. संस्थेच्या नोंदणी अर्जावर सहया करणाऱ्या प्रवर्तकांची पहिली सर्वसाधारण सभा नियम 59 खाली तरतूद करण्यात आल्याप्रमाणे संस्थेची नोंदणी करण्यांत आल्याच्या तारखेपासून तीन महिन्यांच्या आंत घेण्यात येईल. ठरलेल्या मुदतीत संस्थेची पहिली सर्वसाधारण सभा बोलविण्याची जबाबदारी मुख्य प्रवर्तकाची राहिल.
नोंदणी अधिकाऱ्याने पहिली सर्वसाधारण सभा बोलविणे	86. उपविधी क्र. 85 मध्ये नमूद केलेल्या मुदतीत पहिली सर्वसाधारण सभा बोलविण्यात मुख्य प्रवर्तकाकडून कसूर झाल्यास नोंदणी अधिकारी ती बोलविण्याची व्यवस्था करील.
पहिल्या सर्वसाधारण सभेसाठी नोटीशीची मुदत	87. संस्थेचा मुख्य प्रवर्तक किंवा यथास्थिति नोंदणी प्राधिकार्याने प्राधिकृत केलेला अधिकारी, नोंदणी अर्जावर सहया करणाऱ्या सर्व प्रवर्तकांना पहिल्या सर्वसाधारण सभेसाठी 14 पूर्ण दिवसांची नोटीस देईल.
पहिल्या सर्वसाधारण सभेत करावयाची कामे	88. अ) संस्थेच्या पहिल्या सर्वसाधारण सभेची कामे खाली नमूद केल्याप्रमाणे राहतील. एक) सभेसाठी अध्यक्षीची निवड करणे. दोन) प्रवर्तकांव्यतिरिक्त ज्यांनी संस्थेच्या सदस्यत्वासाठी अर्ज केले आहेत अशा नवीन सदस्यांना दाखल करून घेणे. तीन) संस्थेच्या मुख्य प्रवर्तकाने, पहिल्या सर्वसाधारण सभेच्या दिनांकापूर्वी 14

	<p>दिवसांपर्यंतच्या कालावधीसाठी म्हणजे नोटिशीच्या दिनांकास असल्याप्रमाणे तयार केलेल्या लेख्यांचे विवरणपत्र स्वीकारणे व त्यास मंजूरी देणे.</p> <p>चार) संस्थेच्या उपविधीअधीन संस्थेची नियमित निवडणूक होईपर्यंतच्या कालावधीसाठी हंगामी समिती स्थापन करणे. समितीस अधिनियम, नियम व उपविधी यांनुसार निवडण्यात आलेल्या समितीस जे अधिकार व कार्याधिकार असतील तेच सर्व अधिकार व कार्याधिकार राहतील.</p> <p>पाच) बाहेरून उभारावयाच्या निधीची निश्चित करणे.</p> <p>सहा) मुख्य प्रवर्तकाकडून (बांधकाम व्यवसायी) संस्थेच्या नांवे मालमत्तेतील हक्क, मालकी हक्क व हितसंबंध हस्तांतरित करून घेण्याकरीता समितीकडे अधिकार सुपूर्द करणे.</p> <p>सात) गरज असल्यास त्या वर्षाकरिता अंतर्गत लेखापरीक्षकाची नेमणूक करणे व त्याचे पारिश्रमीक ठरविणे.</p> <p>आठ) हंगामी समितीच्या कोणत्याही एका सदस्यास हंगामी समितीची पहिली सभा बोलविण्याचे अधिकार देणे.</p> <p>नऊ) जिल्हयाच्या असलेल्या गृहनिर्माण संघाचा व उपविधी क्र. 6 मध्ये नमूद केलेल्या इतर संस्थांचा सदस्य म्हणून संलग्न होण्याबद्दल विचार करणे.</p> <p>दहा) जे विषय कार्यक्रम पत्रिकेवर घेण्यासाठी योग्य नोटीस देणे आवश्यक आहे ते खेरीज करून अध्यक्षांचे परवानगीने अन्य कोणतेही विषय सभेसमोर ठेवणे.</p> <p>(सदनिका खरेदीदारांसाठीच्या संस्थांकरिता पुढील अतिरिक्त तरतुदी लागू आहेत.)</p> <p>अकरा) बांधकाम प्रकल्पाच्या अंतिम योजनेच्या आर्थिक व प्रत्यक्ष विविध बाजूच्या संदर्भात किती बांधकाम झाले आणि किती व्हावयाचे आहे यासंबंधात आढावा घेणे आणि सोसायटीच्या मुख्य प्रवर्तकाचा अहवाल मंजूर करणे.</p> <p>बारा) संस्थेच्या मुख्य प्रवर्तकाने विक्रेत्या बरोबर संस्थेसाठी भूखंड / इमारत खरेदी करण्याबाबत केलेल्या कराराला मान्यता देणे.</p> <p>तेरा) बांधकामाच्या जागेचे नियोजन आणि बांधकामाची योजना मंजूर करणे.</p> <p>चौदा) संस्थेच्या मुख्य प्रवर्तकाने, वास्तुशास्त्रज्ञाची नियुक्ती केलेल्या त्या नियुक्तीला मान्यता देणे किंवा अशी नियुक्ती झालेली नसेल तर वास्तुशास्त्रज्ञाची नियुक्ती करणे किंवा अगोदर नियुक्त करण्यात आलेल्या वास्तुशास्त्रज्ञाच्या जागी नवीन वास्तुशास्त्रज्ञाची नियुक्ती करणे.</p>
<p>नोंदणी प्राधिकाऱ्याकडून हंगामी समितीचे नामनिर्देशन</p>	<p>(ब) जर पहिल्या सर्वसाधारण सभेत, हंगामी समिती निवडली गेलेली नसेल तर, नोंदणी प्राधिकारी अशी समिती व त्याबरोबर एक वर्षाच्या कालावधीसाठी संस्थेचा अध्यक्ष आणि सचिव यांचे नामनिर्देशन करण्यासाठी सक्षम असेल.</p>
<p>पहिल्या सर्वसाधारण</p>	<p>89. जी व्यक्ती पहिल्या सर्वसाधारण सभेचे अध्यक्षस्थान भूषवेल ती व्यक्ती सभेचे इतिवृत्त लिहिल, त्यावर स्वाक्षरी करील आणि हंगामी समितीच्या पहिल्या सभेत</p>

सभेचे इतिवृत्त लिहिणे	निवडलेल्या किंवा उपविधी क्र. ४४(ब) खाली नोंदणी प्राधिकाऱ्याने नामनिर्देशित केलेल्या सचिवाकडे सुपूर्द करील.
संस्थेच्या मुख्य प्रवर्तकाने अभिलेख सुपूर्द करणे.	<p>१०. हंगामी समितीच्या पहिल्या सभेत संस्थेच्या पदाधिकाऱ्यांची निवडणूक झाल्यानंतर किंवा उपविधी क्र. ४४ (ब) खाली नोंदणी प्राधिकाऱ्याने त्याचे नामनिर्देशन केल्यानंतर संस्थेचा मुख्य प्रवर्तक संस्थेचा अभिलेख संस्थेच्या अध्यक्षकडे किंवा हंगामी समितीने प्राधिकृत केलेल्या तिच्या कोणत्याही सदस्याकडे सुपूर्द करील, त्यामध्ये विशेषतः पुढील गोष्टींचा समावेश असेल :-</p> <p>अ) संस्थेचा सर्व अभिलेख व विशेषकरून नोंदणी प्राधिकाऱ्याकडून परत मिळालेली संस्थेच्या नोंदणी अर्जाची प्रत</p> <p>(ब) नोंदणी प्राधिकाऱ्याने नोंदणी केलेल्या संस्थेच्या उपविधीची प्रत</p> <p>(क) संस्थेचे नोंदणी प्रमाणपत्र</p> <p>(ड) बँकेत भरणा केलेल्या रकमांचे चलान</p> <p>(ई) वापरलेल्या धनादेशांच्या</p> <p>(चेकच्या) स्थळप्रती व न वापरलेले धनादेशाचे (चेक्सचे) कोरे नमुने</p> <p>(फ) बँकेची पासबुके</p> <p>(ग) त्याने वेगवेगळ्या पक्षकारांशी केलेल्या करारनाम्यांच्या प्रती</p> <p>(ह) त्याने तयार केलेली लेख्यांची विवरणे</p> <p>(आय) सदस्यत्वाचे अर्ज</p> <p>(ज) प्रवर्तकांची माहिती देणारे विवरणपत्र</p> <p>(के) खर्च केलेल्या रकमांची प्रमाणके (व्हाऊचर्स)</p> <p>(ल) काही शिल्लक असल्यास ती रक्कम</p> <p>(म) जागेचा आराखडा/ बांधकाम योजना</p> <p>(न) संस्थेच्या पहिल्या सर्वसाधारण सभेचे इतिवृत्त</p> <p>(ओ) नोंदणी प्राधिकाऱ्याशी, स्थानिक प्राधिकरणाशी झालेल्या पत्रव्यवहाराच्या फाईल्स व</p> <p>(प) त्याच्या ताब्यात असलेली स्वतःजवळ काहीही न ठेवता अन्य सर्व कागदपत्रे व संस्थेची मालमत्ता (क्यू) सुपूर्द अहवालाचा दस्तऐवज तयार करणे.</p>
हंगामी समितीचे	११. हंगामी समितीचे अगर नामनिर्देशित केलेल्या समितीचे अधिकार व कर्तव्ये ही

अधिकार	संस्थेच्या उपविधीनुसार रीतसर निवडून दिलेल्या समिती सारखीच असतील .
हंगामी समितीचा पदावधि	92. हंगामी समिती अगर नामनिर्देशित समिती एक वर्षाच्या कालावधीपर्यंत किंवा संस्थेच्या उपविधीतील तरतुदीनुसार घेण्यांत येणाऱ्या नियमित निवडणुकांपर्यंत अधिकारावर राहिल .
हंगामी समितीने प्रभार सुपूर्द करणे	93. हंगामी समितीचा अगर नामनिर्देशित समितीचा अध्यक्ष हा नवीन समिती निवडून आल्यावर तिच्या पहिल्या सभेच्या वेळी आपल्याकडे असलेली संस्थेची सर्व मालमता व कागदपत्रांचा ताबा स्वतःजवळ काहीही न ठेवता, नव्याने निवडून आलेल्या समितीच्या अध्यक्षाकडे सुपूर्द करील . यामध्ये उपविधी क्र. 90 मध्ये उल्लेख केलेल्या अभिलेखाचा समावेश असेल .
	(ब) वार्षिक सर्वसाधारण सभा
वार्षिक सर्वसाधारण सभा भरविणे	94. अ) संस्थेची वार्षिक सर्वसाधारण सभा दर वर्षी 30 सप्टेंबर रोजी किंवा तत्पूर्वी अधिनियमातील कलम 75 (1) खाली तरतूद केल्याप्रमाणे भरविली पाहिजे. वार्षिक सर्वसाधारण सभा भरवण्याकरिता मुदतवाढ देणेची तरतूद नाही. ब) वर निर्देश केलेल्या उपविधी क्र. 94 (अ) मध्ये विहित केलेल्या मुदतीत वार्षिक सर्वसाधारण सभा बोलाविण्यात कसूर करण्यात आली तर अधिनियमाच्या कलम 75 (5) खाली, तरतूद करण्यात आल्याप्रमाणे ती निरह ठरविण्यात येईल व कारवाई होऊ शकेल .
संस्थेच्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेत करावयाची कामे	95. संस्थेच्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेत खालील कामे केली जातील :- अ) मागील वर्षाच्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेच्या व विशेष सर्वसाधारण सभा भरली असल्यास तिच्या इतिवृत्ताचे वाचन करणे व इतिवृत्तानुसार केलेल्या कार्यवाही नोंद करणे. 2) समितीकडून मागील सहकारी वर्षाच्या कामकाजाचा वार्षिक अहवाल, तसेच नियम 62(1) अन्वये विहित केलेल्या "एन" नमुन्यांत तयार केलेले मागील सहकारी वर्षाचे उत्पन्न खर्चाचे व मागील सहकारी वर्षाच्या अखेरच्या दिवशीचा ताळेबंद दर्शविणारे हिशेबपत्रक स्वीकारणे. क) अधिनियमातील कलम 75 (2) (अ) मध्ये तरतूद केल्याप्रमाणे नियुक्त केलेल्या वैधानिक लेखापरीक्षकाकडून मागील सहकारी वर्षाचा लेखापरीक्षा अहवाल विचारात घेणे. ड) समितीकडून दुरुस्ती अहवाल स्वीकारणे व त्यावर कारवाई करणे. ई) पुढील आर्थिक वर्षासाठी विचारार्थ म्हणून वार्षिक अर्थसंकल्प सभेसमोर ठेवणे. फ) चालू वर्षाची वैधानिक लेखापरीक्षा करून घेण्यासाठी राज्यशासनाने मान्यता दिलेल्या अधिकृत यादीमधील लेखापरीक्षकाची नेमणूक करणे.

	<p>ग) कलम 75(2) खाली विहित वार्षिक अहवाल समितीकडून स्वीकारणे.</p> <p>ह) सहकार अधिनियम, नियम आणि संस्थेच्या उपविधीतील तरतुदीनुसार संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेची मंजूरी,सहमती आवश्यक असलेली अन्य कोणतेही विषय विशेषकरून निर्णय घेण्याची आवश्यकता असलेली प्रकरणे सभेसमोर ठेवणे.</p> <p>आय) नोंदणी प्राधिकारी, वैधानिक लेखापरीक्षक, शासन, जिल्हाधिकारी, स्थानिक प्राधिकरण किंवा कोणताही अन्य सक्षम प्राधिकारी यांजकडून आलेल्या महत्वाच्या पत्रव्यवहारांवर विचार करणे.</p> <p>ज) निवडणुकीची योग्य वेळ नजिक आल्यावर त्या घोषित करणे व पार पाडणे.</p> <p>के) नियमित कार्यसूची समाप्त झाल्यानंतर ज्या विषयांना ठराविक मुदतीची नोटीस देणे गरजेचे असते, असे विषय सोडून अधिनियम , नियम व उपविधी यांच्या तरतुदीअधीन परवानगी दिलेली आहे असे विषयअध्यक्षांच्या परवानगीने सभेसमोर मांडणे.</p>
	क - विशेष सर्वसाधारण सभा
विशेष सर्वसाधारण सभा केव्हा भरवावी .	96. अध्यक्षांच्या परवानगीने किंवा समिती सदस्यांच्या मताधिक्याने संस्थेची विशेष सर्वसाधारण सभा केव्हाही बोलाविता येईल. अशी सभा संस्थेच्या किमान एक पंचमांश सदस्यांनी स्वाक्षऱ्या केलेले लेखी मागणी पत्र किंवा ती संस्था ज्या जिल्हा सहकारी महासंघास संलग्न आहे, त्या जिल्हा सहकारी महासंघाकडून तशी सूचना मिळाल्याच्या तारखेपासून एक महिन्याचे आत बोलाविली पाहिजे. अशा प्रकारे बोलाविण्यांत आलेल्या सभेमध्ये मागणी करण्यात आलेल्या विशेष सर्वसाधारण सभेसाठी तारीख, वेळ व ठिकाण निश्चित करण्यासाठी काढण्यात आलेल्या नोटिशीत नमूद करण्यांत आलेल्या विषयांव्यतिरिक्त कोणताही विषय चर्चेस घेण्यात येणार नाही.
मागणी केलेल्या विशेष सर्वसाधारण सभेची तारीख, वेळ व स्थळ निश्चित करणे	97. उपविधी क्र. 96 अनुसार विशेष सर्वसाधारण सभेसाठी आलेले मागणीपत्र संस्थेच्या सचिवाकडून ते पोहोचल्याच्या तारखेपासून सात दिवसांचे आत अशा सभेची तारीख, वेळ व स्थळ निश्चित करण्यासाठी समितीच्या सभेपुढे ठेवण्यात येईल.
सर्वसाधारण सभेची नोटीस	98. समिती प्रत्येक सर्वसाधारण सभेची तारीख, वेळ व जागा आणि तीत करावयाचे कामकाज निश्चित करील.परंतु मागणी केलेल्या विशेष सर्वसाधारण सभेत करावयाचे कामकाज, मागणी पत्रकात दिलेल्या विषयापुरतेच मर्यादित राहिल. त्याचप्रमाणे उपविधी क्र.162 मध्ये तरतूद केल्याप्रमाणे संस्थेच्या सचिवाकडून सर्वसाधारण सभा बोलविण्याची नोटीस सदस्यांना पाठविण्यांत येईल. त्याने नोटीस पाठविली नाही तर अध्यक्ष ती नोटीस पाठविल.
सर्वसाधारण सभेच्या	99. वार्षिक सर्वसाधारण सभेच्या बाबतीत 14 पूर्ण दिवसांची व विशेष सर्वसाधारण

नोटीशीची मुदत	सभेच्या बाबतीत 5 पूर्ण दिवसांची नोटीस संस्थेच्या सर्व सदस्यांना उपविधी क्र.162 खालील तरतुदीनुसार देण्यात येईल. सदर नोटीशीची प्रत नोंदणी प्राधिकाऱ्याकडे आणि गृहनिर्माण संधाकडे पाठविली पाहिजे. एखाद्या निकडीच्या प्रसंगी समितीने कमी मुदतीची नोटीस देऊन विशेष सर्वसाधारण सभा भरविण्याचा एकमताने निर्णय घेतल्यास त्याप्रमाणे कमी मुदतीची नोटीस देऊनही विशेष सर्वसाधारण सभा बोलविता येईल. एखाद्या निकडीच्या प्रसंगी बोलाविण्यांत आलेल्या अशा बैठकीची विषयपत्रिका आणि बैठकीचे कारण सर्व सदस्यांपर्यंत लेखी स्वरूपात पोहोचले पाहिजे. त्याचप्रमाणे सदर बैठकीमध्ये घेण्यांत आलेले निर्णय अशी बैठक झाल्यापासून दोन दिवसांच्या मुदतीमध्ये सर्व सदस्यांना लेखी स्वरूपात कळविले पाहिजेत.	
सर्वसाधारण सभेसाठी गणपूर्ती	100. संस्थेच्या प्रत्येक सर्वसाधारण सभेला एकूण सदस्य संख्येच्या 2/3 सदस्य किंवा 20 सदस्य या दोन्हीपैकी जी संख्या कमी असेल तितके सभासद हजर राहिल्यास गणपूर्ती होईल.	
तहकूब सर्वसाधारण भरविणे	झालेली सभा	101. सर्वसाधारण सभेच्या ठरलेल्या वेळेपासून अर्ध्या तासात गणपूर्ती झाली नसेल त्याबाबतीत सदर सभा सदस्यांच्या मागणीनुसार बोलविली गेली असल्यास ती विसर्जित करण्यांत येईल. इतर कोणत्याही बाबतीत संस्थेची सर्वसाधारण सभा बोलविण्याच्या नोटीशीत जसे उल्लेखिलेले असेल त्याप्रमाणे त्याच दिवशी, त्याच ठिकाणी पण पुढील विविक्षित वेळेपर्यंत सभा तहकूब करण्यांत येईल किंवा 7 दिवसांपेक्षा लवकर नाही व 30 दिवसांपेक्षा उशिरा नाही इतक्या मुदतीपर्यंत तहकूब केली जाईल व तहकुबीनंतर झालेल्या सभेत गणपूर्ती होवो न होवो मूळ सभेच्या कार्यक्रमपत्रिकेवर असलेले कामकाज पार पाडले जाईल.
कार्यक्रम कामकाज राहिल्यास लांबणीवर टाकणे	पत्रिकेवरील अपूर्ण सभा	102. सर्वसाधारण सभा, ज्या तारखेस भरली असेल त्या तारखेस कार्यक्रम - पत्रिकेवरील सर्वच कामकाज निकालात काढता आले नाही तर, ती सभा सदर सभेच्या तारखेपासून उशिरात उशीर म्हणजे 30 दिवसांच्या मुदतीतील इतर कोणत्याही सोईस्कर तारखेपर्यंत लांबणीवर टाकता येईल.
संस्थेच्या अध्यक्षांने सर्व सर्वसाधारण सभेचे अध्यक्षपद भूषविणे.		103. समितीचा अध्यक्ष हा सर्व सर्वसाधारण सभेचे अध्यक्षपद स्वीकारील परंतु अध्यक्ष गैरहजर असेल किंवा हजर असून सभाध्यक्षाचे काम करण्यास राजी नसेल तर उपस्थित सदस्य त्यांच्यामधून एका सदस्यास सभाध्यक्ष म्हणून निवडून देऊ शकतील.
सदस्यातर्फे प्रतिनिधी सभेत राहण्यावर निर्बंध	त्याचा सर्वसाधारण उपस्थित	104. संस्थेच्या सदस्याच्या वतीने त्याच्या प्रतिनिधिस अगार त्याच्याकडून मुखत्यारपत्र किंवा प्राधिकारपत्र धारण करणाऱ्या व्यक्तीस संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेस उपस्थित राहता येणार नाही.
सभासदाचा हक्क	मतदानाचा	105. संस्थेच्या सदस्याच्या किंवा सहयोगी सदस्याचा मतदान हक्क अधिनियमाच्या कलम 27 च्या तरतुदीनुसार विनियमित करण्यात येईल.
प्रत्येक सदस्यास एकच		106. संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेत संस्थेच्या प्रत्येक क्रियाशील सदस्यास आणि त्याच्या

मत	गैरहजेरीत त्याच्या सहयोगी सदस्यास फक्त एकच मत देण्याचा अधिकार असेल. मते समसमान झाल्यास सभेच्या अध्यक्षाला एक निर्णायक मत देण्याचा अधिकार असेल.
निर्णय कशा पध्दतीने घेता येतील	107. अधिनियम, नियमावली व संस्थेचे उपविधी यात अन्य प्रकारे विनिर्दिष्टपणे तरतूद केलेली नसेल तर एरव्ही, संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेत सर्व प्रश्नांवर सभेत हजर असलेल्या व मतदान करणाऱ्या सदस्यांच्या साध्या बहुमताने निर्णय घेतले जातील.
सर्वसाधारण सभांच्या इतिवृत्तांची नोंद	108. समिती संस्थेच्या प्रत्येक सर्वसाधारण सभेच्या इतिवृत्ताचा मसुदा ती सभा झाल्याच्या तारखेपासून 03 महिन्यांचे आंत पूर्ण करील व समितीच्या ज्या सभेत इतिवृत्ताचा मसुदा पूर्ण करण्यांत आला असेल त्या सभेच्या तारखेपासून 15 दिवसांचे आत इतिवृत्ताचा मसुदा सदस्यांकडे पाठवला जाईल. संस्थेचे सदस्य त्यांच्या काही प्रतिक्रिया असल्यास इतिवृत्ताचा मसुदा मिळाल्याच्या तारखेपासून 15 दिवसांचे आंत संस्थेच्या सचिवास कळवू शकतील. समिती तिच्या यानंतरच्या सभेत सर्वसाधारण सभेच्या इतिवृत्ताच्या मसुद्यावर सदस्यांकडून काही प्रतिक्रिया आल्या असल्यास त्या विचारांत घेवून अंतिम इतिवृत्त तयार करील व संस्थेच्या सचिवाकरवी वा त्यासंबंधात प्राधिकृत केलेल्या अन्य व्यक्तीकरवी इतिवृत्त पुस्तकात नोंदवून घेण्याची व्यवस्था करील.
सर्वसाधारण सभेचा पूर्वीचा ठराव रद्द करण्याबाबत	109. संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेत संमत झालेला एखादा ठराव रद्द करावयाचा झाल्यास मूळ ठराव संमत झाल्याच्या तारखेपासून 6 महिन्यांची मुदत संपल्याशिवाय तो रद्द करण्याचा ठराव संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेसमोर आणता येणार नाही.
बारा - संस्थेच्या कामकाजाचे व्यवस्थापन	
संस्थेचे अंतीम प्राधिकार सर्वसाधारण सभेकडे असणे	110. अधिनियम, नियमावली व संस्थेचे उपविधी यातील तरतुदींच्या अधीनतेने, या उपविधीमध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या अशा पध्दतीने बोलविण्यांत आलेल्या सर्वसाधारण सभेकडे संस्थेचे अंतिम प्राधिकार राहतील.
संस्थेच्या व्यवस्थापनाचा अधिकार समितीकडे असणे.	111. संस्थेच्या कारभाराच्या व्यवस्थापनाचा अधिकार हा अधिनियम, नियमावली व संस्थेचे उपविधी यातील तरतुदींनुसार रीतसर रचना केलेल्या समितीकडे राहिल.
समितीने अधिकारांचा वापर करणे.	112. संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेने दिलेल्या निदेशानुसार अथवा तिने तयार केलेल्या विनियमानुसार समिती उपविधी क्र. 138 द्वारे तिला स्पष्टपणे दिलेले सर्व अधिकार वापरील व त्याद्वारे व उपविधीद्वारे तिच्यावर सोपविण्यांत आलेली सर्व कार्ये पार पाडील.

बँकेमध्ये खाते उघडणे	113. दैनंदिन व्यवहारासाठीचे बँकेचे खाते संस्थेने जवळच्या राज्य अगर मागील सलग तीन वर्ष "अ" लेखापरीक्षा श्रेणी मिळालेल्या जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक अथवा त्यांच्या शाखामध्ये अथवा राष्ट्रीयकृत बँकेत आणि अधिनियमातील कलम 70 खाली तरतूद केल्याप्रमाणे शासनाने सर्वसाधारण अथवा विशेष आदेशाद्वारे , मान्यता दिलेल्या अन्य कोणत्याही पध्दतीने उघडले पाहिजे आणि या खात्याचे भरणा करणे आणि पैसे काढणे ह्याबाबतचे सर्व व्यवहार सचिव आणि अध्यक्ष अथवा कोषाध्यक्ष यांच्या संयुक्त सहयांनी झाले पाहिजेत.							
समितीतील सदस्यांची संख्या	114. समितीतील सदस्यांची संख्या 11/13/15/17 आणि 19 अशा प्रकारे असेल व या संख्येमध्ये अधिनियमातील कलम 73 ब व 73 क अन्वये तरतूद केल्याप्रमाणे आरक्षित सदस्य संख्येचा समावेश असेल. टीप : समितीतील सदस्यांची संख्या आणि सभा घेण्यासाठी आवश्यक गणपूर्ती खालीलप्रमाणे आवश्यक राहिल. व्यवस्थापन समितीतील सदस्यांची संख्या							
	संस्थेच्या सदस्यांची संख्या	सर्वसाधारण	राखीव जागा				एकूण	समितीच्या सभेकरीता गणपूर्ती संख्या
1	2	3	महिला	अ.जा. /अ.ज	इ. मा. व.	वि.जा ./भ. ज./वि .मा.प्र	7	8
100 सदस्यांपर्यंत	6	2	2	1	1	1	11	6
101 ते 200	8	2	2	1	1	1	13	7
201 ते 300	10	2	2	1	1	1	15	8
301 ते 500	12	2	2	1	1	1	17	9
501 आणि अधिक	14	2	2	1	1	1	19	10
सभेच्या गणपूर्तीसाठी विद्यमान समिती सदस्यांचे सरळ बहुमत आवश्यक असेल.								
समितीची निवडणूक	115(अ). समितीच्या सदस्यांची निवडणूक दर पाच वर्षांनी एकदा समितीची मुदत संपण्यापूर्वी व अधिनियमातील कलम 73 क ब मधील तरतुदीनुसार व त्याखाली तयार करण्यात आलेल्या निवडणूक नियमांनुसार /कार्यपध्दतीनुसार घेण्यात येईल. मुदत संपण्यापूर्वी निवडणूक घेण्याबाबत राज्य निवडणूक प्राधिकरणास कळविण्याची जबाबदारी समितीची राहिल. यात कसूर केल्यास समिती सदस्यांचा पदावधी समाप्त झाल्यानंतर सदस्यांचे पद धारण करणे बंद होईल आणि निबंधक अधिनियमातील कलम 77 अ							

	<p>नुसार कार्यवाही करू शकतील .</p> <p>ब) संस्थेची समिती, संस्थेचे उद्देश आणि अंगीकृत कार्ये यांच्याशी संबंधित असलेले दोन 'तज्ञ संचालक' स्वीकृत करू शकेल. अशा स्वीकृत संचालकांची संख्या उपविधी क्र. 113 मध्ये तरतूद करण्यांत आलेल्या पेक्षा अधिक असणार नाही. अशा स्वीकृत सदस्यांना असे सदस्य म्हणून त्यांच्या कार्यक्षेत्र संस्थेच्या निवडणुकीत मतदान करण्याचा अधिकार असणार नाही किंवा निर्वाचित पदाधिकारी म्हणून निवडणूक लढविण्यास ते पात्र ठरणार नाहीत.</p> <p>क) संस्थेची समिती दोन "कार्यकारी संचालक" स्वीकृत करू शकेल. अशा संचालकांची गणना समितीच्या एकूण संचालकांच्या संख्येत होणार नाही. त्यांना मतदानाचा अधिकार असणार नाही.</p> <p>ड) ज्या सहकारी गृहनिर्माण संस्थेत शासकीय भागभांडवल असेल त्या गृहनिर्माण संस्थांच्या बाबतीत , त्या संस्थेच्या समितीवर राज्य शासनाने नामनिर्देशित केलेले शासनाचे दोन अधिकारी असतील व ते वर निर्दिष्ट केलेल्या सदस्य संस्थेव्यतिरिक्त असतील आणि सहकार अधिनियम 73 अअअ मध्ये तरतूद केल्याप्रमाणे असतील.</p> <p>ई) संस्थेची निवडणूक राज्य सहकारी निवडणूक प्राधिकरणाद्वारे कलम 73 क ब खाली घेण्यात येईल.</p>
<p>संस्थेच्या व्यवहारात हितसंबंध धारण करण्यास मनाई</p>	<p>116. संस्थेच्या कोणत्याही पदाधिकाऱ्यास, असा पदाधिकारी या नात्याखेरीज अयोग्यपणे अथवा प्रत्यक्षपणे किंवा अप्रत्यक्षपणे खालील बाबतीत हितसंबंध ठेवता येणार नाहीत.</p> <p>अ) संस्थेकडून करण्यांत आलेल्या कोणत्याही करारात किंवा;</p> <p>ब) संस्थेने विकलेल्या किंवा खरेदी केलेल्या कोणत्याही मालमत्तेत किंवा;</p> <p>क) संस्थेत केलेली गुंतवणूक किंवा संस्थेच्या पगारी नोकरासाठी संस्थेने निवासस्थानाची सोय करण्यासाठी घेतलेल्या कर्जाव्यतिरिक्त संस्थेच्या इतर कोणत्याही व्यवहारात कोणताही हितसंबंध धारण करता येणार नाही.</p>
<p>समितीवर निवडून येण्याबाबतची अपात्रता</p>	<p>117. समिती सदस्य म्हणून निवडून येण्यास अथवा तिचे स्वीकृत सदस्य होण्यास कोणतीही व्यक्ती जर</p> <p>(अ) ती नैतिक अधःपतनाच्या अपराधाबाबत सिध्दापराधी ठरली असेल तर सिध्दापराधी (conviction) ठरल्यापासून 6 वर्षांचा कालावधी उलटल्याशिवाय;</p> <p>(ब) तिला संस्थेस देय असलेल्या रकमांबाबतची मागणी करणारी, नोंदणीकृत डाकेने अथवा हातबटवडयाने पाठविलेली नोटीस मिळाल्यापासून तिने तीन महिन्यांचा कालावधीमध्ये संस्थेची देय असलेली रक्कम भरण्यास कसूर केली असेल;</p>

	<p>(क) तिला अधिनियमातील कलम 79 किंवा 88 किंवा 147 अन्वये जबाबदार धरण्यांत आले असेल तर किंवा अधिनियमातील कलम 85 अन्वये चौकशीचा खर्च देण्यासाठी तिला जबाबदार धरण्यांत आले असेल;</p> <p>(ड) सहयोगी सदस्यांच्या बाबतीत, त्याने मूळ सदस्याचे उपविधीअन्वये विहित केल्याप्रमाणे ना हरकत प्रमाणपत्र आणि हमीपत्र, सादर केले नसेल तर;</p> <p>(ई) तो क्रियाशील सदस्य नसेल तर;</p> <p>(फ) त्याने आपली सदनिका किंवा तिचा कोणताही भाग संस्थेच्या पूर्व लेखी परवानगीशिवाय पोटभाड्याने, लिव्ह अँड लायसन्स (परवाना नि संमती) पध्दतीने किंवा काळजीवाहू पध्दतीने दिला असेल किंवा आपला ताबा सोडला असेल किंवा संस्थेतील आपले भागभांडवल आणि हितसंबंध विकले असतील तर पात्र ठरणार नाही.</p>
	<p>118. संस्थेच्या सार्वत्रिक निवडणुकीमध्ये, दोन तृतीयांश किंवा अधिक सदस्यांची निवड झाल्यावर, असा निवडणूक घेणारा निवडणूक अधिकारी किंवा अन्य कोणताही अधिकारी किंवा प्राधिकारी अशा सदस्यांची निवड झाल्याचा निकाल जाहीर केल्यानंतर 7 दिवसांनी, कोणत्याही कारणामुळे जर समिती गठीत झालेली नसेल तर तो त्या निवडून आलेल्या सदस्यांची नावे त्यांच्या पत्यासह निबंधकाकडे पाठवील. व निबंधक त्याला ही नावे प्राप्त झाल्याच्या तारखेपासून पंधरा दिवसांच्या आत अशी नावे प्रसिध्द करेल किंवा त्यांची नावे त्यांच्या पत्यांसह, नोटीस फलकावर किंवा आपल्या कार्यालयातील महत्वाच्या जागी प्रसिध्द करण्याची व्यवस्था करेल आणि अशाप्रकारे नावे प्रसिध्द केल्यानंतर, संस्थेची समिती गठीत झाल्याचे मानण्यांत येईल. सभासदांची दोन तृतीयांश संख्या ठरविण्यासाठी अपूर्णाक दुर्लक्षिला जाईल.</p>
समितीचे सदस्यत्व समाप्त होणे.	<p>119 (अ) समितीवरील कोणत्याही व्यक्तीचे समिती सदस्यत्व खालील कारणास्तव समाप्त होईल.</p> <p>(एक) समिती सदस्याने उपविधी क्र. 117 मध्ये उल्लेखिलेल्यापैकी कोणतीही निरहता धारण केली असेल तर ;</p> <p>(दोन) तो परवानगी न घेता, समितीच्या सलग 3 मासिक सभांना गैरहजर राहिला असेल तर.</p>
समितीवरील सदस्यत्व समाप्त झालेली सूचना.	<p>ब) समितीच्या कोणत्याही सदस्याने उपविधी क्र. 119(अ) (1) खालील निरहतेपैकी कोणतीही निरहता धारण केल्यास समिती सदर बाबींची तिच्या इतिवृत्तांत नोंद घेईल व संस्थेचा सचिव समितीच्या संबंधित सदस्यास आणि मा. निबंधकास तसे कळवील. निबंधकाच्या आदेशा नंतर अशा सदस्याचे समिती सदस्यत्व समाप्त होईल.</p>
एखाद्या विषयात हितसंबंधित असलेल्या समितीच्या सदस्याने	<p>120. ज्या विषयात एखाद्या समिती सदस्याचे हितसंबंध, प्रत्यक्षपणे वा अप्रत्यक्षपणे गुंतलेले आहेत असा विषय समितीपुढे विचारार्थ आला असतांना त्या सदस्याने त्यावेळी सभेत हजर राहता कामा नये.</p>

<p>असा विषय विचारार्थ पुढे आला असतांना सभेत उपस्थित राहण्यावर व मतदान करण्यावर निर्बंध.</p>	
<p>निवडून आलेल्या समितीचा पदावधी</p>	<p>121. उपविधी क्र . 115(अ) अन्वये निवडून आलेल्या समितीचा पदावधी व्यवस्थापन हाती घेतल्याच्या दिनांकापासून पांच वर्षे इतका राहिल.</p>
<p>नव्याने निवडून आलेल्या समितीची पहिली सभा, निवडणूक झाल्याच्या तारखेपासून 30 दिवसांत भरविणे</p>	<p>122. (अ) अधिनियमातील कलम 73 अअ व उपविधी क्र. 118 अनुसार नवीन समिती स्थापन झाल्याच्या तारखेपासून 15 दिवसांच्या आंत नव्याने निवडून आलेल्या व मावळत्या समितीची पहिली सभा घेण्यांत येईल.</p> <p>(ब) उपविधी क्र.122(अ) च्या तरतुदींच्या अधीन राहून मावळत्या समितीचा सचिव नव्याने निवडून आलेल्या समितीच्या सदस्यांना व मावळत्या समितीच्या सदस्यांना पहिल्या सभेची नोटीस पाठवील. मावळत्या समितीच्या सचिवाने संयुक्त सभा आयोजित केली नसेल तर मावळत्या समितीचा अध्यक्ष अशी सभा आयोजित करील. दोघांनीही ही सभा आयोजित केली नसेल तर नोंदणी प्राधिकारी अशी सभा आयोजित करू शकेल.</p>
<p>संस्थेचा अभिलेख ताब्यात घेणे.</p>	<p>123. संस्थेचा अभिलेख संस्थेच्या व्यवस्थापन कमिटीच्या संमतीने संस्थेच्या वास्तूमध्ये सचिवास सोईस्कर होईल, अशा ठिकाणी ठेवण्यात येईल व सभासदांना त्याबाबत कळविण्यांत येईल.</p>
<p>मावळत्या अध्यक्षांने नवीन अध्यक्षाकडे कार्यभार सुपूर्द करणे.</p>	<p>124. जेव्हा नवीन समिती निवडून येईल तेव्हा मावळत्या समितीचा सचिव त्याच्या ताब्यात असलेली संस्थेची कागदपत्रे व मालमत्ता यांची सूची तयार करील व आपला कार्यभार मावळत्या अध्यक्षाच्या हाती सुपूर्द करील. निवृत्त होणारा अध्यक्ष समितीच्या पदाचा कार्यभार व त्याच्या ताब्यात असलेली संस्थेची कागदपत्रे व मालमत्ता महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, 1960 च्या कलम 160 मध्ये अंतर्भूत केलेल्या तरतुदीनुसार नवीन समितीच्या अध्यक्षाकडे सुपूर्द करील.</p> <p>टीप- या उपविधीमध्ये व कोणत्याही अन्य उपविधीमध्ये वापरलेल्या "कागदपत्र" या शब्दाचा अर्थ, उपविधी क्र.141 व 142 मध्ये नमूद केलेल्या सर्व किंवा कोणत्याही बाबी आणि अंकीय स्वरूपातील आधारसामग्री/माहिती असा असेल.</p>
<p>पहिल्या सभेत नवीन समिती व नवीन पदाधिकारी निवडणे</p>	<p>125. अ) निवडणूक झाल्यावर कार्यकारी समिती अध्यक्ष, सचिव आणि कोषाध्यक्ष यांची समिती वरील नवनिर्वाचित सदस्यांमधून निवड करील.</p> <p>ब) समितीचे अध्यक्ष किंवा यथास्थिति सचिव आणि कोषाध्यक्ष म्हणून निवडून आलेले पदाधिकारी ते ज्या तारखेला निवडून येतील त्या तारखेपासून पांच वर्षांच्या कालावधीसाठी पदग्रहण करतील. मात्र समितीचा कालावधी संपल्यावर ते पदाधिकारीपद सोडतील.</p>

<p>पदाधिकाऱ्यांविरुध्द अविश्वासाचा ठराव</p>	<p>परंतु असे की, ज्या पदाधिकाऱ्यांविरुध्द सदस्यांनी नोटीशीद्वारे अविश्वासाचा ठराव दाखल केला असेल आणि त्यासाठी निबंधक किंवा सहायक निबंधक यांच्या दर्जाच्या खाली नसलेल्या अधिकाऱ्यांच्या अध्यक्षतेखाली बोलाविलेल्या खास समितीच्या सभेमध्ये त्यावेळी समितीच्या अशा सभेस उपस्थित राहण्यास व मतदान करण्यास पात्र असलेल्या समितीच्या 2/3 सदस्यांच्या बहुमताने हा ठराव पारित झाला तर अध्यक्ष, सचिव आणि कोषाध्यक्ष हे असे पद धारण करण्याचे थांबवतील.</p> <p>परंतु आणखी असे की, मागील अविश्वासाच्या ठरावानंतर सहा महिन्यांचा कालावधी संपेपर्यंत संस्थेचा अध्यक्ष किंवा यथास्थिति सचिव अथवा कोषाध्यक्ष यांच्या विरुध्द दुसरा अविश्वासाचा ठराव दाखल करता येणार नाही.</p>
<p>समितीच्या सभेसाठी गणपूर्ती</p>	<p>126. समितीची सभा सर्वसाधारणपणे संस्थेच्या जागेमध्ये भरवण्यात येईल. उपविधी क्र.114 मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे समितीच्या सभेसाठी गणपूर्ती असेल. समितीच्या सभेच्या कार्यसूचीवरील प्रत्येक बाब विचारार्थ मांडताना गणपूर्ती नसेल तर कोणतेही कामकाज करण्यासाठी समिती सक्षम असणार नाही.</p>
<p>समितीने घ्यावयाच्या सभांची संख्या</p>	<p>127. अ) समितीची सभा आवश्यक असेल त्याप्रमाणे भरेल. परंतु महिन्यांतून ती किमान एकदा भरलीच पाहिजे.</p> <p>ब) आणीबाणीचे प्रसंगी समिती ठराव मांडेल व तो समिती सदस्यांकडून पारित करून घेईल. तथापि असा पारित झालेला ठराव लगतनंतर होणाऱ्या समितीच्या सभेत ठेवला पाहिजे.</p>
<p>समितीत नैमित्तिक रिक्त झालेल्या जागा क्रियाशील सदस्याद्वारे भरणे.</p>	<p>128. एखाद्या समितीत जागा रिकामी झाल्यास रिक्त झालेल्या प्रवर्गातील क्रियाशील सदस्यास नामनिर्देशित करून अधिनियमातील तरतुदीप्रमाणे व राज्य निवडणुक प्राधिकरणाच्या निर्देशाप्रमाणे ती जागा भरता येईल.</p>
<p>समितीवर स्वीकृत करून घेतलेल्या सदस्याचा पदावधी.</p>	<p>129. समितीवर स्वीकृत केलेल्या सदस्यांचा पदावधी हा समितीच्या मुदतीइतका असेल.</p>
<p>समितीच्या सदस्याने राजीनामा देणे</p>	<p>130. समितीचा सदस्य, संस्थेच्या अध्यक्षास पत्र लिहून समितीवरील आपल्या सदस्यत्वाचा राजीनामा देवू शकेल. समितीने राजीनामा मंजूर करणे अथवा संस्थेचा अध्यक्ष किंवा सचिव यांना राजीनामा मिळाल्यापासून एक महिन्याचा कालावधी समाप्त होणे यापैकी जी गोष्ट आधी घडेल त्या तारखेपासून राजीनामा अंमलात येईल.</p>
<p>समितीच्या पदाधिकाऱ्यांचे राजीनामे</p>	<p>131. अ) संस्थेचा अध्यक्ष संस्थेच्या सचिवाकडे पत्र पाठवून अध्यक्षपदाचा आपला राजीनामा देवू शकेल.</p> <p>ब) संस्थेचा सचिव अथवा कोषाध्यक्ष संस्थेच्या अध्यक्षांकडे पत्र पाठवून सचिव म्हणून</p>

	<p>अथवा कोषाध्यक्ष म्हणून आपल्या पदाचा राजीनामा देवू शकेल .</p> <p>क) अध्यक्ष/सचिव/कोषाध्यक्ष यांनी दिलेला राजीनामा स्वीकारण्यात आल्यानंतरच आणि त्यांनी आपला कार्यभार नवीन निवडून आलेल्या अध्यक्ष/सचिव/कोषाध्यक्ष यांना रीतसर दिल्यानंतरच अंमलात येईल .</p> <p>ड) संस्थेच्या अध्यक्षांने किंवा यथास्थिति सचिवाने किंवा कोषाध्यक्षांने त्याच्यावर सोपविलेली कामे पूर्ण केली आहेत आणि त्याने स्वतःच्या ताब्यातील संस्थेची सर्व कागदपत्रे व मालमत्ता समितीच्या समोर सादर केली आहे याबाबत खात्री झाल्यावरच समितीला त्यांचा राजीनामा स्वीकारता येईल .</p> <p>ई) ज्यावेळी संपूर्ण व्यवस्थापक समितीलाच राजीनामा द्यावयाचा असेल तेव्हा तो राजीनामा संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेपुढे मांडण्यांत येईल आणि सर्वसाधारण सभेने तो मंजूर केल्याच्या तारखेपासून तो अंमलात येईल .</p> <p>सर्वसाधारण सभेने संपूर्ण व्यवस्थापन समितीचा राजीनामा स्वीकारल्यानंतर राजीनामा दिलेल्या समितीने त्याबाबत निबंधकास कळविणे बंधनकारक राहिल आणि त्यानुसार निबंधक अधिनियमातील कलम 77 अ अन्वये तरतूद केल्याप्रमाणे आवश्यक ती कार्यवाही करतील . तथापि विद्यमान समिती ही निबंधकाने पर्यायी व्यवस्था करेपर्यंत संस्थेचे नेहमीचेच कामकाज पार पाडील .</p>
समितीच्या सभेची नोटीस	132. संस्थेचा सचिव संस्थेच्या अध्यक्षशाशी सल्लामसलत करून समितीच्या प्रत्येक सभेची तीन पूर्ण दिवसांची नोटीस समितीच्या सर्व सदस्यांना पाठवील व तीत सभेची तारीख, वेळ, स्थळ व तीत करावयाच्या कामकाजाचा उल्लेख असेल . जर समितीच्या सभेची नोटीस व कार्यक्रम पत्रिका पाठविण्यांत संस्थेच्या सचिवाकडून कसूर झाल्यास संस्थेचा अध्यक्ष ती पाठवील . संस्थेचा सचिव व अध्यक्ष यांनी समितीच्या सभेची नोटीस व कार्यक्रम पत्रिका पाठविण्यांत कसूर केल्यास संस्था ज्या गृहनिर्माण महासंघाशी (फेडरेशनशी) संलग्न झालेली आहे असा महासंघ अशा प्रकारची सूचना व विनंती पत्रक मिळाल्यानंतर अशी सभा बोलावू शकेल .
समितीच्या सभांसाठी संस्थेचे अध्यक्ष यांनी अध्यक्षपद स्वीकारणे	133. संस्थेचा अध्यक्ष समितीच्या सर्व सभांमध्ये अध्यक्षपद स्वीकारील . परंतु अध्यक्ष जर समितीच्या एखाद्या सभेत गैरहजर असेल तर सदर सभेला हजर असलेले समितीचे सदस्य आपल्यापैकी एकाची त्या सभेचा अध्यक्ष म्हणून निवड करू शकतील व तो त्या सभेची अध्यक्षपद स्वीकारील .
समितीच्या एका सदस्यांस एकच मत असणे . निर्णय बहुमताने घेणे .	134. समितीच्या प्रत्येक सदस्यास एक मत असेल . तथापि समसमान झाल्यास सभेच्या अध्यक्षास दुसऱ्या किंवा निर्णायक मताचा अधिकार असेल . सर्व निर्णय बहुमताने घेतले जातील .
अध्यक्षांच्या सूचनेवरून किंवा समितीच्या 1/3	135. समितीच्या 1/3 सदस्यांनी मागणी केल्यास , संस्थेचा सचिव असे मागणीपत्र मिळाल्यापासून सात दिवसांच्या आंत मागणीपत्रात नमूद केलेल्या विषयावर चर्चा

सदस्यांच्या मागणीवरून समितीची विशेष सभा.	करण्यासाठी समितीची खास सभा बोलावील. संस्थेच्या सचिवांकडून ठराविक मुदतीत अशी सभा बोलाविण्यास कसूर झाल्यास उपविधी क्र. 132 खाली केलेली पध्दत अवलंबिली जाईल.		
संस्थेच्या सचिवाने समितीच्या सभांना हजर राहणे व इतिवृत्तांची नोंद करणे	136. संस्थेचा सचिव समितीच्या प्रत्येक सभेत उपस्थित राहिल व इतिवृत्ताची नोंद ठेवील आणि ते त्यावर स्वतःची सही करून व संस्थेच्या अध्यक्षाची त्यावर सही घेऊन कायम करण्यासाठी समितीच्या पुढील सभेपुढे ठेवील. सचिवाच्या गैरहजेरीत इतिवृत्तांताची नोंद घेण्यासाठी संस्थेचे अध्यक्ष पर्यायी व्यवस्था करतील.		
समितीच्या सदस्यांची जबाबदारी	137. संस्थेच्या कामकाजासंबंधात समितीच्या सदस्यांनी त्यांच्या मुदतीत घेतलेल्या निर्णयासाठी ते संयुक्तपणे व पृथकपणे (Jointly & Severally) जबाबदार असतील. समितीचे सदस्य त्यांच्या कृतीमुळे व अकृतीमुळे संस्थेला जी हानी सोसावी लागेल त्यासाठी संयुक्तपणे व पृथकपणे जबाबदार राहतील.		
समितीचे अधिकार, कर्तव्ये व कामकाज.	138. उपविधी क्र. 112 स अधीन राहून समिती आपल्या अधिकारांचा वापर करील आणि खाली नमूद केल्याप्रमाणे आपले कामकाज व कर्तव्ये पार पाडील.		
	अ.क्र	अधिकार, कामकाज व कर्तव्ये यासंबंधातील तपशील	अधिकार, कामकाज आणि कर्तव्ये ज्या उपविधीखाली येतात त्या उपविधीचा क्र.
	1	2	3
	1)	सदस्यांकडून अनामत रक्कम स्वीकारण्याबाबत आणि निधी उभारण्याबाबत विचार करणे.	11
	2)	सर्वसाधारण सभेला वर्गणीचे दर ठरवून त्यांची शिफारस करण्याबद्दल विचार करणे.	13 (अ) आणि 13 (क)
	3)	गुंतवणूक आणि दुरुस्ती व देखभाल निधी, तसेच राखीव आणि कर्जनिवारण निधी उभारणे, गुंतवणे व उपयोजित करणे या सर्व बाबीसंबंधात विचार करणे.	12 अ (एक) आणि (दोन), 14 (अ), (ब) आणि (क) 1, 15
	4)	सदस्य, सहयोगी सदस्य आणि नाममात्र सदस्य यांकडून आलेल्या राजीनाम्यांबाबत विचार करणे आणि निर्णय घेणे	27 ते 30
	5)	समितीच्या इतिवृत्तांत नामनिर्देशन सादर करणे आणि ती मागे घेणे या बाबतच्या माहितीची नोंद होते याची खातरजमा करणे.	33
	6)	सदनिकांची तपासणी केल्यावर सचिवाच्या	47 (ब)

		अहवालावर कारवाई करणे.	
	7)	सहयोगी आणि नाममात्र सदस्यत्वासह सदस्यत्व समाप्त झाल्याच्या प्रकरणांवर कारवाई करणे.	59
	8)	विविध कारणांसाठी संस्थेकडे आलेल्या अर्जांचा विचार करणे आणि त्यावर कारवाई करणे	63
	9)	ज्या प्रकरणी संस्थेने भांडवल / मालमता यांमधील भाग आणि व्याज संस्थेने संपादन केले आहेत, ते भाग आणि व्याज यांचा परतावा करण्याबाबत कारवाई करणे	64
	10)	सदनिकांच्या वाणिज्यिक उपयोगासंबंधात विम्याचा हप्ता ठरविणे	67 (अ) (11)
	11)	उपविधी क्र. 67 (अ) खाली निर्धारित केलेल्या प्रमाणाच्या आधारे प्रत्येक सदनिकेबाबत संस्थेचे दर ठरविणे	67(ब)
	12)	सदस्यांकडून संस्थेला येणे असलेली थकबाकी वसूल करण्याच्या परिस्थितीचा आणि संस्थेची थकबाकी वसूल करण्यासाठी करावयाच्या कारवाईचा आढावा घेणे	70
	13)	संस्थेच्या थकबाकीवर व्याज आकारण्याबाबत तरतुदी केल्या आहेत, त्याची खातरजमा करून घेणे.	70
	14)	समितीच्या एका सदस्याला, ज्यावर संस्थेचा शिक्का उमटविलेला आहे, असे अभिहस्तांतरण पत्र, भागपत्र किंवा अन्य कोणताही दस्तऐवज यांवर साक्षांकन करण्यासाठी प्राधिकृत करणे	7 (3)
	15)	प्रवर्तकाकडून (बांधकाम व्यावयायीकडून) ज्यांनी सदनिका खरेदी केल्या आहेत, त्यांना सदनिकांचे वाटप करण्यांत झाल्याबद्दलचे पत्र देणे	74
	16)	सदस्यांनी मागणी केल्यास त्यांच्या	23

		अवलोकनासाठी संस्थेचा दस्तऐवज उपलब्ध करणे	
	17)	सर्वसाधारण सभेच्या प्रत्येक वार्षिक सभेसमोर विषय पत्रिका ठेवली जाईल याची खातरजमा करणे.	94
	18)	सर्वसाधारण सभेच्या वार्षिक सभेसमोर चर्चिले जाणारे सर्व विषय बैठकीच्या विषय पत्रिकेवर ठेवले जातील याची खबरदारी घेणे	94
	19)	आवश्यकता असेल तेव्हा सर्वसाधारण सभेची विशेष सभा बोलाविणे.	96
	20)	विद्यमान समितीची मुदत संपण्याअगोदर नवीन कार्यकारी समिती निवडण्यासाठी निवडणूक घेणे	115
	21)	निवडणुकीनंतर नवीन समिती योग्य प्रकारे स्थापन झाली आहे याची खातरजमा करून घेणे.	118
	22)	संस्थेच्या पदाधिकाऱ्यांची निवड करणे.	125
	23)	प्रत्येक महिन्यात समितीची एक सभा घेतली जाईल याची खातरजमा करणे.	127
	24)	समितीवरील रिक्त झालेल्या जागा भरणे.	128
	25)	समितीच्या एखाद्या सदस्याच्या राजीनाम्याचा विचार करणे.	130
	26)	समितीच्या एखाद्या पदाधिकाऱ्याचा राजीनामा स्वीकृत करण्याचा विचार करणे.	131
	27)	संस्थेच्या पगारी सेवकांकडून तारण घेणे.	147
	28)	वैधानिक आणि अंतर्गत लेखापरीक्षांचे लेखापरीक्षा दुरुस्ती अहवालांस मंजूरी देणे आणि ते संबंधित प्राधिकारणांकडे अग्रेषित करणे.	153
	29)	इमारत / इमारतीचे तसेच त्या इमारती ज्या भूखंडावर उभ्या आहेत, त्या भूखंडाचे आणि	154

		इमारतीचे अभिहस्तांतरण पत्र निष्पादित करणे.	
	30)	संस्थेची मालमता सुस्थितीत ठेवण्यासाठी उपाययोजना करणे आणि इमारतीची दुरुस्ती, नूतनीकरण करणे.	155 आणि 158
	31)	संस्थेच्या मालमतेचा विमा उतरविणे.	160
	32)	उपविधीचा भंग झाल्यास त्यासाठी करावयाच्या दंडाचा दर सर्वसाधारण सभेत सुचविणे आणि "कारणे दाखवा" नोटीस जारी करणे.	165
	33)	संस्थेच्या उद्वाहनाची कार्यप्रणाली विनियमित करणे.	167
	34)	संस्थेच्या आवारात कोणकोणते खेळ खेळण्यास परवानगी दिली जावी याबाबतची सूचना सर्वसाधारण सभेस देणे.	168
	35)	महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम 1960, महाराष्ट्र सहकारी संस्था नियम 1961 आणि संस्थेचे उपविधी (जे वर निर्देशित केलेले नाहीत) याखालील बाबींचा विचार करणे व त्यावर निर्णय घेणे.	77 ते 84
	36)	संस्थेच्या आवारातील वाहने ठेवण्याच्या जागा नियमित करणे.	78 ते 84
	37)	सहकारी गृहनिर्माण संस्थांच्या जिल्हा महासंघाशी संस्था संलग्न आहेत आणि त्या महासंघाची वर्गणी नियमितपणे भरली जात आहे याची खातरजमा करणे.	6
	38)	संस्थेकडे आलेल्या तक्रार अर्जावर कार्यकारी समितीच्या बैठकीत निर्णय घेणे आणि तो निर्णय संबंधित सदस्यांना कळविणे.	173
	39)	संस्थेच्या वास्तुविशारदा बरोबर करार करणे	157 (फ)
	40)	बांधकामासाठी आलेल्या निविदांची छाननी करणे आणि त्या निविदा समितीच्या अहवालासोबत सर्वसाधारण सभेत बैठकीला	156 (आय)

		सादर करणे आणि कंत्राटदाराबरोबर करार करणे.	
संस्थेच्या अध्यक्षांचे अधिकार	139.	महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम 1960, महाराष्ट्र सहकारी संस्था नियम 1961 आणि संस्थेचे उपविधी यांच्या चौकटीत राहून संस्थेच्या व्यवस्थापनावर लक्ष देणे, नियंत्रण करणे, आणि मार्गदर्शन करणे हे अधिकार संस्थेच्या अध्यक्षांना असतील. आणीबाणीच्या काळांत संस्थेचे अध्यक्ष समितीचे कोणतेही अधिकार वापरण्यास सक्षम असेल. तथापि, तसे करतांना आपण या अधिकारांचा वापर कां केला या कारणांची तो लेखी नोंद करील. अध्यक्षांने घेतलेल्या कोणत्याही निर्णयाला समितीच्या पुढील सभेत मान्यता दिली जाईल.	
सचिवाची कामे	140.	संस्थेच्या सचिवांची कामे खाली निर्देशित केल्याप्रमाणे असतील :	
	अनुक्रमांक	अधिकार, कामकाज व कर्तव्ये याबाबत तपशील	अधिकार, कामकाज आणि कर्तव्ये ज्या उपविधीखाली येतात त्या उपविधीचा क्रमांक
	1	2	3
	1	विहित कालावधीत आणि विहित पध्दतीनुसार सदस्यांना भागपत्रे देणे.	9 ते 10
	2	सहयोगी सदस्य, नाममात्र सदस्य यांसह सदस्यांच्या राजीनाम्याबाबत कार्यवाही करणे.	27 ते 30
	3	नामनिर्देशन नोंदवहीमध्ये नामनिर्देशने आणि ती मागे घेतल्याबद्दलची नोंद करणे.	32
	4	संस्थेच्या मालमतेची तपासणी करणे	47 (अ)
	5	सदनिकांमध्ये करावयाच्या दुरुस्ती संदर्भात नोटीस पाठविणे	47 (ब) (क)
	6	सदस्यांच्या हकालपट्टी बाबतची प्रकरणे हाताळणे	49 ते 54
	7	सहयोगी व नाममात्र सदस्यत्वासहित सदस्यत्व समाप्त झाल्याची प्रकरणे हाताळणे	55
	8	विविध कारणांसाठी संस्थेकडे आलेल्या	63

		अर्जावर कार्यवाही करणे	
	9	संस्थेची देयके देण्याबाबत मागणी नोटिसा / बिले तयार करणे आणि पाठविणे	69
	10	समितीच्या निदर्शनास आलेली संस्थेची थकबाकीची प्रकरणे हाताळणे.	70
	11	सदनिकांचे वाटप करण्याचे पत्र देणे	75 (अ)
	12	सर्वसाधारण सभेच्या सर्व सभांच्या नोटिसा आणि विषयपत्रिका पाठविणे	98
	13	सर्वसाधारण सभेच्या सर्व सभांच्या इतिवृत्ताची नोंद ठेवणे	108
	14	नव्याने स्थापन झालेल्या समितीची पहिली सभा बोलविणे	122(ब)
	15	समितीच्या सर्व सभांच्या नोटिसा पाठविणे	132
	16	समितीच्या सभांना उपस्थित रहाणे आणि त्यांचे इतिवृत्त नोंदणे	136
	17	समितीने अन्यथा निर्णय घेतला नसेल ते खेरीज करून गेल्यास हिशेबाची पुस्तके, नोंदवही आणि अन्य अभिलेख पाहणे	143
	18	आवश्यक त्या पध्दतीत संस्थेचे हिशेबा अंतिम स्वरूपात तयार करणे.	146 (अ)
	19	अध्यक्षांच्या मान्यतेने संस्थेच्या संबंधित कामासंदर्भात निरनिराळ्या प्राधिकरणांकडे संस्थेचा अभिलेख सादर करणे	152
	20	वैधानिक आणि अंतर्गत लेखापरीक्षकांकडून आलेल्या लेखापरीक्षा जापना संदर्भात दुरुस्ती करून लेखापरीक्षा अहवाल तयार करणे.	153
	21	सदस्यांकडून झालेल्या उपविधी भंगाची प्रकरणे आणि त्यामुळे त्यांना भरावयाच्या दंडाची प्रकरणे समितीच्या सूचनांप्रमाणे	165

		संबंधित सदस्यांच्या नजरेस आणणे .	
	22	येथे ज्यांचा उल्लेख करण्यात आलेला नाही, अशा सर्वसाधारण सभेच्या महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम 1960, महाराष्ट्र सहकारी संस्था नियम 1961 आणि उपविधी यांखालील जबाबदाऱ्या पार पाडणे .	
	23	आगामी सभेसमोर वस्तुस्थितीसह तक्रार अर्ज ठेवणे	173
तेरा- लेखापुस्तके व नोंदवह्या ठेवणे			
<p>141. संस्था खाली नमूद केलेली लेखापुस्तके, अभिलेख व नोंदवह्या ठेवील .</p> <p>(एक) महाराष्ट्र सहकारी संस्था नियमावलीतील नियम 32 अन्वये विहित केलेले "आय" नमुन्यातील सदस्य नोंदवही .</p> <p>(दोन) महाराष्ट्र सहकारी संस्था नियमावलीतील नियम 33 अन्वये विहित केलेली "जे" नमुन्यातील सदस्यांची यादी .</p> <p>(तीन) रोकड वही</p> <p>(चार) सर्वसाधारण खतावणी</p> <p>(पाच) वैयक्तिक खतावणी</p> <p>(सहा) मालमत्ता नोंदपुस्तक, कर्जनिवारण निधी नोंदपुस्तक</p> <p>(सात) महाराष्ट्र सहकारी संस्था नियमावली 1961 अन्वये विहित केलेली "ओ" नमुन्यातील लेखापरीक्षा दुरुस्ती नोंदवही .</p> <p>(आठ) गुंतवणूक नोंदवही</p> <p>(नऊ) नामनिर्देशन नोंदवही</p> <p>(दहा) संस्था/सदस्य कर्ज नोंदवही/गहाण ठेवल्यासंबंधी नोंदवही</p> <p>(अकरा) समितीच्या सभांचे इतिवृत्त</p> <p>(बारा) संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेचे इतिवृत्त</p>			

		<p>(तेरा) फर्निचर, पक्के खिळवलेले सामान व कार्यालयीन सामग्री यांची नोंदवही</p> <p>(चौदा) संरचनात्मक (Structural Audit) आणि आग प्रतिबंधक लेखापरीक्षा (फायर ऑडिट) नोंदवही</p> <p>(पंधरा) नाममात्र सदस्याची नोंदवही (टेनंट ऑक्युपंट)</p> <p>(सोळा) क्रियाशील सदस्य नोंदवही</p>
ठेवावयाची कागदपत्रे	इतर	<p>142. संस्थेला खालील बाबींसाठी स्वतंत्र फाईल्स ठेवाव्या लागतील :-</p> <p>(एक) सदस्यत्वासाठीचे अर्ज</p> <p>(दोन) नाममात्र सहयोगी सदस्यत्वासाठीचे अर्ज</p> <p>(तीन) सदस्य, सहयोगी सदस्य व नाममात्र सदस्य यांची राजीनामापत्रे</p> <p>(चार) संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेतील भाग व / किंवा हितसंबंध हस्तांतरित करण्यासंबंधीचे अर्ज</p> <p>(पाच) सदस्यास सदस्य वर्गातून काढून टाकल्याची प्रकरणे</p> <p>(सहा) नामनिर्देशन पत्रे व ती नामनिर्देशने रद्द करण्यासंबंधीची पत्रे</p> <p>(सात) प्रत्येक सदस्याबरोबरच्या पत्रव्यवहाराची स्वतंत्र फाईल</p> <p>(आठ) सहकारी निबंधकाबरोबर झालेला पत्रव्यवहार</p> <p>(नऊ) बिगरशेतकी करासह मालमत्ता कराबाबतचा पत्रव्यवहार</p> <p>(दहा) सामाईक वीजवितरणाबाबतचा पत्रव्यवहार</p> <p>(अकरा) मालमतेच्या अभिहस्तांतरणाबाबतच्या प्रकरणावरील पत्रव्यवहार</p> <p>(बारा) सर्व प्रकारचे करार व त्याच्याशी संबंधित कागदपत्रे</p> <p>(तेरा) बांधकामाबाबतच्या मंजूर योजना व त्याच्याशी संबंधित पत्रव्यवहार</p> <p>(चौदा) वाहने उभी करण्याच्या जागेचे वाटप करण्यासाठी अर्ज.</p> <p>(पंधरा) सामाईक जागेत वाहने उभी करण्यासाठी जागेचे वाटप मिळण्यासाठी आलेले अर्ज</p> <p>(सोळा) ज्या ज्या तारखांना बँकात रकमांचा भरणा केला असेल त्या क्रमाने लावलेल्या चलनांच्या स्थळप्रती</p> <p>(सतरा) दिलेल्या धनादेशाच्या स्थळप्रती</p>

	<p>(अठरा) भागपत्रांच्या स्थळप्रती</p> <p>(एकोणीस) भागपत्रांच्या नकला मिळविण्यासाठी आलेले अर्ज</p> <p>(वीस) संस्थेचा नोंदणी अर्ज, उपविधींची त्यात झालेल्या दुरुस्त्यांसह प्रत</p> <p>(एकवीस) नोंदणी प्रमाणपत्र</p> <p>(बावीस) संस्थेने दिलेल्या पावत्यांच्या स्थळप्रती किंवा मूळ पावत्यांच्या कार्बन प्रती</p> <p>(तेवीस) संस्थेच्या बिलांच्या आकारणीच्या स्थळप्रती किंवा कार्बन प्रती</p> <p>(चोवीस) मिळालेल्या कर्जाबाबतचा व मालमत्ता गहाण ठेवल्याबाबतचा पत्रव्यवहार</p> <p>(पंचवीस) संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेच्या नोटिसा व कार्यक्रमपत्रिका</p> <p>(सव्वीस) संस्थेने तयार केलेली नियतकालिक हिशोबपत्रके</p> <p>(सत्तावीस) समितीने संस्थेच्या कामकाजाबाबत तयार केलेले वार्षिक अहवाल</p> <p>(अठ्ठावीस) सांविधिक लेखा परीक्षकाकडून आलेले लेखापरीक्षा अहवाल व तदनुषंगिक दोष दुरुस्ती अहवाल</p> <p>(एकोणतीस) अंतर्गत लेखापरीक्षकांकडून आलेले अहवाल व तदनुषंगिक दोष दुरुस्ती अहवाल</p> <p>(तीस) समितीच्या निवडणूकीबाबतचे कागदपत्र</p> <p>(एकतीस) सदस्यांकडून आलेल्या तक्रारी व त्याबाबतचा पत्रव्यवहार .</p> <p>टीप : वर नमूद केलेल्या विषयाव्यतिरिक्त अन्य विषयांकरीता संस्थेला स्वतंत्र फाईल ठेवाव्या लागतील .</p>
हिशेब पुस्तके, नोंदवहया अभिलेख इ. ठेवण्याची जबाबदारी	143. समितीने अन्यथा काही ठरविले असल्यास, उपविधी क्र. 141 व 142 खाली नमूद केलेली हिशेब पुस्तके, नोंदवहया व इतर कागदपत्रे व्यवस्थित व अद्ययावत ठेवण्याची जबाबदारी संस्थेच्या सचिवाची असेल .
हाती असलेल्या रोख रकमेसाठी मर्यादा	144. संस्थेचा सचिव अगर याबाबतीत समितीने प्राधिकृत केलेला पगारी कर्मचारी, किरकोळ खर्चासाठी प्रत्येक दिवसाअखेर जास्तीत जास्त रु. 5000/- (रुपये पाच हजार फक्त) एवढी रक्कम स्वतःकडे ठेवू शकेल. काही अपरिहार्य कारणामुळे, वरील मर्यादेपेक्षा जास्त रक्कम हाती शिल्लक रहात असेल तर, अशी जादा रोख रक्कम सचिवाने अथवा हाती रोख रक्कम ठेवण्यास प्राधिकृत केलेल्या व्यक्तीने पुढील तीन दिवसांच्या आंत बँकेत जमा केली पाहिजे .
रोख रकमेत प्रदान	145. रु. 1500/- हून अधिक अशा सर्व देय रकमा "अकॉंट पेयी" (Account Payee) रेखित (घेणाऱ्याच्याच खात्यावर जमा करावयाच्या) धनादेशाद्वारे दिल्या

करण्याची मर्यादा	जातील .
हिशेबांना अंतिम स्वरूप देणे	146 अ) प्रत्येक सहकारी वर्ष संपल्यानंतर 45 दिवसांच्या आत, संस्थेच्या सचिवाने अगर ज्या व्यक्तीस समितीने प्राधिकृत केले आहे, अशा व्यक्तीने मागील सहकारी वर्षाचे प्राप्ती व प्रदान विवरणपत्र उत्पन्न व खर्च विवरणपत्र व वर्ष अखेरच्या दिवशीचा ताळेबंद, महाराष्ट्र सहकारी संस्था नियमावलीतील नियम 62(एक) अन्वये विहित केलेल्या नमुन्यात तयार केली पाहिजेत व त्यासोबत मागील सहकारी वर्षाअखेर असलेल्या क्रियाशील व अक्रियाशील सदस्यांची यादी त्यांच्या नावावर भागभांडवल खात्यात जमा असलेल्या रकमा व त्यांच्या काही ठेवी असल्यास त्या ठेवी, गुंतवणूक केलेल्या रकमांचा तक्ता व ऋणको, धनको यांच्या याद्या व संस्थेचे फर्निचर, कायम बसविलेले सामान व कार्यालयीन सामग्री इ. तपशील देणाऱ्या याद्या जोडल्या पाहिजेत.
वार्षिक विवरण भरणे	<p>ब) अधिनियम व नियम यांमध्ये विहित केल्यानुसार संस्था वार्षिक विवरण तयार करेल व सादर करेल. संस्थेने खालील माहिती भरलेले वार्षिक विवरण 30 सप्टेंबर पूर्वी निबंधकास सादर करणे अनिवार्य आहे.</p> <p>(एक) संस्थेच्या कार्याची माहिती देणारा वार्षिक अहवाल (वार्षिक माहिती)</p> <p>(दोन) संस्थेच्या लेख्यांचे लेखापरिक्षित विवरण</p> <p>(तीन) संस्थेच्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेने मान्य केलेले नफा वाटणी पत्रक</p> <p>(चार) संस्थेच्या उपविधीतील सुधारणांची सूची (असल्यास)</p> <p>(पाच) सर्वसाधारण सभेची तारीख व निवडणुकीची तारीख</p> <p>(सहा) अधिनियमातील व नियमातील तरतुदीनुसार निबंधकाने मागणी केलेली इतर माहिती</p> <p>(सात) क्रियाशील व अक्रियाशील सदस्यांची यादी</p> <p>(आठ) प्रत्येक संस्था त्या संस्थेच्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेने नियुक्ती केले आहे अशा राज्य शासनाने मान्यता दिलेल्या नामिकेतील लेखापरीक्षक किंवा लेखापरीक्षण करणाऱ्या व्यवसाय संस्थेचे नाव व त्याची लेखी संमती असलेले विवरण वार्षिक सर्वसाधारण सभेच्या तारखेपासून एका महिन्याचे आत सादर करेल.</p> <p>(नऊ) महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, 1960 च्या कलम 75(2 अ) आणि कलम 79 (1 ब) मध्ये तरतूद केल्याप्रमाणे विवरण पत्र दाखल करण्यात जर संस्था कसूर करेल तर निबंधक (पॅनलमधील) नामिकेतील लेखापरीक्षकाची नियुक्ती करून संस्थेच्या हिशेबाचे लेखापरीक्षण करवून घेईल.</p>
कर्मचाऱ्यांकडून तारण	147. संस्थेच्या सेवेत असलेल्या प्रत्येक वेतनी कर्मचा-याने व रोकड रक्कम व रोखे हाताळणाऱ्या प्रत्येक कर्मचाऱ्याने महाराष्ट्र सहकारी संस्था नियमावलीतील नियम 107

	ब अन्वये तरतूद केल्याप्रमाणे तारण दिले पाहिजे.
	चौदा- नफ्याचे विनियोजन
संस्थेच्या वैधानिक सांविधिक (Statutory) राखीव निधीत करावयाचे अंशदान.	<p>148. (अ) कोणतीही कर्जे व ठेवी यांवरील व्याजाची तरतूद केल्यावर व महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियमातील कलम 65(1) व 66 आणि नियम 49(अ) अन्वये आवश्यक असल्याप्रमाणे अन्य वजावटी केल्यावर संस्थेने स्वतः अगर तिच्या नावावर केल्या जाणाऱ्या सर्व व्यवहारातून लाभलेल्या निव्वळ नफ्याच्या 25 टक्के नफा, संस्थेच्या राखीव निधीकडे जमा केली पाहिजे.</p> <p>ब) निव्वळ नफ्यापैकी उर्वरित 75 टक्के रकमेचा विनियोग महाराष्ट्र सहकारी संस्था नियम 1961 मधील नियम 50,51,52,53 प्रमाणे खालील प्रमाणे करण्यांत येईल :-</p>
शिल्लक नफ्याची वाटणी	<p>एक) भरणा झालेल्या भागभांडवलावर समितीच्या शिफारशीवरून व वार्षिक सर्वसाधारण सभेने मान्यता दिल्यानुसार दरसाल दरशेकडा जास्तीत जास्त 15 टक्के इतक्या दराने लाभांश देता येईल. लाभांश (dividend) देण्यासाठी मागील सहकारी वर्षाच्या अखेरच्या दिवशी संस्थेच्या दप्तरातील नोंदीप्रमाणे भागांचे जे नोंदीधारक असतील त्यांना अशा भागांवर लाभांश देण्यांत येईल.</p> <p>दोन) संस्थेच्या कामकाजासाठी संस्थेच्या पदाधिकाऱ्यांनी खर्च केलेल्या त्यांच्या बहुमोल वेळेच्या मोबदल्यात त्यांना निव्वळ नफ्यांपैकी जास्तीत जास्त 15 टक्केपर्यंत एवढ्या मर्यादेत किंवा सर्वसाधारण सभेद्वारे ठरविण्यात येईल त्याप्रमाणे मानधन देण्यात येईल.</p> <p>तीन) उपविधी क्र. 5 (ड) मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या उद्दिष्टांच्या पूर्ततेसाठी वार्षिक सर्वसाधारण सभा निश्चित करील इतकी रक्कम सामाईक कल्याण निधीच्या खाती वर्ग करण्यासाठी वितरित करण्यात येईल.</p> <p>चार) काही नफा शिल्लक राहिल्यास तो पुढे ओढला जाईल अगर समितीच्या शिफारशीवरून वार्षिक सर्वसाधारण सभा ठरवील त्या पध्दतीने वापरला जाईल.</p>
	पंधरा - बुडीत देय रकमा निर्लेखित करणे
निर्लेखित करता येऊ शकतील अशा रकमा	149. उपविधी क्र. 150 च्या अधीनतेने अधिनियम कलम 81 खाली नियुक्ती केलेल्या संबंधितमान्य लेखापरीक्षकांनी बुडीत देय रकमा प्रमाणित केल्या आहेत अशा सदस्याकडून येणे असलेल्या संस्थेच्या आकारणीच्या रकमा, वरील रकमांच्या वसुलीसाठी खर्च केलेल्या रकमा व संचित तोटा, या बाबी सर्वसाधारण सभेच्या मान्यतेने संस्थेला त्या निर्लेखित करता येतील.
रकमा निर्लेखित करण्याची कार्यपध्दती	<p>150. उपविधी क्र. 149 मध्ये नमूद केलेल्या रकमा निर्लेखित करावयाच्या झाल्यास खालील बाबींची पूर्तता झाल्याशिवाय तसे करता येणार नाही.</p> <p>अ) या रकमा निर्लेखित करण्यासाठी संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेने मंजूरी दिली आहे.</p>

	<p>ब) जर संस्था वित्त पुरवठा संस्थेची ऋणको असेल तर, त्या संस्थेने या रकमा निर्लेखित करण्यासाठी मंजूरी दिली आहे.</p> <p>क) नोंदणी प्राधिकार्याची परवानगी घेतली आहे.</p> <p>परंतु असे की, संस्था जर जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक किंवा अन्य कोणत्याही वित्त पुरवठा संस्थेशी संलग्न असेल पण या संस्थांची ती ऋणको नसेल तर ती बँक किंवा ती वित्त पुरवठा संस्था यांच्या परवानगीची आवश्यकता असणार नाही.</p> <p>परंतु आणखी असे की, जर मागील लेखापरीक्षणाच्या वेळी संस्थेचे 'अ' किंवा 'ब' वर्गात वर्गीकरण झाले असेल तर खास करून निर्लेखित करावयाची प्रस्तावित रक्कम समाविष्ट करण्याच्या प्रयोजनाकरिता निर्माण केलेल्या बुडीत कर्ज निधीमध्ये पुरेशी शिल्लक असल्यास, बँक किंवा ती वित्त पुरवठा संस्थेच्या अशा प्रकारच्या परवानगीची आवश्यकता असणार नाही.</p>
	सोळा- संस्थेच्या लेख्यांची लेखापरीक्षा
लेखापरीक्षकाची नियुक्ती	<p>151. अ) संस्था, आवश्यकता आहे असे वाटत असेल तर, आपल्या लेख्यांची लेखापरीक्षा करण्यासाठी सर्वसाधारण सभेमध्ये अंतर्गत लेखापरीक्षकाची नियुक्ती करील आणि राज्य शासनाने मान्यता दिलेल्या लेखापरीक्षकांच्या नामिकेमधून संस्था तिच्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेत संविधीमान्य लेखापरीक्षकाची नियुक्ती करेल. मात्र त्याच लेखापरीक्षकाची नियुक्ती लागोपाठ दोन वर्षांपेक्षा अधिक कालावधीसाठी करण्यात येणार नाही. संविधीमान्य लेखापरीक्षक आपला लेखापरीक्षा अहवाल महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम 1960 च्या कलम 81 मध्ये तरतूद केल्याप्रमाणे सादर करेल.</p> <p>ब) वित्तीय वर्ष समाप्त झाल्यावर सहा महिन्यांच्या आत व कोणत्याही प्रकरणी वार्षिक सर्वसाधारण सभा भरवण्याची नोटीस जारी करण्यापूर्वी लेखापरीक्षण करून घेण्याची जबाबदारी समितीची राहिल.</p> <p>क) अशा प्रकारे नियुक्त करण्यात आलेल्या लेखापरीक्षकाचे पारिश्रमिक संस्थेची सर्वसाधारण सभा ठरवेल.</p>
लेखापरीक्षेसाठी पुस्तके व अभिलेख सादर करणे	<p>152. संस्थेच्या कार्यालयात किंवा संस्थेचा अभिलेख नेहमी जेथे ठेवला जातो तेथे, सचिव अंतर्गत लेखापरीक्षकाकडे आणि संविधीमान्य लेखापरीक्षकाकडे हिशेबाची सर्व पुस्तके, नोंदवहया, अभिलेख सादर करील किंवा सादर करण्याची व्यवस्था करील व संस्थेच्या लेखापरीक्षेसाठी त्यांच्याकडून मागविण्यांत येईल अशी माहिती त्यांना पुरवील.</p>
लेखापरीक्षा दुरुस्ती अहवाल तयार करणे.	<p>153 (अ) संविधीमान्य लेखापरीक्षक व संस्थेचा अंतर्गत लेखापरीक्षक यांच्याकडून लेखापरीक्षा अहवाल आल्यानंतर संस्थेचा सचिव, सदर अहवालात उपस्थित केलेले आक्षेप व करण्यांत आलेल्या सूचना यांस अनुलक्षून महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, 1961 च्या नियमावलीतील नियम 73 खाली विहित केलेल्या "ओ" नमुन्यांत दोष-</p>

	<p>दुरुस्ती अहवालाचा मसुदा तयार करील व तो मसुदा लेखापरीक्षा अहवाल प्राप्त झाल्याच्या तारखेच्या लगत नंतर भरलेल्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेपुढे मंजुरीसाठी सादर करील. समिती लेखापरीक्षा दुरुस्ती अहवाल निबंधकाकडे आणि संस्थेच्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेत सादर करेल.</p> <p>(ब) निबंधक आणि संस्थेच्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेसमोर लेखापरीक्षा दुरुस्ती अहवाल सादर करण्यास समिती कसूर करेल तर समितीच्या सर्व सदस्यांनी महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम 1960 च्या कलम 146 खाली अपराध केला असल्याचे मानण्यात येईल व कलम 147 खाली ते दंडासाठी पात्र असतील.</p>
	<p>सतरा- मालमतेचे अभिहस्तांतरण / मानीव अभिहस्तांतरण / आणि मालमतेचा विकास / आणि मालमतेची दुरुस्ती आणि देखभाल</p>
मालमतेच्या अभिहस्तांतरण विलेखास अंतिम स्वरूप देणे	<p>154 (अ) समिती, सर्वसाधारण सभेच्या मंजुरीने संस्थेच्या नावे जमीन / इमारत / इमारती यांचे अभिहस्तांतरण/मानीव अभिहस्तांतरण करण्यासाठी आवश्यक ती उपाययोजना करेल.</p>
हस्तांतरण विलेख निष्पादित करणे	<p>(ब) समिती, संस्थेच्या वकीलाशी सल्ला मसलत करून जमीन आणि त्यावरील इमारत / इमारती यांचे अभिहस्तांतरण / मानीव अभिहस्तांतरण विलेखाची तपासणी करेल आणि तो विलेख मंजुरीकरिता संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेसमोर ठेवेल.</p> <p>(क) संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेने तो मसूदा विलेखाचा मंजूर केल्यावर, समिती तो कायद्यानुसार निष्पादित करील.</p>
संस्थेची मालमता सुस्थितीत ठेवण्याची समितीची जबाबदारी.	<p>155. सर्वकाळ संस्थेची मालमता सुस्थितीत ठेवणे आणि आवश्यकतेप्रमाणे शासनाच्या वेळोवेळच्या मार्गदर्शक तत्वानुसार व विद्यमान कायद्यानुसार पुनर्विकास करण्याची जबाबदारी समितीची राहिल.</p>
संस्थेच्या मालमतेला दुरुस्तीची आवश्यकता आहे किंवा काय हे पाहण्यासाठी तपासणी करणे.	<p>156.(अ) संस्थेच्या कोणत्याही सदस्याकडून संस्थेच्या मालमतेच्या देखभालीसंबंधी तक्रार आल्यावर संस्थेचा सचिव त्यानुसार किंवा स्वतःहून संस्थेच्या मालमतेची वेळोवेळी तपासणी करील (आवश्यकता वाटल्यास त्या कामासाठी नेमण्यांत आलेल्या तांत्रिक तज्ञा समवेत) आणि त्याला दुरुस्तीची आवश्यकता पटली तर तो तसा अहवाल समितीकडे सादर करील. संस्थेच्या सचिवाने दिलेल्या अहवालावर समिती विचारविनिमय करील आणि कोणत्या दुरुस्त्या करावयाच्या त्याचा निर्णय घेईल.</p>
	<p>(ब) संस्थेचे सदस्य जागेच्या तपासणीसाठी आवश्यक ती परवानगी देतील आणि दुरुस्ती व देखभालीसाठी योग्य ते सहकार्य करतील.</p>
संस्थेच्या मालमतेची दुरुस्ती व देखभाल यांवर खर्च करावयाच्या मर्यादा	<p>157 (अ) वित्तीय वर्षामध्ये संस्थेच्या मालमतेवरील दुरुस्ती आणि देखभाल यावर खर्च करण्याचे अधिकार समितीला आहेत मात्र एका वेळेचा खर्च खालील दर्शविलेल्या मर्यादेपर्यंतच व्हायला हवा.</p>

	<p>सभासद संख्या 25 : रु. 25000/- पर्यंत</p> <p>सभासद संख्या 26 ते 50 : रु. 50000/- पर्यंत</p> <p>सभासद संख्या 51 पेक्षा अधिक : रु. 1 लाख पर्यंत.</p> <p>(ब) संस्थेच्या मालमतेवरील दुरुस्ती आणि देखभाल यावरील खर्च उपविधी क्र. 157 (अ) मध्ये मर्यादित केल्यापेक्षा जास्त होत असेल तर सर्वसाधारण सभेची पूर्व संमती घेणे आवश्यक आहे.</p>
<p>पुनर्विकासासाठी वास्तुशास्त्रज्ञाची नेमणूक.</p> <p>प्रवर्तकाने वास्तुशास्त्रज्ञाची नियुक्ती केली नसेल तर ती करणे.</p> <p>बांधकामाचे आराखडे व अंदाजित खर्च</p> <p>पुनर्विकासासाठी निविदा मागविणे.</p>	<p>(क) समितीने संस्थेच्या मालमतेच्या दुरुस्तीच्या व देखभालीच्या कामासाठी निविदा न मागविता किती मर्यादेपर्यंत खर्च करावा ती मर्यादा ठरविण्याबाबत संस्थेची सर्वसाधारण सभा निर्णय घेईल. ज्या कामाच्या बाबतीत वर ठरविलेल्या मर्यादेपेक्षा करावयाच्या कामाची किंमत जास्त असेल अशा कामाच्या बाबतीत समितीस निविदा मागविणे, त्या सर्वसाधारण सभेपुढे मंजूरीसाठी ठेवणे, वास्तुशास्त्रज्ञाबरोबर (नेमल्यास) व ठेकेदाराबरोबर करार करणे, या कार्यपध्दतीचा अवलंब करावा लागेल</p> <p>(ड) वास्तुशास्त्रज्ञाची नियुक्ती :- संस्थेच्या इमारतीच्या पुनर्विकासासंदर्भात शासन निर्णयानुसार (वेळोवेळी दुरुस्त्या केल्याप्रमाणे) आणि व आर्किटेक्ट वास्तुशास्त्रज्ञ अधिनियम 1972 मधील तरतुदीनुसार, कामकाज चालेल.</p> <p>(इ) प्रवर्तकाने वास्तुशास्त्रज्ञाची नियुक्ती केलेली नसेल तर संस्थेची सर्वसाधारण सभा वास्तुशास्त्रज्ञाची नियुक्ती तिला योग्य वाटतील अशा अटीवर व शर्तीवर आणि वास्तुशास्त्रज्ञ अधिनियम 1972 मधील तरतुदीनुसार करेल.</p> <p>फ) समिती संस्थेच्या वार्षिक सर्वसाधारण सभेने मंजूर केलेल्या अटी आणि शर्ती यांच्या आधारे तसेच (आर्किटेक्ट) वास्तुशास्त्रज्ञ अधिनियम 1972 मधील तरतुदीनुसार करार करेल.</p> <p>ग) वास्तुशास्त्रज्ञ समितीशी सल्ला मसलत करून इमारत / इमारती यांच्या बांधकामाचे आराखडे, अंदाजित खर्च आणि सुसाध्यता अहवाल तयार करेल, समिती या सर्व बाबी संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेसमोर ठेवेल. वास्तुशास्त्रज्ञ संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेने मंजूर केल्याप्रमाणे इमारत / इमारतीच्या बांधकामाचे सुसाध्यता अहवालाप्रमाणे आराखडे अंतीमतः मान्य केलेल्या निविदांप्रमाणे मंजूरीसाठी स्थानिक प्राधिकरणाकडे सादर करेल.</p> <p>ह) दिनांक 03/01/2009 च्या शासन निर्णयामध्ये पुनर्विकासाच्या पध्दतीमध्ये उल्लेखिलेल्याप्रमाणे कार्यपध्दती समिती संस्थेचे नियुक्त केलेल्या वास्तुशास्त्रज्ञाच्या सल्लामसलतीने निविदा मागविल.</p> <p>आय) सचिव त्यांना मिळालेल्या निविदा समितीच्या सभेत उघडील. त्यांची छाननी करण्यात येईल आणि संस्थेच्या वास्तुशास्त्रज्ञाची विचारविनिमय करून अटी व शर्तीच्या</p>

	<p>मसुदयासह आपला अहवाल तयार करील व तो अहवाल सर्वसाधारण सभेमध्ये निर्णयासाठी ठेविल. सर्वसाधारण सभेच्या मान्यतेनंतर समिती कंत्राटदाराबरोबर करार करील.</p> <p>ज) संस्थेचा वास्तुशास्त्रज्ञ आणि कंत्राटदार यांच्याबरोबर झालेल्या करार विलेखात कंत्राटी काम पूर्ण करण्याचे बाबतीत काही विवाद उत्पन्न झाल्यास ते, संस्थेने नियुक्त केलेल्या एकमेव लवादाकडे सोपविला जाईल, हा विवाद सोडविण्यासाठी काही अटी घालण्यात येतील.</p>
<p>संस्थेच्या मालमतेच्या दुरुस्तीचे व देखभालीचे काम समितीने पार पाडणे</p>	<p>158. उपविधी क्र. 157 च्या तरतुदीस अधीन राहून समिती, शासनाने वेळोवेळी निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार, संस्थेच्या इमारतीचे बांधकाम, दुरुस्ती, देखभाल तसेच पुनर्विकासाचे काम पुढे चालू ठेविल. समितीची ही जबाबदारी काम पूर्ण होईपर्यंत राहिल. एवढेच नव्हे तर संस्थेच्या इमारतीचा पुनर्विकास संस्थेने अंमलात आणलेल्या कंत्राटाच्या तरतुदीनुसार होत आहे, हे पाहण्याची जबाबदारी ही समितीची राहिल.</p>
<p>संस्थेने स्वखर्चाने पार पाडावयाची दुरुस्ती व देखभालीची निरनिराळी कामे</p>	<p>159. संस्थेच्या मालमतेच्या दुरुस्तीच्या व देखभालीच्या खालील बाबी संस्थेला स्वखर्चाने पार पाडाव्या लागतील :-</p> <p>अ) (एक) सर्व अंतर्गत रस्ते</p> <p>(दोन) आवाराच्या भिंती</p> <p>(तीन) बाहेरील नळमार्ग</p> <p>(चार) पाण्याचे पंप</p> <p>(पाच) पाणी साठवण्याच्या टाक्या</p> <p>(सहा) मल निस्सारण वाहिन्या</p> <p>(सात) मलकुंड (सेप्टिक टाक्या)</p> <p>(आठ) जिने</p> <p>(नऊ) गच्ची आणि छपराच्या कडेची भीत</p> <p>(दहा) छप्परे आणि सर्व गाळ्यांच्या संरचनात्मक दुरुस्त्या</p> <p>(अकरा) जिऩ्यावरील दिवे</p> <p>(बारा) रस्त्यावरील दिवे</p> <p>(तेरा) इमारत / इमारती यांच्या बाहेरील भीती</p> <p>(चौदा) सर्व प्रकारच्या पाण्याच्या गळत्या, त्यामध्ये पावसाच्या पाण्यामुळे होणाऱ्या</p>

	<p>गळत्या आणि बाहेरील सामाईक पाईप आणि मलनिस्सारण वाहिनीतून होणाऱ्या गळत्या यांचाही समावेश होतो</p> <p>(पंधरा) विद्युत वाहिन्या - सदनिकेमधील मेन स्विचपर्यंतच्या</p> <p>(सोळा) उद्वाहने</p> <p>(सतरा) पावसाच्या पाण्याची गळती झाल्यामुळे सर्वात वरील सदनिकेतील खराब झालेले छत व त्यावरील गिलावा</p> <p>(अठरा) जनरेटर्स</p> <p>(एकोणीस) सुरक्षा साधने (सीसी टीव्ही, इंटरकॉम, ग्रुप मोबाईल, धोक्याची घंटा)</p> <p>(वीस) रेन वॉटर हार्वेस्टिंग</p> <p>(एकवीस) मलप्रणाल, पावसाचे पाणी वाहून जाणे आणि पाणी प्रक्रिया संयंत्र</p> <p>(बावीस) खास करून वाटप न केलेली सामाईक क्षेत्रे, तरण तलाव, जिम, सोनाबाथ.</p> <p>(तेवीस) सामाईक वाहनतळ (चोवीस) कॉफी हाऊस , सौर आणि पर्यायी उर्जा स्रोत</p> <p>(पंचवीस) बगिचा (सव्वीस) समाज हॉल;</p> <p>(सत्तावीस) संस्थेची वायफाय संरचना.</p>
<p>सभासदांनी स्वखर्चाने करावयाच्या दुरुस्त्या.</p>	<p>ब) उपविधी क्र. 159 (अ) मध्ये समाविष्ट नसलेल्या सर्व दुरुस्त्या सदस्यांना स्वतःच्या खर्चाने कराव्या लागतील. शौचालयामुळे, मोरीमुळे होणाऱ्या गळत्या संबंधित सदनिकाधारकाने स्वतःच्या खर्चाने संस्थेची मान्यता घेऊन दुरुस्त केल्या पाहिजेत.</p>
<p>संस्थेच्या इमारतीचा विमा.</p>	<p>160 (अ) संस्था आपली इमारत / आपल्या इमारती यांचा नैसर्गिक आपत्ती, आग, महापूर, भूकंप, थर्डपार्टी लायोबिलिटी (त्रयस्थ दायित्व)आणि इतर बाबी या संदर्भात विमा उतरतील.</p>
<p>आकस्मिक योजना</p>	<p>(ब) प्रत्येक गृहनिर्माण संस्थेची व्यवस्थापक समिती, खाली निर्देशित केलेल्या बाबी आणि परिसर या संबंधी अचानकपणे उद्भवलेल्या संकटांना तोंड देता यावे म्हणून योजनाबद्ध कार्यक्रम आखेल</p> <p>(1) धोक्याचा संभव आणि त्याचे विश्लेषणात्मक स्वरूप</p> <p>(2) अचानक उद्भवलेल्या संकटाला तोंड देण्यासाठी पत्करायच्या धोक्याचे मूल्यमापन</p> <p>(3) प्रतिसाद देणारी यंत्रणा उदा. पोलीस, अग्निशमन दल, महानगरपालिका इत्यादी</p> <p>(4) महत्वाचे दूरध्वनी क्रमांक</p> <p>(एक) प्रत्येक सदस्याचा दूरध्वनी क्रमांक</p>

	<p>(दोन) आकस्मिक व्यवस्थापनासह संबंधित असलेल्या शासकीय कार्यालयाचे, अधिका-यांचे दूरध्वनी क्रमांक, व्यवस्थापक समिती, संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेत सर्व सदस्यांबरोबर आकस्मिक योजनेसंबंधी चर्चा करील आणि ही माहिती सर्व सदस्यांना देईल. अशा प्रकारे तयार केलेली आकस्मिक योजना संस्थेच्या सूचना फलकावर लावण्यात येईल आणि त्यामध्ये वेळोवेळी गरजेनुसार बदल केला जाईल.</p> <p>(क) बाल कामगार कायदा 1986 नुसार, घरगुती स्वरूपाच्या आणि अन्य कामासाठी बालमजूर कामावर ठेवण्यास प्रतिबंध करण्यात आला आहे. जर एखाद्या व्यक्तीने/सदस्याने कामासाठी आणि अन्य स्वरूपाच्या कामासाठी बालमजूर ठेवला असल्याचे दिसून आले तर त्याला या कायद्याच्या तरतुदीनुसार एक वर्षाचा कारावास आणि रु. 20,000/- पर्यंत दंड किंवा दोन्ही शिक्षा होऊ शकतील.</p> <p>संस्थेची व्यवस्थापन समिती कायद्यातील ही तरतूद आपल्या सूचना फलकावर लाविल आणि बालमजूर ठेवण्याची दुष्ट प्रथा बंद करण्यासाठी सदस्यांमध्ये सजगता निर्माण करील.</p> <p>(1) संस्थेच्या कोणत्याही सदस्याने /व्यक्तीने आणि कंत्राटदाराने बालमजूर ठेवलेला नाही याची संस्थेचे पदाधिकारी खातरजमा करून घेतील आणि संस्थेमध्ये बालमजूर ठेवण्याची प्रथा नसल्याबाबत कामगार आयुक्ताला कळवतील.</p> <p>(2) जर संस्थेच्या एखाद्या सदस्याने/ व्यक्तीने / कंत्राटदाराने बालमजूर ठेवला आहे, असे आढळून आले तर, व्यवस्थापक समिती ही बाब कामगार आयुक्त किंवा नजिकचे पोलीस ठाणे किंवा संबंधित स्वयंसेवी संस्था यांच्या निदर्शनास आणून देईल आणि आणि तथा अर्थाचे लेखी पत्र कामगार आयुक्ताच्या कार्यालयाला पाठवतील.</p> <p>(ड) संस्थेची व्यवस्थापन समिती कोणत्याही विधवेवर, तिच्या पतीच्या निधनानंतर, तिच्या पतीच्या नावे असलेली सदनिका तिच्या नावे होण्यापूर्वी, कोणताही अन्याय होणार नाही याची आवश्यक ती खबरदारी घेईल, अशा प्रकरणी संस्था, दिवंगत सदस्याने संस्थेला यथोचितरीत्या सादर केलेले नामनिर्देशन पत्र किंवा भारतीय उत्तराधिकार अधिनियम, 1925 खाली दिवाणी न्यायालयाकडून मिळालेले व वारसा प्रमाणपत्र / दिवंगत सदस्याचे इच्छापत्र निष्पादकाकडून समुचित न्यायालयाद्वारे यथोचित पडताळणी केलेले इच्छापत्र याची पडताळणी करील आणि कायदेविषयक सल्ला घेऊन पुढील कायद्याची गुंतागुंत होऊ नये म्हणून वेळेच्या मर्यादेत योग्य ती कारवाई करेल. ही कार्यपध्दती संस्थेचा कोणताही सदस्य दिवंगत झाल्यावर सर्व प्रकरणी अनुसरण्यात येईल.</p>
संस्थेच्या आवारातील झाडे	161. संस्थेच्या कोणाही सदस्यास संस्थेच्या आवारातील कोणतेही झाड नष्ट करणे, खराब करणे किंवा तोडून टाकणे अशा गोष्टी करता येणार नाहीत. वरील तरतुदींचे कोणतेही उल्लंघन केल्यास संबंधित व्यक्ती कारवाईस पात्र राहिल.
	अठरा- इतर संकीर्ण बाबी

<p>सभेची नोटीस पाठविणे, ठराव व निर्णय कळविणे</p>	<p>162 (अ) कामाचे महत्व ओळखून आणि महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम 1960, खाली त्यासंबंधात केलेली विनिर्दिष्ट तरतूद व महाराष्ट्र सहकारी संस्था नियम 1961 आणि संस्थेचा उपविधी याच्या अनुषंगाने, सर्वसाधारण सभेची नोटीस देणे, सभेचा ठराव, त्यावर झालेला निर्णय संस्थेच्या सर्व सदस्यांना कळविणे संस्थेवर बंधनकारक आहे. ही सर्व माहिती त्यांच्या शेवटच्या माहीत असलेल्या पत्त्यावर पुढील पध्दतीने पाठविली पाहिजे :-</p> <p>(एक) हातबटवड्याने,</p> <p>(दोन) डाकेने किंवा देय पोच सह किंवा त्याविना नोंदणीकृत डाकेने किंवा इ-मेलने.</p> <p>(ब) अशा नोटीशीची / निर्णय वा ठरावाची प्रत संस्थेच्या सूचना फलकावर प्रदर्शित केल्यानंतर अशी नोटीस रीतसर आली आहे व निर्णय / ठराव रीतसर कळविण्यांत आला आहे असे समजण्यांत येईल व नोटीस मिळाली नाही अगर ठराव / निर्णय कळविला गेला नाही व म्हणून केलेल्या वा पाठविलेल्या तक्रारीमुळे नोटीस-ठराव-निर्णय यांच्या वैधतेला बाधा येणार नाही.</p>
<p>सहकारी वर्ष.</p>	<p>163. संस्थेचे हिशेबाचे वर्ष 1 एप्रिलला सुरु होईल व 31 मार्चला संपेल.</p>
<p>संस्थेचा सूचनाफलक.</p>	<p>164. संस्थेकडे इमारतीच्या ठळक जागी लावलेला सूचना फलक असेल. या फलकावर उपविधी क्र. 162 (अ) मध्ये नमूद केलेल्या सर्व नोटिसा आणि अन्य माहिती प्रदर्शित करण्यात येईल त्याचप्रमाणे हिशेबपत्रक, वार्षिक अहवाल आणि सदस्यांना महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, 1960; महाराष्ट्र सहकारी संस्था नियम, 1961 आणि सहकारी संस्थांचे उपविधी यांखाली जी माहिती देणे आवश्यक आहे ती माहिती या सूचना फलकावर प्रदर्शित करण्यात येईल. संस्थेच्या एकापेक्षा अधिक इमारती असतील तर अशा सर्व इमारतींमध्ये बसविलेल्या सूचना फलकावर ही माहिती प्रदर्शित केली जाईल.</p>
<p>संस्थेच्या उपविधीतील तरतुदींच्या भंगाबद्दल दंड .</p>	<p>165. अ) संस्थेच्या उपविधीच्या निरनिराळ्या भंगांसाठी संस्थेची सर्वसाधारण सभा दंडाची रक्कम ठरवील. सदस्याने उपविधीच्या / उपविधीच्या कोणत्या क्रमांकाचा/ क्रमांकांचा भंग केला आहे, हे, संस्थेचा सचिव समितीच्या सूचनेवरून सदस्याच्या निदर्शनास आणून देईल. त्या सदस्याने उपविधीचा / उपविधीचा भंग करण्याचे चालूच ठेवले तर, उपविधी / उपविधीचा भंग केल्याबद्दल दंड का ठोठावण्यात येऊ नये' याबद्दल सदस्यास कारणे दाखवा नोटीस बजावील. त्या संस्थेची सर्वसाधारण सभा त्या सदस्यास त्याचे म्हणणे मांडण्याची संधी देईल व ते ऐकून घेईल आणि त्यानंतर त्याला एका आर्थिक वर्षात जास्तीत जास्त एकत्रितपणे रु. 5000/- पेक्षा अधिक नाही, एवढ्या रकमेचा दंड आकारील.</p> <p>ब) अधिनियमात अन्यथा तरतूद केली असेल त्याव्यतिरिक्त वार्षिक सर्वसाधारण सभा / विशेष सर्वसाधारण सभा, सदस्यांच्या बेजबाबदार कृत्याबद्दल दंडाची शिक्षा देऊ</p>

		शकतील. दंडाची रक्कम वाजवी असली पाहिजे आणि सर्व दोषी सदस्यांसाठी ती सारखी असली पाहिजे. वार्षिक सर्वसाधारण सभेत / विशेष सर्वसाधारण सभेत दंडाची रक्कम निश्चित करण्याचा अधिकार प्रदान करण्यात आला आहे. संस्थेची व्यवस्थापक समिती ही दंडाची रक्कम काळजीपूर्वक वसूल करेल.
संस्थेच्या सुधारणा	उपविधीत	166. संस्थेच्या उपविधीत कोणत्याही नवीन उपविधी समाविष्ट करावयाच्या असल्यास किंवा सध्याच्या उपविधीत फेरबदल करावयाचा असल्यास किंवा कोणताही उपविधी रद्दबातल करावयाचा असल्यास :- (एक) तो प्रस्ताव ज्या सर्वसाधारण सभेत विचारात घेण्याचे योजिले असेल त्या सभेच्या 14 दिवस अगोदर सर्व सदस्यांना सदर प्रस्ताव कळवण्यात आल्याशिवाय ; (दोन) संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेत उपस्थित असलेल्या व मतदान करणा-या सदस्यांच्या किमान दोन तृतीयांशपेक्षा कमी नसलेल्या मताधिक्याने त्यासंबंधीचा ठराव संमत झाल्याशिवाय; (तीन) नवीन उपविधी तयार करणे, त्यात फेरबदल करणे व तो रद्दबातल करणे यांस नोंदणी प्राधिका-याने मान्यता दिल्याशिवाय आणि त्याने त्याबद्दलची नोंद केल्याशिवाय तसे करता येणार नाही.
उदवाहनाची विनियमित करणे.	कार्यप्रणाली	167. संस्थेच्या बहुसंख्य सदस्यांच्या सोयी विचारात घेऊन समिती उदवाहने, सौर पाणी पुरवठा कार्यप्रणाली विनियमित करील.
संस्थेच्या आवारात खेळ खेळण्यावर निर्बंध		168. संस्थेची इमारत / इमारती यांचे स्थान लक्षात घेऊन तसेच इमारतीचा परिसर आणि संस्थेच्या सदस्यांना आणि त्यांच्या मुलाबाळांना खेळण्यासाठी उपलब्ध असलेली मोकळी जागा लक्षात घेऊन, संस्थेची सर्वसाधारण सभा निश्चित करेल अशा वेळी असे खेळ खेळण्यासाठी, परवानगी देईल आणि ते सर्वसाधारण सभा निश्चित करेल. अशा निर्बंधाच्या, आकारणीच्या व दंडाच्या अधीन असतील.
सामाईक पोटभाड्याने देणे.	जागा	169. संस्था, जिच्या खालील मोकळी जमीन, गच्छ्या/खुली जमीन/हिरवळ/क्लब हाऊस, सामाईक हॉल इत्यादी कोणाही व्यक्तीला - मग ती व्यक्ती संस्थेची सभासद असो वा नसो, कोणत्याही कारणासाठी लीव्ह लायसन्स पध्दतीने किंवा पोटभाड्याने देणार नाही. अ) सर्व सदस्यांच्या वापरसाठी असलेल्या सर्व खुल्या जागा, सामाईक जागा उदा. जिना, पायऱ्या, उतरण्याच्या जागा, वाहने ठेवण्याच्या जागा, उदवाहन, कॉरीडोर आणि अशा अन्य जागा कोणताही सदस्य स्वतःच्या वापरासाठी ताब्यात घेऊ शकणार नाही. अशा जागा ज्या कारणांसाठी आहेत त्याच कारणांसाठी निर्बंधित करण्यात येतील. जो कोणी सदस्य वरील शर्तीचा, अतिक्रमण करून भंग करताना आढळेल त्याला हे अतिक्रमण मोकळे करावे लागेल. एवढेच नव्हे तर त्याला / तिला, त्याने / तिने जितका काळ अशा जागांवर अतिक्रमण केले असेल त्या कालावधीसाठी दरमहाच्या देखभालीच्या पांचपट देखभाल खर्च द्यावा लागेल. तसेच सदस्यांनी संस्थेच्या आणि

	<p>संबंधित पालिका आणि सक्षम प्राधिकाऱ्यांच्या पूर्व परवानगी शिवाय मंजूर आराखड्यापेक्षा अधिक प्रमाणात, बांधकामे आणि संरचनात्मक दुरुस्त्या करता कामा नये.</p> <p>तसेच सदस्यांनी सदनिका / युनिट त्या उद्देशासाठी आहे / मंजूर केले आहे, त्याच उद्देशासाठी वापरले पाहिजे.</p> <p>या निदेशांचा भंग करणाऱ्या सदस्यास पूर्वलक्षी प्रभावाने, जितक्या कालावधीसाठी हे अतिक्रमण केले असेल तितक्या कालावधीसाठी दरमहा देण्यात यावयाचा देखभाल खर्चाचा पांचपट देखभाल खर्च संस्थेला द्यावा लागेल.</p>						
टेरेसच्या वापरासाठी परवानगी	<p>170. उपविधी क्र. 169 मध्ये काहीही तरतुदी असल्या तरी, समिती संस्थेच्या कोणत्याही सदस्यास टेरेस किंवा संस्थेच्या इमारतीची उपलब्ध जागा, त्याच्या लेखी विनंतीवरून एखाद्या समारंभासाठी, संस्थेची सर्वसाधारण सभा ठरवील त्या बंधनासह आणि अमुक एवढ्या आकारासह तात्पुरत्या कारणासाठी वापरण्याकरिता देईल. संस्था स्थानिक प्राधिकरणाच्या परवानगीने आवश्यक असल्यास टेरेससह इमारतीच्या कोणत्याही भागावर, सर्वसाधारण सभा ठरवील त्या अटीवर व शर्तीवर जाहिरात लावण्यास परवानगी देईल तसेच एखादा सदस्य किंवा अनेक सदस्य यांना सौर उर्जेची उपकरणे, टेरेसवर किंवा इमारतीच्या अन्य भागावर बसवावयाची असतील आणि त्यासाठी जागा उपलब्ध असेल तर सौरउर्जा यंत्रणा बसविण्यास संबंधित सदस्यास समिती परवानगी देईल. सौर ऊर्जा यंत्रणेत</p> <p>(एक) सोलर कलेक्टर स्टँड, गरम आणि थंड पाण्याची टाकी, टाकीसाठी स्टँड, गरम पाण्याचा इत्यादींचा समावेश आहे.</p> <p>(दोन) सौर उर्जेवरील विद्युतीकरणासाठी पॅनेल्स, बॅटरी, इन्व्हर्टर चार्ज कंट्रोलर, केबलिंग इत्यादींचा समावेश आहे. यासंदर्भात जागा उपलब्ध करण्याकरिता समितीकडे सदस्याचे विनंतीपत्र आल्यानंतर, संस्थेच्या जागेत तशी जागा उपलब्ध असल्यास ती संबंधित सदस्यास उपलब्ध करून देणे संस्थेला बंधनकारक असेल.</p>						
संस्थेच्या सभासदांना दस्तऐवजांच्या नकला पुरविण्याबद्दल नक्कल फीचे दर	<p>171. संस्थेच्या सदस्यांना खालील दस्तऐवजांच्या प्रमाणित नकलांची गरज असल्यास त्यांच्यापुढे दिलेली फी भरावी लागेल : संस्थेच्या सदस्यांना दस्तऐवजांच्या नकला पुरविण्याबद्दल नक्कल फी चे दर :-</p>						
	<table border="1"> <tr> <td>1. संस्थेच्या मान्यताप्राप्त उपविधीची प्रत्येक पानास रुपये 5/-</td> <td>प्रमाणित प्रत</td> </tr> <tr> <td>2. संस्थेच्या उपविधीतील प्रत्येक पानास रुपये 5/-</td> <td>सुधारणा</td> </tr> <tr> <td>3. संस्थेच्या लेखापरीक्षकांनी तपासलेला प्रत्येक पानास 10/- रुपये</td> <td>मागील ताळेबंद</td> </tr> </table>	1. संस्थेच्या मान्यताप्राप्त उपविधीची प्रत्येक पानास रुपये 5/-	प्रमाणित प्रत	2. संस्थेच्या उपविधीतील प्रत्येक पानास रुपये 5/-	सुधारणा	3. संस्थेच्या लेखापरीक्षकांनी तपासलेला प्रत्येक पानास 10/- रुपये	मागील ताळेबंद
1. संस्थेच्या मान्यताप्राप्त उपविधीची प्रत्येक पानास रुपये 5/-	प्रमाणित प्रत						
2. संस्थेच्या उपविधीतील प्रत्येक पानास रुपये 5/-	सुधारणा						
3. संस्थेच्या लेखापरीक्षकांनी तपासलेला प्रत्येक पानास 10/- रुपये	मागील ताळेबंद						

	4. संस्थेच्या सदस्यत्वासाठी प्रत्येक पानास रु. 25/-	अर्ज
	5. संस्थेच्या सदस्याने दिलेले दुसरे व त्यानंतर नामनिर्देशन पत्र	प्रत्येक पानास रु. 100/-
	6. संस्थेचे भागपत्र (दुबार प्रत)	प्रत्येक पानास रु. 100/-
	7. संस्थेच्या सदस्यांची यादी	प्रत्येक पानास रु. 10/-
	8. पत्रव्यवहार (सदस्यांशी संबंधित)	प्रत्येक पानास रु. 5/-
	9. संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेचे किंवा समिती सभेचे इतिवृत्त	प्रत्येक पानास रु. 10/-
	10. हानिरक्षण बंधपत्र	प्रत्येक पानास रु. 20/-
	11. लेखापरीक्षा अहवाल / वार्षिक माहिती / नियतकालिक माहिती अहवाल	प्रत्येक पानास रु. 5/-
	12. अक्रियाशील सभासद यादी	प्रत्येक पानास रु. 5/-
	13. अधिनियमाच्या कलम 32 अन्वये इतर कागदपत्रे	प्रत्येक पानास रु. 5/-
एकोणीस - सदस्यांच्या तक्रारीचे निवारण करणे		
तक्रार अर्ज	172. संस्थेचे एक किंवा अनेक सदस्य, तक्रारीचे स्वरूप स्पष्ट करणारे तक्रार अर्ज संस्थेच्या कोणत्याही पदाधिकार्याकडे लेखी स्वरूपात सुपुर्द करतील.	
तक्रार अर्जावर समितीची कार्यवाही	173. तक्रार अर्ज प्राप्त झाल्यावर, समिती आगाती व्यवस्थापन समितीच्या सभेत त्या तक्रार अर्जावर निर्णय घेईल. हा निर्णय संबंधित सदस्यास, तो घेतला गेल्याच्या तारखेपासून 15 दिवसांचे आंत कळविला जाईल.	
करारनिविष्ट कालावधीदरम्यान संस्थेकडून काही कारवाई न झाल्यास तक्रार कोणाकडे करावी.	174. जर सदस्याचे/ सदस्यांचे समितीच्या निर्णयावर समाधान झाले नाही तर किंवा समितीकडून 15 दिवसांच्या मुदतीत त्याला / त्यांना काहीही कळविण्यात आले नाही तर तक्रार करणारा सदस्य/करणारे सदस्य खाली निर्दिष्ट करण्यात आलेल्या सक्षम प्राधिकार्याकडे दाद मागतील.	

	(अ) निबंधक (Registrar)
निबंधकाकडे तक्रारी	<p>खालील बाबींशी संबंधित तक्रारी निबंधकाकडे कराव्यात :-</p> <p>(एक) खोटी माहिती सादर करून संस्थेच्या नोंदणीबाबत.</p> <p>(दोन) भागपत्र निर्गमित न केल्याबाबत.</p> <p>(तीन) सदस्यत्वास नकार दिल्याबाबत</p>
	<p>(चार) संस्थेकडून नामनिर्देशन नोंदणी न केल्याबाबत.</p> <p>(पाच) भोगवटेतर शुल्काबाबत</p> <p>(सहा) हस्तांतरणासाठी जादा अधिमूल्याची मागणी केल्याबाबत.</p> <p>(सात) अभिलेखाच्या आणि दस्तऐवजाच्या प्रती न पुरविल्याबाबत.</p> <p>(आठ) संस्थेच्या अभिलेखामध्ये अनधिकृत बदल, तो दडपून टाकणे अथवा नष्ट करणे याबाबत.</p> <p>(नऊ) समितीने धनादेश अथवा कोणत्याही प्रकारचा पत्रव्यवहार न स्वीकारणे याबाबत.</p> <p>(दहा) संस्थेचे अभिलेख व लेखापुस्तके न ठेवणे अथवा अर्धवट अवस्थेत ठेवणे याबाबत.</p> <p>(अकरा) ठराविक अवधीमध्ये संस्थेचे वार्षिक हिशेब आणि अहवाल तयार न करणे याबाबत.</p> <p>(बारा) संस्थेच्या निधीचा चुकीचा विनियोग अथवा निधी बाबत अफरातफर करणे याबाबत.</p> <p>(तेरा) संस्थेचा कसुरदार/निरह सदस्य याबाबत</p> <p>(चौदा) संस्थेच्या निधीची सर्वसाधारण सभेच्या पूर्व संमतीशिवाय गुंतवणूक करणे याबाबत.</p> <p>(पंधरा) हिशेबांच मेळ बसविणे याबाबत.</p> <p>(सोळा) लेखापरीक्षा , लेखापरीक्षा दुरुस्ती अहवाल याबाबत.</p> <p>(सतरा) समितीची मुदत संपण्याअगोदर कायद्यानुसार निवडणुका न घेण्याबाबत.</p> <p>(अठरा) नामनिर्देशन फेटाळण्याबाबत.</p> <p>(एकोणीस) ठराविक मुदतीमध्ये किंवा प्रत्येक वर्षी 30 सप्टेंबरपूर्वी सर्वसाधारण सभा न</p>

	<p>बोलाविणेबाबत .</p> <p>(वीस) उपविधी मध्ये दर्शविल्याप्रमाणे समितीची बैठक आयोजित न करण्याबाबत .</p> <p>(एकवीस) समितीने दिलेल्या राजीनाम्याबाबत .</p> <p>(बावीस) निबंधकाच्या अखत्यारीतील इतर संबंधित विषय याबाबत .</p> <p>(तेवीस) वार्षिक विवरण आणि विवरण पत्र न दाखल करण्याबाबत .</p> <p>(चोवीस) क्रियाशील आणि अक्रियाशील सदस्यांची वर्गवारी करण्याबाबत .</p>
	(ब) सहकारी न्यायालय (Co-operative Court)
सहकारी न्यायालयाशी निगडित बाबी	<p>महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम 1960 याच्या कलम 91 खाली अंतर्भूत असलेले सदस्य आणि किंवा संस्थेचे सदस्य यांच्यामधील खालील बाबींशी संबंधित विवाद सहकारी न्यायालयाकडे निर्देशित करण्यात येतील :-</p> <p>(एक) व्यवस्थापन समिती आणि सर्वसाधारण सभा यांचे ठराव;</p> <p>(दोन) महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम ,1960 च्या कलम 152 अ अन्वये तरतूद केल्याप्रमाणे नामनिर्देशन फेटाळण्यात आले असेल ते खेरीज करून व्यवस्थापन समितीच्या निवडणुकांबाबत ;</p> <p>(तीन) मोठी / दुरुस्ती , अंतर्गत दुरुस्ती आणि गळती यांसह दुरुस्त्या;</p> <p>(चार) वाहने उभी करण्याची जागा ;</p> <p>(पाच) सदनिकांचे /भूखंडाचे वाटप ;</p> <p>(सहा) बांधकाम खर्चाच्या दरामध्ये वाढ होणे ;</p> <p>(सात) विकासक/ठेकेदार, वास्तुशास्त्रज्ञ यांची नेमणूक;</p> <p>(आठ) असमान पाणीपुरवठा ;</p> <p>(नऊ) सदस्यांकडील थकबाकीची जादा वसुली ;</p> <p>(दहा) सहकारी न्यायालयाच्या अखत्यारीत येणारे इतर कोणतेही विवाद ;</p>
	(क) दिवाणी न्यायालय (Civil Court)

<p>दिवाणी न्यायालयाशी निगडित बाबी</p>	<p>खालील प्रकारचे विवाद :-</p> <p>(एक) बांधकाम व्यवसायी /विकासक यांनी/यांच्यात करारपत्रामध्ये दर्शविलेल्या अटी व शर्तीची पूर्तता न होणे ;</p> <p>(दोन) दुय्यम दर्जाचे बांधकाम;</p> <p>(तीन) संस्थेच्या नावे मालमतेचे अभिहस्तांतरण पत्र ;</p> <p>(चार) बांधकाम दरामध्ये वाढ होणे ;</p> <p>(पाच) दिवाणी न्यायालयाच्या अखत्यारीत येणारे इतर कोणतेही विवाद</p>
<p>स्थानिक प्राधिकरणांशी निगडित बाबी .</p>	<p style="text-align: center;">(ड) महापालिका / स्थानिक प्राधिकरण (Local Planning Bodies/Authorities)</p> <p>खालील दर्शविलेल्या बाबी :-</p> <p>(एक) बेकायदेशीर बांधकाम / जादा/ पर्यायी बांधकाम : बांधकाम व्यवसायी/सदस्य/सदनिकेचा भोगवटादार यांच्याकडून करण्यात आलेले ;</p> <p>(दोन) संस्थेला व सदस्यांना होणारा अनियमित पाणीपुरवठा ;</p> <p>(तीन) सदस्याकडून / भोगवटादाराकडून वापरामध्ये बदल;</p> <p>(चार) इमारतीचे संरचना विषयक प्रश्न</p> <p>(पाच) महापालिका /स्थानिक प्राधिकरण यांच्या कार्यक्षेत्र येणाऱ्या बाबी. उदा. मालमत्ता कर, रस्त्यावरील दिवे कचरा आणि इत्यादी नागरी सुविधा.</p>
<p>पोलिसांशी निगडित बाबी</p>	<p style="text-align: center;">(ई) पोलीस (Police Administration)</p> <p>खालील दर्शविलेल्या बाबी :-</p> <p>(एक) सदस्य/बांधकाम व्यवसायी/भोगवटादार किंवा कोणतीही अन्य व्यक्ती यांच्याकडून सदनिका, दुकान, वाहन उभी करण्याची जागा/मोकळी जागा याचा अनधिकृत वापर करून होणारा उपद्रव ;</p> <p>(दोन) संस्थेच्या सदस्याकडून अथवा सदस्यांना आणि पदाधिका-यांना धमकी देणे/त्यांच्यावर हल्ला करणे ;</p> <p>(तीन) पोलिसाच्या अखत्यारीत येणाऱ्या इतर कोणत्याही बाबी</p>

<p>सर्वसाधारण निगडित बाबी .</p> <p>सभेशी</p>	<p align="center">(फ) सर्वसाधारण सभा (General Body of the Society)</p> <p>(एक) संस्थेच्या मालमतेची देखभाल व्यवस्थापन समितीकडून न होणे ;</p> <p>(दोन) संस्थेच्या दर्शनी भागावर फलक न लावणे ;</p> <p>(तीन) संस्थेच्या सदस्याकडून उपविधी मधील तरतुदीचे पालन न झाल्यामुळे अशा कृतीसाठी व्यवस्थापन समितीने आकारलेला जादा दंड;</p> <p>(चार) उपलब्ध मोकळ्या जागेचा कायदेशीर वापर करण्यास व्यवस्थापन समितीचा विरोध;</p> <p>(पाच) व्यवस्थापन समितीकडून संस्थेच्या मालमतेचा विमा न काढणे;</p> <p>(सहा) वास्तुशास्त्रज्ञाची नेमणूक .</p> <p>(सात) सर्वसाधारण सभेच्या अखत्यारीतील इतर बाबी .</p>
<p>संघाशी निगडित बाबी</p>	<p align="center">(ग) गृहनिर्माण संघ (जिल्हा / राज्य)</p> <p>खालील उल्लेखिलेल्या बाबी :-</p> <p>(एक) सदस्यांकडून संस्थेच्या सचिवास प्रवेश नाकारणे</p> <p>(दोन) सदस्य / व्यवस्थापन समिती यांच्याकडून कोणत्याही प्रकारचा पत्रव्यवहार न स्वीकारणे</p> <p>(तीन) संबंधित जिल्हा / सहाय्यक निबंधकांनी दिलेल्या निदेशानुसार उपविधी क्र. 96 अन्वये विशेष सर्वसाधारण सभा बोलाविणे आणि उपविधी क्र. 132 अन्वये व्यवस्थापन समितीची सभा बोलविणे .</p> <p>(चार) संघाच्या उपविधीच्या तरतुदीनुसार यसारख्या इतर बाबी</p>
	<p align="center">वीस- सहकारी गृहनिर्माण संस्थांच्या इमारतीच्या पुनर्विकासासंबंधी</p>
	<p>175 अ) सहकारी गृहनिर्माण संस्थांच्या मालकीच्या रिकाम्या जागा तसेच इमारतींचा पुनर्विकास करण्याबाबत महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम 1960 चे कलम 79 (अ) अन्वये (वेळोवेळी सुधारणा केल्याप्रमाणे) महाराष्ट्र शासनाने शासन निर्णय सगृत्यो 2007 / प्र. क्र. 554 / 14-स दिनांक 3 जानेवारी 2009 रोजी निर्गमित केलेल्या निर्देशानुसार व मंजुरीनुसार रिकाम्या जागा / इमारती यांचा पुनर्विकास करण्यात येईल .</p>
	<p>ब) ज्या प्रकरणी विकासकासमवेत विकास करार निष्पादित केला गेला नाही तर संस्था तो ठराव रद्द करून तिला, विकासकांच्या मान्यता प्राप्त यादीतील नवीन विकासक</p>

	<p>नेमता येईल आणि ते जर शक्य नसेल तर संस्थेस नव्याने कार्यपध्दती सुरु करता येईल.</p> <p>निबंधक कार्यालयाचा प्रतिनिधी, विकासक नियुक्तीच्या सभेसाठी बोलावणे आवश्यक राहिल व तो उपस्थित असणे बंधनकारक आहे.</p> <p>क) इमारतीच्या पुनर्विकासामुळे संस्थेची सभासद संख्या वाढल्यास संस्था आपल्या अधिकृत भाग भांडवलात वाढ करेल आणि त्याप्रमाणे आपल्या उपविधीत दुरुस्ती करेल आणि नवीन सदस्यांची यादी योग्य त्या मान्यतेसाठी निबंधकाकडे सादर करेल.</p>
--	---

परिशिष्ट क्र. 1

(उपविधी क्रमांक 17 (ब) अन्वये)

{संस्थेच्या सभासदत्वासाठी अज्ञानवयाच्या नामनिर्देशित व्यक्तीने / वारसदाराने / आपल्या पालकाच्या / कायदेशिर प्रतिनिधीच्या / मार्फत करावयाच्या अर्जाचा नमुना}

प्रति,

सचिव,

----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था, मर्यादित

महाशय,

श्री/श्रीमती ----- हे/हया सहकारी गृहनिर्माण संस्था, मर्या. पत्ता ----- या संस्थेचे / च्या सभासद होते / होत्या व त्यांनी प्रत्येकी रु. 50 चा एक असे पाच/दहा भाग व गाळा क्र. ----- धारण केले होते. दिनांक ----- रोजी त्यांचा मृत्यू झाला. त्यांचा मृत्यू दाखला सोबत जोडला आहे. त्यांनी श्री/श्रीमती ----- यांचे नावाने नामनिर्देशन केले होते व तो / ती अज्ञान आहे, त्यांनी नामनिर्देशन केले होते व तो / ती अज्ञान आहे, त्यांनी नामनिर्देशन केले नव्हते व त्याचा वारसदार श्री / श्रीमती ----- अज्ञान आहे.

मी, श्री/श्रीमती ----- सदर अज्ञान व्यक्तीचा नैसर्गिक पालक मयत सभासदाने नेमलेला / नेमलेली पालक कायदेशिर प्रतिनिधी असल्यामुळे, संबंधित अज्ञानाच्या वतीने ----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था, मर्या. पत्ता ----- या संस्थेच्या सभासदत्वासाठी व मयत सभासदाने संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेतील भाग हितसंबंध सदर अज्ञान वयाच्या नामनिर्देशित व्यक्तीच्या / वारसदाराच्या वतीने माझ्या नावावर हस्तांतरीत करण्यासाठी "महाराष्ट्र सहकारी संस्था, नियम 1961 चे नियम 20 अन्वये अर्ज करित आहे". मयत सभासदाने धारण केलेले भागपत्र सोबत जोडले आहे. या सोबत रु. 100/- प्रवेश फी पाठवित आहे..

अज्ञान वयाच्या नामनिर्देशित व्यक्तीचा / वारसदाराचा अथवा सदर अज्ञान व्यक्तीच्या कुटुंबातील कोणाही व्यक्तीचा किंवा त्याच्यावर अवलंबून असलेल्या व्यक्तीचा संस्थेच्या कार्यक्षेत्रात असलेला भूखंड/गाळा/घर याचा तपशिल खाली देण्यांत येत आहे.

अ.क्र.	अज्ञानवयीन नामनिर्देशित इसमाचे किंवा वारसदाराचे अथवा त्याच्या कुटुंबातील व्यक्तीचे किंवा त्याच्यावर अवलंबून असलेल्या व्यक्तीचे नांव	अज्ञानवयीन नामनिर्देशित इसमाच्या किंवा वारसदाराच्या अथवा त्याच्या कुटुंबातील व्यक्तीच्या किंवा त्याच्यावर अवलंबून असलेल्या व्यक्तीच्या नावाने असलेला भूखंड/गाळा घर यांचा तपशिल	भूखंड/गाळा/घर कोठे आहे ते ठिकाण
1	2	3	4

हा अर्ज विचारात घेण्याच्या प्रयोजनार्थ आवश्यक असलेला माझा तपशिल

वय :

व्यवसाय :

कार्यालयीन पत्ता :

मासिक उत्पन्न रु. :

मी, अज्ञानाच्या वतीने संस्थेप्रत असलेली सर्व चालू व पुढील दायित्वे भागविण्याचे कबूल करतो / करते.

मी असे जाहिर करतो / करते की, संस्थेच्या कार्यक्षेत्रात सदर अज्ञान व्यक्तीच्या अथवा अज्ञानाच्या कुटुंबातील कोणाही व्यक्तीचा अथवा अज्ञानावर अवलंबून असलेल्या व्यक्तीच्या मालकीचा कोणताही भूखंड / गाळा / घर नाही. मला उत्पन्नाचे स्वतंत्र साधन नसल्यामुळे, मी ज्यांचेवर अवलंबून आहे ते संस्थेप्रत असलेली चालू व पुढील दायित्वे माझ्यावतीने भागविण्याचे कबूल करित असल्याचे विहित नमुन्यातील अभिवचन पत्र सोबत देत आहे.

सदर गाळा मयत सभासदाने ज्या प्रयोजनार्थ धारण केला होता / संपादन केला होता त्याच प्रयोजनार्थ अज्ञान इसमाच्या वतीने वारण्याबद्दलचे विहित नमुन्यातील अभिवचन पत्र (परिशिष्ट क्र. 3) मी सोबत जोडले आहे. तसेच गाळ्याच्या वापरातील कोणताही बदल (change of user) संस्थेच्या परवानगीशिवाय केला जाणार नाही असे अभिवचन मी देतो.

अज्ञान इसमाच्या किंवा अज्ञानाच्या कुटुंबातील व्यक्तीच्या किंवा अज्ञानावर अवलंबून असणाऱ्या व्यक्तीचा भूखंड / शाळा / घर (ज्याची सविस्तर माहिती या अर्जात वर दिली आहे) विकून टाकण्याबाबतचे विहित नमुन्यातील अभिवचन पत्र मी जोडले आहे.

आयकर अधिनियमातील कलम 269 ए बी प्रमाणे अज्ञान इसमाच्या नावावर गाळ्याचे हस्तांतरण केल्याची बाब नोंदवण्याबद्दल विहित नमुन्यातील अभिवचन पत्र मी सोबत जोडले आहे. (परिशिष्ट क्र. 26)

मी संस्थेने नोंदलेले उपविधी वाचले असून, नोंदणी अधिकारी त्यात ज्या सुधारणा करील, त्यासहीत त्या उपविधीचे पालन करण्याचे अभिवचन मी देतो / देते.

मी मयत सभासदाच्या नांवे संस्थेची थकित दायित्वे पूर्ण करण्याचे आणि त्याचप्रमाणे यापुढेही संस्थेने वेळोवेळी मागणी केल्याप्रमाणे पुढील दायित्वेही पूर्ण करण्याचे अज्ञानाच्या वतीने अभिवचन देतो.

ज्या अज्ञानाच्या वतीने मला सभासदत्व मिळाले आहे त्यास प्रौढावस्था प्राप्त होताच मिळकतीचे हस्तांतरण करून देण्याची मी हमी देत आहे. मी असेही जाहिर करित आहे की संबंधित अज्ञानास प्रौढावस्था प्राप्त होताच माझे सभासदत्व संपुष्टात येईल.

मी निवेदन करतो / करते की, अज्ञानाच्या वतीने सभासद या नात्याने मी अज्ञानाच्या हिताच्या दृष्टिनेच सर्व गोष्टींची कार्यवाही करील.

अज्ञानाच्या वतीने मला संस्थेचे सभासद करून घ्यावे ही विनंती.

आपला विश्वासू;

(नामनिर्देशित व्यक्ती / वारसदार)

यांचे तर्फे

पालक / कायदेशिर प्रतिनिधी

ठिकाण :

दिनांक :

सूचना : जर आयकर अधिनियमातील कलम 2(41) अनुसार अज्ञान हा मयत सभासदाचा नातेवाईक असेल तर, गाळ्याच्या हस्तांतरणाची नोंदणी करण्याबाबतचे अभिवचन पत्र देण्याची आवश्यकता नाही.

* लागू नसेल ते खोडा

परिशिष्ट क्र. 2

(उपविधी क्रमांक 19 (ब) व 66 (6) अन्वये)

संस्थेच्या सभासदत्वासाठी व्यक्तीने करावयाच्या अर्जाचा नमुना

प्रति,

मुख्य प्रवर्तक / सचिव

----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था मर्या. (नियोजित)*

महाशय,

मी श्री/श्रीमती ----- याद्वारे सहकारी गृहनिर्माण संस्था मर्या. या संस्थेच्या सभासदत्वासाठी अर्ज करित आहे.

माझा संस्थेच्या कार्यक्षेत्रात स्थायिक होवून राहण्याचा मनोदय आहे.

या अर्जाचा विचार करण्यासाठी माझी माहिती पुढील प्रमाणे.

- 1) वय ----- वर्षे -----
- 2) व्यवसाय -----
- 3) मासिक उत्पन्न रु. -----
- 4) कार्यालयीन पत्ता -----
- 5) निवासाचा पत्ता-----

मी प्रवर्तक बांधकामदार श्री/श्रीमती/मेसर्स ----- यांचेकडून ----- या नावाच्या इमारतीमध्ये क्रमांक ----- चा ----- चौ.मी. क्षेत्रफळ असलेला गाळा मालकी हक्काच्या गाळयांबाबत अधिनियम यातील कलम 4 अन्वये करारनामा करून विकत घेतला असून, त्या करारनाम्याची प्रमाणित केलेली सत्यप्रत सोबत जोडली आहे.

* मी असे जाहिर करतो / करते की, सदरच्या करारनाम्यास मुंबई मुद्रांक अधिनियम 1958 अन्वये लागू असलेल्या आणि नोंदणीस आवश्यक असणारा मुद्रांक लावला असून त्याची प्रत सोबत जोडली आहे.

किंवा

* माझ्या किंवा माझ्या कुटुंबातील व्यक्तीचा किंवा माझ्यावर अवलंबून असणाऱ्या व्यक्तीच्या मालकीचा संस्थेच्या कार्यक्षेत्रात असलेला भूखंड / गाळा याचा तपशिल खालील प्रमाणे देत आहे :-

अ.क्र.	व्यक्तीचे नांव	अर्जदाराचा अगर कुटुंबातील व्यक्तीच्या किंवा त्याच्यावर अवलंबून असलेल्या व्यक्तीचा संस्थेच्या कार्यक्षेत्रात	भूखंड/गाळा घर यांचा ठावठिकाणा	संस्थेमध्ये गाळा आवश्यक असण्याची कारणे

		भूखंड/गाळा/घर यांचातपशिल		
1	2	3	4	5

या अर्जासोबत प्रत्येकी रु. 50/- किंमतीच्या दहा भागांची किंमत रु. 500/- व प्रवेश फी रु. 100/- पाठवित आहे.

संस्थेप्रत असलेली सर्व चालू व पुढील दायित्वे भागविण्याचे मी अभिवचन देतो/देते.

किंवा

मला उत्पन्नाचे स्वतंत्र साधन नसल्यामुळे, या अर्जासोबत मी ज्यांचेवर अवलंबून आहे, ते संस्थेप्रत असलेली सर्व चालू व पुढील दायित्वे माझ्यावतीने भागवतील अशा अर्थाचे विहित नमुन्यांतील अभिवचन पत्र मी सोबत जोडले आहे. आयकर अधिनियम कलम 269 ए बी प्रमाणे गाळ्यावर करण्याची बाब नोंदवण्याबाबतचे अभिवचन पत्र सोबत जोडले आहे.

मी ज्या प्रयोजनार्थ गाळा खरेदी केला आहे त्याच प्रयोजनासाठी त्याचा वापर करण्याचे आणि त्याच्या वापरात करावयाचा कोणताही बदल संस्थेच्या पूर्व परवानगीनेच करण्याचे मी अभिवचन देतो/देते त्याबाबतचे विहित नमुन्यांतील अभिवचनपत्र मी सोबत जोडले आहे.

मी संस्थेचे नियोजित / नोंदीत उपविधी वाचले असून, नोंदणी अधिकारी त्यात ज्या सुधारणा करील त्यासह त्याचे पालन करण्याचे मी अभिवचन देतो/देते. मला संस्थेने सभासद करून घ्यावे ही विनंती

आपला विश्वासू;

(अर्जदाराची सही)

(पूर्ण नाव)

दिनांक :

ठिकाण :

साक्षात्कृत करणार - मुख्य प्रवर्तक / अध्यक्ष

टिप : कुटुंबातील व्यक्ती या संज्ञेच्या या उपविधीतील क्र. 3 (25) प्रमाणे असेल.

परिशिष्ट क्र. 3

(उपविधी क्रमांक 17 (ब) व 19 (अ) (4) अन्वये)

(शंभर रुपये स्टॅम्प पेपरवर)

**{सभासद होवू इच्छिणाऱ्या इसमाने, गाळा/बंगला ज्या उपयोगासाठी मिळाला आहे त्याच उपयोगासाठी वापरण्याबाबत
दयावयाच्या अभिवचन पत्राचा नमुना}**

मी/आम्ही भारतीय निवासी, श्री./श्रीमती/मेसर्स ----- सध्या राहणार / सध्याचा
पत्ता ----- नियोजित / नोंदी व ----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था मर्या., पत्ता
----- या संस्थेचे सदस्य असून / होवू इच्छित असून, याद्वारे अभिवचन देतो की, मी / आम्ही
संस्थेच्या उपविधी अन्वये माझ्या / आमच्या वाटयाला आलेला, आधीच्या सभासदाने सभासदत्व संपल्यावर मला /
आम्हाला प्राप्त होणारा गाळा / बंगला नियोजित / नोंदी व संस्थेच्या उपविधी क्र. 76 (अ) अन्वये दिल्या
जाणाऱ्या वाटप पत्रामध्ये नमूद केलेल्या कामासाठीच वापरीन / वापरु.

मी/आम्ही आणखी असे अभिवचन देतो की, मी / आम्ही संस्थेच्या समितीच्या लेखी पूर्व परवानगीशिवाय
गाळ्याच्या वापरात कोणताही बदल करणार नाही.

सही

ठिकाण :

दिनांक :

परिशिष्ट क्र. 4

(उपविधी क्रमांक 19 (अ) अन्वये)

(शंभर रुपये स्टॅम्प पेपरवर)

सभासद होवू इच्छिणारा बिनकमावता इसम ज्याच्यावर अवलंबून आहे त्या व्यक्तीने संस्थेप्रत असलेली दायित्वे
भागवण्याबाबत द्यावयाच्या अभिवचन पत्राचा नमुना

प्रति,

मुख्य प्रवर्तक / सचिव

----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था मर्या. (नियोजित)

महाशय,

श्री/श्रीमती ----- यांनी ----- गृहनिर्माण सहकारी संस्था मर्या. पत्ता -----
----- या संस्थेच्या सभासदत्वासाठी अर्ज केला आहे. त्यांना उत्पन्नाचे स्वतंत्र साधन नसून ते / त्या
माझ्यावर अवलंबून आहेत. त्यांना संस्थेचे सभासदत्व दिल्यानंतर त्यांनी संस्थेप्रत भागवावयाची चालू व पुढील
दायित्वे संस्था वेळोवेळी खुद्द मला किंवा त्यांच्या मार्फत कळवील त्याप्रमाणे त्यांच्या वतीने मी सदर देणी
भागविण्यास (भरण्यास) तयार आहे. सदरची देणी भागविण्यास (भरण्यास) माझ्याकडून कसूर झाल्यास महाराष्ट्र
सहकारी संस्था अधिनियम 1960 कलम 101 अन्वये माझ्यावर अवलंबून असणाऱ्या सभासदांसह सदरची देणी
माझेकडून वसूल करण्यास
मी बांधील राहिल. माझ्या बददलची माहिती खालील प्रमाणे आहे

1) नांव :- श्री/श्रीमती -----

2) माझा पत्ता -----

अ) निवासाचा पत्ता -----

ब) कार्यालयीन पत्ता -----

क) दूरध्वनी क्रमांक -----

3) व्यवसाय -----

4) कामदाराचे (employers) नांव व पूर्ण पत्ता -----

5) मासिक उत्पन्न : रुपये -----

ठिकाण : (सही)

दिनांक :

परिशिष्ट: - 5

उपविधी क्र.. 19 ब आणि 19 क

ज्या व्यक्तीला सोसायटीने अगोदरच सभासद म्हणून प्रवेश दिलेला आहे, त्याचे समवेत संयुक्तरित्या भाग धारण करू इच्छिणाऱ्या व्यक्तीने सहयोगी सभासदत्वासाठी करावयाच्या अर्जाचा नमुना

प्रति,

सचिव,

सहकारी गृहनिर्माण संस्था मर्यादित,

महोदय,

श्री/श्रीमती _____ हे यापूर्वीच _____ सहकारी गृहनिर्माण संस्थेचे सभासद झालेले असून त्यांनी प्रत्येकी 50 रुपयांची _____ इतकी भागपत्रे घेतली आहेत.

तो/ती अशी इच्छा व्यक्त करतो / करते की, श्री/श्रीमती _____ यांनी त्याचेबरोबर / तिचेबरोबर संयुक्त भागपत्रे धारण करण्यासाठी त्या दोघांनी _____ या सहकारी गृहनिर्माण सोसायटीतील _____ या इमारतीतील सदनिकेसाठी सहयोगी सभासद म्हणून मिळावे.

त्याप्रमाणे मी, या अर्जदारास श्री/श्रीमती _____ यांचा सहयोगी सभासद म्हणून प्रवेश मिळावा म्हणून हा अर्ज करीत आहे. त्यासाठी प्रवेश शुल्क म्हणून रु. 100/- देत आहे.

मी असे नमूद करतो की, मी ही मालमत्ता खरेदी केली आहे / प्रथम क्रमांकावर उल्लेखिलेल्या व्यक्तीसमवेत ही मालमत्ता संयुक्तरित्या माझ्या मालकीच आहे.

मी असे नमूद करतो की, ही मालमत्ता संयुक्तरित्या माझ्या मालकीची नाही किंवा पहिल्या क्रमांकावर नाव उल्लेखिलेल्या व्यक्तीसमवेत ही मालमत्ता माझ्या संयुक्त मालकीची नाही.

मला/आम्हांला सोसायटीने सहयोगी सभासद म्हणून प्रवेश दिल्यावर आम्ही व्यक्तीशः आणि संयुक्तरित्या सोसायटीच्या विद्यमान आणि भावी जबाबदाऱ्या पार पाडू. सर्वसाधारण सभेला उपस्थित राहण्याचा आणि तीमध्ये मतदान करण्याचा अधिकार, भागपत्रांत ज्यांचे नाव पहिल्या क्रमांकावर आहे ते श्री/श्रीमती बजावतील. श्री/श्रीमती _____ यांचे नाव भागपत्रात दुसऱ्या क्रमांकावर राहिल आणि त्याला / तिला (सहयोगी सभासदाला) सभासदत्वाचा हक्क / विशेषाधिकार असणार नाही. अपवाद मात्र पुढील बाबींच्या अशा सर्वसाधारण सभेला, भागपत्रात पहिल्या क्रमांकावर नाव असलेला सभासद जर गैरहजर असेल तर महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम 1960 च्या कलम 27(2) अन्वये, भागपत्रावर दुसऱ्या क्रमांकाचे नाव असणारा सभासद, सर्वसाधारण सभेला उपस्थित राहिल.

मी/आम्ही आपल्याला विनंती करतो की, मला/आम्हांला सहयोगी सभासद म्हणून प्रवेश द्यावा आणि भागपत्रात पहिल्या क्रमांकाच्या सभासदाच्या नावाखाली आमचे नाव समाविष्ट करावे.

माझ्या/आमच्या सहयोगी सभासदत्वाबाबतची मूळ सभासदाची संमती खाली नमूद केली आहे.

आपला विश्वासू,

(ज्याचे

नाव दुसऱ्या क्रमांकावर किंवा त्यानंतर भागपत्रांत आहे त्याची स्वाक्षरी)

ठिकाण :-

दिनांक :-

मी श्री/श्रीमती _____ या सहकारी गृहनिर्माण संस्थेचा सभासद, माझा पत्ता _____ असा आणि या गृहनिर्माण संस्थेचे प्रत्येकी पन्नास रुपयांची भागपत्रे धारण केली आहेत. शिफारस करतो की, श्री/श्रीमती _____ यांनी सहयोगी सभासदत्वासाठी केलेला अर्ज स्विकारावा की जेणेकरून त्यांनी अर्जात नमूद केलेल्या अटी आणि शर्तीसह संयुक्तपणे भागपत्रे धारण करतील.

श्री/श्रीमती _____ यांचे नाव भागपत्रात (सोबत जोडले आहे) माझ्या नावानंतर, स्वाक्षरी नंतर अंतर्भूत करावे.

परिशिष्ट 6

(उपविधी क्र. 19 ब खाली)

एखादी फर्म किंवा एखादी कंपनी किंवा कोणतीही बॉडी कॉर्पोरेशन, सोसायटी अगोदरच झालेल्या सभासदाबरोबर सहयोगी सभासदत्वासाठी करावयाच्या अर्जाचा नमुना

प्रति,

सचिव,

_____

सहकारी गृहनिर्माण संस्था मर्यादित

महोदय,

श्री/श्रीमती _____ हे यापूर्वीच _____ या सहकारी गृहनिर्माण संस्थेचे सभासद झालेले आहेत. त्यांचा पत्ता _____ असा आहे. ते प्रत्येकी पूर्णपणे भरलेली 50 रुपयांची भागपत्रे धारण करतात.

तो/ती, मेसर्स _____ ज्यांचा पत्ता _____ असा आहे, त्यांनी त्याला / तिला त्याचे बरोबर / तिच्या बरोबर संयुक्त भागपत्रे धारण करण्याकरिता सहयोगी सभासद म्हणून मिळावे.

त्याप्रमाणे आम्ही, श्री/श्रीमती _____ यांचे सहयोगी सभासद होण्यासाठी सभासदत्वाची वर्गणी म्हणून रु. 100/- भरत आहोत.

सहयोगी सभासदत्वाच्या या अर्जावर स्वाक्षरी करणाऱ्यांना आम्ही आमचे वतीने या अर्जावर स्वाक्षरी करण्यासाठी आम्ही प्राधिकृत केले आहे. त्या अधिकृत पत्राची प्रमाणित प्रत या सोबत जोडली आहे.

ते आमचे सहयोगी सभासद असल्याचे आम्ही मान्य केल्यावर आम्ही आमच्या विद्यमान व भावी जबाबदाऱ्या संयुक्तपणे आणि पृथकपणे पार पाडू.

सर्वसाधारण सभेस उपस्थित राहणे आणि तेथे मतदानाचा हक्क बजावणे हे अधिकार सर्वसामान्यपणे, ज्यांची नावे भागपत्रात पहिल्या क्र. मांकावर आहेत, ते बजावतील. मेसर्स पैकी आमची नावे - जी भागपत्रात दुसऱ्या क्रमांकावर असतील आणि आम्हांस सदस्यत्वाचा हक्क किंवा विशेषाधिकार असणार नाही. जर श्री/श्रीमती _____ सर्वसाधारण सभेला अनुपस्थित राहतील तर त्या सभेला उपस्थित राहण्याचा आणि मतदान करण्याचा हक्क राहिल.

आम्हांला आपण सहयोगी सभासदत्व द्यावे आणि भागपत्रात आमचे नाव श्री/श्रीमती _____ यांच्या नावानंतर लिहावे.

आम्हांला सहयोगी सभासद म्हणून सदस्यत्व द्यावे म्हणून श्री/श्रीमती यांनी दिलेली संमती खालील प्रमाणे आहे.

_____ यांचे करिता आणि वतीने

तारीख :-

ठिकाण :-

(अर्जदाराची सही)

आम्ही घोषित करतो की, आम्ही _____ उपविधी क्र. 18 मध्ये तरतूद केल्याप्रमाणे सोसायटीच्या सभासदत्वाला पात्र आहोत. या सोबत कंपनीचे आर्टिकल ऑफ असोसिएशन, मेमोरॅण्डम ऑफ असोसिएशन आणि नोंदणी प्रमाणपत्र सादर करित आहोत.

मी, श्री/श्रीमती _____ सदस्य _____ सहकारी गृहनिर्माण संस्था, मर्यादित,
_____ हा पत्ता असलेला आणि प्रत्येकी 50 रुपयांचे पाच भागपत्रे धारण करणारा, माझे समवेत
सहयोगी सभासद होऊ इच्छिणाऱ्याने केलेल्या अर्जाची मी शिफारस करतो. त्याचे नाव माझ्या नावानंतर भागपत्रात
समाविष्ट करावे.

(अर्जदाराची सही)

ठिकाण :-

दिनांक :-

परिशिष्ट क्र. 10 अ

(उपविधी क्र. 116 (ड) अन्वये)

इच्छूक सहयोगी सभासदास व्यवस्थापक समितीचा सदस्य होणेसाठी मूळ सभासदाकडून द्यावयाचा

ना-हरकत दाखला व हमी पत्र

श्री/श्रीमती ..... यांजकडून

प्रति,

अध्यक्ष ..... सहकारी गृहरचना संस्था म.,

माननीय महोदय ,

श्री/श्रीमती ----- संस्थेचा / संस्थेची सभासद असून माझा भाग दाखला क्रमांक -----
----- श्री/श्रीमती ----- ज्यांचे नांव भाग दाखल्यावर ----- ऽ क्रमांकावर आहे.
संस्थेच्या व्यवस्थापन समितीची सन ----- ची निवडणूक लढविण्यास इच्छुक आहे.

सदर निवडणुकीमध्ये मी सहभागी होवू इच्छित नसल्यामुळे श्री/श्रीमती ----- यांना सदर निवडणूक लढविण्यास माझी हरकत नसल्यामुळे माझे मतदानाचे अधिकार मी श्री/श्रीमती ----- यांना देत आहे की ज्यामुळे येणाऱ्या संस्थेच्या व्यवस्थापन समितीच्या निवडणूकीमध्ये सहभागी होण्याचा आणि निवडून आल्यास समिती सदस्य होणे त्यांना शक्य होईल.

मी असेही जाहिर करू इच्छितो / इच्छिते की, संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेमध्ये अथवा निवडणूक प्रक्रियेमध्ये जो पर्यंत श्री/श्रीमती ----- जर निवडून आले आणि समिती सदस्य म्हणून सहभागी झाले तर त्या मुदतीमध्ये मी सहभागी होणार नाही.

आपला / आपली विश्वासू,

स्थळ :

तारीख :

-----

(2)

(मूळ सभासदाची सही)

परिशिष्ट क्र. 11

(उपविधी क्र. 20 व 43 (2) (दोन) (1) अन्वये)

पोटभाडेकरू, परवानेदार किंवा काळजीवाहक व्यक्तीने नाममात्र सभासदत्वासाठी करावयाच्या अर्जाचा नमुना

प्रति,

सचिव,

----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था म.

महाशय,

----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था म., पत्ता -----

---- या संस्थेचे सभासद व संस्थेच्या इमारतीमध्ये गाळा/बंगला क्र. ----- धारण करणारे / करणाऱ्या श्री / श्रीमती ----- यांचे बरोबर सदर गाळा/बंगला किंवा गाळ्याचा/बंगल्याचा भाग पोटभाड्याने / परवाना पध्दतीने / काळजीवाहक तत्वावर घेण्यासाठी मी श्री/श्रीमती/मेसर्स ----- यांनी करारनामा केला आहे. त्याची प्रत सोबत जोडली आहे.

मी/आम्ही विनंती करतो की, मला संस्थेचा नाममात्र सभासद म्हणून प्रवेश द्यावा.

मी/आम्ही सोबत रु. 100/- प्रवेश फी पाठवित आहोत.

मला / आम्हाला जाणीव आहे की, नाममात्र सभासद म्हणून मला / आम्हाला सभासदत्वाचे कोणतेही हक्क वा विशेष (हक्क) नाहीत, तसेच संस्थेच्या नफ्यात किंवा मालमतेत कोणताही वाटा मागण्याचा मला हक्क असणार नाही. करारनाम्याची मुदत किंवा वाढीव मुदत संपल्यानंतर गाळा / बंगला / गाळ्याचा / बंगल्याचा भाग ताबडतोब बिनतक्रार रिकामा करून देण्याचे मी / आम्ही वचन देतो.

मी / आम्ही संस्थेचे उपविधी वाचले असून, नोंदणी अधिकारी त्यात ज्या सुधारणा करतील त्यासुध्दा त्यांचे पालन करण्याची हमी देतो.

मी / आम्ही संस्थेचे उपविधी वाचले असून, नोंदणी अधिकारी त्यात ज्या सुधारणा करतील त्यासुध्दा त्यांचे पालन करण्याची हमी देतो.

मी / आम्ही संस्थेची सर्व देणी पूर्ण करण्यास बांधील आहोत अशी हमी देतो मला / आम्हाला संस्थेने नाममात्र सभासद म्हणून प्रवेश द्यावा असे श्री / श्रीमती ----- याचे संमती पत्र खाली जोडले आहे.

आपला विश्वासू,

मी, श्री/श्रीमती ----- सभासद ----- सहकारी गृहचरणा संस्था म. -----

माझी संमती देत आहे की श्री/श्रीमती ----- यांना संस्थेचा नाममात्र सभासद म्हणून प्रवेश द्यावा.

(सभासदाची सही)

परिशिष्ट क्र. 12

(उपविधी क्र. 24 व 74 (अ) अन्वये)

संस्थेच्या सभासदास द्यावयाच्या गाळा / भूखंड वाटप पत्राचा नमुना

प्रति,

श्री/श्रीमती/मेसर्स -----

महाशय,

महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम 1960 मधील तरतुदीनुसार सहाय्यक निबंधक / उपनिबंधक / सहनिबंधक, सहकारी संस्था यांनी नोंदलेली किंवा नोंदली गेली असे मानली जाणारी ----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था म. (नोंदणी क्रमांक ----- तारीख -----) यांचे आपण सभासद आहात.

2) ----- चौ. मीटर्स क्षेत्रफळाचा भूखंड क्र. ----- यावर बांधलेल्या इमारत / बंगला क्र. ----- मध्ये ----- नावाने ओळखल्या जाणाऱ्या इमारतीत आपण ----- चौरस मीटर्स क्षेत्रफळाचा गाळा / भूखंड क्र. ----- खरेदी केला आहे. हा गाळा संस्थेच्या उपविधी क्र. 76(अ) अनुसार आपणांस दिला आहे असे मानले गेले आहे. ----- चौ.मी. क्षेत्रफळाच्या भूखंडावर बांधलेल्या संस्थेच्या इमारत / भूखंड क्रमांक ----- यामध्ये नावाने ओळखल्या जाणाऱ्या इमारतीत / बंगल्यात ----- चौरस मीटर्स क्षेत्रफळाचा जो गाळा / बंगला आहे. त्यात असलेला श्री / श्रीमती ----- यांचा हितसंबंध दिनांक ----- रोजी समितीने / सर्वसाधारण सभेने मान्यता दिल्याप्रमाणे तुमच्याकडे हस्तांतरीत झाल्यामुळे उपविधी क्र. 76(अ) मधील तरतुदीनुसार तो गाळा / बंगला आपणांस नेमून देण्यांत येत आहेत.

3) संस्थेच्या उपविधी क्र. 24(अ)मधील तरतुदीनुसार आपणांस सदर गाळ्याचा / भूखंडाचा भोगवटा करण्याचा हक्क उपभोगता येईल.

4) संस्थेच्या दफ्तरी जोपर्यंत सदर गाळा / बंगला तुमच्या नावावर आहे तोपर्यंत गाळ्याचा / भूखंडाचा भोगवटा करण्याचा तुमचा हक्क उपविधीतील पुढील तरतुदीस अधिन राहिल. त्या म्हणजे गाळा किंवा भूखंडाचा भाग पोटभाड्याने, परवाना पध्दतीने किंवा काळजीवाहू तत्वावर देणे किंवा इतर कोणत्याही पध्दतीने गाळ्याचा / भूखंडाचा कब्जा सोडणे. तसेच सभासदाने गाळा / बंगला सुस्थितीत ठेवणे, त्याची दुरुस्ती करणे, गाळ्यात / भूखंड जादा बांधकाम करणे किंवा कोणताही फेरफार करणे, कोणत्याही प्रकारे संस्थेच्या इतर सभासदांना गैरसोय, त्रास, करकर करण्याचे टाळणे, गाळ्यात/बंगल्यात ज्वालाग्राही किंवा उबगवाणे पदार्थ किंवा ज्यांच्या साठवणीकरीता कोणत्याही कायद्यान्वये योग्य प्राधिकाऱ्यांची परवानगी लागेल असा इतर माल ठेवणे किंवा साठवणे एकापेक्षा अधिक गाळे/बंगले धारण करण्याबाबतचे निबंध, संस्थेची आकारणी देणे, संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेतील तुम्ही धारण केलेले भाग व हितसंबंध हस्तांतरीत करणे, खालील परिच्छेद 5 मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे ज्यासाठी गाळा / भूखंड दिला आहे त्याच प्रयोजनासाठी त्याचा वापर करणे, वापरात बदल करणे, यासंबंधी संस्थेच्या उपविधीतील तरतुदी अथवा या उपविधी अन्वये घातलेल्या, पण येथे स्पष्टपणे न निर्देशलेल्या अन्य कोणत्याही अटी.

5) आपल्या वाटयास नेमून दिलेला गाळा / बंगला खाली नमूद केलेल्या प्रयोजनांसाठीच वापरावा लागेल. (गाळा / भूखंड कोणत्या वापरासाठी दिला आहे / दिला असे मानण्यात आले आहे ते प्रयोजन येथे नमूद करावे.)

6) संस्थेच्या उपविधीमधील कोणत्याही तरतुदीचे उल्लंघन करण्याचे जे कृत्य / जी कृत्ये संस्थेच्या व्यवस्थापन समितीला गंभीर स्वरूपाची वाटतील त्यामुळे संस्थेच्या सभासद वर्गातून काढून टाकले जाण्यास व पर्यायाने गाळ्यातून / भूखंडातून हकालपट्टी केली जाण्यास आपण पात्र राहाल.

ठिकाण :

दिनांक :

आपला विश्वासू,
सचिव / अध्यक्ष

परिशिष्ट क्र. 13

(उपविधि क्र. 27 (अ) अन्वये)

सभासदाने संस्थेच्या सभासदत्वाचा राजीनामा देण्यासाठी द्यावयाच्या नोटीशीचा नमुना

प्रति,

सचिव,

----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था म.

महाशय,

मी/आम्ही, श्री/श्रीमती/मेसर्स ----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था म.,
पत्ता ----- या संस्थेचे सभासद असून, संस्थेचे दहा भाग रु.50/-/प्रमाणे
एकूण रक्कम रु. -----चे भाग व ¼ संस्थेची इमारत/बंगला क्र. ----- नावाच्या इमारतीमध्ये / भूखंड/
गाळा / बंगला क्र. ----- धारण केला आहे. मी / आम्ही संस्थेतून-बाहेर, पडू इच्छित असल्याने
संस्थेच्या सभासदत्वाचा माझा/ आमचा राजीनामा देण्यांत मनोदय व्यक्त करण्यासाठी उपविधि क्र. 27(अ) अन्वये
संस्थेस तीन-महिण्यांची नोटीस देत आहे/आहोत. मी / आम्ही असे नमूद करतो की संस्थेच्या
व्यवस्थापन-समितीने माझा/ आमचा राजीनामा विचारात घेण्यापूर्वी, संस्थेच्या दप्तरातील नोंदीनुसार, संस्थेप्रत असलेल्या
दायित्वाची पूर्ण रक्कम भरण्यास मी / आम्ही तयार आहोत किंवा **मी / आम्ही**, माझ्या / आमच्या हिशोबाप्रमाणे
संस्थेला देय असणारी रक्कम रु. -----माझ्या / आमच्या गाळ्याच्या किंमतीतून वसूल करून घेण्यासाठी
संस्थेस प्राधिकृत करित आहे / आहोत. माझा/ आमचा राजीनामा (स्विकारण्यात) आल्यानंतर, मी / आम्ही रु. ---
-----चे भाग क्र. -----ते ----- (दोन्ही धरून) दर्शविणारे संस्थेचे भागपत्र क्र ----- व ¼
माझा / आमचा गाळा खाली करून संस्थेकडून सुपूर्त करीन / करू. मी/आम्ही विनंती करतो की, वर नमूद
केलेल्या संस्थेच्या भागपत्रांची किंमत व ¼ गाळ्यातील माझ्या / आमच्या हितसंबंधाचे मूल्य यापोटी मला/आम्हाला

मिळणाऱ्या रकमेतून-संस्थेप्रत देणे असलेली माझ्या / आमच्या थकबाकीची रक्कम वजा करुन शिल्लक•राहणारी रक्कम मला/आम्हाला द्यावी.

श्री / श्रीमती

परिशिष्ट क्र. 14

(उपविधी क्र. 32 अन्वये)

तीन प्रतीत द्यावयाच्या नामनिर्देशनपत्राचा नमुना

प्रति,

सचिव,

----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था म.

महाशय ,

मी श्री/श्रीमती ----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था मर्या., पत्ता -----

--- या संस्थेचा / संस्थेची सभासद आहे.

2. मी आपल्या संस्थेचे प्रत्येकी रु. 50/- चे संपूर्ण रक्कम भरलेले दहा भाग (क्र. ----- पासून ----- पर्यंत) धारण करित असून, याबद्दल संस्थेने दिलेले भागपत्र क्र. ----- दिनांक ----- माझ्याजवळ आहे.

3. संस्थेच्या ----- नावाने ओळखल्या जाणाऱ्या किंवा क्र. ----- च्या इमारतीत/भूखंड --- ----- चौरस मीटर्स क्षेत्रफळाचा गाळा / बंगला क्र. ----- मी धारण केला आहे.

4. महाराष्ट्र सहकारी संस्था नियम 1961 यातील नियम 25 अन्वये मी व्यक्ती / व्यक्तित्ना नामनिर्देशित करित असून त्याची माहिती खाली दिली आहे.

अ.क्र.	नामनिर्देशित व्यक्तींची नावे	नामनिर्देशित व्यक्तींचे कायमचे पते	नामनिर्देशित करणाऱ्याशी असलेले कायमचे नाते	प्रत्येक नामनिर्देशित व्यक्तीचा हिस्सा	नामनिर्देशित व्यक्ती अज्ञान असल्यास जन्मतारीख
1	2	3	4	5	6
1					
2					
3					
4					
5					

5. महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम 1960 कलम 30 व संस्थेच्या उपविधी क्र. 36 अनुसार मी असे निवेदन करतो की, माझ्या निधनानंतर पहिली नामनिर्देशित व्यक्ती, श्री/श्रीमती ----- यांनी संस्थेच्या उपविधीतील सभासदत्व मिळवण्याबद्दलच्या तरतुदीचे पालन केल्यावर व सभासदत्वासाठी करावयाच्या अर्जाबरोबर, जर अन्य नामनिर्देशित व्यक्तीने / व्यक्तींनी माझे भाग व हितसंबंध याबाबत हक्क सांगितल्यास, त्यासंबंधात संस्थेचे हानीरक्षण करून देण्याचे बंधपत्र करून दिल्यावर, वर नमूद केलेला भाग व गाळ्यातील / भूखंडावरील हितसंबंध त्या व्यक्तीकडे हस्तांतरीत करावेत.

6. अनुक्रम क्रमांक ----- ची नामनिर्देशित व्यक्ती अज्ञान असल्याने, मी याद्वारे श्री/श्रीमती ----- यांना अज्ञान व्यक्तीचा पालक / कायदेशिर प्रतिनिधी म्हणून नियुक्त करित असून, या नामनिर्देशनाशी संबंधित प्रयोजनार्थ ती व्यक्ती अज्ञान सभासदाचे प्रतिनिधीत्व करील.

नामनिर्देशन करणाऱ्या सभासदाची सही

ठिकाण :

दिनांक :

साक्षीदार :

साक्षीदारांची नांव व पते

1) श्री/श्रीमती -----

1) साक्षीदाराची सही

पत्ता -----

2) श्री/श्रीमती -----

1) साक्षीदाराची सही

पत्ता -----

ठिकाण -----

दिनांक -----

संस्थेच्या दिनांक ----- रोजी घेण्यांत आलेल्या बैठकीमध्ये नामनिर्देशनपत्र मांडण्यांत आले. संस्थेचे नामनिर्देशन बुक अनुक्रमांक ----- अन्वये नामनिर्देशनाची नोंद करण्यांत आली.

सेक्रेटरी

----- सहकारी गृहरचना संस्था म.

दिनांक :

नामनिर्देशनाची प्रत मिळाली.

दिनांक :

नामनिर्देशन करणारा सभासद

परिशिष्ट क्र. 15

(उपविधी क्र. 34 अन्वये)

नामनिर्देशित व्यक्तीने सभासदत्वासाठी करावयाच्या अर्जाचा नमुना

प्रति,

सचिव,

----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था म.

महाशय ,

मी श्री/श्रीमती ----- याद्वारे ----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था मर्या.,
पत्ता ----- या संस्थेचे सभासदत्व मिळविण्यासाठी व संस्थेचे मयत सभासद यांचे संस्थेच्या
भांडवलात / मालमतेत असलेले भाग व हितसंबंध हस्तांतरीत करून मिळण्यासाठी अर्ज करित आहोत.

श्री/श्रीमती ----- संस्थेचे / संस्थेच्या सभासद होते / होत्या. व त्यांनी संस्थेचे प्रत्येकी रु.
50/- चे ----- भाग व संस्थेच्या इमारतीतील / भूखंडावर गाळा / बंगला क्र. ----- धारण केला
होता.

श्री/श्रीमती ----- यांचे निधन ----- तारखेस झाले. त्यांच्या मृत्यू दाखल्याची प्रत
सोबत जोडली आहे.

महाराष्ट्र सहकारी संस्था नियम 1961 यातील नियम क्र. 25 अन्वये मयत सभासद श्री/श्रीमती -----
--- यांनी मला / आम्हाला नामनिर्देशित केले होते.

मयत सभासदाने संस्थेकडे दाखल केलेल्या नामनिर्देशन पत्राप्रमाणे एकमेव नामनिर्देशित / पहिली
नामनिर्देशित व्यक्ती म्हणून मला / आम्हाला संस्थेचे सभासदत्व मिळण्यासाठी व संस्थेच्या भांडवलात / मालमतेत
असलेला मयत सभासदाचे भाग व हितसंबंध हस्तांतरीत करून घेण्यासाठी अर्ज करण्याचा हक्क आहे.

मी/आम्ही नामनिर्देशित व्यक्तित्ने / व्यक्तींनी संस्थेच्या भांडवलात / मालमतेत असलेले मयत सभासदाचे
भाग व हितसंबंध या मध्ये नंतर हिस्सा मागितला तर संस्थेने हानीरक्षण करण्यासाठी मी / आम्ही संस्थेला
हानीरक्षण बंधपत्र लिहून दिले आहे. सदर हानीरक्षण बंधपत्र सोबत जोडले आहे. (परिशिष्ट क्र. 18(1))

मी/आम्ही यासोबत प्रवेश फी रु. 100 जोडीत आहे. सोसायटीच्या सभासदत्वासाठी माझ्या अर्जाचा विचार
करण्यासाठी माझ्याबद्दलची माहिती पुढीलप्रमाणे -

वय -----

व्यवसाय -----

मासिक उत्पन्न ----- रु.

कार्यालयीन पत्ता -----

निवासाचा पत्ता -----

आयकर अधिनियमातील कलम 269 अ ब खाली माझ्या / आमच्या गाळ्याचे हस्तांतरण केल्याची बाब
नोंदवण्याबाबतचे विहित नमुन्यातील अभिवचन पत्र सोबत जोडले आहे.

मी / आम्ही सोसायटीला भावी काळांत द्यावयाच्या विद्यमान आणि भावी काळातील देण्याची हमी देतो / मला स्वतंत्र उत्पन्नाचे साधन उपलब्ध नसल्याने, मी ज्या इसमावर अवलंबून आहे, त्या इसमाने / तो माझे वतीने सोसायटीची विद्यमान आणि भावी जबाबदारी घेण्यास तयार असल्याचे, दिलेले अभिवचन पत्र सोबत जोडत आहे. मला / आम्हांला सोसायटीच्या उपविधीद्वारे सोसायटीच्या कामाची माहिती उपलब्ध झाली आहे, ती आणि नोंदणी अधिकाऱ्याने त्यामध्ये बदल केल्यास ती पार पाडण्याची हमी देतो.

दिवंगत सभासदाचे, सोसायटीच्या भांडवलातील भाग आणि हितसंबंध माझ्या / आमच्या नावे हस्तांतरीत करावेत अशी मी / आम्ही आपल्याला विनंती करतो. दिवंगत सभासदाचे भागपत्र सोबत जोडले आहे.

आपला विश्वासू,

ठिकाण :

दिनांक :

टिप :-

- 1) "कुटुंबातील व्यक्ती" म्हणजे उपविधी क्र. 3 (25) मध्ये निर्देशित केलेली व्यक्ती.
- 2) नामनिर्देशित व्यक्ती जर आयकर कायदा कलम 2(41) अन्वये दिवंगत सभासदाचा नातेवाईक असेल तर, गाळ्याच्या नोंदणीबद्दल हमीपत्र देण्याची गरज नाही.

परिशिष्ट क्र. 16

(उपविधी क्र. 34 अन्वये)

मयत सभासदाचे संस्थेच्या भांडवलात / मालमत्तेत असलेले हितसंबंध व भाग हस्तांतरीत करण्याबाबत हक्क मागण्या किंवा हरकती मागविण्यासाठी द्यावयाच्या नोटिशीचा नमुना

नोटीस

----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था मर्या., पत्ता -----
----- या संस्थेचे सभासद असलेल्या वा संस्थेच्या इमारतीत / भूखंडावर / गाळा / बंगला क्र. ---
----- धारण करणाऱ्या श्री/श्रीमती ----- यांचे तारीख ----- रोजी निधन
झाले. त्यांनी नामनिर्देशन केलेले नाही. संस्था या नोटीशीद्वारे संस्थेच्या भांडवलात / मालमतेत असलेले मयत
सभासदाचे भाग व हितसंबंध हस्तांतरित करण्यासंबंधी मयत सभासदाचे वारसदार किंवा अन्य मागणीदार / हरकतदार
यांच्याकडून हक्क मागण्या / हरकती मागविण्यांत येत आहेत. ही नोटीस प्रसिध्द झाल्याच्या तारखेपासून -----
-- दिवसांत त्यांनी आपल्या मागण्यांच्या वा हरकतींच्या पृष्टर्थ आवश्यक त्या कागदपत्रांच्या प्रती व अन्य पुरावे
सादर करावेत. जर वर नमूद केलेल्या मुदतीत कोणाही व्यक्तीकडून हक्क मागण्या किंवा हरकत सादर झाल्या नाही
तर मयत सभासदाचे संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेतील भाग व हितसंबंध यांच्या हस्तांतरणाबाबत संस्थेच्या
उपविधी नुसार कार्यवाही करण्याची संस्थेला मोकळीक राहिल. जर अशा कोणत्याही हक्क मागण्या / हरकत आल्या
तर त्याबाबत संस्थेच्या उपविधीनुसार कार्यवाही करण्यांत येईल. नोंदी व उपविधीची एक प्रत मागणीदारास /
हरकतदारास पाहण्यासाठी संस्थेच्या कार्यालयात सचिव यांचकडे सकाळी / दुपारी ----- ते संध्याकाळी -----
----- पर्यंत नोटीस दिल्याच्या तारखेपासून नोटीशीची मुदत संपण्याच्या तारखेपर्यंत उपलब्ध राहिल.

----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था म.

यांच्या करीता आणि वतीने.

ठिकाण :

सचिव

दिनांक :

(उपविधी क्र. 35 अन्वये)

सोसायटीच्या दिवंगत सभासदाच्या वारसाने / सभासदाने सभासदत्वासाठी करावयाचा अर्ज

प्रति,

सचिव,

----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था म.

महाशय ,

मी श्री/श्रीमती ----- याद्वारे ----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था मर्या., पत्ता ----- या संस्थेचे सभासदत्व मिळविण्यासाठी व संस्थेचे मयत सभासद यांचे संस्थेच्या भांडवलात / मालमतेत असलेले भाग व हितसंबंध हस्तांतरीत करून मिळण्यासाठी अर्ज करित आहोत.

श्री/श्रीमती ----- संस्थेचे / संस्थेच्या सभासद होते / होत्या व त्यांनी संस्थेचे प्रत्येकी रु. 50/- चे ----- भाग व संस्थेच्या इमारतीतील / भूखंडावरील गाळा क्र. ----- धारण केला होता. तारीख - ----- रोजी त्यांचे निधन झाले. त्यांनी नामनिर्देशन केले नव्हते. त्यांच्या मृत्यू दाखल्याची प्रत सोबत जोडली आहे.

मी याद्वारे असे निवेदन करतो की, मयत सभासदाचा मी एकमेव वारसदार आहे. मयत सभासदाचे माझ्यासकट ----- वारसदार आहेत व त्या सर्व वारसदारांनी शपथपूर्वक प्रतिज्ञापत्र केले असून, संस्थेच्या सभासदत्वासाठी अर्ज करण्याकरीता त्यांनी माझी निवड केली आहे. प्रतिज्ञापत्र सोबत जोडले आहे.

संस्थेच्या भांडवलातील / मालमतेतील मयत सभासदाचे भाग हितसंबंध यात नंतर अन्य कोणत्याही व्यक्तीने / व्यक्तित्नी अगर वारसदाराने / वारसदारांनी हिस्सा मागितला तर, संस्थेचे हानीरक्षण करण्यासाठी मी परिशिष्ट 18(2) अन्वये संस्थेला हानीरक्षण बंधपत्रही करून दिले आहे. सदर हानीरक्षण बंधपत्र रोखा सोबत जोडले आहे. या सोबत प्रवेश फी रु. 100/- मी पाठवित आहे. सभासदत्वासाठी केलेल्या या अर्जाचा विचार करण्याच्या दृष्टीने आवश्यक ती माझ्याबद्दलची माहिती खालील प्रमाणे आहे.

प्रवेश फी दाखल मी सोबत रु. 100 जोडत आहे.

सभासदत्वासाठी विचार करण्यासाठी माझी माहिती पुढील प्रमाणे -

वय :

वर्षे :

व्यवसाय :

मासिक उत्पन्न रु.

कार्यालयीन पत्ता :

निवासाचा पत्ता :

माझ्या किंवा माझ्या कुटुंबातील व्यक्तीच्या किंवा माझ्यावर अवलंबून असणाऱ्या व्यक्तीच्या मालकीचा संस्थेच्या कार्यक्षेत्रात असलेला भूखंड/गाळा/घर याचा तपशिल खाली देत आहे.

अ.क्र.	व्यक्तीचे नांव	अर्जदाराच्या अगर त्याच्या कुटुंबातील व्यक्तीच्या किंवा त्याच्यावर अवलंबून असलेल्या व्यक्तीच्या मालकीचा संस्थेच्या कार्यक्षेत्रात असलेला भूखंड/गाळा/घर याचा	भूखंड/गाळा/घर कोठे आहे ते ठिकाण
--------	----------------	--	---------------------------------

		तपशिल	
1	2	3	4

सदर गाळा ज्या प्रयोजनार्थ मयत सभासदाने धारण केला होता किंवा त्याने मिळविला होता त्याचसाठी त्याचा वापर करण्याचे आणि त्याच्या वापराविषयीचा कोणताही बदल संस्थेच्या पूर्वपरवानगीने करण्याचे मी अभिवचन देतो (परिशिष्ट क्र. 3)

माझ्या किंवा माझ्या कुटुंबातील व्यक्तीच्या किंवा माझ्यावर अवलंबून असणाऱ्या व्यक्तीच्या मालकीचा भूखंड/गाळा/घर/इमारत (त्याची सविस्तर माहिती या अर्जात वर दिली आहे) विकून टाकण्याबाबतचे विहित नमुन्यातील अभिवचनपत्र मी सोबत जोडले आहे.

आयकर अधिनियमातील कलम 269 ए.बी. प्रमाणे माझ्या नावावर गाळ्याचे/भूखंडाचे/बंगल्याचे हस्तांतरण केल्याची बाब नोंदवण्याबाबतचे विहित नमुन्यातील अभिवचनपत्र व विहित नमुन्यातील अधिकथन मी सोबत जोडले आहे.

मी संस्थेप्रत असलेली सर्व चालू व पुढील दायित्वे भागविण्याचे कबूल करतो / मला उत्पन्नाचे स्वतंत्र साधन नसल्यामुळे मी ज्यांचेवर अवलंबून आहे ते संस्थेप्रत असलेली चालू व पुढील दायित्वे माझ्या वतीने भागविण्याचे कबूल करित असल्याचे विहित नमुन्यातील अभिवचनपत्र अर्जासोबत देत आहे.

मी संस्थेचे उपविधी वाचले असून नोंदणी अधिकारी त्यात सुधारणा करील त्यासह त्यांचे पालन करण्याचे अभिवचन देतो. मी आपणांस विनंती करतो की, मला संस्थेचा सभासद करून घ्यावे व संस्थेच्या भांडवलात / मालमतेत असलेले मयत सभासदाचे भाग व हितसंबंध माझ्या नावावर हस्तांतरीत करावेत. मयत सभासदाने धारण केलेले भाग पत्र सोबत जोडले आहे.

आपला विश्वासू,

ठिकाण :

दिनांक :

टिप :-

- 1) "कुटुंबातील व्यक्ती" या संज्ञेच्या अर्थात, उपविधी क्र. 3 (25) मध्ये असलेली व्यक्ती यांचा समावेश होतो.
- 2) आयकर अधिनियमातील कलम 2(41) मधील व्याख्येनुसार नामनिर्देशित व्यक्ती जर मयत सभासदाची नातेवाईक असेल तर, गाळ्याच्या / बंगल्याच्या हस्तांतरणाची नोंदणी करण्याबाबत अभिवचन पत्र देण्याची आवश्यकता नाही.

परिशिष्ट क्र. 18

(उपविधी क्र. 34 अन्वये)

हानीरक्षण बंधपत्राचा नमुना

(रु. 200/- च्या स्टॅंप पेपरवर किंवा तितक्याच रकमेचे मुद्रांक लावलेल्या कागदावर)
(एकापेक्षा अधिक नामनिर्देशित व्यक्ती असल्यास द्यावयाचे)

मी, श्री/श्रीमती ----- राहणार ----- भारतात वास्तव्य करणार, असे निवेदन करतो
की,

2. श्री/श्रीमती ----- राहणार ----- हे/या ----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था म., पत्ता
----- या संस्थेचे सभासद होते/होत्या, त्यांनी संस्थेच्या प्रत्येकी रु. 50/- च्या संपूर्ण भरणा केलेल्या दहा
भागांबद्दल भागपत्र क्र. ----- (भाग क्रमांक ----- ते ----- दोन्ही धरून) धारण केले होते.

3. श्री/श्रीमती ----- यांनी संस्थेचा ----- ठिकाणी असलेल्या भूखंड / इमारत / गाळा / बंगला
क्रमांक ----- यावर बांधलेल्या संस्थेच्या इमारत / बंगला क्र. ----- मध्ये किंवा ----- नावाने
ओळखल्या जाणाऱ्या इमारतीमध्ये / बंगल्यामध्ये ----- मजल्यावर गाळा क्र./बंगला क्र. धारण केला होता.

4. उपरोक्त श्री/श्रीमती ----- यांनी महाराष्ट्र सहकारी संस्था नियम 1961 मधील नियम क्र. 25 अन्वये
खालील व्यक्तींना नामनिर्देशित केले होते.

1. श्री/श्रीमती -----

2. श्री/श्रीमती -----

3. श्री/श्रीमती -----

4. श्री/श्रीमती -----

5. श्री/श्रीमती -----

5. नामनिर्देशन पत्रात माझे नांव प्रथम आहे.

6. सदर श्री/श्रीमती ----- यांचे ----- तारखेच्या सुमारास निधन झाले.

7. सदर संस्थेच्या उपविधी क्र. 34 अन्वये मी संस्थेच्या सभासदत्वासाठी व मयत सभासदाचे संस्थेतील भाग व
गाळ्यातील/बंगल्यातील हितसंबंध माझ्या नावावर हस्तांतरीत करण्यासाठी अर्ज करणाऱ्यास हक्कदार आहे. त्याप्रमाणे मी संस्थेच्या

सभासदत्वासाठी व मयत सभासदाचे संस्थेतील भाग व गाळ्यातील हितसंबंध माझ्या नावावर हस्तांतरीत करण्यासाठी अर्ज केला आहे.

8. मयत श्री/श्रीमती ----- यांचेमार्फत कायदेशिरपणे व / वा न्यायोचितपणे हक्कदार असलेल्या दुसऱ्या सदर संस्था व तिचे पदाधिकारी यांचेविरुद्ध कोणतीही हक्क, मागणी, दावा अगर इतर कायदेशिर कारवाई केल्यास त्यापासून मी त्यांचे हानीरक्षण करीन आणि त्यांना बिनतोशीश राखीन. तसेच मी असे जाहिर करतो व अभिवचन देतो की, सदर मयत सभासद असलेल्या यांच्यामार्फत कायदेशिरपणे व / वा न्यायोचितपणे हक्कदार दुसऱ्या नामनिर्देशित व्यक्तीने / व्यक्तींनी कोणतीही हक्क मागणी, मागणी दावा अगर इतर कायदेशिर कारवाई केल्यास त्यासाठी होणारा सर्व खर्च मी सोशीन.

9. मी दिलेल्या हानिरक्षण बंधपत्राच्या व अभिवचनपत्राच्या आधारेच मयत सभासदाच्या जागी मला सभासद करून घेत आहे याची मला पूर्ण जाणीव आहे.

अर्जदाराची सही

ठिकाण :

दिनांक :

नामनिर्देशित व्यक्ती/व्यक्तींच्या सहया

साक्षीदार

1) नाव :

1) साक्षीदाराची सही

पत्ता :

2) नाव :

2) साक्षीदाराची सही

पत्ता :

ठिकाण :

दिनांक :

परिशिष्ट क्र. 19

(उपविधी क्र. 35 अन्वये)

(रु. 200/- च्या स्टॅंप पेपरवर किंवा तितक्याच रकमेचे मुद्रांक लावलेल्या कागदावर)
(नामनिर्देशन केले नसल्यास द्यावयाचे हानिरक्षण बंधपत्र)

मी, श्री/श्रीमती ----- राहणार ----- भारतात वास्तव्य करणार, असे निवेदन करतो / करीते की,

2. श्री/श्रीमती ----- राहणार ----- हे/या ----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था म., पत्ता ----- या संस्थेचे सभासद होते/होत्या व ----- या तारखेस / तारखेच्या सुमारास त्यांचे निधन झाले.

3. उपरोक्त श्री/श्रीमती ----- यांनी महाराष्ट्र सहकारी संस्था नियम, 1961 यातील क्र. 25 अन्वये नामनिर्देशन केलेले नाही.

4. सदर श्री/श्रीमती ----- संस्थेच्या प्रत्येकी रु. 50/- च्या संपूर्ण भरणा केलेल्या दहा भागांबद्दल भागपत्र क्रमांक ----- (भाग क्रमांक ----- ते -----) (दोन्ही क्रमांक धरून) धारण केले होते.

5. श्री/श्रीमती ----- यांनी संस्थेचा ----- ठिकाणी असलेल्या भुखंड क्र. ----- यावर बांधलेल्या संस्थेच्या इमारत क्र. ----- मध्ये किंवा ----- नावाने ओळखल्या जाणाऱ्या इमारतीमध्ये ----- मजल्यावर गाळा क्र. ----- धारण केला होता.

6. उपरोक्त श्री/श्रीमती ----- यांच्या पश्चात मी एकटाच/खाली नमूद केलेले वारसदार आहे/आहेत. ü

1. श्री/श्रीमती -----

2. श्री/श्रीमती -----
3. श्री/श्रीमती -----
4. श्री/श्रीमती -----
5. श्री/श्रीमती -----

मयत सभासद श्री/श्रीमती ----- यांचा मी एकटाच वारसदार असल्याने, त्यांचे संस्थेतील भाग व गाळयातील हितसंबंध मला वारसाहक्काने मिळणार आहेत. सदर संस्थेच्या उपविधी क्र. 35 अन्वये मी सभासदत्वासाठी आणि मयत सभासदांचे संस्थेतील भाग व गाळयातील हितसंबंध माझ्या नावावर हस्तांतरित केले जाण्यासाठी अर्ज करण्यास हक्कदार आहे. त्याप्रमाणे मी संस्थेच्या सभासदत्वासाठी व मयत सभासदाचे संस्थेतील भाग व गाळयातील / भूखंडावरील हितसंबंध माझ्या नावावर हस्तांतरित करण्यासाठी अर्ज केला आहे.

किंवा

संस्थेच्या उपविधी क्र. 35 अन्वये, वर नमूद केलेल्या सर्व वारसदारांनी संयुक्तपणे शपथपूर्वक प्रतिज्ञापत्र केले असून, संस्थेच्या सभासदत्वाकरिता अर्ज करण्यासाठी व मयत सभासदाचे संस्थेतील भाग व गाळयातील / भूखंडावरील हितसंबंध हस्तांतरित केले जाण्यासाठी माझे नाव सुचविले आहे. त्याप्रमाणे मी संस्थेच्या सभासदत्वासाठी व मयत सभासदाचे संस्थेतील भाग व गाळयातील हितसंबंध माझ्या नावावर हस्तांतरित करण्यासाठी अर्ज केला आहे.

7. मयत श्री/श्रीमती ----- यांचेमार्फत कायदेशिरपणे व / वा न्यायोचितपणे हक्कदार असलेल्या दुसऱ्या वारसदाराचे / वारसदारांनी सदर संस्था व तिचे पदाधिकारी यांचेविरुद्ध कोणतीही हक्क मागण्या, मागणी, दावा अगर इतर कायदेशिर कारवाई केल्यास, त्यापासून मी त्यांचे हानीरक्षण करीन आणि त्यांना बिनतोशीश राखीन. तसेच मी असे जाहिर करतो व अभिवचन देतो की, सदर मयत सभासद यांच्यामार्फत कायदेशिरपणे व / वा न्यायोचितपणे हक्कदार असलेल्या दुसऱ्या वारसदाराने / वारसदारांनी कोणतीही हक्क मागणी, दावा अगर इतर कायदेशिर कारवाई केल्यास, त्यासाठी होणारा सर्व खर्च मी सोशीन.

8. मी दिलेल्या हानिरक्षण बंधपत्राच्या व अभिवचनपत्राच्या आधारेच संस्था मयत सभासदाच्या जागी मला सभासद करून घेत आहे याची मला पूर्ण जाणीव आहे.

सही

- 1)
- 2)

3)

ठिकाण :

दिनांक :

साक्षीदार

1) नाव :

1) साक्षीदाराची सही

पत्ता :

2) नाव :

2) साक्षीदाराची सही

पत्ता :

ठिकाण :

दिनांक :

परिशिष्ट क्र. 20 (1)

(उपविधी क्र. 38 (अ) अन्वये)

सभासदाचा, सोसायटीच्या भांडवलातील / मालमत्तेतील आपले भाग / हितसंबंध यांची विक्री करण्याच्या इराद्याच्या नोटीसीचा

प्रति,

सचिव,

----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था, मर्यादित

महाशय,

मी आम्ही (श्री/श्रीमती) ----- या सहकारी गृहनिर्माण संस्थेचे सभासद
आहेत. या संस्थेचा पत्ता ----- असा आहे. आम्ही या सोसायटीमध्ये दहा
/ वीस पूर्ण भरपाई केलेले प्रत्येकी रु. 50/- चे ----- पासून ----- पर्यंत विभिन्न
क्रमांक असलेली भागपत्रे धारण करित आहोत आणि सोसायटीच्या इमारत क्रमांक ----- मधील गाळा धारण

करीत आहोत. महाराष्ट्र सहकारी संस्था नियम 1961, मधील नियम क्र. 24 अन्वये आवश्यक असणारी नोटीस आम्ही आपल्याला पुढीलप्रमाणे देत आहोत.

मी/आम्ही, श्री/श्रीमती ----- माझे / आमचे शेअर्स आणि माझे / आमचे मालकी हक्क तसेच सोसायटीच्या इमारतीतील गाळयामधील भांडवलातील मालकी हक्क / टायटल आणि हितसंबंध श्री/श्रीमती ----- यांना ----- इतक्या रकमेसाठी हस्तांतरीत करू इच्छितो.

हस्तांतरितीची (Transferee) संमती सोबत जोडली आहे.

आपला विश्वासू,

ठिकाण :

दिनांक :

परिशिष्ट क्र. 20 (2)

(उपविधी क्र. 38 (अ) अन्वये)

सभासद (हस्तांतरण करणारा) याचे भाग आणि हितसंबंध हस्तांतरीतीच्या नावे करण्यासाठी नियोजित हस्तांतरणाच्या संमतिपत्राचा नमुना

प्रति,

सचिव,

----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था, मर्यादित

महाशय,

श्री/श्रीमती ----- हे ----- या सहकारी गृहनिर्माण संस्था मर्यादित चे सभासद आहेत. तो / ती आपल्या मालकीच्या गाळ्याचे सोसायटीच्या भांडवलातील /

मालमत्तेतील भाग आणि हित, माझ्या / आमच्या नावे, 1961 च्या महाराष्ट्र सहकारी संस्थांचे नियमातील नियम क्र. 24 (1) (ब) अन्वये खाली निर्देशित केलेल्या माझे नावे आणि पत्यावर हस्तांतरीत करू इच्छितात.

आपला विश्वासू,

ठिकाण :

दिनांक :

हस्तांतरिती

परिशिष्ट क्र. 21

(उपविधी क्र. 38 (इ) (i))

संस्थेच्या भांडवलातील / मालमत्तेतील आपले हितसंबंध व भाग हस्तांतरित करण्याकरिता हस्तांतरक (Transferor) सभासदाने (स्वतः व्यक्ती असल्यास) करावयाच्या अर्जाचा नमुना

प्रति,
सचिव,

----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था, मर्यादित

महाशय,

1. मी श्री/श्रीमती/मेसर्स ----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था मर्यादित, पत्ता -----
----- या संस्थेचे सभासद असून, प्रत्येकी रु. 50/- चे संपूर्ण भरला केलेले पाच/दहा भाग क्रमांक --
----- ते ----- (दोन्ही धरून) याबद्दल भाग पत्र क्र. ----- आणि संस्थेच्या इमारत क्र. -----
----- मध्ये ----- नावाने ओळखल्या जाणाऱ्या इमारतीमध्ये ----- चौ. मीटर्स क्षेत्रफळाचा गाळा क्र. -----
----- धारण करत आहे.

2. संस्थेच्या भांडवलात / मालमत्तेत असलेले सदर भाग व माझा हितसंबंध हस्तांतरित करण्याचा माझा मनोदय असल्याबद्दल महाराष्ट्र सहकारी संस्था नियम, 1961 यातील नियम (क्र.) 24 (1) (ब) अन्वये आवश्यक असल्याप्रमाणे मी आपणास ---
----- नोटीस दिली होती व सोबत नियोजित हस्तांतरिती श्री/श्रीमती ----- यांचे
संमतिपत्र जोडले होते.
3. सदर नियोजित हस्तांतरितीने संस्थेच्या सभासदत्वासाठी केलेला विहित नमुन्यातील अर्जही सोबत जोडला आहे.
4. मी यासोबत हस्तांतरण फी रु. 500/- (रुपये पाचशे फक्त) पाठवित आहे. त्याचप्रमाणे संस्थेचा उपविधी क्र. 38(इ)
(नऊ) अन्वये अधिमूल्याची (Premium) (रुपये ----- फक्त) सोबत पाठवित आहे.
5. मी असे नमूद करतो की, संस्थेच्या भांडवलात/मालमत्तेत असलेले माझे सदर भाग व हितसंबंध मी किमान एक वर्ष इतका
काळ धारण केलेले आहेत.
6. मी आणखी पुढे नमूद करतो की, या अर्जाच्या तारखेपर्यंत माझी संस्थेप्रत असलेली सर्व दायित्वे मी पूर्णपणे भागवली
आहेत. त्याचप्रमाणे मी असे अभिवचन देतो की, सदर हस्तांतरणाचा अर्ज संस्थेकडून मंजूर होईपर्यंत देय होणाऱ्या रकमा मी
देईन.
7. मी याद्वारे अभिवचन देतो की, माझे सभासदत्व संपल्यानंतर स्थानिक, प्राधिकरण, शासन किंवा अन्य कोणतेही प्राधिकरण
यांजकडून कोणत्याही प्रयोजनाची मागणी आल्यास, माझ्या सभासदत्वाच्या कालावधीच्या संबंधात जी दायित्वे उद्भवतील व माझे
सभासदत्व संपल्यानंतर प्रदेय होतील अशी कोणतीही दायित्वे मी भागवीन.
8. खाली नमूद केलेल्या कारणासाठी मी संस्थेच्या भांडवलात / मालमत्तेत असलेले माझे भाग व हितसंबंध हस्तांतरित करू
इच्छितो.
(1) -----
(2) -----
(3) -----
9. आयकर अधिनियमातील कलम 269 ए. बी. अन्वये त्याखालील नियमांअन्वये आवश्यक असल्याप्रमाणे सदर हस्तांतरणाची
नोंदणी करण्याबाबतचे विहित नमुन्यातील रु. 100/- च्या स्टॅम्प पेपरवर केलेले अभिवचन पत्रही मी सोबत जोडले आहे.
10. माझी आपणांस विनंती आहे की, नियोजित हस्तांतरणास मान्यता द्यावी व तसे मला कळवावे.

आपला विश्वासू,
(Transferor)

(हस्तांतरकाची सही)

ठिकाण :
दिनांक :

परिशिष्ट क्र. 22

(उपविधी क्र. 38 (ई) (एक))

संस्थेच्या भांडवलातील / मालमत्तेतील हितसंबंध व भाग हस्तांतरित करण्याकरिता हस्तांतरक (Transferor)

सभासदाने (स्वतः निगम-निकाय असल्यास) करावयाच्या अर्जाचा नमुना

प्रति,

सचिव,

----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था, मर्यादित

महाशय,

1. आम्ही मेसर्स ----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था मर्यादित, पत्ता -----
----- या संस्थेचे सभासद असून, प्रत्येकी रु. 50/- (दोन्ही धरून) चे संपूर्ण भरला केलेले दहा/वीस भाग क्रमांक ----- ते ----- भाग पत्र क्र. ----- आणि संस्थेच्या इमारत क्र. ----- मध्ये ----- नावाने ओळखल्या जाणाऱ्या इमारतीमध्ये गाळा क्र. ----- चौ.मीटर्स क्षेत्रफळाचा भाग धारण करित आहोत.
2. संस्थेच्या भांडवलात / मालमतेत असलेले सदर भाग व आमच्या हितसंबंध हस्तांतरित करण्याचा आमचा मनोदय असल्याबद्दल महाराष्ट्र सहकारी संस्था नियम, 1961 यातील नियम (क्र.) 24(1)(ब) अन्वये आवश्यक असल्याप्रमाणे आम्ही आपणांस नोटीस दिली होती व सोबत नियोजित हस्तांतरिती श्री/श्रीमती/मेसर्स ----- यांचे संमतिपत्र जोडले होते.
3. उपरोक्त नोटीशीमध्ये ज्यांचे नावे नमूद केले होते. त्या नियोजित हस्तांतरितीने संस्थेच्या सभासदत्वासाठी केलेला विहित नमुन्यातील अर्जही सोबत जोडला आहे.
4. मी या सोबत हस्तांतरण फी रु. 500/- (रुपये पाचशे फक्त) पाठवित आहे. त्याचप्रमाणे संस्थेचे उपविधी क्र. 38 (इ) (दोन) अन्वये अधिमूल्याची रक्कम रु. ----- (रुपये ----- फक्त) सोबत पाठवित आहे.
5. आम्ही असे नमूद करतो की, संस्थेच्या भांडवलात/मालमतेत असलेले आमचे सदर भाग व हितसंबंध आम्ही किमान एक वर्ष इतका काळ धारण केलेले आहेत.
6. आम्ही आणखी पुढे नमूद करतो की, या अर्जाच्या तारखेपर्यंत आमची संस्थेप्रत असलेली सर्व दायित्वे आम्ही पूर्णपणे भागवली आहेत. त्याचप्रमाणे आम्ही अभिवचन देतो की, सदर हस्तांतरणाचा अर्ज संस्थेकडून मंजूर होईपर्यंत देय होणाऱ्या रकमा आम्ही देऊ.
7. आम्ही याद्वारे अभिवचन देतो की, आमचे सभासदत्व संपल्यानंतर स्थानिक प्राधिकरण, शासन किंवा अन्य कोणतेही प्राधिकरण याजकडून कोणत्याही प्रयोजनार्थ मागणी आल्यास, आमच्या सभासदत्वाच्या कालावधीच्या संबंधात जी दायित्वे उद्भवतील व आमचे सभासदत्व संपल्यावर प्रदेय होतील अशी कोणतीही दायित्वे आम्ही भागवू.
8. खाली नमूद केलेल्या कारणासाठी आम्ही संस्थेच्या भांडवलात / मालमतेत असलेले आमचे भाग व हितसंबंध हस्तांतरित करू इच्छितो.
  - 1) -----
  - 2) -----
  - 3) -----
9. आयकर अधिनियमातील कलम 269 ए. बी. अन्वये त्याखालील नियमांअन्वये आवश्यक असल्याप्रमाणे सदर हस्तांतरणाची नोंदणी करण्याबाबतचे विहित नमुन्यातील रु. 100/- च्या स्टॅम्प पेपरवर केलेले अभिवचन पत्रही मी सोबत जोडले आहे.
10. आम्ही आमच्या वतीने श्री/श्रीमती ----- यांना हस्तांतरणासंबंधीच्या अर्जावर सही करण्यास प्राधिकृत केले आहे. सदर अधिकारपत्रकाची प्रमाणित नक्कल सोबत जोडली आहे.
11. आमची आपणास विनंती आहे की, नियोजित हस्तांतरणास मान्यता द्यावी व तसे आम्हांला कळवावे.

आपला विश्वासू,

ठिकाण :

दिनांक :

(Transferor)

(हस्तांतरकाची सही)

परिशिष्ट क्र. 23

(उपविधी क्र. 38 (ई) (दोन))

नियोजित हस्तांतरितीने (Transferee) (स्वतः व्यक्ती असल्यास) सभासदत्वासाठी करावयाच्या अर्जाचा नमुना

प्रति,

सचिव,

----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था, मर्यादित

महाशय,

1. ----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था मर्यादित, पत्ता -----
----- या संस्थेचे सभासद श्री/श्रीमती ----- यांनी या संस्थेचे प्रत्येक रु.
50/- चे संपूर्ण भरला केलेले पाच/दहा भाग क्रमांक ----- ते ----- (दोन्ही धरून) याबद्दल
भाग पत्र क्र. ----- आणि संस्थेच्या इमारत क्र. ----- मध्ये ----- नावाने ओळखल्या
जाणाऱ्या इमारतीमध्ये गाळा क्र. ----- चौ.मीटर्स क्षेत्रफळाचा भाग धारण केला असून, सदर भाग व
गाळ्यामधील हितसंबंध त्यांच्याकडून हस्तांतरित करून घेऊन मी श्री/श्रीमती -----
अर्जदार संस्थेचा सभासद होऊ इच्छितो/इच्छिते.

2. संस्थेच्या भांडवलात / मालमतेत भरलेल्या हस्तांतरकाचे सदर भाग व हितसंबंध माझ्या नावावर हस्तांतरित
करण्याबाबतची माझी संमती दि. ----- रोजी दिली होती.

3. सदर संस्थेचे सभासद मिळण्यासाठी व संस्थेच्या भांडवलात / मालमतेत असल्याचे सदर हस्तांतरकाचे भाग व
हितसंबंध माझ्या नावावर हस्तांतरित करून घेण्यासाठी मी हा अर्ज करित आहे.

उपरोक्त संस्थेच्या सभासद होऊन हस्तांतरकाचे हितसंबंध माझ्या नावावर हस्तांतरित करून घेण्यासाठी मी हा अर्ज
करीत आहे.

4. ----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था मर्यादित, या संस्थेच्या सभासदत्वासाठी
मी केलेल्या अर्जाचा विचार करण्यासाठीच्या दृष्टीने आवश्यक ती माझ्याबद्दलची माहिती खालीलप्रमाणे.

1) वय ----- वर्षे -----

2) व्यवसाय -----

3) मासिक उत्पन्न रु. -----

4) कार्यालयीन पत्ता -----

5) निवासाचा पत्ता-----

5. मी यासोबत प्रवेशी फी रु. 100/- पाठवित आहे.

6. मी असे जाहीर करतो/करते की, संस्थेच्या कार्यक्षेत्रात माझा/माझ्या कुटुंबातील व्यक्तीच्या/माझ्यावर अवलंबून असलेल्या व्यक्तीच्या मालकीचा भूखंड/गाळा/घर याची माहिती खाली देत आहे.

किंवा

माझा/माझ्या कुटुंबातील व्यक्तीच्या/माझ्यावर अवलंबून असलेल्या व्यक्तीच्या मालकीच्या कार्यक्षेत्रात असलेला भूखंड/गाळा याचा तपशील खाली देत आहे.

अ.क्र.	व्यक्तीचे नांव	अर्जदाराच्या व्यक्तीच्या असलेल्या कार्यक्षेत्रात असलेला तपशील	अगर त्याच्या व्यक्तीच्या मालकीचा भूखंड/गाळा/घर याचा तपशील	त्याच्या कुटुंबातील अवलंबून असलेल्या व्यक्तीच्या मालकीचा भूखंड/गाळा/घर याचा तपशील	भूखंड/गाळा/घर कोठे आहे ते ठिकाण	या संस्थेमध्ये गाळा आवश्यक असल्याची कारणे
1	2	3		4	5	

7. आयकर अधिनियमातील कलम 269 ए. बी. अन्वये त्याखालील नियमांअन्वये आवश्यक असल्याप्रमाणे सदर हस्तांतरणाची नोंदणी करण्याबाबतचे विहित नमुन्यातील रु. 100/- च्या स्टॅम्प पेपरवर केलेले अभिवचन पत्रही मी सोबत जोडले आहे.

8. मला हस्तांतरित करण्यात यावयाचा गाळा, सदर संस्थेच्या उपविधी क्र. 76(अ) अन्वये मला संस्थेकडून देण्यात येणाऱ्या पत्रामध्ये नमूद करण्यात येईल अशा प्रयोजनासाठी वापरला जाईल आणि त्याचा वापराविषयीचा कोणताही बदल संस्थेच्या लेखी पूर्व परवानगीशिवाय केला जाणार नाही असे अभिवचन देतो. त्याबाबतचे विहित नमुन्यातील अभिवचन सोबत जोडले आहे.

9. मला संस्थेचे सभासदत्व मिळाल्याच्या तारखेपासून, संस्थेप्रत उद्भवणारी सर्व दायित्वे भागवण्याचे मी अभिवचन देतो. मला उत्पन्नाचे स्वतंत्र साधन नसल्यामुळे, मी ज्याचे वर अवलंबून आहे ते संस्थेच्या आकरणीसहित तिच्याप्रत असलेली सर्व दायित्वे माझ्या वतीने भागवण्याचे कबूल करित असल्याचे विहित नमुन्यातील अभिवचनपत्र सोबत जोडत आहे.

माझा/माझ्या कुटुंबातील व्यक्तीच्या/माझ्यावर अवलंबून असणाऱ्या व्यक्तीच्या मालकीचा भूखंड/गाळा/इमारत/बंगला/घर (त्याची सविस्तर माहिती अर्जावर दिली आहे) विकून टाकण्याबाबतचे विहित नमुन्यातील पत्र मी सोबत जोडले आहे.

11. मी संस्थेचे उपविधी वाचले असून, नोंदणी अधिकारी त्यात ज्या सुधारणा करील त्यासुद्धा, त्यांचे पालन करण्याचे अभिवचन देतो.

12. मी आपणांस विनंती करतो की, आपण मला संस्थेचे सभासद करून घ्यावे व हस्तांतरकाचे (Transferor) संस्थेच्या भांडवलात / मालमतेत असलेले भाग व हितसंबंध माझ्या नावावर हस्तांतरित करावे.

आपला विश्वासू,

ठिकाण :

दिनांक :

(Transferee)

(अर्जदाराची सही)

परिशिष्ट क्र. 24

(उपविधी क्र. 37 (ई) (दोन) अन्वये)

नियोजित हस्तांतरितीने (Transferee) (स्वतः निगम निकाय असल्यास) संस्थेच्या सभासदत्वासाठी करावयाच्या अर्जाचा नमुना

प्रति,

सचिव,

----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था, मर्यादित

महाशय,

1. मी/आम्ही ----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था मर्यादित, पत्ता -----
----- या संस्थेचे सभासद श्री/श्रीमती ----- यांनी या संस्थेचे प्रत्येक रु. 50/- चे संपूर्ण भरला केलेले दहा/वीस भाग क्रमांक ----- ते ----- (दोन्ही धरून) याबद्दल भाग पत्र क्र. ----- आणि संस्थेच्या इमारत क्र. ----- मध्ये ----- नावाने ओळखल्या जाणाऱ्या इमारतीमध्ये गाळा क्र. ----- चौ.मीटर्स क्षेत्रफळाचा भाग धारण केला असून, सदर भाग व गाळ्यामधील हितसंबंध त्यांच्याकडून आमच्या नावावर हस्तांतरित करून घेऊन आम्ही मेसर्स -----, -----, पत्ता -----

2. संस्थेच्या भांडवलात / मालमतेत असलेल्या हस्तांतरकाचे सदर भाग व हितसंबंध माझ्या नावावर हस्तांतरित करण्याबाबतची आमची संमती दि. ----- रोजी दिली होती.
3. सदर संस्थेचे सभासद मिळण्यासाठी व संस्थेच्या भांडवलात / मालमतेत असलेल्या हस्तांतरकाचे (Transferor) सदर भाग व हितसंबंध माझ्या नावावर हस्तांतरित करून घेण्यासाठी आम्ही अर्ज करित आहोत.
4. आम्ही या सोबत प्रवेश फी रु. 100/- पाठवित आहोत तसेच सदर भागाची किंमत म्हणून रु. 1000/- ची रक्कमही सोबत पाठवित आहोत.
5. आम्हाला संस्थेचे सभासदत्व मिळाल्याच्या तारखेपासून संस्थेप्रत उद्भवणारी सर्व दायित्वे भागवण्याचे आम्ही अभिवचन देतो.
6. आम्ही असे जाहीर करतो की, सदर संस्थेने दिलेल्या माहितीनुसार, आम्हाला संस्थेचे सभासद करून घेतल्यामुळे, सदी संस्थेच्या एकूण निगमनिकाय सभासदांची संख्या, संस्थेच्या उपविधींच्या जोडपत्र क्र. 1 मध्ये दिलेल्या शासकीय आदेशात नमूद केलेल्या मर्यादेपेक्षा जास्त होणार नाही
7. आम्ही या सोबत 100/- रुपयांच्या स्टॅम्प पेपरवर विहित नमुन्यात हमीपत्र दाखल करतो.
8. आम्हाला हस्तांतरित करण्यात यावयाचा गाळा, सदर संस्थेच्या उपविधी क्र. 76(अ) अन्वये मला संस्थेकडून देण्यात येणाऱ्या पत्रामध्ये नमूद करयात येईल अशा प्रयोजनासाठीच वापरला जाईल आणि त्याचा वापराविषयीचा कोणताही बदल संस्थेच्या लेखी पूर्व परवानगीशिवाय केला जाणार नाही असे आम्ही अभिवचन देतो. त्याबाबतचे विहित नमुन्यातील अभिवचन सोबत जोडले आहे.
9. आम्ही संस्थेचे उपविधी व महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम 1960 कलम 22 अन्वये काढण्यात आलेले शासकीय आदेश वाचले असून, नोंदणी प्राधिकरण व शासन त्यात ज्या सुधारणा करतील त्या सुध्दा, त्यांचे पालन करण्याचे अभिवचन देतो.
10. श्री/श्रीमती ----- यांना आमच्या वतीने या अर्जावर सही करण्यास प्राधिकृत केले आहे. सदर प्राधिकारपत्राची प्रमाणित प्रत जोडली आहे.
11. आम्ही आपणांस विनंती करतो की, आपण आम्हाला संस्थेचे सभासद करून घ्यावे व हस्तांतरकाचे (Transferor) संस्थेच्या भांडवलात / मालमतेत असलेले भाग व हितसंबंध आमच्या नावावर हस्तांतरित करावे.

यांच्याकरिता आणि वतीने

ठिकाण :

दिनांक :

प्राधिकृत व्यक्तीची सही

परिशिष्ट क्र. 25 (1)

(उपविधी क्र. 38(3) (11)

(रु. 100/- स्टॅम्प पेपरवर)

आयकर अधिनियम कलम 269 ए.बी. प्रमाणे गाळयाच्या हस्तांतरणाची नोंदणी करण्याबाबत द्यावयाच्या अभिवचन

पत्राचा नमुना

(हस्तांतरक व हस्तांतरीती यांनी संयुक्तपणे द्यावयाचे)

मी/आम्ही/श्री/श्रीमती/मेसर्स ----- (हस्तांतरक) -----

सहकारी गृहामिर्ाण संस्था मर्या., पत्ता ----- या संस्थेचे सभासद असून व संस्थेच्या

इमारतीत / भूखंडावर ----- गाळा/बंगला क्र. ----- धारण करीत आहे व श्री/श्रीमती/मेसर्स

----- राहणार पत्ता ----- (हस्तांतरीक) सदर संस्थेचे सभासद होवू इच्छित

असून उपरोक्त हस्तांतरकाकडून सदर गाळा स्वतःकडे हस्तांतरीत करून घेवू इच्छितो. आम्ही दोघे संयुक्तरित्या

अभिवचन देतो की, आपणांस ठरेल त्याप्रमाणे, आम्ही किंवा आम्हापैकी कोणही एक, हस्तांतरणाचा करार

झाल्याच्या तारखेपासून सर्वसाधारण सभा झाल्यानंतर 30 दिवसांत आयकर अधिनियम 269 ए.बी. प्रमाणे नोंदणी करण्याकरीता, आयकर अधिनियमाखालील सक्षम प्राधिकारी यांना नमुना क्र. 37 इ मध्ये आवश्यक ती माहिती सादर करू.

हस्तांतरणीची (transferee) सही

हस्तांतरणीची (transferor) सही

ठिकाण :

टिप : आयकर अधिनियम कलम 2(41) मधील व्याख्येनुसार दोन नातेवाईकांमध्ये हस्तांतरणाचा व्यवहार झाला असेल किंवा हस्तांतरणाच्या प्रतिफलाची (consideration) रक्कम रु. 75,00,000/- किंवा त्याहून कमी असेल तर, हे अभिवचन पत्र द्यावे लागणार नाही.

परिशिष्ट क्र. 25(2)

(उपविधी क्र. 19 (7) व 20(4) अन्वये)

(रु. 100/- च्या स्टॅम्प पेपरवर)

आयकर अधिनियम कलम 269 ए.बी.प्रमाणे गाळा संपादनाच्या नोंदणीबाबत द्यावयाच्या अभिवचन पत्राचा नमुना

मी/आम्ही/श्री/श्रीमती/मेसर्स ----- मालकी हक्काच्या

गाळ्यांबाबत अधिनियम यातील कलम 4 अन्वये बांधकामदाराबरोबर केलेल्या करारान्वये या संस्थेच्या इमारतीतील

गाळा क्र. ----- विकत घेतलेला असून

----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था म. (नियोजित) या संस्थेचा सभासद होवू इच्छितो. मी प्रतिज्ञापत्र करतो

की, ज्या सर्वसाधारण सभेमध्ये माझ्या सभासदत्वाचा अर्ज मंजूर केला जाईल त्या सभेच्या तारखेपासून 30 दिवसांत

आयकर कायदा कलम 269 ए.बी. खालील नोंदणी करण्याकरीता, आयकर कायद्याखालील सक्षम प्राधिकाऱ्याकडे नमुना क्र. 37 ई मध्ये आवश्यक ती माहिती सादर करू.

ठिकाण :

दिनांक :

अर्जदाराची सही

टिप : आयकर अधिनियम कलम 2(41) मधील व्याख्येनुसार दोन नातेवाईकांमध्ये हस्तांतरणाचा व्यवहार झाला असेल किंवा हस्तांतरणाच्या प्रतिफलाची (consideration) रक्कम रु. 75,00,000/- किंवा त्याहून कमी असेल तर, हे अभिवचन पत्र द्यावे लागणार नाही.

परिशिष्ट क्र. 26

(उपविधी क्र. 39 अन्वये)

(गाळ्याच्या हस्तांतरीतीने सभासदत्वाचा हक्कवापरण्याविषयी संस्थेने द्यावयाच्या पत्राचा नमुना)

प्रति,

श्री/श्रीमती/मेसर्स -----

1. श्री/श्रीमती/मेसर्स यांचे संस्थेच्या भांडवलात / मालमतेत असलेले भाग व हितसंबंध तुम्हाला हस्तांतरीत करण्याबाबतचा अर्ज व या संस्थेच्या सभासदत्वासाठी तुम्ही केलेला अर्ज, हे दोन्ही संस्थेच्या दिनांक ----- रोजी झालेल्या सर्वसाधारण सभेत मंजूर झाले असल्याने, तुमचे नांव "tÖμÖ" नमुन्यातील "ÄÖ³ÖÖÄÖµü -ÖÖëÓµü-ÖäÄÿÖ•üÖ" मध्ये व "•Öë" नमुन्यातील सभासद यादीमध्ये दाखल केले असून, हस्तांतरकाने धारण केलेले भाग तुमच्या नावावर हस्तांतरीत केल्याबद्दलचा आवश्यक तो शेरा पत्र क्र. ----- मध्ये लिहिला आहे. हे पत्र मिळाल्यावर, अधिनियम, नियम व उपविधी यांच्या तरतुदीनुसार सभासदत्वाचे हक्क वापरण्यास तुम्ही पात्र राहाल.

2. तुमच्या नावाने रीतसर पृष्ठांकित केलेले भागपत्र सोबत जोडले आहे.

सहपत्रे : भागपत्र

आपला विश्वासू,

ठिकाण

सचिव

दिनांक

----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था म.

परिशिष्ट क्र. 27

(उपविधी क्र. 59 अन्वये)

एकापेक्षा अधिक गाळे/बंगला धारण करण्यासाठी परवानगी मिळण्यासाठी करावयाच्या अर्जाचा नमुना

प्रति,

सचिव / मुख्य प्रवर्तक

----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था मर्या. / (नियोजित)

1. मी े ----- सहकारी गृहनिर्माण संस्था मर्या. (नियोजित), पत्ता -----
----- या संस्थेचा सभासद/प्रवर्तक असून इमारत/भूखंड क्र----- मध्ये ----- नावाने ओळखल्या जाणाऱ्या
इमारतीमध्ये/भूखंडावर ----- चौ.मी. क्षेत्रफळाचा गाळा/बंगला क्र. ----- धारण करतो/करु
इच्छितो.
2. आपल्या संस्थेच्या इमारतीमध्ये/भूखंडावर माझ्या नावावर / माझ्या पत्नीच्या / पतीच्या नावावर उत्पन्नाचे
स्वतंत्र साधन नसलेल्या मुलाच्या / अविवाहित मुलीच्या / माझ्यावर अवलंबून असलेल्या इसमाच्या नावावर आणखी
एक गाळा / बंगला / भूखंड धारण करु इच्छितो. सदर गाळ्याचे / बंगल्याचे क्षेत्रफळ ----- चौ.मी. / फुट
आहे.
3. माझ्या कुटुंबातील व्यक्तींची संख्या जास्त असल्याने माझ्यावर अवलंबून असणाऱ्या व माझ्याजवळ
राहणाऱ्या व्यक्तींची संख्या जास्त असल्याने माझ्या धंद्याच्या निमित्ताने माझ्याकडे कामासाठी भेटिस येणाऱ्या
लोकांची स्वतंत्र व्यवस्था करणे आवश्यक असल्याने (या ठिकाणी दुसरी कोणतीही पटणारी कारणे नमूद करावीत.)
दुसऱ्या जादा गाळ्याची/बंगल्याची अत्यंत आवश्यकता आहे.
4. मी असे नमूद करतो की, या दोन्ही गाळ्यांचा/बंगल्याचा वापर माझ्या / आमच्या राहण्यासाठीच केला
जाईल व हा गाळा / बंगला व्यवस्थापन समितीच्या पूर्व परवानगीशिवाय भोटभाड्याने काळजी वाहक तत्वावर किंवा
अन्य कोणत्याही प्रकारे / परवाना पध्दतीने / दुसऱ्याच्या ताब्यात दिला जाणार नाही.
5. माझी आपणांस विनंती आहे, आपण मला जादा गाळा / बंगला धारण करण्यासाठी आवश्यक ती परवानगी
द्यावी.

ठिकाण :

आपला विश्वासू

दिनांक :

(अर्जदाराची सही)

Directive to be given to all co-operative Housing Societies in the Maharashtra State Under section 79 (A) of the Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960.

In respect of applying Co-operative Housing Societies Manual

GOVERNMENT OF MAHARASHTRA

No. SAGRUYO-2011/PRA.KRA. 360/14-SA, Co operation, Marketing and Textile Department,

Date 15th October, 2011

Whereas, complaints regarding registered Co-operative Housing Societies in the Maharashtra State received, on large scale and with view to immediate redressal of that complaints on the society level only, and similarly for conducting working of the society smoothly and neatly, there is a concept of preparing Housing Manual.

Whereas the study group was appointed by the Commissioner, Co-operation and Registrar of Co-operative Societies, Maharashtra State, Pune under the Chairmanship of Divisional Joint Registrar, Co-operative Societies, Pune, to study, different types of complaints received in respect of the Housing Societies and to deliberate with all groups actual working in the concerned field. The said study group, after deliberating with all groups in the co-operative housing field has opined that it is necessary to apply co-operative Housing Societies Manual.

Therefore, the Government is pleased to give directions under Section 79 (A) of the Maharashtra Co-operative Housing societies Act 1960 as follows.

- 1) According to Annexure A with the said directions Co-operative Housing Societies Manual is applicable for all Co-operative Housing Societies in the State.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra.

Sd/-

(Rajgopal Deora)
Secretary (Co-operation)

ANNEXURE 'A'
Co-operative Housing Societies Manual

Sr. No.	Subject	Page No
1	Introduction	
	1.1 Background	
	1.2 Purpose of the Manual	
	1.3 Scope of Manual	
2	Co-operative Housing Societies	
	2.1 Reservation of Name	
	2.2 Criterion for Registration	
	2.3 Procedure of Registration	
3	Rights and Responsibilities of the Members, Managing Committee and Members.	
	3.1 Member	
	3.2 Membership, Eligibility and Procedure.	
	3.3 Not accepting the application of Membership by Society	
	3.4 Action on the level of Society and provisions for Appeal.	
	3.5 Procedures of Nomination and transfer of membership to nominee	
	3.6 Procedure if Nomination was not made	
	3.7 Rights received to the member	
	3.8 Rights of the Members	
	3.9 Responsibilities and Duties of the members	
	3.10 Transfer of Flat and transfer fee	
	3.11 Regarding giving flat/gala on rent basis	
	3.12 To take loan on the flat	
	3.13 Termination of Membership.	
	3.14 Duties and Responsibilities of the Managing Committee.	
	3.15 To keep and maintain the record of the Society.	
	3.16 Working of the Managing Committee.	
	3.17 Responsibility of Annual Meeting.	
	3.18 Redressal of Complaints of Members.	
4	Fund of the Society	
	4.1 To raise fund, investment and utilization	
	4.2 Reserve Fund	
	4.3 Raising other Funds.	

	4.4	Increase/approval for Maintenance charges and other charges.	
	4.5	Non-occupancy charges	
	4.6	Other matters falls under service charges	
5		General Body Meeting	
	5.1	First Annual general body Meeting	
	5.2	Up to when annual general body meeting to be called.	
	5.3	Subject before the Annual General body Meeting.	
	5.4	Special General Body Meeting	
	5.5	Code of conduct for the Administrator of Co-Operative Housing Societies.	
6		Audit	
	6.1	Responsibility of conducting Audit	
	6.2	Matters to be included in the Audit	
	6.3	Composition of the Audit Report	
	6.4	Audit Fee	
	6.5	Re-Audit	
	6.6	Re-Audit Fee	
	6.7	Faults rectifying report of the Audit Report	
7		Deemed Conveyance	
8		Redevelopment	
9		Health code for Housing Societies	
10		Federation of the Co-operative Housing Societies	
11		Circular issued by the Co-operative Department.	

CHAPTER 1

INTRODUCTION

Out of the three basic needs of human being one is a residence. The process of urbanization has been fast due to inevitable migration for bread and butter. Due to increasing civilization in the urban areas the need of the houses to reside is also increased rapidly. In the concept of the modern homes the expectation is not limited for residence only. The expectations like luxurious, full of amenities and delightful residence are included in it. In the concept of the residence, it seems that in addition to more and more facilities the exception like delightful, healthful, civilized, independent surroundings and still the feeling like togetherness has been included in it. It can be easily noticed from the advertisement of Housing Project.

Due to fast urbanization process, need of the houses increased and it has become difficult day by day to make the idea in reality of constructing houses with own expenses by coming together and purchasing land. Therefore it came to experience that instead of coming into reality the main purpose of the co-operative housing societies to make available facilities of residence by constructing houses for the members, the only purpose remained in reality is of providing basic amenities, management etc. Especially in the metropolitan city it came to experience at every step that by constructing housing projects by the construction professional and to sale the flat to many persons who are unknown to each other and thereafter registering the housing societies by coming together such unknown persons compulsorily.

Even though rules/procedure for management of facilities are mentioned through Co-operative Housing Societies Act, Rules and bye laws based on them it came to notice generally that the people who are unknown to each other starts disputing by taking support of these rules. Therefore the concept of this manual is not to break each other but to unite them. They should know what the exact provisions are in the bye laws. How can it be used for not raising dispute in the society? The aim of this Housing Manual is to give authorized information in easy language. Since the working of the Premises Co-operative Housing Societies is same like Housing Society, this manual can be applicable to the premises societies also. The main reason behind the dispute between society and member is that the reply to the letters/complaints of the members is not given from the managing committee meeting by taking immediate decision. Therefore it is necessary to call at least one meeting of the Managing Committee in a month and it is the main responsibility of the Managing Committee to take proper decision in this meeting on the letters/complaints received from the members and to give reply accordingly.

The members have to face difficulties due to denial of various papers, permissions, and certificates for the technical reasons like fulfillment of papers and other flaws or not taking early decision on it. It is necessary that the managing committee members prior to placing before the meeting the application the /letter of the member if possible should have to entrust the responsibility of fulfilling the flaws to the Secretary, Therefore it can be possible for the member to fulfill the flaws prior to the meeting. If the committee members adopt the procedure of calling the concerned member in person at the time of managing committee meeting and to satisfy him regarding his application/ letter than the complaints in the society would be solved on the level of society only. There by no reason will remain for the member to take his complaint to other machineries. The time of the managing committee will also save from giving reply, explanation to this machinery. In all the cordial and co-operation atmosphere will last in the society.

However Members also tried to solve their problems by meeting managing committee members personally and not to make correspondence, written complaints frequently.

It is utmost necessary that with their rights, the members should obey their duties also. Especially the member should not stop of paying maintains charges to the society for any reason. This could not resolve problems and it also becomes difficult to run the society for want of maintenance charges.

To take precaution by the members of the committee and members to discharge their duties and responsibilities with one's own discipline means to obtain eminence of Dispute Free Housing Society.

It is the joint responsibility of the managing committee and all members of the society to achieve the goal of Dispute Free Housing Society. This manual has been prepared with a purpose that it would be useful to all officers related to the Housing Societies, members and managing committee members. It is expected that all should use this for making cordial relation and ending dispute because it is main aspect of the co-operation that "United we stand divided we fall."

1.1 Background :

Maharashtra is a most progressive state in the co-operative agitation in the country. Beginning of the Co-operation agitation in India starts from making available loan to the farmers for agriculture. Thereafter, extension and development of this agitation has been spread in various fields. At present we experience the direct or indirect relation of co-operation beginning from the morning tea, sugar, milk to fruits, vegetables and loan for various reasons.

As on 31.3.2010 there are 2,18,320 Co-operative societies in Maharashtra State out of which 81,255 are Housing Societies. It means numerically housing societies are more in number than any other society. Naturally remarkable number of the member is also of Housing Society.

Housing Society is such type of society where the members of the society stay with their family day and night in each others' close contact/company. This type of close contact is not found in any other type of society. Therefore it is experienced that the complaints of Housing societies arise out of human nature, behaviour, egoism, anger, greed etc. Therefore provisions made in laws, bye-laws are not sufficient to solve their problems but to knowledge of the human nature, behavior is necessary.

Incidental to that, the model bye-laws were prepared in the year 2001-2002 for the co-operative housing societies as a part of the efforts to solve the complaints by studying the housing Societies questions and complaints received by time to time. Even then, there was no sufficient change in the nature of the complaints received, once again the study was conducted and accordingly amendments are made in the model bye laws. In the year 2009-2010 new model bye laws has been published.

In fact the guidance of procedure regarding all points related to the management of Co-operative housing societies has been given in this model bye laws. Even then complaints from the members received frequently on the same points. The persons/members residing in the co-operative housing society are especially from the urban area and they all are out day long for the purpose of work. Similarly such societies have no independent trained staff for handling day to day work and accounts works many a time members from the managing committee themselves doing the work of writing record. While taking decisions of day to day working of the Co-operative Society, it is necessary to take decision as per co-operative law, rules and similarly provisions in the bye laws. However while applying meaning in that regard, and while doing development work on the society level, different decisions was taken in various societies and thereby complaints arise.

By observing legal provisions in the co-operation law, rules and bye laws and for its effective implementation and for bringing equality and similarly in the entire state on the decisions to be taken on complaints or questions in the Society or Registrar level, if such type of Co-operative Housing Societies Manual is there, then the office bearer of the society can get practical instructions and also guidance for doing day to day working. The idea of preparing this Co-operative Housing Societies Manual is emerged especially for this purpose.

1.2 Purpose of the Manual –

While preparing this manual, it is realized that it would not be possible to give readymade answers of all questions related to the housing societies. Therefore following purposes have been placed before the eyes prominently.

- To get practical guidance immediately to the managing committee/ employees, working in the co-operative housing societies.
- To get legal guidance immediately to the office bearers of the managing committee/employee regarding which legal procedure to be adopted while doing some work.
- To get guidance about what decision to be taken on the complaints regarding Co-operative housing society received to the officer working in the co-operation department and there should be unanimity while giving decision on same subject/ Complaint.
- To enhance efficiency of the office bearers, employees working in the Co-operative Housing Societies and similarly officers/employees in the Co-operation Department and to enhance the slandered of working of the society so that it will help in minimization of complaints of the members.

1.3 Scope of Manual-

The information regarding adopting procedure for solving the complaints of the citizens and members of the society and similarly to take decision on that is given in this manual. In this, the procedure to take decision on various subject on the society level according to the co-operative Act, Rules, Bye-Laws and Government orders/Directives issued on the Government level from time to time, also the circulars issued by the Commissioner, Co-operation by time to time is illustrated.

- Complaints of the members regarding working in the society are received in the office of the concerned Registrar by time to time. At such a time, all Registrars should take decision on such complaints by considering the provisions in the concerned section and bye-laws. For this, guidelines are included in it. There by it will help to maintained merit and legality of the decision given by the office of the Registrar in the state.
- Immediate legal guidance regarding record to be maintained as per law in the society, developmental works of the society, the questions, complaints raised by the members from time to time will be available by

this. Thereby it will help in qualitative progress in the working of the society.

All the concerned will get guidance through this manual that what decision to be taken by considering the nature of the complaint received so that it will help in minimizing the complaints.

Dt 20-10-2011
Secretary (Co-operative)

Rajgpoal Deora, I.A.S
Maharashtra State

CHAPTER 2

CO-OPERATIVE SOCIETY – TO RESERVE NAME, TO REGISTER

2.1 To reserve the name of the proposed Co-operative Housing Society and to open account in the Bank

The process of registration of Co-operative housing society starts from the working of the first general body meeting held prior to registration. In this meeting the Chief Promoter is primarily selected. In this meeting the necessary resolutions like opening the account in bank in the name of proposed society and for obtaining permission for reserving the name of the society. It is utmost necessary on the part of the concerned Registrar to check and ensure that total number of flats/ galas in the proposed society, how many member of that were present in the first meeting of the proposed society and given their approval to the various resolutions. Otherwise one group starts the process of registration by passing the proposal/resolution in minority. Thereafter the other group starts another process of registering society in different name by taking independent meeting. For avoiding the disputes to be arisen before registration, the Registrar should not give permission for reserving the name of the society and to open the account in that name without checking original papers and without ensuring that the entire process of the first meeting hold in the presence of majority members.

Especially the working transacted in the first meeting in respect of S.R.A./SRD/MHADA recognised Housing societies is very important. Therefore to attend the representative from the concerned office of the Registrar for the first meeting prior to registration has been made compulsory by these authorities. It has been also made obligatory to make available video shooting of the entire working of this meeting. Even then also if dispute arise in this regard, then the justice can be sought from the competent court as dispute before registration of the society.

The format of reserving the name of the proposed society, to open an account in the Bank, minutes of the first meeting prior to registration, application for registration and information of the members in prescribed format/ entire registration proposal has been made available by the federation of Co-operative Housing Societies for sale.

2.2 Criterion for registration of Co-operative Housing Societies

The criterion of registration of Co-operative Housing Societies and required necessary papers are to some extent different as per types of the Societies. There are three types of the Housing Societies.

1. Tenant Co-partner Housing Society (Society of the flat holders)
2. Tenant Owner Housing Society (Society of the flat holders)
3. Other Housing Society (Construction of houses/house mortgage Co-operative Housing Society)

1. The documents required for registration of Tenant Co-partner Housing Society.

- 7/12 extract of the land or property card.
- Certificate from the competent authority regarding non-agricultural land. 1
- The order regarding applicable/non applicable of land ceiling Act. 2
- Construction layout approved by the competent authority. e
- Letter of sanction for starting construction. 5
- Certificate regarding completion of construction work.
- Development Agreement if the land is taken for development.
- Letter of Power of Attorney of the land. ✓
- Title search report of the land. }
- The registered agreement of purchases of the flat with necessary stamp duty paid.
- Architect Certificate regarding construction.
- List of Members.
- Scheme of the Society.
- Application for reserving name.
- At least ten members are necessary for registration of society. However the government has given permission subject to some conditions for the Housing society of less than 10 members by exercising powers under section 7.
- If the land is given by the government or undertaking agency of the government then its guarantee letter. ✓
- No objection certificates from the Charitable Commissioner if the land is of Trust. ✓
- Certificate of the competent authority regarding non-agricultural plot. ✓
- While registering SRA/SRD and MHADA recognized Co-operative Housing Societies, it is obligatory to fulfill the necessary papers as per instructions given by that authorities by their circulars in addition to above criterion. ✓
- Application for Registering Society (A form)
- Table giving information of society (B Form)

- Table giving details of the members (C Form)
- Statement of Accounts of the Members (D Form)
- Bye-Laws of the Mortgage Society.
- Notarised Guarantee letter by the Chief Promoter of the society on the stamp Paper of Rs. 100/-
- Notarised Guarantee letter by the Builder, Promoter on the Stamp Paper of Rs. 100/-
- Affidavit of Members (Affidavit of Minimum 10 Promoters)
- Two copies of bye laws approved by the Commissioner, Co-operation and Registrar, Co-operative Societies, Maharashtra State Pune.
- Proof of the bank balance of depositing the amount of each share of Rs. 500/- of the promoter member and admission fee of Rs. 100/- after getting permission for reservation in the District Central Co-operative Bank.
- Chalan of Rs. 2500/- deposited in the Government Treasury Registration fee for the Housing Society of Backward class is Rs. 50/-

30

2. Documents required for registration of Tenant Ownership Housing Society.

In Addition to the above mentioned documents, following documents are necessary.

- Zone Certificate from the competent authority regarding in which area the land situated.
- Layout Plan.
- Minimum 10 members are required for registration of society.

3. Other Housing Societies - House Mortgage Societies.

The members can form House Mortgage Society for giving loans and to give guarantee of it for constructing residential houses on their own plot or the plot taken on long term lease or to purchase or to make additions in their own present residing houses and/ or to make alterations and to undertake all such work for fulfillment of its purposes, to sale the entire immovable and movable property and assets or any of its part, to lease it out or to dispose it or to do any transaction in that respect.

For registration of House Mortgage Society, following documents are necessary –

- Application for registration of Society (A Form)
- Table containing information of the society (B Form)
- Table containing information of the members (C Form)
- Statements of accounts of the members (D Form)
- Two copies of Bye Laws.

Builder-Non Cooperation Co-operative Housing Society

If builder/promoter procrastinate in registering the Co-operative Housing Society, then in that case, the application for registration of society be submitted in Form 6 (Rule 12) before the authorized officer (District Dy. Registrar in the respective district, who have given power under section 10(1) of the Maharashtra Ownership Flats Act 1963 (For making regulation for encouraging their constructions, their sale, management and transfer).

P

While submitting the said proposal, following documents are Necessary.

- 7/12 extract of the land or property card.
- Competent Authority Certificate regarding non-Agricultural land.
- Order regarding applicable/non-applicable Land ceiling Act Map of the construction approved by the competent authority.
- Letter of given permission for construction.
- Completion certificate of Construction.
- Development Agreement if the land is taken for development.
- Power of Authority letter of the Land.
- Copy of the Title search Report.
- Agreement copy of the flat purchased.
- Architect certificate regarding construction.
- List of the Members.
- Scheme of the Society.
- Application regarding reservation of Name.
- Minimum 10 Members shall necessary for the registration of the Society.
- Application for registration of Society (A Form)
- Table containing information of the society (B Form)
- Table containing information of the members (C Form)
- Statement of Accounts of the members (D Form)
- Notarised guarantee letter of the chief promoter of society on the stamp paper of Rs. 100/-

- Notarised Indemnity Bond of the members who applied for the registration of society on the stamp paper of Rs. 200/-
- Affidavit of the Members (Minimum 10 promoters' Affidavit)
- Two copies of bye laws approved by the Commissioner, Co-operation and Registrar, Maharashtra State, Pune.
- Bank balance statement of the promoter members who have deposited Rs.500/- each as a share and admission fee Rs.100/- in District Central Co-operative Bank after getting sanction for the reservation of name in district of Rs.2500/- paid as society Registration fee in the Government Treasure.

The proposal submitted after fulfillment of above mentioned documents, the competent authority by taking hearing, issued orders to the concerned officer for registering the society .

The scrutiny of the registration proposal submitted after fulfillment of documents as mentioned above and criterion will be done after taking into consideration the instructions in the circular/ directives regarding registration issued by the Government/ Commissioner, Co-operation. It is obligatory on the concerned Registrar to make registration by considering various provisions in the Act and Rules and instructions given in the circular/ directives.

2.3 Procedures of Registration of Co-operative Housing Society-

For registering the Co-operative Housing Society, the concerned Registrar by scrutinizing the proposal submitted after fulfillment of above mentioned documents shall make an arrangement of issuing certificate of registration society under Section 9 (1) of the Maharashtra Co-operative Society Act 1960, and copy of the registered bye-law, memorandum regarding registration of society to the chief promoter. The order regarding registration of society should have been sent for publishing in government gazette to the Government Printing Press for appropriate action.

The Chief Promoter should have to arrange first general body meeting of the Promoter members within 3 months from the date of registration of society (Under rule 59 of the Maharashtra Co-operative Societies Rules 1961) and necessary resolution should be passed in this meeting. If such a meeting was not taken by the chief Promoter then in that case if complaint received to the concerned Registrar, then by appointing authorized officer such a meeting can be conducted in the Chairmanship of authorized officer.

If the registration of the society is denied, then it is necessary that by passing the written order in this regard by the Registrar, and a copy of it should have to be given to the concerned. Appeal under section 152 can be filed before the immediate senior officer against this decision.

It is necessary to take decision on the registration of the society within a period of two months from the date of the proposal of the society submitted to the Registrar. If such decision was not taken within two months then it is necessary to send that proposal to the immediate senior officer.

If the Registrar had not taken any action on the proposal received for registration under section 9(2) of the Maharashtra Co-operative Societies Act 1960, as expected under this section within two months, then it is presumed that the deemed registration of the Housing Society.

It could not be said that the officers from the Co-operation department will remain present in the meeting, therefore it should be noted in the memorandum of registration that the office bearer representative of the District Federation along with the officers from co-operation department be present in the first meeting so that the information regarding procedure of working of the society and also bye laws can be given to the members in the first meeting itself.

CHAPTER 3

MEMBER, MANAGING COMMITTEE AND RIGHTS AND DUTIES OF THE MEMBERS

3.1 Member

Types of membership

There are 4 types of membership in the co-operative housing societies as under:

A) Original Member:

- Original member means an individual/ society, trust, company whose name is included by the society in registration case or admitted as a member of the society after registration. Only such original members name is recorded on the share certificate. In case there are other members along with the original member, the name of the original member is recorded on Sr.No.1. Other members' name recorded thereafter serially.

B) Associate Member/Co-Member:

- Associate member means a person who holds jointly a share of the society with original member but his name does not stand first in the share certificate. In case of more than one associate members, such associate members' names are recorded in the share certificate in the serial order number 3, 4, 5, etc.

C) Nominal Member:

- Nominal member means a person admitted to membership as such and registration in accordance with the bye-laws of the society. Share certificates are not issued any. Nominal members are admitted so that necessary legal actions can be initiated u/s 91 of MCS Act, 1961. Only a Sublette, a licensee or care-taker or occupant of the flats is admitted as a nominal member.

D) Sympathizer Member :

- Sympathizer member means a person who sympathizes with the objects of the society and is admitted to the society as such.
- .Rights of the Associate Members: Since more than one person made payment of the cost price in the purchase deed of flat in co-operative housing society, they gets ownership rights.
- Even though there is not mentioned the name as a owner in the purchase deed, the Associate Membership can get by paying only admission fee and with the consent of the original member. In the absence of original member and with his consent

associate member can attend the annual general body meeting, the associate member can take part in the election as a voter/ candidate. In case the associate member gets elected as a committee member, he becomes office bearer also. A person, who became an Associate member by paying only admission fee, shall not get any rights in voting or election behalf the original member. It is necessary for the Associate member that his share/name is included in the ownership of property for holding share jointly. In case of Co-Operative Housing societies promoted under the authorities like MHADA, SRD and SRA, the persons whose name appears as eligible persons in annexure II only becomes the member of that society and the house provided by such Authorities given on ownership will remain in the name of original member for the period of ten years and that cannot be transferred also. Therefore, only whose name appears in Annexure II they only expected to take part in the election. Therefore, the provisions of associate members have been excluded in case of SRA/SRD and MHADA societies.

- If a shop owner is a flat owner in the co-operative housing society, then it is compulsory that to become the member of the society. In case such shop owners do not come forward to become the members of the society, the same can be informed to the Deputy Registrar who shall inform the shop owners to become the member of the society.
- If the benefits of common amenities created by the members of the society are taking by the shop owner/flat owner without being the member of the society, then society can take decision on its level regarding not providing such benefits/services to the shop owner/flat owner.
- The above rights are not available to the nominal and sympathizer members.
- Even after giving the membership form and the Managing Committee has accepted such membership, one can be considered to be member and can exercise the rights of the membership only after paying the necessary fee towards the membership. Thus even if the membership is granted by the committee, the person cannot exercise his rights of membership unless the required fee is paid to the society.
- In a co-operative housing society, if a member is holding more than one flats, during election such member can cast only one vote. In spite of owning any number of flats, the person can apply for only one share and also becomes only one membership statutorily, therefore, he get right to cast only one vote.

Minor Member:

- Minor member cannot enter into any contract. Therefore, all the contracts on his behalf is done through his guardian. After attaining the maturity, the minor

member can take objections against transactions regarding sale of flat done by his parents/ guardian statutorily.

- The societies should not transfer the flats which is in the name of a minor member and the transaction of which is done through the Guardian unless and until, an order from the Competent Court is produced approving such transaction. The society should start the procedure only after taking proper legal advice in this matter.

Corporate Membership:

- A firm, company or any other body corporate can become the members of the society. However, as per the Government Resolution, more than 50% of total membership cannot be given to the firms and the company.
- It is binding to make provision in the constitution/rules of the firm or company to make provision for making available of residential places for their employee/officers.
- The firm or the company should not carry out the business which is against the objects of the society.
- The firm or the company should have objective of providing houses to its employees in its memorandum of association or articles association.
- There should be a provision in the Memorandum and Article of association of the company that they can invest their funds for purchase of the flats/ shops.

It is compulsory for firm or the company to take the membership of the society. The management of the society or committee shall consist of not more than one fourth members of the firms and companies and the remaining shall be from the individual members and such provision shall be made in the bye-laws of the society.

According to the constitution of firm or company, the firm or company with provision of making available of residential place to its employee/officers, such company or firm should have to give guarantee letter to the society regarding giving details of the changes that took place time to time in the name of the concerned employee/officer and giving monthly contribution of the society. Similarly should nominate those who are going to take part in the working of the society behalf the concerned employee/officer.

3.2 Membership, Eligibility and Procedure

Eligibility of membership provisions is contained in Section 22(1) of the Maharashtra Co-op. Societies Act, 1960. An individual completing the age of 18, mentally sound as well as competent to contract under Indian Contract Act 1872. A

Company or firm registered under Society Registration Act 1860, Public Trust Registration Act 1860, Public Trust registered under Mumbai Public Trusts 1950. A Co-operative society registered under M.C.S. Act, 1960 i.e. Central Govt. State Govt. local Authority public trust can eligible for membership of the co-operative housing society.

However, it is necessary that they have to possess ownership rights of flat owner or tenement owner of co-op. Housing Society by legal documents.

Conditions of admission of membership as per rule 19 of the Co- operative Act.

1. A person / society / body corporate intending to become a member of a particular society should apply in writing for getting membership in a prescribed form.
2. Managing committee's approval is necessary for membership application and thereafter approval of the Annual General Body Meeting.
3. Any member who wants to obtain membership should have to fulfill to norms laid down in the Act, Rule and by laws.
4. Other than person the company firm Trust competent Authority also should have to fulfill above terms and conditions.
5. It is necessary to attach resolution regarding giving rights along with the membership application.

3.3 Refusal of membership by housing society

As per section 23 (1)(A), any eligible person who has been refused the membership of the society has to tender an application to the registrar together with prescribed payment Cheque. There is a provision to give such application to the office of the Dy./Asstt. Registrar in form H(1) Rule 19-A. Accordingly Registrar, who shall forward the application and amount if any so paid to the society concerned within thirty days from the date of receipt of such application and thereafter if the society fails to communicate any decision to the applicant within 60 days from the date of receipt of such application and if the society's decision is not acceptable to them, then there is a provision to appeal with Dy/Asstt. Registrar of co-operative society.

So, Society not only receives application of registering membership but they should accept application correspondence of members without excuse and give receipts.

After receipts of such complaints application, the secretary of the society should have to make scrutiny of the complaints/ application within 7 days from the date of receipt of application and if there is any requirements of document he should inform in writing to applicant. After receiving the documents from the applicant he should put it

before the managing committee and it shall take decision thereof in the coming managing committee meeting. Such decision shall be communicated to concerned member is mandatory. If possible contact with necessary correspondence to the member directly and give guidance. It will help to make decision process speedy and in future there is end to such complaint and no prospective complaint.

It is necessary to issue share certificate to each member by registering in the societies register book in the form of 'I' and 'J' because share certificate is a main document of the member. In such a way if the society did not issue share certificate then by making an application to the Registrar, request may be made to the Registrar to initiate proceeding as per Section 79(2).

3.4 **Action on Housing Society level and Provision of Appeal**

- a) Co-operative Housing society has taken decision on membership application within 3 months from the date of receiving application of member. The decision may be affirmative or negative. If the society has not informed affirmative or negative decision regarding membership to the applicant then the applicant has right to make application u/s 22(2) to the Dy. Registrar Co-op. Housing Society for deemed membership and there is a provision of hearing to both the parties and passed legal order.
- b) If any eligible person who has been refused the membership of the society has to make an application to Dy./ Asstt. Registrar co-op. society u/s 23(2) and seek justice. The Dy./Asstt. Registrar gives his decision on the said appeal by calling both the parties' applicant and housing society.
- c) In above cases, if the decision of court is not in favor of applicant then there is a provision to approach in revision appeal to the Divisional Joint Registrar and can seek justice. Justice can be seeking by admitting writ petition in the Hon'ble High Court against the verdict of the Revision Appeal.
- d) It is necessary on the part of the society to take approval of the general body meeting for the challenging the decision in the above serial No. 'A' and 'B'. Thereby the number of appeals make out of personal rivalry would be minimized.
- E) If the society has not challenged the orders issued by the Registrar, and membership also not given to the concerned member then that it is necessary that such member should have to make an application to the Registrar and the Registrar would issue directives under section 79(2) (A) on it and even there after the society did not obey the directives then by appointing Authorised officer u/s. 79(2)(B) the proceeding of giving membership would be done.

3.5. Nomination and Membership of Nominees transfer procedure

According to sub rule no. 32 and 33, the member can make an application in the prescribed form to the society for nomination. The acknowledgement of the nomination by the secretary shall be deemed to be the acceptance of nomination by the secretary. No fees shall be charged for recording the first nomination. If member has revoked his first application in writing, then after that every fresh nomination shall be charged a fee of Rs. 50/- society has no right to refuse nomination.

If member has registered his nomination then earlier deemed to be cancelled.

On receipt of the nomination it is binding on the secretary to register the nomination in the register book within seven days by taking note in the first managing committee meeting. Similarly to adopt the same procedure as per sub Section 33 is binding for second time nomination was given by cancelling previous nomination.

Subject to the provision of the Section 30 of M.C.S. Act. 1960 by sub rule No. 34, 17(A) or 19 on the death of a member, the society shall transfer the shares and interest of the deceased member in the capital / property of the society to the nomination / nominees. In the event of death of the member nominee / nominees shall submit the application for membership. If there / are more than one nominee on the death of a member, such nominee shall make joint application to the society and indicate the name of the nominee who should be enrolled as member. The other nominees shall be enrolled as its Associate member unless the nominees indicate otherwise.

The nominees shall also file an Indemnity bond in the prescribed form indemnifying the society against any claims made to the shares and interest of the deceased member in the capital / property of the society by any of them.

A person has made nomination to the membership by nominating anyone. That nomination do not supposed acquired full right of ownership to them. They have to approach competent court and legal ownership to society and beneficiary of shares and interest in property of society and concerned person provides legal and proper documents to society.

Nomination given to member by society because of makeable the member to issue correspondence after original member's death. Member is airing membership by nomination as trustee of property and not acquiring ownership right.

3.6 procedure where No Nomination by Member in Society

1. Bye law No. 35 provides that where a member of the society dies without making a nomination or no nomination comes forward for transfer, the society after knowing this shall display such a notice in the prescribed form exhibited on the

notice board of the society. It shall also publish such notice in at least two local news papers having wide circulation.

2. The society should invite claims regarding property or objections of deceased member through this notice.
3. The Managing Committee by considering the claims received after the notice should select the legitimate representative of the deceased member as per provisions of the bye laws No. 17 (a) and 19. Provided that he gives indemnity bond along with his application for membership in the prescribed form indemnifying the society against any claims made to the share and interest of the deceased member in the capital property of the society at any time in future by any person above taking and the society could approve the membership.
4. If there is not one such person and there are more than one person then such nominees shall make a joint application to the society. Society should give first person membership and to others co-membership. Such person should not be owner by this transfer. He should be a trustee. The society should make aware of this fact to them.
5. Society should also make aware to them that legal heirship certificate from the competent court regarding ownership of the property is essential.
6. However, if there is no consensus among the person came forward after this notice the society can inform to all such members claiming heirship that they should bring legal heirship certificate from the competent legal machinery and then only membership will be transferred.

3.7. Rights to member.

The member of the Co-operative housing society gets following rights once he gets membership.

1. Right to possession of his flat.
2. Right to appoint associate member / nominal member.
3. Right to receive a copy of bye - laws.
4. A member shall have a right to inspect free of cost books register documents etc as provided in section 32 (1) of the Act and get copies of accounts. The documents as provided u/s 32 (2) of the Act on payment of the fees prescribed under the bye-law No-172 and inspect the document of society.
5. Right to attend Annual General Meeting.
6. Member has a right to fill application for election if he is not defaulter.

7. Right to vote in election of the society.
8. The member gets right to make nomination of his share.

3.8. Right of Members (vide Section 32 of the Co-op societies Act 1960)

1. To get Maharashtra Co-op. Societies Act 1960 Rule 1961 and Registration copy of the society by-laws.
2. Copy of Audit Report.
3. List of members
4. Registration book of member. (I and J form)
5. Minutes of the managing committee meeting.
6. Minutes of Annual General Body meeting and special general body meeting
7. Copies of the account in which such members' transaction are recorded.

Despite above provisions, members did not get the copies of the documents for observation. In such circumstances, first seek justice to the complaint redressal committee existed on the housing society level. Even after this complaint was not redressed then the justice can be sought from the Registrar of the society. Registrar officer should redress grievances by giving direction under the provision of the section 79(2) and its sub- sections.

3.9 Responsibilities and duties of members

1. Maintenance of flats by members carefully and clean it.
2. Attend all the general body meetings of the society.
3. To pay the maintenance charges and other dues regularly.
4. To obey provision in bye-laws.
5. Not to do any act contrary to the interest of the society.
6. To respect the members of society as members of a family and co-operate in the working of the society and to the managing committee.
7. To observe accurately the rules made by the Annual General Body meeting from time to time regarding utilizing facilities provided by the society.
8. No member should sublet his flat without prior permission of society. The nearest give a copy of giver and taker agreement duly registered to the society

and one application copy to the police station with agreement copy and provided all documents of this proposal to the society.

9. No member shall, without the previous written permission of the managing committee can make any additions to or alteration in his flat.
10. No animal, birds should be kept in the compound /flat/bungalow of the society without prior permission of the society and local authority. The society should make code as per the provisions in the law regarding pet animals by making resolution in the general body meeting.
11. The member can use his flat for the purpose of dispensary, consulting room, nursing home, flour mill, coaching classes, cradle home, beauty parlour etc. as per the bye-law No.3. However, it is obligatory on him to obey the code of conduct if made by the general body meeting in such a way that there would be no nuisance to other members in the society by this profession.
12. Vehicles should be parked in the compound of the society as per the provision in the Rule made by the society and as per its instruction.

If member wants to do internal structural changes in his flat, he has to obtain permission and approval from Municipal Corporation and competent authority. If such changes were made without the prior permission of the society, then the society can take action under the Bye-law No. 166 of the model Bye-laws and similarly can make complaint to the local authority in this regard.

3.10. Transfer of flat and transfer fee

1. A member should not transfer his ownership of flat to others before completing one year, to his membership of the society.
2. A member has got ownership of a flat through court or heirs by order of court above condition of one year is not applicable.
3. Even though there is no necessity of No objection certificate for transfer of flat, according to rule 24 of the Rule 1961, he has to give 15 days' notice to society before transferring of flat.
4. On receipt of such notice, the Secretary should place the same before the meeting of the committee and take decision thereof before 30 days and inform such decision to the member within 8 days from the decision of society.
- 5) If any member has demanded No Objection Certificate from the society for transfer, the responsibility of the chairman/secretary is to approve the same and if it is not possible to issue NOC then the reasons for it should be communicated to the member within eight days.

- 6) For transferring the membership to the nominated heirs/persons after the death of the member, the managing committee should proceed as per the provisions in Rule 25 of section 30 of the Co-operative Act.
- 7) It is necessary to take decision within three months on receipt of the application for transferring the share and the decision should be communicated.
- 8) If Society has not taken any decision within the 3 months stipulated period as per provision in Section 22(2) and society has denied such application there is a provision to appeal before the Register u/s 23(2).
- 9) If Society does not accept the application of transfer from member, the member can make application to the Society through Registrar of Co-operative Societies.
- 10) It is obligatory on the part of the Society to take decision within 60 days on such application received from the Registrar.
- 11) For transfer of flat, the member has to produce necessary legal documents according to Bye- law No.38(E).
- 12) It is necessary to deposit admission fee, transfer fee and transfer premium along with transfer application.
- 13) Amount of Premium shall be maximum Rs.25,000/-. Similarly it shall be Rs.25,000/- or the amount which was approved by the General body meeting of the society whichever is less. The said provision is applicable to all the flat and plot owner's of society.
- 14) Transfer premium is not necessary for deceased member, mutual transfer among two members of the society or transfer among family members.
- 15) Society will provide no objection certificate if demanded by member to produce the same for the loan from the financial agencies. If society is not able to give such certificate of N O.C, they have to inform concerned person in writing within 15 days.
- 16) If the Society refuses to issue N O. C. then member has a right to seek justice from three members committee or making an application to the Registrar.
- 17) Registrar of Co-operative Societies will give his verdict on the applications regarding NOC received against the decision of the society after hearing all concerned. Such verdict shall be binding on society and member. All the above provision are applicable to flat, tenement, shop, bungalow/ plot, garages etc.

3.11 Regarding Sale of Flat /Commercial Premises Gala or giving it on rent basis:-

It is not necessary for member of the co. operative housing society to take permission of the society before selling the Gala. However, it is necessary to make payment of service charges due to the society and other amount as per provision in the bye-laws before selling the flat.

If a member of the society is not residing in his ownership flat and he wants to give his flat on sublet, he can submit such an application to the society and it is necessary to take prior permission of the society as per bye-law No.43. It is necessary on the part of the society to convey the decision on the application within 15 days on receipt of the application.

3.12 To issue NOC for taking loan on Flat /For construction /for Repairing / for utilization etc.

- 1) A Member is not allowed to take mortgage loan from any financial Agency without prior permission of the society.
- 2) If Society not given any reply to member regarding permission, then member can make a complaint to the Registrar u/s. 79(2) for giving direction to the society.
- 3) When member is required mortgaging flat for purpose of education, health etc. in such a situation society has to help them by issuing proper certificate required to financial agency. Chairman, secretary of the society may issue certificate without delay in prescribed format and this matter should be informed to other committee members in the next subsequent meeting of the managing committee. Similarly it should be noted in the mortgage register after receiving Bank letter.
- 4) If the society has not taken any action on such proposal and not issued certificate, the Registrar has power to appoint competent officer and make an arrangement to give certificate (as per provision u/s. 79 (2)(b)) financial agency or Banks should have to consider this NOC. Member has to give Indemnity Bond to concerned authority.
- 5) If financial agency/Banks inform in writing then it is obligatory to record liability in their name in the register of the housing society. It is the responsibility of the society to register the name of the financial agency and loan amount and its repayment in the 'I' format Register. If the member has mortgaged his flat with financial agency and took loan against it with prior permission of the society. Similarly if the financial agency, Bank inform for removing liability, then the Society should have to remove it immediately.

- 6) If a member wants to take a loan for purchasing a flat from his employer where he is working, similarly, he wants to take loan from the Life Insurance Corporation of India or from the agencies or Financial agencies approved by the Commissioner, Co-operation & Registrar, co-operative societies, Pune then it is not necessary to take prior permission of the society as per bye-law No. 45.
- 7) If a member wants to undertake construction works or repairing works in his plot or gala or wants to utilize the gala for some other purpose then it is necessary that the concerned member should have to make an application in writing. It is obligatory on the part of the society to take proper decision on it and communicate the same to the member within one month. If the society denied or not communicated anything within the prescribed time limit then concerned member can make an application to the society Registrar and seek justice on it. Registrar, by taking hearing of both the applicant and society and after hearing their say on the matter give his decision subject to the provisions and rules and byelaws of the act. It is compulsory to the Registrar to give his decision within one month.

3.13 Termination of membership.

In the following circumstances membership in the housing society can be terminated.

1. Resignation by member and approved it by society.
2. If member has transferred his share/ interest in the name of another member.
3. After death of the member
4. If Society's general body meeting has cancelled the membership of the member from society and that resolution approved by the Dy Registrar / Asstt registrar of co-op. Society u/s 35.
5. Trust, company, firm dissolved or if their registration cancelled then their membership cancelled automatically.
6. If Co-operative Housing society has cancelled the membership of a member, then his membership should be deleted from Register.
7. If society has not followed provision u/s. 25(A) and not taken action on that, then deputy Registrar/Assistant Registrar may give direction to society.
8. After membership of the member terminated then the membership of the co Member /Associate Member stand cancelled automatically; or if co member /Associate member tenders their resignation on their own or died then their membership comes to end.

3.14 Duties and Responsibilities of the Managing Committee

1. Putting a board displaying name of the society, full address with registered survey No. and Registration No. near the main gate of the society which could be seen easily.
2. To raise funds for the society.
3. Recommend to the society for deciding maintenance fee, repair and deposit amount.
4. To give membership, pass the resignation of members similarly to take decision regarding nomination of the members.
5. Internal inspection of the flat.
6. To take decision on the various applications received from the members.
7. To take action against the defaulting members.
8. To issue Share Certificate to the members.
9. To call monthly meeting of the committee and finalize its minutes.
10. To determine agenda of the annual meeting and to call Annual Meeting in prescribed period.
11. To organise special general body meeting as required.
12. To make arrangement of election for the formation of a new committee before expiring the term of the managing committee.
13. To select office bearers by forming the new committee after election.
14. After taking charge of the office by the members of the managing committee, it is obligatory on them to execute bond under Section 73(1) (1AB) in M-20 (bond paper of Rs.100/- and each separately on the cost of the society) and to include the same in the record of the society. Similarly, the responsibility to inform the concerned Registrar in the regard is entrusted with Secretary.
15. It is necessary to take detailed note of taking charge, handover of record with its detailed list of the record received in the minutes of the managing committee meeting. Thereby the record regarding exactly which files received in whose possession and on which date is available with the society permanently.
16. To fill up the vacant post in the managing committee as per provision in the bye-laws and Rule No. 60(5) of Maharashtra Co-operative Rule 1961.
17. To accept the resignation of the members of Managing Committee.
18. To keep neatly the files of members and society records.
19. To finalise the financial statement of the society within 45 days at the end of the financial year.
20. To submit society's record for Audit.
21. To make available papers mentioned in Section 32 as per members demand.
22. To take decision as per provisions in by laws and laws on the complaints received from the members.

23. To give necessary information to the members if he contacted society for selling of the flat and co-operate him for selling as per provisions in by-laws and laws.
24. To take decision on the applicant regarding letting of the flat and inform the same to the concerned member within prescribed time limit.
25. To make agreements as necessary on behalf of the society.
26. To take necessary action for keeping the property of the society in order.
27. To take insurance policy of the building and property of the society.
28. To give approval for change in utilization of flat.
29. To inspect flat of the member internally by taking prior appointment for the purposes of leakage/structural audit etc.
30. To initiate action as per provision in law if the member makes hindrance in internal inspection.
31. To sanction the amendments in laws, rules, bye-laws suggested by the government from time to time with the approval of the general body meeting.
32. It is obligatory on the part of the government to give details of the bill/bifurcation and also as per which resolution/ bye- law if the members demand so.
33. It is obligatory on the part of the society to accept less amount paid by the member than the amount shown in the bill and it is necessary to give receipt of thereof.
34. There is a provision in the sub-rule about how much maximum interest to be charged. However, it is necessary to make resolution in the general body meeting about charging interest.
35. By doing structural audit of the building, necessary repairs should have been carried out with the approval of the general body meeting.
36. If the society does not have funds and if any member is ready to do leakage work on his own cost, then to form the rules in that regard and take approval of the general body meeting for the same.
37. To submit the fault rectifying report in 'O' form by rectifying the faults in the audit report, within three months to the Auditor and to send its copy to the Registrar.

3.15 To keep and maintain the records of the society

- It is necessary that the managing committee of the society should have to prepare all registers, books of accounts and files as mentioned in Rule 65 and Bye-law No. 142 of the Maharashtra Co-operative Societies Rules, 1961.
- It is the responsibility of the Secretary of the society to take entry in time in all registers kept in society (bye- law No. 144)

- The society should have to prepare following registers permanently.
  1. Managing Committee minute book
  2. Register of General Body Meeting and special general body meeting.
  3. All types of cash books
  4. Bank Pass Book
  5. Member Register
  6. Bye-laws booklet
  7. Audit Report
  8. Papers regarding ownership of the society
  9. Sanctioned plan / lay-out of the society
  10. Various permissions letter regarding construction
  11. Occupation certificate of the building
  12. In addition to this all such papers which are necessary as per resolution of the society.
- Records of the society shall be in possession of the Secretary.
- After expiry of the tenure of the Secretary of the society, the responsibility to prepare list of the records, and hand over it as per list to the new secretary shall be of concerned Chairman, Secretary and Managing Committee.
- If the Managing Committee whose tenure is expired has not handed over the record to the new managing committee in first meeting, then the Members of that managing committee shall be liable for action under Section 146 & 147. After such action, the decision to disqualify them from contesting the election shall be taken by the Registrar of that society.
- It shall be obligatory to keep the record of the society in the office of the society only. If there is no office of the society, the managing committee should fix the place for keeping record by making resolution. It shall be obligatory to keep record in such place.
- The responsibility of maintaining the record of the society in neat and up-to-date shall be of Secretary and with him it is the responsibility of the managing committee also.
- If the members demand for the inspection of the paper of the society/ copies then it shall be the responsibility of the Secretary to examine under Section 32 and bye-law 23 of the Maharashtra Co-operative Societies Act 1960 and to issue the copy by taking necessary fee under bye law No. 172.
- The Society may appoint salaried manager for looking after day to day working of the society. For this the concerned candidate should have obtained the management diploma in Housing Co-operative Societies proposed by the Co-operation Department, or should have obtained qualification prescribed by the office of Commissioner Co-operation. The Society where members number is 50 or more then such society should

appoint a full time manager and other small societies can appoint manager collectively. The General Body decides Manager's working terms, conditions, salary etc.

3.16 Working of the Managing Committee

- It is the responsibility of the Managing Committee to hold election before expiry of tenure as per provision in the sanctioned by laws (bye- law No. 116) and to inform the same to the Registrar of societies.
- For the availability of the Managing Committee members, the members of the managing committee should be those who are residing in the societies flat as far as possible.
- It is necessary after conducting election, the election of the office bearers should be made by the Election officer (bye-law No. 126)
- After election of the office bearers, the joint meeting of the new managing committee and previous managing committee will be held. In this meeting by preparing list of the societies record, it will be handed over to the new office bearers accordingly and to take detailed entries of it in the minutes of the management committee (bye- law No. 125)
- The Managing Committee have to work as per the provision in bye- law No. 139 and directives of the general body meeting.
- It is obligatory to follow the limit of cash in hand as per provision in by rules. If more cash in hand remained then to charge interest on it as per by law no. 72 shall be necessary.
- All payment above Rs 1000/- should be made by crossed cheque.
- It is necessary to invite price list / tender for above Rs.10,000/- expenses. The power to decide the minimum limit for this shall be with general body meeting.
- It is necessary to take action as per sub-rule No. 65 on various applications received from the members.
- The Managing Committee should give a receipt to the application received from the Members, similarly should have to give reply within 15 days as per law No. 174.
- To settle the dispute between the managing committee and members, the society have to appoint three member committee in the general body meeting. If the decision of the managing committee on the complaint of a member is not acceptable, then justice can be sought from the three member committee appointed by the general body meeting. It is binding on the three member committee to give written decision within three days from the date of application received.

- If the decision given by the managing committee on the application of issuing NOC is not acceptable then justice can be sought from the three member committee appointed by the general body meeting. Even three-member committees decision is also not acceptable then the justice can be sought from the Registrar and the decision of the Registrar is binding. Where there is no three member committee in such case, justice can be sought from the Registrar.
- It is obligatory to make an Indemnity Bond on the stamp paper of Rs. 100/- ,which has to be purchased in member's name, as per Format- 20 by each member of the Managing Committee at the cost of society after taking charge. If such bond was not made in prescribed time limit then the post stands vacant automatically the managing committee or concerned member should stop doing society's work.
- It is binding on the managing committee to note in the minute book all subjects in the agenda as discussed actually. The subjects comprising important policy matter/ financial decision could not be taken on eleventh hour.
- It shall be the responsibility of the chairman and Secretary of the Society to write down the minutes of the meeting of General Body and special Body within three months from the date of the meeting.
- It shall be the responsibility of the managing committee to take action in time on repairing/ maintenance, internal and external leakage and illegal construction.
- It shall be the joint responsibility of the Chairman and Secretary to keep record as per by laws no. 142 and 143 and Rule 65 of Maharashtra Co-operative Societies Rule 1961 and making entries up-to-date.
- It is necessary that the Managing Committee has to prepare financial statement within 45 days of ending the financial year and to make audit before 14th August every year.
- It is mandatory to change auditor after every two years.
- Responsibility to give at least 14 days notice every year of the General Body Meeting to each member shall be to the managing committee and Secretary.
- If it is not possible to call general body meeting before 14th August, then the reason thereof with the resolution of the managing committee and the said proposal should be submitted to the Registrar of Societies before 15th July, so that if extension is denied, it will be possible for holding meeting within the prescribed time limit.
- For maintaining unity and cordial relation between the members, the Managing Committee must have to take efforts.

- It is necessary to implement as per directives, orders and circulars of the Co-operative Department and other Govt. Department of the Government of Maharashtra.
- If member wants to utilize his Gala/flat for dispensary, consultancy room, Nursing home, flour mill, coaching classes, nursery or beauty parlours etc. with the consent of the general body meeting. Then it shall be obligatory to frame the rules as per bye-laws No. 34 in such a way that other members in the society would not get nuisance and member also can conduct business.

3.17 Responsibility of the Annual Meeting.

- To take review of the minutes of last Annual meeting and special meeting and action taken on it and finalise the same.
- To accept and approve the last years income and expenditure statement presented by the managing committee similarly information of reconciliation and their working report.
- To take note of the last years audit report and similarly approve the rectification report presented by the managing committee.
- To declare the result of the election of managing committee if the Annual general meeting held earlier.
- To appoint the auditor from the registered panel available with co-operative department.
- To take decision by discussing on the proposal regarding expulsion of members.
- To take decision by discussing on the proposal regarding the bye-laws and approve the same.
- To take decision on the rate of contribution regarding maintenance fee, maintenance and repair fund and sinking fund.
- To determine the interest rate to be charged on the members defaulting in paying societies maintenance.
- To decide about parking and determine its rate
- To take decision about penalty to be charged on members, violating bye-laws of the society and to determine its amount.
- To take decision about utilization of sinking fund.
- To determine the amount of remuneration to be given to a member if he has got ended his services to the society.
- To approve the expenditure of major repairs.
- To recommend for giving membership again to the expelled member by the society.
- If all the members of the managing committee tender their resignations then to put them before the annual meeting and approve.

- To give sanction to the amount to be written off.
  - To take decision regarding land of the society and conveyance of the building and to approve draft deed.
  - If more expenditures than the limit stipulated in the bye-laws is to be incurred and to approve the tender by putting before the general body meeting.
  - To give approval for the appointment of Architect and similarly to give approval of terms and conditions to be executed with that.
  - By considering available space for playing in the societies premises, to determine the time table for members and their children or put restrictions on them and if violated to take decision regarding charging penalty.
  - To determine terms and conditions for utilizing vacant place and also terrace of the society.
  - To form complaint redressal committee on the level of the society, so that if any member having complaint against the working or decision of the managing committee, then by solving it on the societies level, it concluded through complaint redressal committee only following subjects should be discussed in detail in the Annual General Body Meeting of the Flat owners.
1. Development of the land.
  2. Procedure to be adopted for transferring land e.g. Surrender of lease, lease deed, Property management on commercial basis for e.g. office, sports complex, play ground, garden etc.

3.18 Redressal of complaint of Members –

A member can submit application of explanatory written complaint to any member of the office bearer. After receiving the complaint the committee will take decision on it in its immediate meeting and thereafter that decision will be communicated to the concerned member within 15 days.

If the concerned member was not satisfied on the decision communicated by the committee, or no contact was made by the committee within 15 days in this regard, then the member of the committee can contact the complaint redressal committee formed by the Annual General Body Meeting. If a member is not satisfied with composition and powers of such committee, then the complainant member can contact the following authorized officers as per nature of the complaint.

A- Registrar

1. Registration of Society on misrepresentation
2. Non-issuance of the Share Certificates.
3. Refusal of Membership.
4. No registration of nomination by the society.
5. Non Occupancy charges.
6. Demand of excess premium for transfers.
7. Non supply of copies of the record and documents.
8. Tampering, suppression and destruction of the records of the Society.
9. Non acceptance of the cheques or any other correspondence by the committee.
10. Non maintenance or incomplete maintenance of records and books of the society.
11. Non preparation of the annual accounts/reports, within the prescribed period;
12. Misappropriation/Misapplication of the funds of the society.
13. Defaulter/Disqualified Member on the Committee
14. Investment of funds without prior permission.
15. Reconciliation of account.
16. Audit
17. Non conducting of election before expiry of the term of the committee.
18. Rejection of Nomination.
19. Non calling of general body meeting within prescribed period.
20. Not calling of Managing Committee as prescribed in laws.
21. Resignation of the committee.
22. Any other, like matters which falls within jurisdiction of the Registrar.

B. Co-operative Court

If following types of dispute arises between member/ members, member and/ or member and society as per Section 91 of the Act.

1. Resolutions of the Managing Committee and General Body Meeting.
2. The elections of the Managing Committee, except the rejection of nominations, as provided under section 152-A of the MCS Act,1960.
3. Repairs, including major repairs, internal repairs, leakages.
4. Place of Parking.
5. Allotment of Plot/ flats.
6. Escalation of construction cost.
7. Appointment of Developer, contractor, architect,
8. Unequal water supply.
9. Excess recovery of dues from the members.

10. Any other, like disputes which falls within the jurisdiction of Co-operative court.

C) Civil Court

Following types dispute

1. Non-compliance of the terms and conditions of the agreement, by and between the Builder/ Developer.
2. Substandard constructions.
3. Purchase Deed. (Transfer of Property)
4. Escalation of construction cost.
5. Any other, like disputes which fall within jurisdiction of the civil court.

D) Municipal Corporation/ Local authority

Matter Shown Below –

1. Unauthorised constructions/Addition/Alterations, made by the builder/Member/ occupant of the flat.
2. Inadequate water supply to the society.
3. Change of use by the Member/ occupants
4. Any other subject falls under jurisdiction of Municipal Corporation / local authority.

E) Police

1. Nuisance carried by the unauthorized use of the flat, shop, parking space in the society.
2. Threatening/Assault by or to the members of the society.
3. Any other subject falls under the jurisdiction of the Police.

F) General Body Meeting

1. Non maintenance of the Property of society by the Managing Committee.
2. Non display of Board of the name of the society.
4. Levy of excess fine, by the Managing Committee for act of the member which is in violation of the bye laws.
5. Managing Committee's opposition for legal utilization of available open space.
3. Non issuing the property of the society by the managing committee.
4. Appointment of the architect.
5. Any other subject in the jurisdiction of general body meeting.

G) Housing Federation

Matter mentioned below –

- a) Denial of entry to the Secretary of the society by the members.
- b) Non acceptance of any communication by the Member/ Managing Committee
- c) Convening Special General Meeting provided under bye- law No. 97 and Managing Committee meeting provided under the bye law No. 133.
- d) Any other matters.

CHAPTER – 4

FUNDS OF THE SOCIETY

Raise fund, investment, utilization Fund:

Funds can be raised for conducting society as follows :-

- Admission fee,
- By collecting share capital
- By accepting deposits
- In the form of loans and financial assistance
- Flat transfer fee
- By donation
- By other ways which falls within the rules under bye-laws
- Corpus fund by the developer
- The society may himself raise fund from financial agencies in the form of loan for re-development / re-construction and out of that can pledge the flats / tenement (gala) to be constructed newly. It could help in minimizing whim of the developer.

4.2 Reserve fund:-

The society may receive reserve fund by collecting as follows: -

- Subject to the provision in section 66(1) and (2) of the Maharashtra Co-operative Societies Act 1960, to transfer some amount from the net profit towards the reserve fund.
- The fees charged while transferring the tenement (gala) / flat is incorporated in the reserve fund.
- Admission fee received to the society from the members of the society is entirely transferred in the reserve fund.

4.3 Raising of other funds:-

Sinking fund:-

Sinking fund can be raised from the amount collected by all members at the rate which decided by them with the consent of all members in the general body meeting of the society. This rate may be 0.25% every year of the rate of construction cost of each flat.

- The general body Meeting may fix the amount to be collected from each member as required for incurring on major repairs.
- May raise the repair and maintenance fund for building by collecting amount from flat owners, at the rate which is to be decided on the basis of original purchase price of the flat in the general body meeting for meeting the expenses to be incurring on frequently regular repair.
- However this rate should be of 0.75 per year minimum of the expenses of construction of each flat.
- If the society violated bye-laws in respect of raising fund or charging fees, then the member, by making complaint to the Registrar of Societies may restrict society from taking action as per bye-laws by directions under section 79 (2)/(3).

4.4 Increasing / Sanctioning of Maintenance fee and other fees

- The society cannot demand service and other charges which the society charging from the members and similarly contribution of the expenditure to be incurred for the repairing of society as per resolution in the managing committee meeting only. It is obligatory to take approval of general body meeting in this regard and to take action as per resolution of general body meeting.
- While dividing service fee equally as per number of the tenement (gala) / flats, the society can take decision on its level regarding charging service fee from the member holding more than one tenement (gala) / flats according to members having one premise (gala) / flat. However the member himself should have to reside in these one than more flat.
- The managing committees have no power to make changes or determine the amount of service charges taken from members or the amount to be incurred on repairing, or to make it less or more. It is only with the general body meeting of the housing society.

4.5 Non- Occupancy charges:-

It is obligatory on the member, who let his flat / tenement (gala) on rental basis, to pay the non-occupancy charges upto 10% of the service charges to the society.

- The provisions in the directives issued by the government on dt. 1-08-2001 Section 79A of the Maharashtra Co-operative societies Act 1960 are as follows :-

1. Non occupancy charges should not be more than 10% of service charges.

2. If a member has given his flat to his close relatives like mother, father, brother sister, son, daughter, son-in-law, daughter-in-law, brother-in-law, sister-in-law, grandson, granddaughter then the non-occupancy charges should not be charged.
3. The said directive shall be applicable to all residential and commercial tenement (gala) / flats in the co-operative housing societies in the state.
4. All housing societies in the state should have to take action in doing necessary charges as above in their bye-laws.
5. However, if necessary changes have not made as above even then the occupancy charges should not be more than the maximum limit mentioned in this order from the date of order.

4.6 Matters came in service charges

Following 13 matters included in the service charges as per bye-law No. 68:-

- Salaries of the office staff, liftmen, watchmen, gardeners and any other employees of the society.
- Where the society has independent office, the property taxes, electricity charges, water charges, etc.for the same.
- Printing, stationery and postage.
- Travelling Allowance and conveyance charges to the staff and the members of the committee of the society.
- Sitting fees paid to the members of the committee of the Society.
- Subscription to the Education Fund of the Maharashtra Rajya Sahakari Sangh Ltd.
- Annual Subscription of the Housing Federation and any other co-operative institution to which the Society is affiliated.
- Entrance fees for affiliation to the Housing Federation and any other Co-operative institution.
- Audit Fees for internal, statutory and Construction work reaudit, if any.
- Expenses incurred at meetings of the general body, the Committee and the Sub-Committee, if any.
- Retainer fees, legal charges, statutory enquiry fees.
- Common electricity charges.
- Any other charges approved by the General Body at its meeting. However, such charges should not contradict the provisions of the Act, Rules and bye-laws of the Society.

CHAPTER 5

GENERAL BODY MEETING

5.1 First General Body Meeting

It is obligatory that the Agenda of the first general body meeting after registration should be as follows:

- To elect a Chairman for the meeting.
- To admit persons to membership who have applied for membership of the society.
- To elect a provisional Managing Committee.
- To receive and approve the statement of account as prepared by the Chief Promoter of the society up to 14 days prior to the first general body meeting of the society.
- To authorize the committee to secure conveyance of right title and interest in the property in the name of the society from the promoter builder.
- To impose restrictions on raising loan amount from outside.
- To appoint internal auditor and to fix his remuneration.
- To authorize one of the members of the provisional committee to call the first meeting of the provisional committee
- To take decision about taking membership of District Housing Federation and other institutions.
- To give power to one member of provisional management committee to call meeting of the managing committee.
- To consider the matters raised by the member except these matters which are necessary for giving advance notice with the permission of chairman and eleventh hour matter and to make resolution in that regard.

5.2 Till when to take Annual General Body Meeting.

- Annual General Body Meeting should be called up to 14th of August. If wants to take extension for some reasons, then extension can be obtained up to 14th November by making an application to the Registrar.
- If Annual General Body Meeting was not called up to 14th November by taking extension, then the Registrar can take action of calling Annual General Body Meeting by appointing authorized officer.

5.3 Subjects of the Annual General Body Meeting

It is legally binding to execute business on the following subjects in the Annual General Body meeting :-

- To read the minutes of the last general body meeting and to approve it.
- To present the report by the managing committee of their working and to present financial statement and to approve it.
- Consideration on the Statutory audit report if received and mistakes rectifying report if society presented.
- To declare result of the election if the election was held in that year.
- To appoint internal auditor if necessary and to give sanction to his remuneration.
- To appoint auditor for next year for statutory audit of the society.
- To make resolution for making rectification in the by-laws according to circulars/orders received from the co-operation department.
- To take decision after discussion regarding rectification in bye laws suggested by the Managing Committee.
- It is obligatory to give wordings of the present bye-laws and suggested rectification.
- To consider and take decision on subjects like major repairs done or to be carried out by the Society regarding structural audit, regarding erecting of mobile tower/ to increase service charges or other charges, to change of lift or subjects like that.
- To consider or make resolution with the prior permission of the Chairman of the meeting on the other eleventh hour subjects excluding such subjects for which previous notice is necessary.

Note : The Society can put forth before the meeting important subjects as per its requirements for which it is necessary to take sanction of the general body meeting as per co-operative law, rules and bye-laws.

Quorum Language of the Minutes : -

- The quorum of the general body meeting shall be 2/3rd of the total members or 20 whichever number is less. However if quorum is not completed in the general body meeting then the meeting should be postponed for half an hour of the time prescribed. And even after the quorum was not completed then the members present can conduct the general body meeting without quorum. However, it is necessary to give instructions of such with agenda.

- If the number of managing committee is five, then quorum should be three, if it is seven, then the quorum should be four, if it is nine, then the quorum should be five and if it is eleven, the quorum should be six.
- The minutes of the society should be in Marathi, or English or in Hindi language. The decision in this regard should be taken by the general body meeting.

5.4 Special General Body Meeting

It is binding to call a Special body Meeting for the subjects mentioned, within one month from the date of demand if made by 1/5th members of the total members of society, and if concerned Registrar instructed-or demand made by the Housing Federation.

If the society did not call meeting in prescribed time limit even after 1/5th members of the society demanded, the Registrar may call special general body meeting by appointing authorized officer.

If the society did not call meeting in prescribed time limit even after 1/5th members of the society demanded, the Registrar may call special general body meeting by appointing authorized officer.

If the Annual General Body Meeting was not called in prescribed period or even after taking permission for extension and not called meeting in that period also then there is a provision in Section 7 for expulsion the members of the managing committee who have a responsibility to call such meeting.

5.5 Code of conduct for the administrator of the Co- Operative Housing Societies

If the administrator was appointed on the Society then the administrator should have to conduct the working as per code of conduct mention below.

While taking charge of the office, the administrator has to take steps of all members in confidence and start working.

By issuing circular or calling special general body meeting should have to explicit idea of his transparency in working.

After taking charge of the office, it is expected and necessary that the administrator should have to work under the guidelines of the concerned Dy./Assistant Registrar and to give them regular report of his working. It is expected that the administrator should have to work incidental to the reason mentioned in the orders of appointing administrator. For e.g. there are reasons in the order of appointing administrator like incomplete record, incomplete accounts, not taking elections etc, accordingly the administrator should have to try to remove that defects/errors.

Since the appointment of the administrator is a temporary arrangement, it is necessary for him to prepare a voter list and to fix next election programme immediately as soon as he takes the charge of the office.

It is necessary that the administrator have to avoid taking decisions like giving membership, incurred expenditure for major repairing works, executing agreement for redevelopment, selling T.D.R/F.S.I. cancellation of membership, withdrawing the cases filed by the society or compromising in the cases against society.

It is obligatory on administrator to take precaution of starting the election process in time for completing the same before expiry of his tenure.

It is necessary that the administrator while submitting a report of the working during his tenure to the Registrar should have to submit the same with expenditure he incurred before the general body meeting.

It is expected that the administrator should work as a co-coordinator between the Registrar's office and the society in such a way that dispute in the society will not be increased and settled the same cordially.

The Administrator should avoid appointing person/manager by paying them such a salary/remuneration which society could not bear.

If there is a practice/tradition or demand from the members of the society to celebrate public religious functions then the administrator by forming the committee of members, by collecting contribution through committee, and

expenditure incurred by the committee only can celebrate the same and take permission of the general body meeting for that. The administrator should avoid to collect contribution on his own, to utilize society's funds for the same.

CHAPTER 6

AUDIT

6.1 Responsibility of doing Audit

- Since the Co-operative Housing Societies are included in Section 81(1) (B) of the Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960, the audit of the said societies should have to be made themselves.
- It is obligatory to make audit from the panel auditors kept on the level of Divisional Joint Registrar, Co-operative Societies. Audit cannot be made from the same auditor for continuous more than two years period.
- The appointment of the auditor should be made in the Annual General Body Meeting of the society.
- Details like name, address, telephone number of the auditor appointed should be displayed on the notice board of the Society or other noticeable places and informed the same to the Registrar of the Society.
- The Complainant member can submit their complaints before the Auditor and it could be redressed. It is necessary that the Auditor should declare the details of date and time regarding when he is coming for auditing in the society and display it on the notice board or at prominent place in the society.
- The Secretary of the Society should make available necessary papers, accounts books to the auditors for auditing as per provisions in the bye-laws.
- It is necessary that the society should make available the copies of the audit report to the members if they demand so by charging necessary fees as per provisions in the law before placing it in the general body meeting.

6.2 Matters to be included in the Audit

Inclusion of following matters under Section 81(2) of the Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960 is obligatory in the report of the Audit.

- Cash balance and investment and society's liability and valuation of property.
- If decision like unreasonable penalty, unjustifiable charging and charging excess charges in respect of transference fee/ non occupancy charges then the directions in that regard are taken and implemented on the level of society, then it is obligatory to give remarks and instructions

for action to be taken should be made in the audit report otherwise the main purpose of rectification of faults in the societies working would not be served.

- While doing objective evolution of the financial transactions of the society, it is necessary to check the matters like whether renewal of the funds were made or not prescribed procedures for incurring expenditure on major repairing work was followed or not and accordingly mentioned clear remarks and instructions should be mentioned in the audit report.
- In addition, it is obligatory for the benefit of the society to inspect following matters which are generally neglected by the auditor in respect of Housing Societies and include the remarks thereof in the audit report.
- Whether the personal expense is put under the head of profit and loss account?
- Whether the society has made expenses for fulfilling the purpose or not?
- Whether the interest of the society is hurt by making transaction with book entry.
- Whether the Society is fulfilling liability toward member or not?
- Whether legal proceedings was initiated in time against the default members?
- Whether membership of the Housing federation is taken or not?
- Whether the bonds executed under section 73 (1) (AB) are proper in view of statutory or not?
- Whether the payment of education cess was made or not?
- Whether reconciliation and financial statements up to the last date of inspection was inspected or not?
- Whether the profit & loss statement in the financial year are inspected or not? And whether the remarks and instructions in that respect are included or not?
- Whether all records necessary for auditor was available for audit and was it sufficient as per his knowledge and belief for auditing?
- Whether the society has kept necessary books as per law, rules and bye-laws? And whether the re-conciliation and profit and loss statement match with the ledger books of the society.
- If the answer is negative in this matter, then that deficiency should be noted in the audit report with reason as per rule 69(5).
- Whether the membership of District Housing Federation is taken or not? And payment of annual fee of the said federation is made or not?

In addition to this if the matters which are to be taken seriously in the audit report in conformity with the following points then it is necessary to note that separately with the remarks of the auditor.

1. Transactions took place in violation of law, rules, bye-laws.
2. The details of those amounts which was to be taken into account but not taken.
3. Improper and irregular expenditure.
4. Dubious and bad amounts.
5. Matters prescribed by the Registrar.

6.3 Formation of Audit Report:

- As per the instructions in the circular of the office of the Commissioner, Co-operation, dt. 12/03/1974, features of the audit report shall be as follows :-
- Audit Report should be clear, instructions should not be vague similarly it should not be brief also.
- Personal remark should not be mentioned in the report.
- Formation should be made to the point, part wise and subject wise and obliged to the provisions in law.
- Financial Statements should be in 'N' format provided in the Co-operation Rules.

Formation of the Audit Report should be in three parts as shown below :

Part A – Following matters may be included in this part.

- Financial embezzlement.
- Misappropriation.
- Improper appropriation of fund.
- Effects of the transactions to be caused on society due to policy decision.
- Improper and Irregular loan transaction.
- Improper Investments.

Part – B – Following points should be elucidated in this part.

- A. **Management Part** – Following matters should be taken into consideration while giving paragraph wise instructions and remarks in this par.

1. Introduction :

In this, there should be information about period of the audit, details of the audit officer, type of the audit, explanations and information etc.

2. Membership :

Details of the fulfillment of terms of membership, method, fulfillment of necessary legal procedure, transfer procedure and registers thereof.

3. Employee Management :

Details of the requirement of employees, its backlog, expenses to be incurred on them.

4. Minutes of the Meeting :

In this, there should be details of the proceeding of management committee meeting, annual general body meeting, decision taken in it and its implementation, its legality and financial effects to be caused because of this.

5. Inspection by the Financial Agencies :

If financial agencies had undertaken inspection, then elucidation regarding whether fulfillment of the deficiencies were made or not.

6. Statutory Audit Fault Rectification Report :

If the society had not rectified the important faults mentioned in the last year's statutory audit report, then it should be included.

7. Compliance of Statutory Controls :

Those legal provisions which society has not complied that should be mentioned.

B. Finance Management Part :

1. Appropriation of fund and availability.
2. Valuation of reconciliation matters and inspection.
3. True and exact position of profit and loss and reconciliation.
4. Budget Statement.

5. Analysis of loss and profit and reconciliation.
6. Cash in hands and subtle.
7. Provisions.

C. Loan Transactions :

1. Policy.
2. Distribution of loan.
3. Dues.
4. Recovery.
5. Unproductive and dubious debt fund.

Part C - General Instructions and Remarks.

In this, the matters like vehicles, expenditure vouchers, constructions, furniture and other purchasing, travel expenses, stationery and other financial matters may be included. Similarly classification of auditing and other miscellaneous paragraphs may also be included.

It is the responsibility of the auditor to give special report, if serious nature financial misappropriation committed in society.

6.4 Audit Fee :

As per circulation of the year 1991 from the Honble Commissioner, Co-operation and Registrar, Co-operative Societies, Maharashtra State, Pune, the audit fee being charged on Co-operative Housing Societies is as follows:

- Rs. 36/- per member annual in the Municipal Corporation area.
- Rs. 24/- per member annual in the Municipality area.
- Rs. 12/- per member annual in the Gram Panchayat area.

6.5 Re-Audit :

On the application of the society or for any other reason if the Registrar feels it necessary to re-inspect the account of the society which was audited, then the Registrar may give order for re-auditing.

While demanding re-audit, it is necessary that the society or member should have to make an application giving details that why re-auditing is necessary?

6.6 Re-Audit Fee :

- a) If the Registrar himself issues orders for re-audit, then the audit may be conducted by the government with his own cost through government auditor.
- b) If demand made by the society then the society had to pay the re-audit fee.
- c) If demand made by the member then the said re-audit fee should be borne by the member in prescribed rate.

6.7 Faults rectification report of the Audit :

- It is obligatory on the society to comply the faults rectifications mentioned in the audit report in 'O' format within 3 months from receiving the audit report to the society.
- After rectifying the faults, it should be shown to the auditor and after taking remarks of the auditor on it regarding whether rectifications are made or not then that report should be submitted to the office of the Registrar.
- If the society cannot do rectification of faults satisfactorily under Section 87(4), then the Registrar compel them for fulfilling it and expenses of that is recovered from the society.

CHAPTER – 7

DEEMED CONVEYANCE

As per the notification issued by the Government on 27th September, 2010 by making amendment in Section 11 of the Maharashtra Ownership Flat Act 1963 and Rule No. 9 of the Rule 64, the procedure of doing Deemed Conveyance and the papers to be required as per list 1 to 14 are as follows:-

Since this process be made simple and quick the government by its order dt. 24th February, 2011 has restricted documents, number to be attached with the application.

1. It is necessary to make an application in Form -7 before the District Dy. Registrar, Co-operative Societies (Competent Authority) by the society.
2. It is necessary to affix a court fee stamp of Rs.2000/- on the application.
3. It is necessary to attach available papers of following papers with application.

- 1) Affidavit made before the Notary or Executive Magistrate.
- 2) True copy of the Society Registration Certificate. If it is an apartment then copy of the Deed of Declaration.
- 3) 7/12 extract of the land or extract of Property Registration Card.
- 4) Registered agreement copies of all flats/shops (All copies of the agreement which were executed)
- 5) List of members in prescribed format.
- 6) Copy of the Development Agreement.
- 7) If there is Power of Attorney then its copy.
- 8) Copy of the Notice issued to the original owner or developer for doing conveyance.
- 9) Details of corresponding address telephone number etc. of the original owner or developer.
- 10) Search Report of the land.
- 11) Copy of the Non-Agricultural Order.
- 12) Certificate of the exclusion from Land Ceiling Act (U.L.C.) Certificate)
- 13) Copy of the sanctioned plan of the building.
- 14) Land Measurement Map/Architect's Certificate.

CHAPTER – 8
REDEVELOPMENT OF THE BUILDING

The Society can implement Re-development process as per instructions and procedure given in the Government directions dt. 03/01/2009.

Seven Formulas of Redevelopment :-

A. Necessity of Special General Body Meeting :

1. 1/4th Members have to demand.
2. Necessary to call meeting within one month.
3. To appoint experts by taking preliminary decision regarding re-development.
4. To consider written instruction from members.
5. Presence of at least 3/4 members necessary.
6. It is essential to give minutes of the meeting to the members and to the office of the Registrar within 10 days.

B. Works to be executed by the Architect and Project Management Consultant.

1. Fulfillment of legal matters.
2. To submit actual Project Report within two months.
3. To note accepted / rejected suggestions of the members with rationale in the Project Report.

C. Action to be taken by the Managing Committee once Project Report is received.

1. To make available project report in the society's office for members view.
2. To take joint meeting of the Project Management Consultant and Managing Committee and it is obligatory to display notice of the said meeting on the notice board of the society.
3. To consider the suggestions by members.
4. To prepare draft of the tenders and invite tenders.
5. The developer shall not be a relative of the committee member and office bearers.

D. Action to be taken after tenders received.

1. To display the list of the tender received on the notice board.
2. To call meeting of the Managing Committee within 15 days for considering tenders.
3. To scrutinize the tenders after opening it before the members as a spectator in the said meeting and to prepare a comparative table.

E. Procedure of Sanctioning Tenders.

1. The Secretary of the society shall make an application with list of the members within eight days to the Registrar of Societies for appointing authorized officer for calling a Special General Body Meeting.
2. The Registrar of the Societies shall appoint an authorized officer for calling Special General Body Meeting.
3. The Authorised Officer should have to call a Special General Body Meeting within one month.
4. Representatives of the tenderors shall present in the said meeting.
5. Arrangement of Video Shooting will be made.
6. Meeting will be held in the presence of Authorized Officer.
7. Only members of the society shall attend the meeting. To keep an Identity Card with him will be necessary.
8. 3/4th Quorum for meetings is necessary. The meeting can postpone for 8 days for want of Quorum.
9. If 3/4th Quorum is not there for adjourned meeting, then the meeting will be cancelled and this subject cannot put up before the General Body Meeting for the next one year.

F. Proceeding of the Special General Body Meeting :

1. Presentation opportunity should be given to the Developer.
2. The appointment of the developer will be made by majority of 3/4th of the members present and in writing.
3. To finalise the tender with terms and conditions of one developer for re-development.

G. Agreement :

1. The Society and Developer will execute agreement within one month as per resolution of Special General Body Meeting.
2. Prominent matters in the agreement.

- a) Tenure of the project should not be more than two years as far as possible.
- b) The Developer will give Bank Guarantee of 20% of the cost of Project to the society.
- c) Developer will provide alternate arrangement accommodation.
- d) Rights of the Developer will be transferable.
- e) If any dispute arises on above matters then the provision will be made to solve it under Section 91.

CHAPTER – 9

HEALTH CODE FOR HOUSING SOCIETY

It is necessary to give answers of following questions satisfactorily by the Managing Committee to check the health of their Housing Society.

1. Are all papers included in the register book of the society? If not, then whether the reorganization of this register is made by obtaining proper papers from the concerned machinery?
2. Whether one of the following or any other application of the member is pending for more than one week for want of decision or without informing the mistakes in the application to that member, or without giving acknowledgement :
  - 1) Application for transfer of membership.
  - 2) Application for taking note of the nominee.
  - 3) Application for internal repairing of the flat.
  - 4) Application for seeking permission for sub-letting a flat.
  - 5) Application for seeking NOC in the prescribed format for demanding loan from the Bank on pledging the flat.
  - 6) Any other type (regarding bills, charges, special general body meeting, parking) application.
3. Whether the society has done conveyance deed process for ownership of the building place?
4. Whether the society has done structural audit of the building as per provision in the bye-laws?
5. Whether the transparent method as mentioned in the circular of the co-operation department has been adopted for doing re-development, re-construction and major repairing by taking sanction of the general body meeting?
6. Whether the election was conducted by observing election rules? Is the Indemnity Bond executed within period?
7. Whether the list of record to be kept is maintained as per bye-laws? And whether the record is in order actually according to that list and entries were updated?
8. Whether the Managing Committee meetings, Annual general meeting were held? Whether the audited financial statements sent to the members with the notice of the general body meeting? Whether the minutes of the meeting sent to the members within three months after the meeting?

9. Whether the arrangement of parking is made as per bye-laws? Whether the waiting list for parking is published and allotment made accordingly?
10. Whether precautions taken for charging maintenance charges, transfer premium, non occupancy charges as per circulars of the government and society's bye-laws?
11. Whether the Housing Society has taken the membership of the Housing Federation and by subscribing their publication like monthly magazine, journal etc. and read out the new important provisions/amendments in it in the managing committee meeting and taken decision accordingly or not?
12. Whether the members of the managing committee or a members of the society, manager, employee were present in the camp, lecture, training diploma exam organized by co-operation training centre, co-operation board, housing federation, co-operation department or any other organization?
13. Whether the society accepted the model bye-laws of the co-operation department?
14. Was the representative of the co-operation department was present in the meeting of the general body where the process of appointing developer took place in the authorities like SRA, MHADA?

Is the C.D. of Video Shooting of this general body meeting is available with the society?

15. Whether the managing committee has organized any programme like festival, sports, cultural, picnic, tree plantation, environmental for creation cordial, co-operation among the members of the society? And whether expenditure made on it by taking independent voluntary contribution?
16. Whether the complaint redressal committee was formed in the general body meeting on the society level?
17. Whether the society accepted the option to take action after taking guidance of the Housing Federation in respect of the complaints in society?
18. Whether the managing committee taken efforts to motivate other members for participation in the managing committee of the society?
19. Whether the financial statements, Accounts Books and other documents make easily available to the members as demanded and copies were given to them easily?
20. Whether the society has obeyed orders, directives, circulars of the co-operation department and instructions in it and has made amendment as per remarks in the audit report?
21. Whether everyone experienced that the atmosphere and mutual relations in the society are cordial, cheerful and mutually co-operative?

CHAPTER – 10

FEDERATION OF HOUSING SOCIETIES

In the last two decades between 1950 and 1970, the housing societies were of the types that to purchase the land and by parting plot on it to construct own house (bungalow). We call them tenant ownership housing society. Gradually when availability of land minimizes multi storey building came into existence. And Co-operative Housing Societies of the flat/tenement holders for one or many buildings were formed. We called them tenent co-partner society.

Work to prepare model bye-laws was started for both the type of societies. It is also compulsory to make amendments in it as per requirement.

Thereafter necessity felt to form Housing Federation. The provision of Federation of Societies has been made in the Maharashtra Co-operative Society Act 1960 and Rule 1961. Similarly provision to take opinion of Federation has also been made.

With unlimited increase of the housing societies, the problems/disputes in it have also been increased. And the complaint application had been received to the co-operation department for solution of such complaints. Limited human force of the co-operation department is very inadequate for this. The District Federation of the Housing Societies can solve many problems of these.

Federation on district level are worked as follows :

1. To give all necessary co-operation for forming new housing societies.
2. To make available various forms, registers etc. required for keeping the record of the co-operative housing societies properly.
3. To give guidance for writing minutes accurately of monthly meeting, annual general body meeting, special general body meeting of the housing society.
4. To give guidance for preparing of income-expenditure statement, reconciliation statement.
5. To keep record properly for auditing.
6. Guidance for preparing faults rectification report if there are some suggestion/objections in the audit.
7. To prepare the bill by deciding details of the monthly maintenance contribution and to keep accounts of it by recovering that.
8. Guidance about how to make recovery under Section 101 of the Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960 if the member exhausted monthly contribution.

9. To guide for raising various funds like deposit fund, repair and maintenance fund.
10. To give guidance for making amendments in the bye-laws as required.
11. To organize guidance workshop for office bearers of co-operative housing societies and to redress their complaints through questions and answers.
12. To publish necessary articles, legal judgments, government circulars through magazine, bi-monthly, house journals for the guidance of housing societies.

The State Federation by forming such federation on state level can do the works like presenting questions of state level, to suggest, if some amendments in the co-operation law are necessary to be made, to take initiative for changing some rules if feels stringent.

There is National Federation of all such state federation, its name is Indian National awas Federation, New Delhi.

Address and Tel. No of Federations –

1. Chairman/Secretary,
Maharashtra State Co-op. Housing Society Federation Ltd.
9, Vilasini, Shivaji Path, Thane
Opp. Thane District central
Co-operative Bank, Thane (W)- 400 601. Tel. No. 022-25332286

2. Chairman/ Secretary,
Pune District Co-op. Housing Society Federation Ltd.
208, Somwar Peth, Daruwala Pool
Pune- 411 011 Tel. No 020- 26120719

3. Chairman/ Secretary,
Mumbai District Co-op. Housing Federation Ltd,
103, Vikas Premises, 11, Justice G. N.
Vaidya Marg, Fort, Mumbai- 400 001 Tel. No. 022- 22840134

4. Chairman/ Secretary,
Thane District Co-op. Housing Federation Ltd,
9, Vilasini , Shivaji Path, Opp. Thane District
Central Co-operative Bank,
Thane (West) 400 601 Tel. No. 022- 25332286

5. Chairman/ Secretary,
Nashik District Co-op. Housing Federation Ltd,
C/o. Adv. Vasandrao Toravane,
113, Patel Chambers,
Near Zilla Parishad,
Nashik .

6. Chairman/ Secretary,
New Mumbai Co-op. Housing Federation Ltd,
C/o. Adv. Vasandrao Toravane,
303, Big Splash Sector- 17
Vashi, New Mumbai. Tel. No. 022- 2789730

O. No .Housing/D-3/91
Office of the Commissioner,
Co-operation and Registrar,
Co-operative Societies,
Maharashtra State, Pune-1
Date: 15th May 1991,

Circular

**Sub :- To give permission for registering society within
Co-operative Housing Societies.**

Ref :- 1) Government Circulars dt 19-01-1985

2) This office circulars dt. 5-12-1985

3) This office circulars dt. 26-04-1985

4) Letter of Textile Department of the government No.
SAGRUYASE/12875/ 54374/ NO 1999/14-03-1990

5) This office circular No. SAM, Dt. 5-5-1990.

This office has given instructions from time to time to its subordinate offices regarding registering society within society. The last circular on the same subject is dt. 5-5-1990.

This office has given detailed instructions regarding making an amendment in bye laws to be done from the original society for registering society within the said circular and instructions were given that after making amendment in the bye-laws as per instructions given in the circular, society should be registered within society, However instructions were given that compulsion should not be made on the societies for the amendment of said bye laws.

Various persons and societies made correspondence to this office regarding registering society within society as per the said circular, and this office notice that, in bye laws of some societies there is a clear provision of giving membership to other society.

Even though the officers of the departments could not register the society without making amendment in the bye-laws as per suggested in the circular dt. 5-5-1990 of this office.

All concerned officers of registrations are hereby instructed through this circular that, if there is explicit provisions in the bye-laws of the society regarding giving membership to the other co-operative society then by not insisting for separate bye-laws amendment from the society as per suggested on the circular dt. 5-5-1990, the society should be registered by taking approval letter of the society only.

However, after registration of society, the competent authority (general body meeting/ managing committee) have to give membership to the new society under provisions in bye laws of the original society.

However, the society in which there is no explicit provisions of giving membership to the society, then in that case the society within society could not be registered unless making amendment in bye laws willingly which is necessary for giving membership to another co-operative society by the original society.

Co-operative Commissioner & Registrar,
Co-operative Societies, Maharashtra State, Pune- 411001

No. SAGRUVO/1094/ Pra. Kra 277/14 C
Cooperation and Textile Department,
Mantralaya, Extension, Mumbai- 400 032
Dt. 10th March 1995

Order

Maharashtra Cooperative
Societies Act, 1960

By exercising the powers in section 7 of the
Co-operative Societies Act 1960 (hereinafter
referred as said Act 1960) the government is
pleased to exempt the provision of minimum 10
members for registering co-operative Housing
society under sub-clause 1 in Section 6 of the said
Act subject to following conditions:

- The plinth area of each flat in the proposed co-operative Housing Society should not be more than 700 sq. ft.
- FSI should not be balance for utilization in the proposed societies land/building.

By the order and in the name of Governor of Maharashtra.

Sd/-

(S. K. Kalal)
Under Secretary to the Govt. of Maharashtra,
Co-operation and Textile Department.

Office of the Commissioner, Co-operation and Registrar,
Co-operative Societies, Maharashtra State, Pune-1

Date: 8th July 1996.

Sub :- To take precaution for pre registration of Co-operative Housing society.

Ref :- This office circular No SAM. dt 18-02-1994

Circular:

Attention of the zonal officers are invited to the under reference circular dt 18-02-1994 on the subject mentioned above.

Amended instructions as below regarding matters mentioned in the said circular are being issued. Precaution should be taken that registration of the Housing societies would not be pending by observing the said instructions.

1. Regarding registration of purchase deed of the flat in Housing Society. It is noticed from the several complaints received in this office that the zonal officers have stopped registration of some Housing societies in respect of the instructions given by this office in circular dt. 18-02-1994 that without registering agreement between builder and flat owner, the society should not be registered under the Maharashtra Co-Operative Societies Act.

The builder and promoter are taking unfair advantage of such situation. Even the flat holder given the stamp duty to builder, the builder did not want to pay it to the government and for maximum utilisation of available F S I, the builders are not taking necessary action for registration of co-operative society. In many cases, even after paying stamp duty, the receipt is given by the office of the Sub-Registrar with remarks that pending for determining the market rate. Similarly after registration of the document the original document is returned after long period. Therefore it doesn't matter to make registration after paying stamp duty and registration fee as per agreement and receipt of it submitted by the promoter. Similarly concerned Registrar should inform in this regard to the Collector of Stamps duty of that district, so that the collector of stamp duty can make recovery of necessary stamp duty. By considering these matters, if the documents regarding flats (agreement/ purchase deeds) and receipts of registration are submitted and all other conditions are fulfilled then the

society should be registered. Registration of the housing society should not be kept pending till final valuation of stamp duty.

Regarding registration of agreement between flat owner and purchaser while transferring the flat in Co-operative Housing society under circular of this office dt 18-02-1994, instructions are given that if purchase deed was not registered, flat and membership transfer should not be made. It has come to notice thereby that in some cases transfer has been kept pending with the transfer proposals. In this regard it is hereby given amended instructions that, if evidence/ receipt regarding submitting documents of transfer with other transfer proposal and if evidence of stamp duty paid is shown and similarly other conditions of transfer of membership are fulfilled then the managing committee of the society should give sanction to such transference.

Sd. /-

(Ratnakar Kulkarni)
Commissioner, Co operative Registrar,
Co-operative Societies, Maharashtra state, Pune- 1

No .SAGRUYO- 1096/PRA. KRA. 137/14-5
Co-operative & Textile Department,
Mantralaya, Mumbai- 400 032
Dt. 29th April, 2000.

Order

Read :

1. Letter No. Housing/D-3/ charging of Service charges/96, dt 18th May 1996 of the Commissioner, Co-operation and Registrar, Co-operative Societies, Maharashtra State, Pune.
2. Orders of the government dt. 26th May 1999.

Whereas memorandum/letters received to the government in respect of the government order of equal number dt 26th May 1999 from members/office bearers of various co-operative housing societies similarly from Mumbai District Co-operative housing federation, Pune district co-operative housing federation and Up Lokayukta, Maharashtra State.

And whereas while receiving the said memorandums/letters, it seems that confusion and problems arose among the committee of societies and its members in implementing the orders of the government dt. 26-05-1999. On one side the societies have shown severe opposition as bigger flat owners have to pay fees several times more than earlier if the charging of maintenance fee is made as per area of the flats and galas and in the ratio of taxable value stipulated by the authority. And on other side as small flat holders are benefitting from it, they are insisting for making implementation of the said orders by the society immediately. Since the value base price of the flat is changing /increasing continuously due to reasons like when the building of the society was built, in which zone /area it is situated, at which floor the flat is, repurchase of the flat. Therefore the society will have to depend on the Municipal Corporation every year for taxable value and monthly rent chart. Because it could not be denied the possibility that the municipal Corporation will take more period for / taking decision /giving ruling on complaints, appeals in that respect. Consequently it could not be possible to the auditors to submit report of the most of the housing society in time. While observing the above reasons it seems that it is not possible to the societies to implement the government order easily.

There may be whatever rate value, the services like sweeper, secretary, watchmen, garden, lift, office are to be given to all members in equal proportion. And therefore

office bearers and members of many housing society and similarly Mumbai District co-operative housing society Federation, Pune District Co-operative Housing Federation and Up Lokyukta, Maharashtra state has expressed opinion that to club the monthly service charges with rateable value would not logical, proper and justifiable. By considering the said opinion the government has cancelled the order dated 26/05/2011. The government is of the opinion that it would be proper to charge equally as mentioned in Rule 71(A) (7).

And therefore, by considering above fact, the government is hereby cancelled the earlier orders dated 26th May 1999. And in view of the public interest, the government directs under Section 79 (A) of the Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960 as follows :

- 1) The Co-operative Housing Societies should charge the maintenance charges 'equally to all flats" as earlier under rule no 71 (A) (7) of model bye laws they accepted.
- 2) The Above order shall be applicable to all residential flats and commercial galas in all types of registered Co-operative Housing Societies. Similarly these orders will come into force from 26/05/1999 respectively.
- 3) Those housing societies have collected maintenance charges from their members as per the government order dt. 26-05-1999, then such societies should return the said maintenance charges to the concerned member or adjusted in the next months monthly charges with the consent of the concerned members.
- 4) All the registered co-operative housing societies in the state should make necessary amendments in their bye-laws as above. However, even after not doing this, these orders shall come into force from dt. 26-05-1999 respectively.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra.

Sd./-

(S.P. Dhekane)
Under Secretary, Government)
Maharashtra, Co-operative and Textile Department.)

In respect of charging non occupancy
Charges from the member of co-operative housing
societies.

Government of Maharashtra

Co-operation and Textiles Department.

Govt.Order No.SAGRUYO-1094/15165/ **case No. 317/14-C /Mantralaya Extension,
Mumbai- 32 dated 1st August 2001.**

**Reg – Government Order No. SAGRUYO-LOAN/15165/case No. 317/14-C
/Mantralaya Extension, Mumbai- 32.
dt. 9th March, 1995.**

Preface:

1. The government had determined under its above mentioned order dated 9th March 1995 that the assessment of non-occupancy charges shall not be more than one time of the service charges. Some Co-operative Societies had filed Writ Petitions in the High Court, Bombay, and had challenged the assessment of non-occupancy charges on different grounds. At the time of hearing of Writ Petition No. 1398/96, the Hon'ble High Court had suggested that directions in connection with assessment of non-occupancy charges should be based on the scientific footing, for example, the Hon'ble High Court had even suggested that proper directions may be given by taking into consideration the taxable value or rent of the tenements and classifications in that regard of experts and valuers in this field.

2. As per the above suggestions expressed by the Hon'ble High Court advice had been asked for from experts by guidance was invited by Urban Development Department. The Urban Development Department has suggested while charging non-occupancy charges it would not be proper to put criterion on taxable value or rent, because as per the decision passed by the Hon'ble Supreme Court in the case of (Delhi Municipal Corporation versus Diwan Daulatrao Kapoor, S.C. A.I.R 1980), once the Municipal Corporation fixes the taxable value, the same cannot be increased. On account thereof as great difference takes place in the taxable value of old buildings and new buildings, there will be great discontent among the members of the old and new Co-operative Housing Societies. If non occupancy charges are charged on the basis of taxable valuation then there will be discontent among the members of old and new co-operative housing societies. Similarly the rent is an income which the member gets on his investment and he even pays income tax thereon and on account thereof it will not be proper to fix assessment of non-occupancy charges on the basis of both criterions viz. Taxable value or rent.

3. The Commissioner, Co-operation and Registrar, Cooperative Societies, Maharashtra State, Pune has appointed a committee of experts in Housing and Co-operation fields for making recommendations in connection with assessment of non-occupancy charges by making study in respect thereof, as per the opinion expressed by the Hon'ble High Court in Petition No. 1398/96. The said committee had recommended as follows:

1. The non-occupancy charges should not be levied on the Gala which is given by the member to his close relatives for residence.

2. An amount equal to the total amount which is recovered per month from the member per month or 10% amount of rent which is received by the member, whichever is more should be charged as a non-occupancy charges.

3. The assessment of non-occupancy charges should not be linked with taxable value.

4. The government by studying the recommendations of the expert committee sent opinion of the Urban Development Department, and accordingly by considering the difference in taxable value for charging non-occupancy charges, it would be clear and proper that the criterion of taxable value would not be proper. That the criterion of taxable value would not be proper similarly, the rent received to the member is not equal in all cases. Moreover there may be different rate of the galas in the same building and of same size. Moreover assessment of rent is not made on any scientific basis. Therefore it would not be proper to determine non-occupancy charges on the rent received to the member. Therefore, in view to create feeling of equality among the members, it is necessary to charge non occupancy charges on same method and on same criteria for all types of co-operative Housing Societies in the state. By considering this matter, the government is pleased to give following order in this respect.

ORDER

As per the powers conferred upon government under section 79 A of the Maharashtra Co-operative Societies Act 1960, the government is pleased to give following order in the interest of public.

1. Government Order. No SAGRUYO-1094/15165/PRA.KRA.317/14-C Mantralaya Extension, Mumbai-32, dt 9th March, 1995 is cancelled from the date of issue of this order.

2. Non-Occupancy charges shall not exceed 10% of service charges. (excluding Municipal Corporation/ Municipal Taxes).
3. In case members have given their tenements/flats to their close relatives viz. mother, father, sister, brother, son, daughter, son-in-law, daughter-in-law, brother-in-law, sister-in-law, sadu (husband of wife's sister), granddaughter, grandson etc. and to other relatives recognized by the society, in such cases, non-occupancy charges shall not be recovered.
4. The said order shall be applicable to residential and commercial tenements/flats in all the Co-operative Housing Societies in the state.
5. All the housing Societies in the state shall take action to make proper amendment as above their bye-laws/ sub-rules. However, even if no amendment as above has been made, non occupancy charges should not be charged more than maximum limit mentioned in this order from the date of this order.
6. The said order shall come into effect from the date of its issue.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra.

sd/-

(Mukund T. Kamble)
Under Secretary, Government of
Maharashtra, Co-operation and
Textile Department.

In respect of charging non-occupancy charges from the members of Co-operative Housing Societies.

Government of Maharashtra
Co-operation and Textile Department.

Government Order No. SAGRUYO-1094/15165/PRA.KRA.317/14-C,

Mantralaya Extension, Mumbai -32 Date 20th October, 2001

Reg :-

Government Order No. SAGRUYO- 1094/15165/PRA.KRA.317/14-C
Mantralaya Extension, Mumbai-32. dt 9th March, 1995.

Government Order No SAGRUYO-1094/15165/ PRA.KRA. 317/14-C
Mantralaya Extension, Mumbai-32. dt 1st August 2001.

Erratum :-

1. In the order no 6 of Government Order No SAGRUYO-1094/15165/PRA.KRA.317/14-C, Mantralaya extension, Mumbai-32 dt. 1st August 2001 it was mentioned that 'The said order shall be in force from the date of its exiting'. As the enquiry in this regard is made to the government, the government is giving explanation as follows for removing confusion.
2. Implementation of the government order dt 1st August 2001 should be implemented from 1st August 2001.

By Order and in the name of the Governor of Maharashtra

sd/-

(Vasant Poreddivar)

Dy.Secretary, Govt.of Maharashtra Co-
operative and Textile Department.

Government of Maharashtra
No. SAGRUYO-2001/PRA.KRA.188/14-SA
Co-operation and Textile Department.
Mantralaya, Mumbai-32

Dt. 9th August, 2009.

Reg : Circular of Commissioner, Co-operation and Registrar,
Co-operative Societies, Maharashtra State, Pune
No. Housing/Gala/Tabil/Fee 89.
Date : 27-11-1989.

Whereas the Commissioner, Co-operation and Registrar, Co-operative Societies, Maharashtra State, Pune has approved the model bye laws prepared for co-operative housing societies dt.2-4-2001 and power to determine maximum rate of the premium to be charged while transferring flat/gala in the co-operative housing societies are given to the Co-operation and Textile department of the state government as mentioned under bye-law No. 38 (E) 9 of the model bye- laws, And

Whereas the Commissioner, Co-operation and Registrar, Co-operative Societies, Maharashtra State, Pune has fixed the rate of premium vide their circular No. Housing/Gala Transfer/fee 89/dt. 27-11-1189 and since it is necessary that the state government should have issued orders in that regard by repealing the said circular in present situation, the government has decided to issue proper orders regarding charging premium while transferring flat/gala in the co-operative housing societies, therefore,

By exercising the powers conferred to the state Government under Section 79 A of the Maharashtra Co-operative Societies Act 1960, the government is pleased to issue following order for the larger public interest in the state.

1. The circular no Housing/gala transfer/fee 89 dt. 27-11-1989 of Commissioner, Co-operation and Registrar, Co-operative Societies, Maharashtra State is hereby repealed.
2. The rate of the premium to be charged while transferring flat/gala of the member in the Co-operative housing societies and his share in capital/property of the society should be determined by the general body

meeting of the society. However, the premium rate determined by the general body of the society should not be more than maximum rate shown below in area. should not be more than maximum rate.

<u>Areas</u>	<u>Rate of the premium</u>
Municipal Corporation and Development Authorities	Rs. 25,000/-
'A' Class Municipalities	Rs. 20,000/-
'B' grade Municipalities	Rs. 15,000/-
'C' grade Municipalities	Rs. 10,000/-
Gram Panchayat (Rural Sector)	Rs. 5,000/-

The said Order came into force immediately.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra.

sd/-

(Vasant Poreddiver)
Dy . Secretary, Govt. of Maharashtra
Co-operation & Textile.

Appointing retired government officer/employee while appointing administrator on Co-operative Housing Societies.

Government of Maharashtra

Co-operative and Textile Department,

Government order No. SAGRUVO-1409/18873/ Pra.Kra. 30/14-C

Mantralaya Extension, Mumbai- 32

Dt. 9th October, 2001.

Ref : Letter No. Prashasan/2 A/ Prash VAAVSAYAK/2000, dt 28-11-2000 of Commissioner, Co-operation and Registrar, Co-operative Societies, Maharashtra State Pune.

Preface:

There are approximately 60,000/- Co-operative Housing Societies in the state and the number of co-operative housing societies is increasing tremendously in Mumbai, Thane and vicinity of other metropolitan areas. With this, cases like committing misappropriation, illegal transactions etc. are also increased. Consequent to this, it would be inevitable to appoint Administrator, board of administrators time to time on such societies. At present charge of the office of administrator on society is given to the government employee. However, due to inverse proportion of limited number of the government employees and administrator appointed on co-operative societies on large number, the government employees could not give sufficient time to look after the administrative work of the concerned housing societies after attending his regular office work. Resultantly the purpose of appointing administrator cannot be fulfilled.

Therefore demand from co-operation field was also made from time to time in this regard. Therefore the proposal to appoint retired government officers/employees as Administrator was under consideration of the government.

Government Resolution :

Government's approval is hereby given for appointing officers/employee retired/voluntary retired from the government service and who have completed their services without any blot as an administrator on the Co-operative Housing Societies. However the list of such eligible officers/employees should be prepared in the office of every District/Dy. Registrar and the approval of commissioner, Co-operation and Registrar, Co-operative Societies, Maharashtra State, Pune should be taken for that list similarly, it should be made obligatory to the concerned administrator that after his appointment as administrator on the Co-operative Housing Societies, he should have to submit monthly report of his working to the officer who appointed him.

Before preparing a list on the level of the District Dy. Registrar, the consent of the retired officer/employee should be taken first and thereafter only his name shall be included. Similarly, after determining definite criterion by the Commissioner of Co-operation regarding honorarium to be given to them and accordingly it should be given.

By order and in the name of Governor of Maharashtra.

sd/-

(R.V.Kilkarni)

Depot secretary, Govt. of Maharashtra
Co-operation & Textile Department

\

To handle the complaints regarding members in the co-operative housing society not paying monthly maintenance charges.

Maharashtra State
Co-operation and Textile Department
Government circular No. SAGUYO – 2002 / PRA.KRA. 365 / 14.SA,
Mantralaya extension, Mumbai – 4000032.
Date: - 02 November 2002

CIRCULAR

It came to the notice of the government that, some members in the co-operative housing societies are not paying monthly dues to the society. And for this they are giving various reasons like amount of members is due from the society, society is not repairing the flat, monthly charges are higher etc. Thereby the managing committee of the society is facing difficulty in doing day-to-day work of the society.

When Managing Committee seek justice to the Registrar under Maharashtra co-operative societies Act 1960, the members state that their complaint is pending with government / Registrar and therefore payment was not paid.

While taking into account the difficulties facing by the managing committees due to not paying monthly charges, the following instructions are being issued for how to handle such cases by the Registrar.

1. The members should not stop paying monthly maintenance charges to the society for any reason.
2. If there are some differences of any members with the Managing Committee regarding monthly maintenance charges then they should solve them by applying to the Competent Authority. The Registrar should take precaution of deciding the complaint regarding monthly maintenance charges within one month of receipt.
3. If the Competent Authority certified that the monthly maintenance charges are higher than the action to return/ adjust in the monthly maintenance charges should be taken by the managing committee of the society as per order issued by the Competent Authority.

4. While taking cognizance of the complaint of the members who stopped payment of monthly charges, the Registrar should first instruct such members to pay the dues of the society first.
5. The copy of this circular should be put up on the notice board in the office of the Registrar.
6. This circular should be brought to the notice of all the Dy. Registrar/ Assistant Registrar all District Deputy Registrar. Similarly the Dy. Registrar, Co-operative Societies should take action in bringing to the notice to the Federation of Housing Co-operative Societies in the state.

By Order and in the name of the Governor of Maharashtra.

sd/-

Section Officer,
Government of Maharashtra,
Co-operative & Textile Department.

Gazette of Government of Maharashtra,
Co-operation, Marketing & Textile Department
Mantralaya, Mumbai, Dt. 29th October, 2003.

Notification

The Maharashtra Co-operative Societies Act 1960.

No. VIPRAAA-2001/16593/PRA.KRA.163(A)/15-S

Whereas, the Section(3) in Section 27 of the Maharashtra Co-operative Societies Act 1960 is included newly as per act published by the Government dt 23rd August, 2000
And

Whereas, the provisions have been made that the individual member of the society, is not become eligible for giving his opinion in the working of that society for the period of 2 years from the date of registering his name as a member of such society.

And, Whereas, the government is convinced that, the above mentioned provision has been made to prevent the registering new membership only for voting on the eve of election. However, registering new members only for election is not possible in housing societies. Therefore, by the exercising powers conferred under section 157 of the Maharashtra Co-operative Societies Act 1960, the government is excluding co-operative housing societies from the provision in section 27 (3) of the Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960.

By Order and in the name of the Governor of Maharashtra.

sd/-

(Y.D. kharale)

Jt. Secretary to the Government.

In respect of forming wing wise co-operative housing Societies having many wings.

Government of Maharashtra

Co-operation, Marketing & Textile Department,
Government Circular No SAGRUYO-2001/PRA.KRA234/14 SA
Mantralay Extension, Mumbai 400032. Dt 30th July 2004.

Circular

The Government is noticed that many a time the proposal for registering wing wise housing society in the case of the building having two or more wings received to the government. Some buildings among them were first registered as a co-operative housing society and the proposal is of their partition. And in many other cases, the proposal is that of wing wise registering of many societies while registering the building. The recommendation of the Commissioner, co-operation dt. 17-01-1985 one housing society for one building is accepted and accordingly informed to all Registrar. As per the said circular, wing wise registration of co-operative housing societies is not made. However, sometime such demand came from members.

By considering the said fact, permission may be granted for registering co-operative housing societies wing wise as per the re commendation received from the Commissioner, Co-operative on the following criteria.

1. Each society should have separate entrance for entering in the building.
2. Each society should have separate Electricity meter.
3. Each society should have separate water tank and water meter.
4. Each society should have to prepare tax assessment from Municipal Corporation.
5. Before commencement of the building, the builder/ promoter has to get the Layout of the building approved from the concerned Municipal Corporation by dividing electricity, water.
6. If some matters are common in the area of the building for e.g. compound wall, main gate, open space, swimming pool etc. then the promoter of the society should have to execute Indemnity Bond of Rs.50/- for executing partnership

agreement with the societies of other wing under Section 20A of Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960.

7. Builder, Promoter should have to give Indemnity Bond on Rs.50/- in respect of doing transfer of land wing wise in the proportionate of the area held by all wings.
8. If the proposals restoration of the society filled in the column builders non-cooperation, then the promoter of the society should have to give Indemnity Bond on Rs. 50/- bond paper for the doing the transfer of land in the proportion of the area held by the society.

While registering the society wing wise, the proposal with rationale that why it is necessary that society to be registered after checking the criteria as mentioned above should have to be forwarded to the Government.

Sd/ –

Dy. Secretary, to the Government of the
Maharashtra co-operation,
Marketing and textile Department

Circular No. 72

Sub: - Registration of co-operative housing societies under the scheme of slum rehabilitation.

According to circular No. 20, dt. 18/10/1998 of Slum Rehabilitation Authority, after getting commencement certificate to the proposal Slum Rehabilitation Scheme, the registration certificate is issued to the Co-operative Housing Society. While changing criterion in some extent of the above circular, the amended order is being circulated herewith.

1. Permission to open the account in the name of the proposed co-operative housing society/federal Co-operative housing society of the slum dwellers is to be given by the concerned competent authority, after circulating Annexure- 2.
2. Before giving letter of Intent to the Slum Redevelopment Scheme, the executive engineer, by ensuring that the permission of reserving the name to the proposed society of the slum dwellers has been granted by the Assistant Registrar, Co-operative Societies, will take further action on the proposal of Letter of Intent.
3. After getting the letter of Intent to the co-operative housing society / federal co-operative housing society of the slum dwellers, the Assistant registrar, co-operative society will register the society under Section 9 of the Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960 or of Federal society under Section 6(3) as per criterion determined by the commissions, co-operation and Registrar, Co-operative Societies Maharashtra state.

The Executive Engineer will submit Intimation of Approval proposal only after ensuring that the society received Registration certificate with Intimation of Approval proposal

The amended order in the above mentioned circular will come into effect from 1/7/2005.

Sd /-

Chief Executive officer,
Slum Rehabilitation Authority

In respect of charging maintenance charges by the concerned Co-operative Housing Society only after actual distribution of a flat to the beneficiary under the chief Minister prerogative.

Government of Maharashtra

Co-operation, Marketing and Textile Department,
Government Order No. SAGRUYO 2009/PRA. KRAS 344/14-SA, Mantralaya,
Mumbai- 400 032

Dt 31st May, 2010

Preface:-

Distribution of the flats received to the government from house building scheme under Section 20/21 of the Urban Land Ceiling (Maximum holding and regulation) Act, 1976 is being done as per prerogative of the Hon'ble Chief Minister to the nominated person and with the prevalent policy of the government. However, other flats in the scheme are sold to the other person by the concerned scheme holder. Maintenance management of the building where beneficiaries from the government prerogative quota and purchaser who purchased the flat in the building is given to the society by registering the co-operative Housing Society as per prescribed provisions made under Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960 and Maharashtra Co-operative Societies Rules 1961 and Model bye-laws.

Some period passed between taking possession of the flats from the governments prerogative quota and distributed it to the prescribed eligible nominated person. During this period charging/demand of the building assessment tax from the Municipal Corporation and similarly maintenance charges and non occupancy charges from the co-operative Housing Societies is made.

In fact, since the possession of the flat to the nominated beneficiary is given after distribution order of the government, the property tax of the said flats is not to the Municipal Corporation from the said nominated beneficiary for earlier period Accordingly the urban development Department has issued government decision vide dt. 16-6-2006. According to the said decision the directives are came into effect that the property tax for the said flat should not be charged up to the period of taking possession of the flats by beneficiary from prerogative quota.

Similarly, the beneficiaries of the flats acquired under Section 20 and 21 of the Urban Land Ceiling Act become the member of the concerned society only after allotment of flats to them. To charge maintenance charges and non-occupancy charge for the period prior to becoming member of the Housing Society is violative to the

provisions in the Maharashtra Societies Act 1960, similarly since it necessary to have a equal policy in charging property tax, maintenance charges and non occupancy charges, the Government of Maharashtra has taken following decisions as power conferred under Section 79A of the Maharashtra Co-operative Societies Act 1960.

The Government is giving directives for public interest as per power conferred under provisions in section 78A of the Co-operative Societies Act 1960 that, even though the flat in the Housing Society registered under the said Act is handed over to the government under Section 20-21 of the urban Land ceiling Act 1976 before its possession given to the nominated beneficiary, the society by not charging non-occupancy charges on it should have to charge only maintains charge and it should be taken from the Developer. After allotting and giving possession of the said flat, the concerned Housing Society should take action as per law for charging non-occupancy charges and maintenance charge from that member from the date of allotment.

The said government, decision is circulated with the consent of the Urban Development Department.

The said order is available on the govt. website **WWW.Maharashtra gov.in_its** computer code no. is 20100531180610001.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra.

Sd/-

Under Secretary to the
Govt. of Maharashtra
Co-operation and Textile.

Charging Non-Occupancy charges
from the member of Co-operative
Housing Societies.

Government of Maharashtra.

Co-operative, Marketing & Textile Department
Government Order No. SAGRUYA- 2010/PRA.KRA-
173/14 S
Mantralaya Extension, Mumbai- 400032
Dt- 25th February 2011

**Ref : Govt. Order No. SAGRUYA/10945/15165/PRA KRA 318/145 A,
Dt 1-8-2001 of Co-operation, Marketing & Textile Department.**

Supplementary Letter:

It was decided that the charging of Non-occupancy should not be more than 10% of the Maintenance Charge vide above mentioned Government orders dt. 1/8/2001. Since the word paying Guest was not included in the Said Govt. Order, the approval is given by this supplementary letter to include the word paying guest. Before the number and word, 'not charge more than 10%' in the point No.2 of the government Order dated 1.8.2001 mentioned above, the following is included. In this, non-occupancy charges will also be applicable to the paying guest.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra.

Sd/-

(M.S.Ghate)
Desk Office,
Govt. of Maharashtra
Co-operation Marketing & Textile Department.